

Гимназия за чужди езици "Екзарх Йосиф I" Ловеч

НИЕ ЕЗИКОВАТА

2010

Гимназия за чужди езици „Екзарх Йосиф I” – Ловеч

НИЕ ЕЗИКОВАТА

/алманах/

**Ловеч
2010**

ГЧЕ „Екзарх Йосиф I” – Ловеч
ISBN 978-954-8105-08-8
Печатница ИнфоВижън

Пачуърк

В напрегнатия ритъм на живота ни като хора на XXI век, но носещи в себе си и следите на предходното столетие, дълго търсихме отговор на питането, как да осмислим живота на едно училище от дистанцията на времето и във времето. Как да разтълкуваме за другите пътя си, избора си / нашия и на онези преди и след нас/. Има ли общ език и мост между трепетите и вълненията на първите възпитаници и поривите на сегашните, можем ли и как да срещнем световите на онези, които са били обучавани, със световите на техните учители, споделяйки истории за това, което е било, и е. И то говорейки по подобаващ, разбираем за разноликите поколения на Езиковата в Ловеч, начин. Толкова много вълнения са вече изказани, толкова листи изписани, публикувани и прочетени, превърнати във филмови истории дори – кой е начинът създаденото сега, в юбилейната за нашето училище година, да не звучи като изтъркана плоча или като познат до болка сценарий.

Ако усещането за неповторимост сплотява съдбите на всеки випуск, израснал на хълма в Ловеч, ражда различни, но паметни образи, в които възпитаниците изобразяват словесно своето училище – дом, орисница, съдба, приказка, мозайка, въпросът на създателите на проекта в процеса на подготовка и търсене на съмишленици и автори за изданието, бе има ли я единствената дума, която да каже и изрази всичко.

Отговорът дойде прост и естествен – не е нужна единствена дума, нужни са думите, обагрили в пъстри и неповторими картини човешки истории. Нужни са словата, превръщащи се в небесни дъги между слънцето, изгряло зад хълма Стратеш за випуск 1953, и луната, пред погледа на която випуск 2014 сега израства. И тези небесни дъги са така разноцветни, така невъзможно различни – в тях има и възторженост, и патетика, и тъга, и огорчение, и влюбеност, и ирония, и шеговитост, и веселие, и сериозност. Потопени в шаренията и чудността им, преживяхме толкова много съдби!

Точно това усещане за шареност, неподреденост, артистичен хаос, роди и асоциацията: животът на училището на хълма е пачуърк – той е цветното, съшито от хиляди крѳпки, одеяло на нашето индианско братство – братството на Езиковата, което приютява и топли, носи усещането за уют и домашност, което с пъстротата си грабва погледа и вдѳхва доверие.

Затова и стремежът на създателите на алманаха бе „да съшие“ на случаен принцип тази история, в която се докосват различни дни от живота на различни хора от различни епохи и с различни училищни роли.

За първи път в историята на училището бе направен опит една учебна година да свърже времето преди 1950 година и живота на училището в актуалното му измерение. Затова и можем да наречем този сборник символичното продължение на изданието „Всичко за другите – нищо за себе си“, посветено на историята на Американското девическо училище в Ловеч.

Събраното тук се случва с подкрепата на стотици хора, съдбовно свързани с нашето училище, и с любезното съдействие на Интернет, мобилните оператори и на социалните мрежи. Благодарим на всички за отзивчивостта, благодарим и на тези, които отказаха участие или не можаха да спазят сроковете – знаем, че

и за техните „кръпки“ върху пачуърка на живота ни тук ще дойде подходящото време.

Най-сърдечни благодарности и на ръководството на училището, на преподавателите, участвали в подготовката на изданието: Ана Андреева, Ана Василева, Бранимира Христова, Венелина Димитрова, Галина Иванова, Донка Минкова, Искра Маринова, Таня Цокова, Тони Христов, Христинка Бочева, Цветелина Кърпачева .

За първи път в настоящия алманах бяха поканени за автори предишни възпитаници, учители чужденци, настоящи преподаватели и сегашни ученици. И макар че желанието ни бе да бъдат разказани случки, а част от събраните текстове остават встрани от подобно жанрово определяне – няма как да не споделим, че усещането за цветност е най-въълнуващата емоция, преживяна от нас в процеса на работа. Тя ни направи духовно много по-богати.

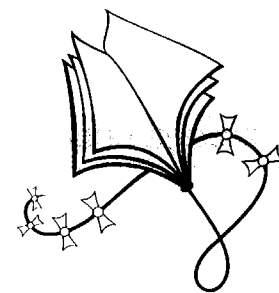
Това е и нашето пожелание към читателите – да се „завият“ с одеялото от истории, да почувстват неговата топлина, да се насладят и да разгадаят неговата удивителна „закърпеност“ и да усетят и съпреживеят омагьосващата му пъстрота и богатство, да намерят СВОЯТА кръпка сред много и докосвайки я, да почувстват нейната сила, за да я превърнат в свое бъдещо вдъхновение!

Това е пачуърк – единствен модел! Уникат! Друг подобен не може да съществува!

Ловеч, април 2010

Съставителите

Истории от живота ни

Камъчета за мозайката на Езиковата

Шестдесетата годишнина на първото училище за чужди езици, създадено у нас след Втората световна война, би трябвало да привлече вниманието на културната общественост дори само поради факта, че през 1950 година това училище постави началото на изграждането на една уникална за условията на Източна Европа мрежа от средни училища с изучаване на западни езици. Какъвто и да е бил идеологическият замисъл за тяхното бъдещо развитие, обективно възпитаниците на тези училища поддържаха жива връзка с традиционната култура на големите европейски народи, чиито езици овладяваха. Създаването на училището в Ловеч само пет години след 9 септември е твърде интересен и значим факт, който заслужава съответния изследователски интерес.

За нас, които съдбата избра да бъдем участници в началото на това твърде необикновено за онова време начинание, изминалите 60 години са изпълнени с приятни спомени за щастливи дни, но и за разочарования със сблъсъци с времето, с очаквани и неочаквани срещи, сбогувания и раздели, някои от които все по-често завинаги. Годините отлетяха и част от спомените настойчиво претендират да се смесят с биографиите ни и със събитията, в които волно или неволно сме участвали, и да заемат някакво място в историята на времето. Но да оставиш спомени за историята е колкото отговорно, толкова и рисковано, защото е много трудно, особено на нашата възраст, да се избегне изкушението живите свидетелства да се превърнат в емоционално пресолени клишета на мемоарния жанр. Затова нека нашите разкази бъдат само камъчета за мозайката, която някога може би други ще редят.

И така, аз съм от първия редовен клас на гимназията, постъпил след приеман изпит през м. септември 1950 година. За първи път видях Ловеч, когато пристигнах от Варна, няколко месеца преди това преименувана на Сталин, за да се явя на приемния изпит. Атмосферата на малкия уютен, много чист град от онова време се запазила и днес само в стария град и отчасти по главната улица покрай левия бряг на реката. Най-голямата забележителност беше, естествено, Покритият мост, на вид доста по-различен от сегашния. Над целия еднотажен град, на височината срещу моста, се извисяваха зданията на бившия Американски колеж, където сега се помещаваше новосъздаденото училище. Докато новодошлите се разхождахме и се любувахме на красотите около моста, внезапно се изсипа кратък, но много проливен дъжд. Реката препълни коритото си, заля двата бряга и застрашително достигна почти нивото на моста, където мнозина бяхме потърсили подслон. После дъждът спря, придошлата вода се оттече, а двата бряга на Осъм бяха осеяни с жива риба. Заприиждаха хора. Мало и голямо започна да събира в торби и кошници подкачащите риби...

За живота на учениците през първите години след създаването на гимназията може да се разказва много.

Бяха следвоенни години. Току-що беше започнало голямото преустройство на държавата. Снабдяването ставаше все още с купони. Не мога да кажа, че сме гладували, но и не преяждахме. Получавахме на обяд по половин хляб и трябваше да го разпределим на три. Не ни разрешаваха да изнасяме хляба, оставяхме го в чекмеджетата на масите в трапезарията. Не помня някой да е посегнал на чужд хляб. Колетите, които получавахме, винаги се разпределяха и изяждаха колективно. Когато обаче през 1952 г. премахнаха купоните и консумацията на хляб стана неограничена, от трапезарията започнаха да изхвърлят кошове парчета недояден хляб. През 1952г. Пансионът горе на хълма стана тесен и се наложи момчетата да спим в сградата на училището "В.Левски". Това преместване съвпадна с две поредни много студени зими. Стаите бяха големи, прозорците единични, печките само пречупваха въздуха през деня. В мразовитите зимни вечери преди лягане се дообличахме, а се случваше водата за пиене да замръзне в шишето. Въпреки това боледувахме рядко. Сигурно защото бяхме млади или защото въздухът на Ловеч беше толкова чист, или заради задължителната гаргара с калиев перманганат, която правехме от късна есен до ранна пролет за профилактика.

Отвън често ни смятаха за някаква привилегирована група. Действително имаше възможност при такива условия да учиш западен език - през ония години си беше привилегия. Но иначе вътрешният живот беше чужд на всякаква привилегированост. За това допринасяха вероятно строгата, понякога прекалено строга дисциплина, униформеното облекло и преди всичко отношението на учителите.

Тук е мястото да кажа, че според мен Средно смесено училище за чужди езици в Ловеч тъкмо във вида, в който беше създадено и просъществува така само няколко години - беше един много успешен и резултатен педагогически експеримент. Трите отдела на гимназията с уникалния учителски колектив от българи и чужденци, от педагози, представящи трите големи европейски култури - взаимно се преплитаха, влияеха си и се отразяваха най-благоотворно на учениците и на цялостната атмосфера. Би било твърде интересно, а и полезно, опитът на първите години на училището за чужди езици да се изследва по-внимателно. Би било интересно също така да се проследи дейността и целия житейски път на голяма част от педагозите. Сигурен съм, че можем да научим за неподозирани човешки съдби, а изтъкването на заслугите на тези скромни труженици и особено на чужденците би обогатило културната ни история. С чувство на синовна обич, преклонение и благодарност си спомням за първите ни учители по немски език : Иванка Янакиева, Николай Щамлер и Фридрих Копе. Благодарен съм и на шанса да познавам хора като г-жа Драйвър, семейство Бартлет, господата Осибал и Гайяр, г-жа Губа... Всички те бяха едрокроени личности, които умело ни водеха не само по пътищата на знанието, но ни показваха според убежденията си и стръмнините на бъдещия живот.

Лично за мен решаващо значение имаше общуването с учителя по литература Харалампи Андрейчев, който ръководеше драмсъстава на гимназията. Този неуморен театрал осъществяваше най-дръзки, понякога непосилни проекти, имаше редкия талант да открива таланти, да внушава увереност и самочувствие. Благодарение на този човек и на ръководения от него драмсъстав, гимназията, замислена да създава кадри предимно за политическия елит на страната, вече с първите си випуски допринесе и за попълването на творческия състав на българския драматичен театър.

Първите години от историята на нашето училище носят белезите на големите тогавашни надежди, на грешките и заблудите, на догматичното разбиране на много събития и явления, но въпреки това в тях доминираше поривът за повече знания и интересът към целия свят.

*Христо Кръчмаров
випуск 1955*

Незабравимата гимназия

Години, години – спомени ярки и гаснещи. Но тези - от ученическите години- винаги събуждат трепети. Ловеч, Езиковата гимназия! Незабравимите класни стаи, вечерите в спалните, плацът, Хисарят и , разбира се, преди всичко съучениците! Бих ги пак прегръщал всичките си съученици и бих скитал с тях по скалите сред люляците.

А учителите, възпитателите! Милите, добри и строги, мъдрите ваятели на младите ни души, неизчерпаеми извори на знания, безценни житейски съвети, родителски ласки или справедливи забележки, таещи по-скоро дълбока загриженост и доброжелателство. Те ме съпътстват през целия ми живот, независими от това, че останаха в Ловеч, а много вече са само нетленни кумири.

Гимназията, пансионът! Та в тях кипеше от учение, игри, приятелство. Пеехме, танцувахме, провеждахме фестивали, марширувахме на празниците със знамето и музика, участвахме в литературните срещи с връстниците ни от града и в гимназиалните и градски спортни състезания, изнасяхме програми по селата край Ловеч и какво ли още не!/Бягахме от пансиона да се къпем на “Трай , Дянко!” и другите вирове./

Докато един ден се пръснахме в множество посоки с прегръдки и обещания за срещи.

А лицата ни сияеха от увереност и вяра в бъдещето на Родината.

След раздялата с Ловеч и отбиване на войнишкия си дълг се насочих към техниката. По време на следването ми в Ленинградския кино-инженерен институт, почувствах как новите знания не идваха на гола почва, а попадаха на, макар и школки, не само езикови, но и широки други познания, придобити в Гимназията. /Та нали там учителите ни бяха сред най-добрите в България, а от тогавашната ГДР делегираха в България изявили се преподаватели./ В съзнанието ми изплуваха основополагащи и полезни неща, за които съм се чудел, за какво ли сме ги учили някога...

Сега /едва ли не в преклонна възраст/ свежите спомени от Ловеч и Езиковата ни гимназия и срещите със съученици стоплят душата ми. Практически всеки от последните се гордее с може би скромни приноси в развитието на страната ни, обича нейното минало и се надява на нов неин разцвет. Разбира се, това се дължи и на възпитанието и възможностите, придобити в незабравимата и неразлюбима Гимназия.

*Павел Павлов
Випуск 1958*

Всичко започва с Ловеч

Зимната ваканция на учебната 1955/56 година беше вече забравена и нас, макар и осмокласници, ни наричаха все още Vorkleckse. В час по превод Genosseto- безкрайно уважаваният от всички ни Herr Stamler, работеше с нас върху “Под игото”. “Яжте татовата да порастете!”- прочете той, погледна ни мило и леко подигравателно се усмихна на измъчените ни от напрежение лица и “подсказа”: „Esst vatorowato – um zu wachsen!“

Пет години по-късно върху същия текст се потеше моята бъдеща съпруга, а през пролетта на 1973 год. в подготвителния клас на Първа немска гимназия в София, дъщеря ни Стефка превеждаше “Под игото” в класа на “другарката Щамлер” – дъщерята на Genosseto /завършила също в Ловеч/. Следващата година, пак при нея учи “подготвото” Ивайло , нашият син.

През есента на 1993 год.. и през следващата 1994 нашите внуци - Станислав и Гергана -станаха ученици в 8 клас на Първа немска гимназия в София, а сега вече са студенти в СУ “Кл.Охридски”.

И когато след някой приятен неделен обяд разговаряме върху това, как старобългарската дума “тълмач” се е превърнала в немската Dolmetsche- ние не се замисляме, че в началото на всичко това стои едно име – Ловеч. А не се замисляме, защото то е отпечатано върху сърцата ни.

Ние със съпругата ми завършили СГНЕ”Ернст Телман” Ловеч, дъщеря ни, синът ни внуците ни са завършили Първа немска гимназия в София, но със закваската на Ловеч.

*Иван Митов,
випуск 1960*

Прозренията на Наталка Полтавка

Не е трудно да си спомним, а да помним. Духът и сърцето винаги са ни водили към Ловеч. Учителят ни по български език и литература – предмет, който обичам, но не съм знаела, че е толкова важен за развитието на нацията ни – се казваше Андрейчев и през 1964 г. ми изглеждаше на преклонна възраст. Беше не само истински режисьор. Той прекрасно работеше с учителя ни по музика Калчев - диригент на училищния хор и на симфоничния оркестър. Тези двама ловчалии можеха най-добре да поставят оперетен спектакъл в Гимназията. Те носеха в себе си и имаха необходимостта да следват традициите на този подчертано музикален град.

Не съм си мечтала да пея на сцена, но след като учителят ни Калчев ме избра за ролята на Наталка от оперетата Наталка Полтавка (на украинския композитор Микола Лисенко) и започнаха репетициите, просто се увлякох от тази игра. Но спрях дотам – знаех, че не мога да се отдам изцяло на това изкуство, и поех по много по-суховатия път на икономиста. Няколко десетилетия по-късно играта ми продължи като професионална

съдба дъщеря ми Рада.

Всичко се случваше в Театралния салон на Гимназията. А той беше достатъчно голям и прекрасно оборудван, за да ни внушава усещането за истинско представление. Репетициите ни понасяха в дълбините на речевия или музикален диалог. Не беше лесно да се работи с нас – пубертетната чепатост надделяваше дори неосъзнато. Колко пъти ни връщаше режисьорът – мен и Николай /випуск 1965/, с когото трябваше да се прегърнем, а аз да извикам: „Петре, соколе мой!“ Но на мен това никак не ми допаднаше и когато се спускахме едни към друг от двата противоположни ъгъла на сцената с доста бърза скорост, просто се разминавахме. И – хайде – пак отначало. Добряците Стефан и Руси /випуск 1964 /, които също играеха главни роли, благо ни увещаваха да не правим магарии, но инатът на тази възраст беше по-силен и настоятелен и от изразните средства, с които трябваше да си служим като артисти.

Включваше се хорът, който достойно и често поставяше ударението върху отделните драматични моменти в спектакъла. Но за мен хорът беше най-голямата ми опора в буквалния смисъл на думата. Силно стисках ръцете на хористите Гинчето, Рампето и Недата /от випуск 1965/. Те ми даваха сили да преодолее първоначалното вълнение, преди да се появя пред публиката.

Ясно бяха поставени задачите и на всички, които нямаха пряка изява на сцената: постановката имаше инспектори, осветители – все наши съученици. С един от тях – Чавдар /випуск 1965/, след години създадохме семейство – пак като на игра. И той освен за състезанията по бокс / в които представяше отлично Гимназията, с лека насмешка разказваше на сина ни Димитър и за своите театрални ангажименти...

Представихме оперетката в градския театър в Ловеч, в Угърчин, във Френската езикова гимназия във Варна, в гр. Бяла, гр. Левски. Радвахме се, че за нас пишат в местния вестник.

И чак много по-късно в разговор със сестра ми Румяна /випуск 1968/ свързах областта Полтава в днешна Украйна със земите на Стара Велика България. Пътищата водят – обикновено към нещо изконно. И тази ученическа оперетка вече ме свързва с отколешни корени. Тях носим в себе си – дори без да знаем, дори и на това да се инатим.... Хубаво е, че Елена – дъщерята на сина ми Димитър, която сега също се бори с немския език, узна за тези корени много по-рано от мен.

*Иванка Райкова, сега Петкова,
випуск 1966.*

Училищната радиоуредба

След звънеца за събуждане в стаите ни в пансиона гръмваше училищната радиоуредба. С нея се разпореждаха някои от по-големите ученици, така че вместо бодряшките маршове, с които предстоеше да се разсънваме по-късно в казармата, прозвучаваха популярните през шестдесетте немски шлагери. Фонотеката

беше сравнително скромна, но някои от тези мелодии все още отзвучават в душата ми, пренеса ли се в онези години – „Зима в Канада”, „Последният трамвай”, „Всичко ли си забравила”, „Седемнадесет годишна, русоко-са”... Звучите ни преследваха, докато се суетяхме в умивалнята или намъквахме униформата, догонваха ни в столовата, а сетне лековатите песнички бяха заменени с подобаващите за утринната гимнастика по-дисциплиниращи ритми. По радиоуредбата се предаваха и важните „административни” съобщения, макар че директорът предпочиташе все пак да ги огласява пред строените на плаца преди началото на часовете ученици. Всичко това обаче беше само официалната, сиреч по-скоро външната страна. Истинският живот на „медията” започваше привечер, когато свършваха заниманията, учителите и „дневните” възпитатели напускаха гимназията и тя оставаше наше царство. Тогава и съобщенията бяха съвсем други. Току след вечеря по говорителите прозвучаваше плътният бас на Сергей Данчев/випуск 1969год./ (освен отговарящ за радиоуредбата той беше и солист на гимназиалния хор): „Съобщава се на всички, че тази вечер в столовата ще има веселбъ”, произнасяше с предвзет апломб (като на старите селски глашатаи) и нарочно наблягайки на последното „ъ” той. Общоучилищните забави ставаха в столовата, масите се изнасяха, а за музиката се грижеше истински бенд от трима китаристи и барабанист. Понякога в стаята вдясно от входа, където се намираше радиоуредбата, успяваше да проникне – въпреки изричната забрана – някоя от гимназиалните знаменитости. Един съботен следобед Стоянчо Грешката/ випуск 1968 год./ прокоментира цяло полувреме на футболен мач между Левски и Славия. Знаменателното в случая беше, че такъв мач в този момент нямаше, че всички действия на терена ставаха само във въображението му и че за всичките тези 45 минути той нито за миг не се поколеба и звучеше толкова убедително, щото дори не ни мина през ума да си зададем най-елементарния въпрос: той откъде всъщност гледа всичко това.

Струва ми се, че в някакъв момент бяха опитвани образователни и литературни предавания, както и дискусии, но тези начинания не се радваха на особена популярност. Обратно, истински хит бяха поздравителните концерти. В нарочна кутия можеха да се пускат поздравленията – за целия клас, за учител или съученик. Посланията най-често бяха съвсем безхитростни – поздравления за рожден ден, тривиалните благопожелания. Понякога обаче се разгръщаше истински сложна игра на значения, регулираща или санкционираща най-вече интимните отношения. Едно момиче беше поздравило любимия, с когото тъкмо се бяха разделили, с песента „От стари чирепи не става ново щастие”, а приятелят ми Генади трябваше надълго и мъчително да обяснява на съкрушената си възлюбена, че не е вложил никакъв скрит смисъл в песента „Сбогом”, с която „онези типове”, Павката и Цочо (по някое време именно ние двамата водехме тези концерти), са я поздравили от негово име. Класната на един от подготвителните класове пък беше забранила строго на момичетата си да общуват с „батковците”. Изчаквахме и в самия край на неделното предаване с бавен и тържествен глас обявявахме, че „момчетата от десети „а” поздравяват момичетата от подготвителен „а” и им пожелават... успех на утрешното контролно”. Защото, разбира се, някой съобщаваше на учителката и понеделникът започваше неизбежно с „наказателно” контролно. Така че, ако чуели това поздравление, бедните момичета веднага посягали към

учебника.

Когато в десети клас ни възложиха да отговаряме за радиоуредбата (престижна работа, но и свързана с неудобства, най-малкото с по-ранно ставане сутрин), решихме да подновим музикалния фонд. Старите плочи се бяха изтъркали от честата употреба, бяха ни поомръзнали, стилът се беше променил съществено, ала обичаните от нас песни на „Бийтълс“, „Ролинг стоунс“ и подобните на тях състави оставаха по неизбежност в музикалния „ъндърграунд“ (тях слушахме най-вече на класните забави благодарение „Грундиг“-а на Макс), така че един ден се отправихме към Плевен със служебната кола на гимназията. Бяха ни отстъпили неголяма сума, с която купихме плочи с изпълнения на Емил Димитров, Лили Иванова и на много популярната по онова време полска група „Червените китари“. Към това прибавихме и няколко с класическа музика. Павката свиреше на цигулка и имаше познания върху музикалната класика, а аз просто имах любими пиеси от старите композитори. Когато разбра какво сме избрали, шофьорът се затюхка за напразно похарчените пари и тогава чухме едно наистина покъртително признание. „Да ме зазидат в каменна кула“, рече той, „да ме оковат в дебели железни вериги и да ми пуснат класическа музика, ще разкъсам веригите, ще разбия стените и ще избягам!“

*Цочо Бояджиев,
випуск 1970*

„Аз не лъжа. Наистина. Прекалено горда съм за да лъжа“

Из „Интервю със себе си“ на Ориана Фалачи

Учителю! Благодаря!

Не знам дали е жива още тази дума.

Дали не се е „клиширала, шаблонизирала, паразитизирала“.

(Всички помним прословутите речитативи на Ацата, както свойски го наричаме)

Но аз я казвам на своя учител по български език, с уважение към него и към хубавата българска дума.

Той ни учеше страстно на родолюбие в едно сиво и безлично време.

Моето усещане за онова време.

Не и за Ацата. Спомените за него са цветни – от обич до омраза, но никога безразлични.

Спомням си обсъждането на „Бодливата роза“ на Николай Хайтов, срещата с него в гимназията.

Тъй като „великата“ гимназия се намираше все пак в провинцията Ацата ни водеше културата на столицата тук, нещо като Мохамед и планината.

Дали знаеш Учителю в колко души си оставил следи? Колко приятели си създад само със спомена за теб и мъдрите ти уроци?

Запомних завинаги думите на Хайтов: „Четете деца, че какъвто глупак си на 20 години такъв си оставаш цял живот” (цитирам по памет).

Затова ли винаги се връщаме в нашата Гимназия.

Търсим младостта, приятелите, но и си „сверяваме часовника”

Тук не можем да лъжем, да играем роли, няма кой да ни повярва.

Страхувам се да не звуча патетично. И това ни учеше, Учителю.

Много ми е трудно. Имам чувството, че пиша най-важната си класна работа.

Толкова трудно ми беше само когато мама, разбрала че пиша стихове ме укори, че не съм написала нищо за нея.

Прегръщам те, Учителю!

*Цецка Кънева
випуск 1977*

Урок по човешки взаимоотношения

Времето ни в гимназията беше освен всичко друго и начало на нашите сериозни социални контакти и житейски поуки.

Бяхме в десети клас. Наближаваше времето на класните работи. В часовете по български език и литература по това време се заформи леко напрежение в отношението между девойка от класа и учителя ни Найденов Ангелов. Вече съм забравила детайлите за причините на този конфликт, но си спомням, че често нашата съученичка се държеше леко истерично, влизаше в някакви необосновани пререкания с учителя ни, чувстваше се недооценена. И съответно, в негов стил, Найденов Ангелов не остави нещата така, а отвърщаше на нападите с хумор, дори със сарказъм, понякога и с остри фрази.

Девойката очевидно се оплака пред училищното ръководство и ние скоро разбрахме за това от настроението на нашия учител. Влезе в час невесел, сдържан, различен и видимо огорчен. Не беше такъв, какъвто го познавахме. Започна да пише темата на класната работа на дъската. И вместо очакваните от нас традиционни формулировки за творчеството на Ботев, Вазов или Смирненски, неочаквано прочетохме:

„Защо обидихте човека, който искаше да ви направи хора?”

Бяхме стъписани, объркани. Чуха се гласове на недоволство.

А той продължи да пише: „На бодлива крава Бог рога не дава”.

Остави тебешира и само каза: „Пишете.”

Нямам спомен, какво сме писали, но разбрахме, че във взаимоотношенията между хората е нужна толерантност, дискретност, разбиране и такт.

Благодарим ти, Учителю и за този урок!

*Мария Василева /Колева/
випуск 1980*

МЯСТО, В КОЕТО НЕ ОТГЛЕЖДАТ ПАПАГАЛИ

Езиковата гимназия в Ловеч има особено място в моя живот. Първата ни среща бе, когато бях на седем години. Сестра ми учеше там. Всичко ми се виждаше интересно, загадъчно. Понеже сестра ми много тъгуваше за нас, ние с моите родители я посещавахме всяка сряда. Влизането през бариерата, преодоляването на дежурния в женския пансион и бързото изкачване до нейната стая бяха за мен изключително вълнуващо приключение. Високият дувар, който ограждаше сградите, също създаваше впечатление за нещо специално. Минаха години и аз станах ученик в Гимназията. Всичко стана съвсем случайно. Аз свирех дълги години на виолончело, но точно когато трябваше да кандидатствам в Музикалната гимназия в Плевен, се заинатих и се отказах. В това време сестра ми завършваше вече гимназията и изпитваше тъга пак по времето, прекарано там. Някак нормално и аз кандидатствах и ме приеха. „Подготво“ бях в „Б“ клас при другарката Спасова. Понеже бяхме много, след първата година създадох още един клас „Д“ и в него май преместиха всички немного „благоразумни“. Бяхме много диви. Класен ни беше Васил Крайчев. Той току що бе завършил Софийския университет и разликата в годините ни не беше кой знае колко голяма. Ходехме заедно по хижи в Балкана и правехме заедно какви ли не дивотии. Но той беше и много стриктен. Имаше авторитет пред нас. Стана така, че си замина, и в десети клас ни пое Геновева Банкова. Единствено тя се престаши да бъде класна на този клас. Тя успя да ни опитоми, да ни сдружи, да ни накара да влезем в някакви релси. И ние и отговорихме с нашата любов. Другарката Банкова е един от хората, оказали силно влияние в моя живот. Благодарение на нея се научих да нося отговорност и да обичам така силно историята. Другият учител, който ме накара да се влюбя в неговия предмет, е Найденов Ангелов. Благодарение на Ацата, както го наричахме ние, се влюбих завинаги в литературата. Езиковата гимназия ме превърна от едно пъпчиво момченце в мъж. Освен домашното ми възпитание, тук всички учители доразвиха това, което моите родители бяха заложили. Научих се да бъда елегантен, да ухажвам жените, да помагам на приятелите си. А тези приятели и досега присъстват някъде дълбоко в съзнанието ми. Не искам да кажа, че някой ми е държал проповеди, напротив, най-добрият урок човек получава, когато вижда примера на учителите си. А те бяха изключително отворени и свободни духом. Ако Гимназията ме е научила на ред и дисциплина, то тя ми даде и свободата да се занимавам с това, което ми е интересно. В Ловеч се заразих от „бацила“ на театъра и това е най-хубавото нещо в живота ми. Спомням

си едно представление, което направихме в десети клас. То беше по стихове на Роберт Бърнс и се игра с голям успех. Играехме аз, Тони Бачовски, Илиан, Албена и Силвия Дренска. Все още си пазя снимките от това представление и когато ги разглеждам, се връщам в едни години, които не се повториха и никога няма да се повторят. Имах и своите бягства от пансиона, за да присъствам на премиери в театъра в Ловеч. Но градът в този период 1981-1986 г. бе пълен с интересни хора – млади актьори, художници. Интелектуалният живот кипеше и ние, учениците от Немската, бяхме предпочитаната публика. Сега, пишейки тези редове, си давам сметка, че ние сме били хора с късмет. И то какъв! В онези години да попаднеш на едно място, в което не отглеждат „папагали“. Гимназията даваше, а се надявам, че и днес дава възможност сам да достигнеш до своите изводи за живота. Обучението развиваше индивида. Учителите не ни караха да заучаваме готови постулати и рецепти, които после да рецитираме. В по-късните години, когато продължих обучението си, а и в началото на професионалния ми живот установих, че получената в езиковата гимназия широка обща култура ми дава предимства пред другите. Затова, перифразирайки Валери Петров, бих казал „Езикова гимназия – любов моя!“. Човек има много любви в живота си, но първата остава до края в него.

*Борислав Петранов,
випуск 1986*

Какво ни свързва ли ?

Много често в разговор приятели ми задават въпроса: „Какво Ви свързва Вас, завършилите Езиквата в Ловеч?“ Трудно е да се отговори с няколко думи. Но може би това са емоцията на тези пет години и спомените, тези спомени, които ни карат да се засмеем, да почувстваме топлината на искреното приятелство, невинността и наивния порив на младостта и да възвърнем увереността в себе си и собствените си сили, да продължим напред със същия дух на онези пет години.....

Винаги, когато заговорим за ученическите си години в Гимназията, аз си спомням как една топла пролетна вечер телефонът иззвъня, майка ми вдигна слушалката, проведе кратък, но развълнуван разговор, дойде при мен и каза: „Одобрена си по програма на „Отворено общество“ и ще пътуваш с още четири твои съученици до Германия, Зоненберг, с автобус!“

Това беше само началото на това паметно пътуване. Началото на юни ни дадоха автобусните билети до Берлин. Единствения мъж в нашата женска компания получи по право пътната карта на Германия. Трябваше да стигнем до Зоненберг, някъде в Харц, сами!

Пътувахме до Берлин с всички изселници за Германия. И докато те се вълнуваха от това, дали ще ги

хванат и ще ги върнат обратно в България, каква работа ще успеят да си намерят и има ли далавера в Германия, ние тръпнехме в очакване на новите запознанства и емоции, които ни очакват в това малко градче, което едва се виждаше на картата.

Стигнахме в Берлин, купихме си билети за Гослар, май нещо бяхме объркали посоката, върнахме се обратно, започнахме отначало и така към един часа през нощта стигнахме в града, от който трябваше да ни вземе микробус на организаторите и да ни закара до Зоненберг. Докато го чакахме, се срещнахме и със скинари, тяхното овчарско куче ме подуши. Аз едва не припаднах, от ужас започнах да му говоря на немски. То ме хареса и си замина заедно със стопаните, които ни изгледаха подозрително, и микробусът дойде!

Всички германци, италианци, шведи ни посрещнаха сърдечно въпреки късния час! На другия ден обяснихме любезно, че Румъния не е столица на България и започнахме дискусиите на тема: „Млади европейци, какво ни свързва и какво ни разделя?“ Нареккоха ни европейци в самото начало на прехода, още в годините, когато изобщо не сме и мислили, че един ден толкова много ще се стремим към членство в ЕС.

Десетте дни минаха неусетно и на нас отново ни предстоеше незабравимо пътуване. Този път се ориентирахме по-лесно, но пък бяхме закъснели и автобусът от Берлин за София беше вече препълнен с изселници от България, които трябваше да бъдат върнати обратно. Спряхме го в движение, качихме се някак си и потеглихме за София, петима ученици от Езиковата Гимназия в Ловеч на последните три седалки в автобуса.

И докато сред плача на малките деца, които родителите им бяха взели със себе си, с надеждата да се установят в Германия или поне да прекарат няколко месеца в домовете за бежанци, те съжаляваха, че са ги хванали и ги връщат обратно, ние, младите европейци от Езиковата Гимназия в Ловеч, нямахме търпение да се приберем, да споделим преживяното с всички и да им кажем, че има смисъл да учиш в Езиковата.

За времето на моето следване и професионална кариера аз се убедих, че Езиковата Гимназия в Ловеч е име, което е уважавано и ценено от университетски преподаватели не само в България, но и в чужбина, например от Университета в Хамбург, Германия, където в рамките на ДААД германисти от СУ, често завършили нашата гимназия, имат възможност да специализират, и където вече думата „Езиковата - Ловеч“ значи много. Споменаването на името на гимназията е достатъчно, за да убеди даден работодател, че ние имаме знания и умения на високо ниво.

Аз винаги ще се връщам към спомените си от гимназията, защото наред с безупречното познаване на немския език тя дава чувство за сигурност и принадлежност и защото това училище с 60-годишна традиция винаги е изпреварвало историята.

*Таня Гечева
Вупуск 1994*

Синдромът на Фестивала

Действието се развива 1999-та година. Подготво, втори срок. Леко съвзел се от първоначалния (няколкомесечен) уплах, да съм далеко от вкъщи, и да живея с разни странни пенсионерски индивиди, с нетърпение очаквам първия си фестивал. Сестра ми, вече минала по този път, ми е напълнила главата с всевъзможни истории колко е весело това нещо. Беше ми спестила - разбира се - за каква бутаница на вратата става дума, но за това по-късно.

Деница от нашия клас ме привиква един ден в стаята си в женския панс и ми пуска песен от изтъркана от слушане касета на Whitesnake и смело заявява: „Ти ще пееш това.“

Е, на жена не се отказва (такъв съм си!) и Дени обещава да намери свирачи, аз само да послушам Ковърдейл и да си науча текста. Пророческо си беше от нейна страна, по късно така и не си научавах текстовете... Почвам усилено да слушам песента, наизустявам думичките, схващам точно къде трябва да почна да пея, а денят на първата фестивална вечер приближава (подготвата ще пеем тогава). Ние все пак сме зайци, за нас време за репетиции няма, а и от класа се извъдихме страшен брой певци – оказа се, че ще имам само една репетиция на сцена и толкова.

Дени спази обещанието си и доведе един батко от 11 клас, а аз някак си без време осъзнах малката подробност, че прилежно съм научил пълната версия на песента, а той знае, че ще правим unplugged версията (така де, той само с кухарката и аз).

Е, как да е, преглътнах и на никого не казах, за да не се откажат от мен набързо.

В уречения час отидохме в салона и зачакахме. Както обикновено, графикът на репетициите се спазваше, колкото разписанието на градски транспорт в София, и него ден станах неволен свидетел как Пламен, който озвучаваше феста, направи на салата бедните подготва преди мен, които нито си знаеха текста, нито им беше наред синбекът.

Крепеше ме само идеята, че песента ще направим с жива китара, и мечтата, да се изявя поне веднъж на фестивал, няма да повехне рано-рано.

Дойде и нашият ред. Качвам се аз на сцената, в салона има цифром и словом пет човека, но сърцето ми е някъде между дясното коляно и съответната пета. Почва китарата и.. аз не се включих навреме.. Пламен вика: „Я изрепетирайте без микрофон!“ – така и правим.

Втори опит: Ура, влязох навреме.. и ужасът, че съм почнал да пея една октава над гласовите ми възможности, ме поразя някъде след третата думичка. Перфектният дисбаланс, който се получи, щом по средата на куплета слязох с една октава надолу, и в момента ме кара да настръхвам.. Потреперих си аз там, изпях си песничката и зачаках.

Бележка – Пламен наистина имаше правото да ти каже, че няма да пееш и толкова. Градивна цензура демек. И така го казваше, че да го запомниш, белким се объркаш в бъдеще и решиш пак да пробваш.

Песента заглъхна, а аз бавно очаквах неизбежното – просто не ми се получи, има такива моменти.. Пламен ме извика при себе си да поговорим. Завлачих се аз бавно и полека с един горчив привкус в гърлото..

А Пламен ме попита дали не искам да пея в неговата банда.

Оттук нататък споменът ми е леко размазан, но мисля, че поне едно „хлъц“ съм казал, колкото и тривиално да е.

Е, после нещата не се доразвиха с тази идея, но пък песента “Is this Love” се получи великолепно първата вечер, даже пях и на третата, за едно подготве си е постижение. И това само защото втората вечер не ме смачкаха на входа!

След това историята на фестивалите запомни култовата „Черна овца” - осмокласник (аз!)грабна наградата на феста под носа на 2 по-горни випуска.

А малко по-късно се случи и група „Кану”.

Поуката от тази случка е само една – когато някой повярва в теб в правилния момент - може да се получи много, ама много хубаво!

Е, трябва и да пееш от сърце, това винаги помага! (Особено на серенада пред женския панс, тях никои не ги владееше като нас)

*Оги Астарджиев,
випуск 2003*

Безмълвни...

Не знам дали да разкажа историята, за която се сещам най-често, или тази, която ме е променила най-много. Всичко, което преживях през тези пет години, си заслужава да бъде споделено, да бъде дадено като пример: как напълно непознати хора постепенно запояват да значат все повече един за друг, как изграждат не просто връзка помежду си, а заедно променят световите си. Сега вече от дистанцията на времето аз вече мога да твърдя, че имам нужда от тях и дори разпръснати по целия свят, ние продължаваме да питаме и да мислим един за друг, защото там бяхме истински, защото всичко, което си дадохме, не остана в класната стая, а го взехме със себе си. Откраднахме усмивките си, спомените за дните, когато за пръв път почувствахме, че сме едно цяло.

След като написах тези редове вече знам коя история трябва да разкажа, защото тогава наистина беше една от онези вечери, когато осъзнаваш, че от утре всичко вече ще е различно, че поемаш по нов път без другите, че от днес нататък ще вървиш сам. Не мисля, че по-рано бях мислила какво предстои. Беше втората ни бална вечер, изморени, грабнати от новото около нас дори не се замисляхме, че прекарваме последните си часове заедно. До последната песен! Тогава се събрахме отново в кръг и успях да видя лицата им, да ги запомня точно такива, каквито бяха тогава. Мисля, че в този миг осъзнах колко ценни са моментите, когато

всичко се случва за последно, и се опитах да запомня и най-малкото, за да го пресъздавам хиляди пъти в спомените си. Искях да открадна мига, когато в очите на всички имаше сълзи, когато песента свърши, а ние все още държахме ръцете си, когато отчаяно искахме да върнем тези пет години и всичко да започне от начало, отново да бъдем деца и заедно да се смеем на живота. А когато дланите ни се пуснаха, когато неизбежното дойде, видяхме невидимата нишка, която ни свързва и до днес. Тогава го прегърнах, един от всички тях. Само аз знам колко силно исках да го задържа до мен, да не го загубя, исках отново да го има в дните ми. Бях изплашена от края и бягах от него, не исках песента да свършва, не исках след нея да съм друга. Още се мъчех да бъда дете, още исках да се скрия от онова страшно утре. Бягах в мислите си, спомних си първия път, когато го видях, поне за сега исках да остана там, а той продължаваше да ме прегръща. Тогава го погледнах и осъзнах, че той няма да ме остави никога, че винаги ще продължава да бъде част от живота ми. Целунах го, а той попита – “Наистина ли?”. А аз продължавах да го гледам и това бе достатъчно и за двама ни. Вече бях готова да тръгна сама, защото знаех, че той винаги ще бъде до мен.

Разгръщам страниците на албума ни и прехвърлям отново всичко, което преживяхме. Искях отново да чуя гласовете им, да вляза в класната стая, да седна на моя чин и просто да наблюдавам, да попия всеки жест, всеки поглед, всяка нелепа шега, за да мога днес отново да си спомням още по-ясно, още по-истински онова, което беше и никога няма да се повтори.

*Веселина Денчева
Винуск 2009*

РЕКВИЕМ ЗА СЛАВНОТО ВРЕМЕ

Животът се изниза като шепот на пясък. Все повече неща се случват за последен път и все по-малко за първи. Щастливите мигове са колкото трохите в дланта ми, събрани след скромен обяд. Благодарен съм на съдбата, познавам хора, които нямат и толкоз. Ето ме как тичам обезумял по плевенските улици, стиснал здраво в ръка телеграмата за приемането ми в Софийския университет; ето ме в двора на родилното отделение, напълно неподготвен да осмисля малкото вързопче в ръцете на жена ми като мой син и наследник; ето ме на голямата сцена на Московския кинофестивал с Първа награда за филм, заобиколен от камерите на всички световни телевизии; ето ме с бира в ръка някъде в Индокитай, навярно преди залез, защото сенките на дърветата вече са почернели. А какви са тези малки трохички отдолу, толкова много и палави като кутрета? Я да видим! Ха!

Това не е ли плацът на нашата гимназия преди първия учебен ден на далечната 1963-та година? Вляво са големите, абитурантите, а вдясно сме ние, подответата от „Б“ клас. Фори забива кола, той е най-висок от момчетата, зад него стърчи Мариана, вече почти жена, а останалите сме подредени като ламбени шишета: последна от момичетата – Гевчето и пред нея Владо Гечев – същински живак в шепа. Без малко да изпусна друга трохичка: Гандура, Попеско и моя милост се качваме нагоре, по течението на реката, а пред дълбок вир ни чака Братана. „Това е „Трай Дянко“ – обяснява ни разсъдливо той. – Надпреварвали се децата кой ще остане по-дълго под вода, а Дянко бил най-добър. И всички го насърчавали: „Трай Дянко, трай Дянко!“, докато се удавил.“ Една трохичка попада между пръстите ми и се налага внимателно да я върна на мястото ѝ. Джеки Дагето играе футбол, топката е като залепена за крака му, край него минава Кирилка и двамата влизат в поредния си диалог. „Къде ма, дебела гъзло?“ – подвиква той. „Милото ми чехълче...“ – равнодушно го подминава тя. И още много, много трохички: голямата и малката Мър, изправени като тояги на последния чин; Славка и Павлинка, примрели от страх да не би някой от учителите да ги забележи; потъналата в пърхот глава на Миленчо; направеният от каучук Борислав Костов; наклонената като кулата в Пиза Наташка от Видин и, разбира се, Райка, която вече знае за живота повече от всички нас. Румяна ще отдели от общата картина, на нея още тогава ѝ личи, че някой ден ще роди министър.

Тези трохички са моето богатство. Кътам си ги на тайно място, но напоследък все по-често ги вадя, за да не забравям, че някога съм бил щастлив. Славно време, което изгради донякъде всеки един от нас. Блажени, които са го имали!

*Владо Даверов
Випуск 1967*

Новогодишно...

Надявах се, че този път украсата ще остане за по-дълго време на стената.

Все още в стомаха ми се таеше горчилката от предната Нова година, когато едва закачили Снежанка и седемте джуджета на стената, едва минала комисията по оценяване на новогодичната украса от учители и избрани комсомолци по всички стаи на Гимназията и дойде другарят Найденов Ангелов (по български и литература) и ме попита: „... Денчева, има една детска градина, останала без украса за Нова година, директорката ми е близка, ... та ще дадеш ли рисунките да си украсят детската градина, че да се радват децата?“ дадох я -разбира се, но не можах да се порадвам, бях рисувала няколко дни и нощи върху осем скачени картона репродукция на всеизвестните Снежанка и седемте джуджета, беше се получило, всички я харесаха....

Сега се надявах, че това, което няколко дни рисувахме и облепвахме с Фъча по стените на класната

стая, ще остане и за след Нова година, че да му се порадваме.

Да, ама не....

Тя, класната стая си стана много хубава. Бяхме облепили двете стени, без тази на дъската и тази с прозорците, целите в красива бяла хартия, която ни я осигури нечия майка с връзки, и искахме украсата да не остане само на плоскостта на стената, а да се изнесе напред, триизмерно с поставянето на различни предмети (сега бихме го нарекли 3-D, ама тогава му викахме ... като на Плевенската панорама...). Някак целият клас реши след един час на класния, че точно това ще правим и че аз и Фъча ще го рисуваме.

Спомням си и тези няколко дни, през които рисувахме с Фъча, говорихме си, той сподели, че мечтае да учи архитектура, която така и не завърши, но стана много успешен строителен предприемач, след като завърши строително инженерство.

Аз по това време все още се чудех дали искам да уча медицина и да стана хирург, или пък да осъществявам голямата си мечта - да стана прокурор.

Хубавото на юношеството му е в това, че мечтите са смели, душата иска да лети, да създава справедливост. Сега, когато съм практикуваш адвокат, си давам сметка, колко наивни са били намеренията ми, като стана прокурор, да защитавам истината и доброто. Тя прокуратурата отдавна не е синоним на справедливост и добро, а на какво друго, ще оставя всеки сам да прецени за себе си. Слава Богу, с израстването и осъзнаването на важните неща в живота взех правилното решение.

Та да се върнем на Новата година...

Всичко е готово, стаята цялата представлява Зимна приказка от българския фолклор.... Коледарчетата в ямурлуци с геги в ръка ходят от къща на къща, а те... къщите: типичните еркерна постройки от Троянския Балкан, зима, елхи, агънца, кравайчетата, хоро на мегдана...

Цочо беше донесъл от Орешака и овча кожа, за елечетата и ямурлуците на коледарчетата ... с две думи... Плевенската панорама... Част от очертанията на действителните предмети завършват с рисуван детайл на стената, не се разбира кое е истинско и кое - нарисувано. Вече бяхме големи и елементите на перспективата и светлосянката не бяха тайна за нас. Илюзията беше съвършена...

... Минава комисията, онази същата, от избрани учители и комсомолци, изгонват ни всички от класната стая, гледат, мислят, цъкят, ... ние стоим в коридора и чакаме, ... бяхме сигурни, че трябва да сме първи, но тъй като бяхме от т.н. „В” класове, т.е. не бяхме стока, а и нямахме в класа ярки възходящи представители на тогавашната номенклатура успехът ни се крепеше най-вече на извънредните емоции, които осигурявахме редовно на преподавателите, отколкото на някакво конюнктурно попечителство, та имаше за какво да се притесняваме.

Но както е казано: „... последните станаха първи!”

Спечелихме тортата, която- за зла участ - се падна да хапваме в часа по физика.

По това време ни преподаваше другарката Димитрова или по нашенски казано – Спокойствието. Не че не ни гледаше с погнуса как ядохме, тя самата отказа оказаното ѝ внимание, припомни ни как нямаме време да се занимаваме с глупости в такъв важен час като този по физика, но колкото и да е важна физиката, колкото и емпирични познания да трябва да попием в този час, ние все пак бяхме изцяло погълнати от победата и някак негласно отказвахме да се съсредоточим, още повече да се дисциплинираме.

..... Огън... Мирис на изгоряло, Паника, Спокойствието грабва дневника... (страхуваше се да не би да изгори) и хуква навън от стаята и ни казва всички да излизаме.

.... Борката Моянов (по това време Комсомолски секретар на гимназията) като един истински Тимуровец излита от стаята, връхлита в съседната класна стая, без да почука, да поиска позволение и всички други без... и под смаяния поглед на самия Петракиев взима кофата с водата за дъската и я носи в нашата стая, като я плисва върху стената да гаси пожара...

Тогава му се чудихме, но днес всеки от нас знае, че той е човек, който може да се справя с критични ситуации.

Двамата зевзеци на класа Миро от Плевен и Иво от Габрово вдигат рамене и повтарят за стотен път: „... Какво бе, не сме ние...”.

Идва пожарната, гасят пожара, ние сме навън.

И ако тази случка трябва да бъде разказвана, то тя се разказва заради следното:

Колкото и да ни питаха и разпитваха поотделно, заедно, пред учители, пред директорката другарката Милева, никой от класа не издаде Миро от Плевен като подпалвач...

Вярно е, че после му викахме Ван Дер Любе, вярно е, че всички знаехме, че е бил любопитен да пробва дали гори ямурлукът на едното коледарче, вярно е, че винаги се дънехме..... но още по-вярно е, че това училище, ... ТАЗИ ГИМНАЗИЯ ни научи да се държим един за друг, да си бъдем верни, да се подкрепяме.

До ден днешен - независимо в колко враждебна обстановка мога да попадна като адвокат в професионалната си практика, ако се появи някой, който е завършил НАШАТА ГИМНАЗИЯ, нещата стават други, ...и аз знам, че срещу мен стои човек, който ЗНАЕ...

Спомням си, че и тогава, когато се случи пожарът, всички бяхме много щастливи, че удържахме на натиска и не се издънихме, не се предадохме.

Осъзнахме, че вече сме големи, че се обичаме, че държим един на друг, че ще ни бъде...

И така ще бъде...

*Камелия Денчева /сега Рускова/
Внуък 1984*

Корени, които отключват врати

„В някои дивотии бяхме изловени, други ще си останат тайна завинаги, но и от едните, и от другите, почерпихме полезен опит. По-важното обаче е, че тъкмо в тях калихме приятелствата, създадени тук.“

На работа, пред компютъра – ден като всеки друг? Не и когато някой от тях се обади, някой от класа! Обикновено се случва по празници, а от скоро и когато някой ще се жени или чака бебе. Тогава денят се променя, изпълва се със спомени и обещания за срещи. Има и такива, с които се чуваме всеки ден. Приемам ги като дар в живота си. И след поредния разговор благодаря наум за това, че ги има. А шанса, да ги срещна, получих... тъкмо в нашата гимназия.

Легендите

За пръв път чух за „Езиковата“, както тогава всички я наричаха, от баща ми. Беше я завършил още по времето, когато ѝ казвали „Немската“. И когато учениците задължително живеели на пансион, без значение дали семействата им имали дом наблизо, надалеч или в самия град. Нищо не означаващите за мен тогава брътвежи за гимназията ме провокираха да мисля за нея с респект. Как да не изпитваш уважение към нещо, което кара очите на баща ти и на неговите най-близки приятели да блестят? Ученическите спомени събираха възпитаниците ѝ в Ловеч всяка година и у дома бяхме свикнали, че в един конкретен ден от април винаги се посрещат скъпи гости. А те така и не се възползваха от правото си да нощуват вкъщи. Не от неудобство, разбира се (такова чувство изглежда не съществуваше между приятелите от общежитията)! Просто нощта ги потапяше обратно в един друг свят и това тяхно право ги държеше будни навън заедно до сутринта...

Нищо чудно, че приех влизането ми в „Езиковата“ като въпрос на семейна чест. Оттам нататък обаче моята фамилна (пред)история в гимназията отстъпи място на собствената ми връзка със света отвъд високата стена. Сякаш имах ново семейство, защото с останалите от класа буквално заживяхме заедно. От сутрин до вечер, всеки учебен ден. Не беше като в разказите на баща ми, нито като във филма „Вчера“, но и времената не бяха същите.

Преходът и традициите

Тогава едва ли сме го разбирали, но ние живеехме като (и все още сме) поколението на прехода – във всяко едно отношение. Слушали сме както грамофонни плочи, така и аудиокасети, и компактдискове. Помня първата снимка, която направих на класа: беше на лентов фотоапарат, черно-бяла. На абитуриентския бал всички вече бяха цветни, а днес апаратите, без изключение, са дигитални. Свързвам първата година в „Езиковата“ и с първия домашен телефон, който инсталирахме вкъщи. До завършването вече имах и мобилен, а днес ползвам цели три! Постепенно или изведнъж, около нас се появяваха толкова нови неща, че беше трудно всичко да остане „постарому“.

Сигурно тези промени и лутането, което причиняваха, ни предизвикаха да се вкопчим още по-здраво в традициите. Отдавна нямаше реален повод за „Бягство“, но въпреки това в деня преди изпращането на всеки завършващ випуск прескачахме оградите на чуждите къщи и обирахме цветята им, а вечерта се събирахме около запаления огън и пеехме, всички заедно. Отново същата сила, тази на традициите, ни събираше на танци в „Клуба“, в блъсканицата и на сцената на „Феста“, в залата и зад кулисите на „Пиесата“... Както и край други превърнали се в легенди събития, заслужили изписването си в кавички и с главна буква.

Първите уроци

Така научихме първия си урок: времето в гимназията тече по свои правила – от традиция до традиция. В периодите между тях ни се случваха още куп неща. Като боя със снежни топки в коридора – чудесен повод учителското тяло да ни възложи за домашно да открием значението на думата „инфантилен“. Има ли по-забавен начин да го научиш в час по литература? В тези по английски пък се научихме и да не закъсняваме. Или поне да сме по-креативни в измислянето на оправдания (макар че това никога не омилостивяваше ръката, която пишеше отсъствията). Резултатът, поне при мен: днес уважавам точността и пристигането ми навреме за важни срещи неведнъж ми е помагало в работата...

На какво ли още се научихме? На какво ли не! Включително и да се учим от грешките си. А те... бяха повече и от уроците, които получавахме ден след ден. В някои дивотии бяхме изловени, други ще си останат тайна завинаги, но и от едните, и от другите, почерпихме полезен опит. По-важното обаче е, че тъкмо в тях калихме приятелствата, създадени тук. Нямаше нужда да извършваме ритуалното заклеване (макар че за всеки случай опитахме и него). Лъжата в защита на съученик, свижданията в болницата, където се носеха преписаните под индиго нови думи по английски, споделянето на пъклени планове и на любовни трепети, на шестици и на двойки, на извинителни бележки и на забележки, на общ чин – всичко ни учеше как да бъдем добри приятели, а с това – и добри хора.

Миг преди края

В есетата за годишниците на гимназията беше модерно да я сравняваме с гръцкия остров Итака – царството на Одисей от Омировия древногръцки епос, превърнало се в символ на колективното, на надеждата, на обръщането към себе си. Говорехме за „нашето вчера“ още преди „сега“ да се е превърнало в минало, и се питахме какво ли ще се случи, когато това наистина стане. Сега, осем години по-късно, не мисля, че наистина сме разбирали с какво сме се разделяли. Някакво шесто чувство ни е карало да сравняваме сградата на хълма с Итака, но истинският копнеж по нея се ражда едва тогава, когато я напуснеш. Когато си дадеш сметка, че онзи водовъртеж от емоции, уроци и спомени оставяше вдлъбнати следи в стълбите към учителската стая... вчера. Когато се завърнеш в двора ѝ и осъзнаеш, че няма как да се завърнеш и в нейния раздробен на междучасия ритъм...

Тогава започваш да гледаш на стената, обгърнала този свят, като на защитна обвивка на твоето минало. И си някак по-горд, защото са малко хората, които могат да се похвалят с такава! Съвсем скоро ставаш участник и в още една традиция – срещите на випуска. Те пък се превръщат в повод за нови спомени и емоции, за нови снимки, за размяната на нови телефони. И за нови уроци. Един от които е: краят е само началото.

Продължението

За пръв път тази мисъл ни споходи благодарение на „бившите“. Така нарекохме завършилите години преди нас, които носталгията по „Езиковата“ събираше във всеки последен петък от месеца. Открихме ги в задушевната обстановка на столично заведение, а те ни приеха за „свои“ веднага щом им казахме къде сме учили. Един от тях – възрастен режисьор, подаде визитката си с уверението, че хората от гимназията винаги могат да разчитат един на друг. Оттогава още няколко пъти съм усещала тази лоялност към корените.

Споменаването на гимназията наистина може да отключи врати. Дори онези, чиито пазители не принадлежат към традициите на хълма. В такива случаи рекламистите казват, че името на марката работи за успеха на нейните продукти. Присъствието на „Езиковата“ в работната автобиография на повечето от нас не е безразлично на отдел „Човешки ресурси“ на която и да е компания. Ако се чудите защо, запитайте се: колко от вашите колеги са могли да напишат бизнес писмо при постъпването си на работа; колко от тях могат да четат специализирана литература на чужд език; колко са се развивали в среда, която ги е провокирала да бъдат личности? И колко са учили в гимназии, които издават алманах като този :)

Поглед назад

Да гледаш назад, означава да правиш равносметки, тоест – да даваш оценки. В това отношение има едни хора, които цял живот пишат оценки, но рядко получават такава от нас: преподавателите в „Езиковата“. Мисля, че тяхната не се нуждае от цифри, а от девет букви: „Благодаря!“ За това, че наред с предаването на знания, ни предадохте и традиции, че ни възпитахте в тях и че продължавате да го правите за онези след нас (като поколението на сестра ми, която се оказа поредния представител на „бившите“).

Да гледаш назад, означава да си спомняш. За стълбите, за пътя, за приятелите. От хълма насам имаше много стъпала за слизане и за изкачване, но с най-голяма мъка слязох от онези пред оградата на гимназията в последния учебен ден. Хубаво е в такъв момент да има кой да ти покаже пътя и да ти вдъхне кураж да потеглиш. Почти толкова хубаво, колкото да имаш приятели, с които да го извървиш. Всъщност, не просто да го извървиш, а и да можеш да се връщаш обратно!

*Петра Денчева
Внуък 2002*

За общността на Езиковата

Поверено ми е да запълня страничката на моя випуск, а аз съм в състояние да изразя само собствените си мисли и чувства, като се надявам те да резонират с мислите и чувствата на повечето ми съученици.

Да помълчим и да си спомним нашите учители и възпитатели, които вече не са сред нас - другарката Иванка Димитрова, другарката Геноева Банкова, другаря Веселин Калчев, другаря Тодор Присадашки, другаря Иван Георгиев. И, разбира се, Джека, чието истинско име, оказва се, не знаем. Но дори да можехме да го назовем, нима би проговорило някому нещо? Той, вярвам, не ни се сърди за това.

Всички, които вече не са сред нас, със сигурност не ни сърдят за каквото и да било. Но също ни гледат!

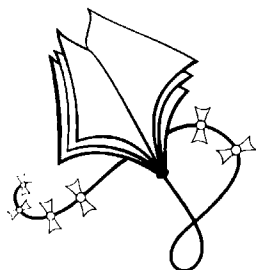
Да помълчим и да си спомним за тях.

Ако се отърсим от металния привкус на вменената норма и задължителност, от казионната окраска на обръщанията „другарко” и „другарю”, от обидната механичност на тяхната употреба, ще усетим, че всички наши учители и възпитатели са ни били и такива – другарки и другари. Според Найден -Геровото тълкувание на тези думи: „които живеят и ся намират заедно; дружина”. Според съвременните речници и: „които са свързани чрез сърдечни отношения, общи интереси, занятия, дейности”. Разликата в схващането на сърдечните отношения ще да е била продиктувана тогава от разликата във възрастта на двете страни. Като несвършени човеци всички участници са дали и направили онова, на което са били способни. Едните може да са упражнявали или симулирали контрол в името на общите интереси, занятия и дейности, а другите да са оказвали съпротива в името на присъщия на подрастващите стремеж към суверенност. Съпротивата на подрастващите, каквито бяхме ние, невинаги беше лицеприятна, но никога – злонамерена. И ако сме израснали добри хора и самостоятелни, суверенни личности, прекараното заедно време не е било напразно. Кой би казал сега, че не е оставило топлина в сърцата, щом година след година се събираме в града, синоним на който не на последно място е и „Езиковата”?

Както всяко поколение с отдалечаването от младостта си е убедено, че светът става все по-объркан и непонятен, така и всеки випуск със завършването си отначало живее с усещането, че подир него гимназията ни започва да губи от своята изключителност, елитарност и артистичен дух. Но ето че минават десетилетия, а аурата ѝ не помръква и продължава да ни подхранва със светлината си. Докато се изпълним с разбирането, че от една по-висока перспектива такива неща като изключителност и елитарност не съществуват, че тази гимназия е просто нашата гимназия с главно „Г”, нашата дружина с главно „Д”, нашето място на заедност, съпричастност, любов и благодарност.

И все пак – в аурата на това училище трепти нещо, което го отличава от - уви - всичко заобикалящо ни и което аз наричам „чувство за общност”. Не знам откъде се е взело, не знам и дали не се лъжа, но мисля, че не. То е проникнало в нас, защото сме били отворени да го приемем. То е специфичният код, който единствено предполага позитивните развития в собствения ни живот и в живота на собствената ни страна.

Няма как да забравя къде съм го изпитала истински за пръв път и какви са моите произтичащи от него отговорности.

*Даря Хараланова
Випуск 1976*

Усмивка

Не знам дали това беше от хубавото лято на 2000 та година, или просто фактът, че бях приет в осми клас на Езикова гимназия Ловеч, но бях много щастлив.

Както всяко начало, и този 15 септември беше изпълнен с напрежение, вълнение и едно чудно очакване... какво е да си част от семейството на Езиковата / нещо, което разбрах чак след време, като вече бивш възпитаник/, бях попаднал във „В“ паралелка, бях чувал, че ще пада голямо учене при строга учителка /благодаря Ви, госпожо Пенева/. И се започна...

Всичко мина като на сън... думички, граматика, урочета, диалози, примесено с люляк и емоции - и хубави, и лоши, но бях почти пред завършване, когато си помислих, че съм постигнал успеха на гимназиалното си образование – I място в България на олимпиадата по немски език и суперстипендия в Германия за един месец. Беше невероятно изживяване и голяма гордост да се запозная с всички първенци от олимпиадата от целия свят. За съжаление, приказката свърши бързо и в началото на 12 клас дойдоха изпитите за Езикова диплома. Животът пое своята стара крива, а ежедневието се ориентираше към завършването.

И един прекрасен пролетен ден мобилният ми телефон ме разсея от шумотевицата на едно междучасие в училище... беше учителят ми по немски език господин Зомер. Той накратко ми обясни за една възможност за кандидатстване за стипендия от DAAD

/Немската служба за академичен обмен/, предоставяща финансова подкрепа през целия период на следване в Германия. Леко стреснат и много развълнуван, се срещнах с моя учител и се информирах по-подробно за евентуалното кандидатстване. От този момент нататък времето за мен спря, имах няколко дена да представя необходимите документи под формата на есета, характеристики, свидетелства с оценки от последните четири години. Много убедително трябваше да напиша какво искам да следвам, защо точно там и какво искам да изследвам, след като завърша. Вцепеняващ ужас и ледени тръпки ме побиха в момента, в който приех предизвикателството да кандидатствам за тази стипендия, защото трябваше да надмина себе си, или това, което си мислех, че съм по онова време.

Не знам колко учители ми помогнаха да събера комплекта документи /на всички съм безкрайно благодарен, не ги изброявам, за да не пропусна неволно някого/, но всичко беше готово в срок. Не вярвах, че желаното ще се сбъдне; всеки ми казваше: „Опитай, но повече от това да те извикат в София - не се надявай!” - странно, но тези думи ме успокоиха, казах си, че няма какво да губя. Концентрирах се да потърся материали за желаната ми специалност – стоматология, но се наслаждавах и на пролетната ловешка омая, защото все пак ми бяха последните дни като ученик в гимназията. И един ден, разхождайки се с приятели из двора на училището, получих новината, че документите ми са одобрени. Трябваше да се явя на интервю в Координационната служба по немски език в София. Като че ли беше вчера, когато отворих голямата порта на сградата до Посолството на Германия. Всички кандидати бяха много развълнувани, очакваше се оспорвана и честна борба, себедоказване и доказване на нивото на немски език; някой от кандидатите не се бяха явявали на подобни интервюта - напрежението беше изписано на лицата им. Едно момиче ми сподели, че трябва да успее на всяка цена. Всички бяха толкова близко до поставената цел, а всъщност този ден щеше да сложи край на много мечти. Странно, вместо да се радваме, че сме стигнали почти до финала, всички се тревожихме, че няма да успеем... всеки беше максималист или по-скоро криеше в себе си мъничка надежда...?! Аз се самоуспокоявах, че нямам какво да губя, само мога да спечеля. Интервюто мина, като че ли камък ми падна от сърцето. Това беше един от онези мигове, когато човек- въпреки напрежението - е спокоен и дори може да се усмихне. Но най-голямата усмивка беше запазена за един друг момент, когато разбрах след известно време, че съм един от одобрените кандидати за последния етап на конкурса в Бон .

Усмихнах се, но вътрешно, на лицето ми личеше задоволство, но нещо ми липсваше, липсваше ми сигурността, че мога да спечеля и в Бон, че мога да сбъдна мечтите си. След като се замислих, установих, че и аз съм се превърнал в максималист, който на всяка цена трябва да е победител, или може би имаше капчица надежда, скрита зад моята усмивка.

А пролетта се усмихваше, като че ли казваше на целия ни випуск, до след пет години приятели... Беше една малка магия, за едни млади хора на прага на живота. Дойде празникът, пиесата, огънят , бягството... балът и цялата романтика, за която е мечтал всеки от нас. И така на края на дванадесети клас випуск 2005 година остави своята следа в историята на нашето мило училище. Оставаха само няколко мига.

Беше следобед, тъкмо се бях върнал от училище и баща ми развълнуван ми каза, че имало нещо за мен в пощата. Аз не обърнах особено внимание, но реших да видя какво е... беше моята малка усмивка, която се надявах след минута да порасне. За миг надеждите ми като че ли се изпариха, отворих плика и се сблъсках с реалността, усмивката ми стана голяма – бях получил стипендията.

Миговете на щастие и усмихнатите лица на близки, приятели и моите учители не биха могли да се поберат в няколко реда... А аз просто се усмихвах.

*Мирослав Йончев
Випуск 2005*

Ловешката орисница

Недоверие и иронични усмивки. Това бяха първоначалните ни реакции още като осмокласници – зайци, когато новите ни преподаватели се опитваха да ни обяснят къде сме попаднали. Опитваха се да ни обяснят, че сме попаднали в училище, което е известно и популярно в цяла България, че дори и отвъд границите на страната. Че това училище има свои собствени традиции и неписани правила, които са устояли през десетилетията независимо от смяната на преподаватели и ученици. Че това училище си има свой собствен дух и атмосфера, непостижими за други подобни институции. Естествено, като деца на тъмния балканско-български преход, ние се отнесохме с недоверие и ирония към тези твърдения. Честно казано, дори и скоро след завършването ми, когато вече бях прекарал 1/3 от съзнателния си живот в това училище, аз не осъзнавах напълно тази истина. Впоследствие времето ми показва и доказва, че съмненията ми са били изключително незаслужени и необосновани.

Или поне за мен се оказа, че е точно така. И сега не спирам да се удивлявам, когато почти винаги когато кажа, че съм от Ловеч, следва въпросът: „Ти да не си от тамошната „Езикова“?“ На страшно много места съм се сблъскавал с този въпрос: на интервюта за работа, пред комисии на конкурси, в частни разговори с други студенти, в разговори с университетски преподаватели, в разговори с колеги, почти навсякъде. Всички знаят за „Езиковата“ в Ловеч – млади и стари, мъже и жени, хора в системата на образованието и хора тотално извън нея. Надлъж и нашир тя е споменавана с добро и с уважение, напук на мен и останалите „томаневерници“, които се съмняваха в славата ѝ. А тя е толкова голяма, че на едно от интервютата ми за работа половината от въпросите бяха за филма „Вчера“, за заснемането му и за прототипите на главните герои в него. Всичко това говори само за едно – „Езиковата“ е марка и при това марка, която те белязва за цял живот. ТЯ е един вид визитка. Всеки, надарен поне с малко усет за нещата от живота, който се е докоснал до нейната атмосфера, е усетил, че това място не е като другите. Хората, които прекарват по пет години там, обикновено също не са като другите. Естествено познавам някои доста черни овчици, които в даден момент са били част от „стадото“ на „Езиковата“, но доста хора твърдят, че пъстротата и различността са полезни и нужни. Кой съм, та да опорявам това?

Ако трябва да бъде съвсем точен, ако някой ми зададе въпроса: „Какво точно е това чудо – „Езиковата“?“, трябва да кажа, че тя е орисница. Точно това училище не е ковачница на кадри или инкубатор на таланти. Нека тези, на които им предстои да станат част от нея, знаят - ТЯ няма да ви изкове, ТЯ ще ви ориса! И само и единствено от вас зависи каква орисница ще ви бъде „Езиковата“ – добра или зла. Но каквато и да е тя за вас, знайте, че след пет години, пълни с емоционални, забавни, тъжни, весели, гневни, понякога дори куриозни моменти, няма да сте същите занаятчици – просто ще бъдете орисани и белязани от едно училище, което не е като другите...

*Антон Тодоров
Винуск 2005*

Един поглед на чужденец

Petit retour en arrière : novembre 2006, je débarque à Lovetch comme assistant de français. Dès les premiers jours, que c'était dur de s'habituer au froid du nord de la Bulgarie ! Voici la vue que j'ai eue durant des jours de ma chambre, lors d'un hiver particulièrement enneigé. J'ai trouvé que les professeurs et les élèves avaient bien du courage pour se rendre dans l'établissement par ces températures et avec une telle couche de neige !!

Ce qui m'a plu assez rapidement, c'est que ni la ville ni le lycée de langues n'étaient « trop grands » ou « trop petits » mais pour moi ils étaient vraiment à taille humaine.

Lovetch est certes une ville de bonne dimension, un carrefour routier, ferroviaire, assez incontournable pour ceux qui viennent du nord ou circulent d'ouest en est, une ville qui peut se targuer d'avoir un vieux centre, de grands parcs, un zoo, de nombreux magasins, hôtels et bons restaurants, un théâtre... sans oublier un grand festival de musique rock au printemps ; mais la plupart du temps elle a l'apparence d'une petite ville calme et paisible le long de la rivière Ossām. De même le Lycée Exarch Yossif Ier peut sembler grand pour la ville et en même temps le nombre d'élèves et de professeurs permet à tout le monde de se connaître ; j'ai d'ailleurs été chaleureusement accueilli par toute l'équipe éducative : l'encadrement du lycée, les cinq collègues de français mais aussi les professeurs d'autres matières. J'ai vite sympathisé avec les collègues et le directeur et quelquefois nous nous sommes ainsi retrouvés, à l'extérieur, pour boire un verre de rakia, attablé autour d'une bonne chopska salata. Des moments mémorables !

Pour parler du lycée lui-même je dirais qu'on y ressent une atmosphère particulière due à son rayonnement sur la région et à son « poids » historique : une histoire parfois tourmentée mais surtout faite d'ouverture d'esprit et d'un enrichissement culturel perpétuel.

Selon Lamartine, l'âme des objets et des lieux « s'attache à notre âme et la force d'aimer ».

L'âme du lycée est bien là, dans ses salles de classe, de sport, de théâtre et dans son pensionnat, entretenue par la succession de générations d'élèves et de professeurs qui ont connu ensemble des moments de travail intense mais aussi des moments de fête, qui ont tissé des liens particuliers, et qui ont gardé en eux des tonnes de souvenirs et d'anecdotes à raconter plus tard.

Toutes ces émotions culminent lors du rendez-vous solennel de la fête du lycée, avec des spectacles et prestations artistiques d'élèves, précédées de la présentation du drapeau et de l'exécution de l'hymne du lycée : ces symboles n'existent pas dans les lycées français mais je pense que ça renforce le sentiment d'appartenance à une même grande famille.

C'est également avec émotion que je me souviens de mes premières apparitions devant les classes et de mes angoisses : comment les élèves allaient-ils me percevoir ?

Mais finalement, passée la première curiosité, j'ai été plutôt bien accepté et tout s'est bien déroulé. J'ai de mon côté découvert les Bulgares à travers mes élèves : ce qui m'a frappé tout d'abord c'est ce mélange paradoxal entre une certaine modernité dans la vie de tous les jours et l'attachement à de très anciennes traditions, qui fait votre fierté

nationale (comme votre cuisine ou les « horos » par exemple). Bien qu'à certains moments je me suis senti davantage bulgare que certains élèves : l'un d'eux m'a dit qu'il détestait les banitsas, alors que j'adore ce plat !

J'ai découvert que beaucoup d'élèves étaient attachés à la culture française mais pas avec les mêmes références que les Français. Par exemple j'ai constaté ici un réel engouement pour Louis de Funès ou Joe Dassin, ce qui m'a fait redécouvrir ces grands artistes.

Les élèves m'ont aussi montré les moindres recoins de la charmante "ville des lilas", ses curiosités, ses bons restaurants, son zoo, ou encore sa citadelle.

Tout au long de l'année, ils m'ont « pris en charge » dans ma vie bulgare. En plus du fait de m'inviter à boire un café ou à venir aux concerts de la fête du lycée, ils m'ont donné des renseignements pour savoir comment dialoguer avec les habitants, poser des questions dans les magasins...

Avec eux, j'ai appris à connaître la façon bulgare de fêter la Saint-Valentin (rivalisant avec « Triphon Zarezan »), la très belle tradition de Baba Marta (j'ai eu droit aux plus grosses poupées de Pijo et Pénda que j'aie jamais vues jusqu'ici !!),

les œufs décorés de Pâques (les élèves m'ont fait participer aux « batailles » d'œufs)... Et parallèlement à l'histoire et à la littérature du pays, j'ai été initié à la culture populaire, telle que les clubs de football : le CSKA, Levski, Litex...

Bien sûr ma plus grande satisfaction en tant que professeur, ce sont toutes les activités périscolaires que j'ai réalisées avec les élèves (ici un journal de classe, là des répétitions de pièces de théâtre...).

Je dois bien avouer, même si je me suis attaché à toutes les classes, qu'il y a eu une véritable « osmose » avec la classe de 8eJ de 2007-2008. Le clou de cette relation privilégiée a été l'organisation d'un jeu de piste francophone dans la ville : il n'y a pas de meilleure récompense pour un professeur de langue que de recevoir, de ses élèves, cette étincelle de joie, pour s'être amusé tout en ayant appris de nouvelles phrases et en ayant progressé dans la langue et la culture françaises.

Durant ces deux années scolaires, j'ai compris que les élèves pouvaient être fiers d'être passés par le Lycée Exarque Yossif, pôle dynamique pour les langues, tourné depuis de longues années vers les échanges éducatifs en Europe.

Que cette histoire se poursuive longtemps encore !

Baptiste Lacam

КАРАНТИНА

Животът в пансиона си имаше своите ограничения поради известна изолация от живота в града. Но той ни създаваше един своеобразен приказен свят. Това са години, мигове, които не се връщат, но оставят трайни следи в нашите сърца. Всеки от нас таи в сърцето си скъпи спомени за съученици, за учители, за отделни случки.

Нашият клас – със своята история, поражения и успехи: Не се виждаме често, но винаги се чувстваме близки. Ние винаги ще бъдем нашия клас. Онова, което се извисява над всичко, което ни свързва най-здраво с гимназията, е чувството за другарство, готовността да помогнеш на съученика си, когато той има нужда от теб. Понякога е нужна само една окуражителна дума. Гимназията ни научи на истински чувства и може би на най-важното чувството за отговорност.

На 14 септември 1954 год. пристигнахме ние - новите "подготва"- в гимназията. Плахи и несигурни, със страх пред неизвестното, с мечти и силно желание за знания ние прекрачихме прага на нашето училище.

Потопени в атмосферата на другарство и непримиримост, на откровеност и много сърдечност, възприемахме, продължавахме и обогатявахме традициите на гимназията.

Скоро учебната година беше в разгара си. Ние учехме много сериозно. В труд, учение и весел младежки смях израстваше и се утвърждаваше нашият клас. Неусетно настъпи и дългоочакваната зимна ваканция. Брояхме нетърпеливо всеки ден. Но броените дни бързо минават и ето ни отново в класната стая, в спалнята в пансиона. Една от моите съученички не се появи в клас. Всички се питахме, какво ли може да е станало. На следващия ден класната ни уведоми, че тя е болна от скарлатина и ще закъснее за учебни занятия. Бързо всички се организирахме и разпределихме, кой ще й изпраща думите всеки ден /в плик по пощата, тогава нямаше интернет/. Ние нямахме речници с непознатите думи към уроците в края на учебника. Всеки ден изпълнявахме безусловно поетия ангажимент. След 20 дни тя беше отново при нас, заедно с всички листи с думите, които беше изнесла тайно от болницата /скарлатината е заразна болест и предмети, пипани от болния, се дезинфекцират със спирт или се унищожават/. Както много тайни и нейната не остана неразкрита. След една седмица се разболяха още две момичета от същата болест. И последва :

Карантина за подготвителен клас – немски език.

Последният етаж на бетонно здание бе освободен за няколко часа. Там се настанихме ние. Едната стая бе спалня на момичетата другата - на момчетата, а третата стая бе нашата класна стая. Никой нямаше право да идва при нас /изключение правеха естествено учителите, възпитателите, помощният персонал и медицинските лица/, както и ние нямахме право да напускаме етажа. В класната стая освен че учехме, се и хранехме. Никакво излизане в парка, никакви разходки. Бяхме малко уплашени, но не обезкуражени. Пълна изолация от останалите. Въпреки това ни беше весело и забавно. Водехме разговори с другите само през прозорците. Незабравим ще остане един ден, в който без малко не останахме гладни. Тавите с храната за обяд ни

се носеха в класната стая и там се разпределяха за всички порциите храна. Този ден обаче тавата с храната беше оставена на пода и по невнимание Пенка стъпи с крак в тавата с ядене. Какво ще обядваме? Момчетата както винаги бяха обезумели от глад. След кратко суматоха и паника, лелките от стола ни казаха, че няма да ни оставят гладни и ще намерят с какво да ни нахранят. Както и стана. Този случай не се повтори повече, вече внимавахме къде стъпваме. При всяка наша среща по-късно, ние с много смях и удоволствие си припомняхме тази случка и се забавлявахме, като че ли е било вчера.

Ние бяхме гладни не само за хляб, а за всичко, до което се докосваха младите ни сърца. Във всички нас гимназията, преподавателите и възпитателите, помощният персонал / нашите лелки/ оставиха незаличими спомени.

Благодари им от сърце!

*Роза Влайчева,
Винуск 1959*

Езиковата. Етюди 1970-1975

* * *

Подготвителен А. Ужасно ми е трудно по немски. Нова програма – Хердер институт. Ханс унд Карин воонен ин Берлин. И нататък – трудно, трудно, трудно... За два месеца Димка Танчева /Алзо бите/ ме е оццаливила с 12 двойки. Пише ги само в нейния бележник. Засега.

Аз - селският отличник от Стояново, мисля да бягам от Езиковата. Училището, за което съм мечтал. Съучениците ми са къде-къде по-добре, явно проблемът е в мен. С българския и математиката /Хица Тодорова и Любен Петракиев/ съм добре и това донякъде ме спира.

Идва добрият ми баща на свиждане. В плетена градска кошница ми е донесъл грозде, отгледано с гордост от него – сорт „Булгар“ с кехлибарен цвят. Седим в парка на Езиковата, той ме подканя да опитам от гроздето, а аз роня върху едрите му жълти зърна толкова едри солени сълзи.

- Прибери ме, татко - моля го, - излагам те като учител.”

- Я се стегни - твърдо отговаря той - Забрави страха и го проговори немския. Или започни да пишеш.

Прав беше. Проговорих на немски, когато започнахме да пишем.

* * *

Пак подготвителен. Спим в мъжкия пансион в една голяма стая с осмокласниците. Те някак си хем са ни батковци, хем ни закрилят от девето- и десетокласниците. По-големите, на които подответата „тайно“ перем ризите – със сапун и четчица. Бели, найлонови ризи за ежедневна употреба с униформата.

Една вечер през февруари по-големите идват при нас с вестник „Трезвеност“ в ръце. Карат ни да четем

текстове от статиите и да аплодираме. А те само възкликват: Брей, брей, какъв враг е алкохолът! Става шоу. После ме избират с най-ясен глас, качват ме на едно нощно шкафче да чета бавно уводната статия, а всички от спалнята да повтарят ред по ред след мен. Още помня заглавието: „Бирата не е течен хляб, а отрова!“.

Творческата среща за трезвеността продължава дотогава, докато дойде Джека /момчета, момчета.../ и угаси лампите.

* * *

В осми клас се започваше изучаването на всички предмети на немски. С изключение на българския и математиката. И музиката, и физическото, разбира се. И именно в осми клас ставаше подборът на тези от нас, които ставаха я за „Хора на Калчев“, я за стадиона. Благодарен съм на Бога, преминах и пред тези две школи, с които Езикова по това време се славеше.

С „Хора на Веселин Калчев“ /нарочно с главна буква/ стигнахме до лауреатските концерти на провеждащия се тогава IV Републикански фестивал на художествената самодейност. На един от тях – в столичната зала България, изгасна токът, както бяхме на подиумите на сцената. Пяхме в тъмното, усещайки диригента пред нас в сумрака. Когато възстановиха електричеството, трябваше да повторим цялата си програма – направиха ни запис за радиото.

* * *

В девети клас откриха, че с Красимира Бърдарова рецитираме добре. И не се отказахме да правим това до абитуриентския ни бал. Едва ли сегашните ученици могат да предположат, колко много текст сме наизустили!? Колко много истинска и хубава българска и чуждестранна поезия. От бойки стихове за Родината до сонети за любовта. Още ги помня. Към нас се присъединиха и по-малките: Даря Хараланова и Ангелина Ангелова /светла ѝ памет!/, и още десетки други. Нямахме кръжок, нямахме и някакво отчитане по комсомолска линия. Просто правехме рецитал след рецитал – в гимназията, в читалището, в театъра...

* * *

Някой ако отрече напълно бригадите и забавите от онова време – грях му на душата. Една част от онази спойка, наречена по-късно „Паролата Езикова“ или „Клетва“, се сътворяваше там. В малинака на Къкрината или Съево, в мръсотията на „Мелта“, та даже край Козлодуй. Припламваха и трепети, пишеха се разкази и стихове. И транзистори „Ехо“, настроени на „къси вълни“. Там, откъдето можеше да се чуе Бийтълс, Ролинг Стоунс, Слейд, Суит.

Ако използваме днешната терминология, можем да кажем: в Протестантската църква ставаха такива купони, за които всяка една дискотека би мечтала. Стотици ученици, слепени един до друг се тресат на любимите хитове. Юрайа Хийп, Блек Сабат, Крийдънс. Няма къде да държиш ръцете си, затова си ги вдигнал високо. И

тези вдигнати ръце първи улавят капките, падащи от тавана

* * *

Чак някъде по средата на десети клас придобиваш самочувствието от наученото и натрупаното в Езиковата. Тогава всеки разбира какво значение имат тук учителите. Те увличат не само да учиш, но и да мислиш. Станчев по математика например разрешаваше да си носим в час книжки с таблици и формули. Един път целият клас реши трудна задача, като изписахме три пъти черната дъска. Накрая Кирил Дунев излезе отпред, изтри с гъбата една четвърт от нея и с две формули стигна до същия резултат. Станчев му писа шестица плюс. Хица Тодорова пък, която рядко признаваше някой за отличник, възложи да пишем есе след посещение на дома на Вазов в София. Един написа стихотворение, което се хареса на всички. Хица му писа шестица за стихотворението и двойка – защото не е есе.

* * *

На шега казвахме, че в единнадесети клас не се научава нищо ново, а се затвърдяват знанията. Сякаш бързахме да завършим, за да се докажем. За къде ли сме бързали, бихме попитали днес.

Доста сили хвърлихме в пиесата. Донесе ни я Николай Поляков: „Делото Адам и Ева“ от Руди Щраал. Режисьорът направи с нас няколко репетиции, донесе костюми и декор от Пазарджишкия театър. Антон Генев, Веселина Вачкова, Екатерина Бенева /лека й пръст!/, Людмил Ненков, Краси Бърдарова, Иван Драшков и аз научихме мизансцена и театърът стана. Творчески завършек на работата ни даде и Найден Ангелов – Ацата, под чието зорко око репетирахме два месеца. Завъртяхме постановката от декември 1974 година, та чак до юни - в Езиковата, в театъра, в цеха на „Велур“, в троянското читалище...

Така випускът ни спази всички традиции на гимназията, като накрая ни накараха да правим и експерименти. Бяхме първите, които имаха нещо средно между абитуриентски бал и комсомолска вечеринка с купони в новия Младежки дом на Ловеч. Веселието обаче стана, след като платените артисти си свършиха програмата и инициативата поеха празнуващите. До изгрева, когато без обувки, с продрани чорапи, рошави и с размазан грим, радостни и доста тъжни, затанцувахме на плаца в Езиковата...

Където, мине - не мине време, все се връщаме...

*Милко Недялков
Вупуск 1975*

Футболна история с (не)очакван край

Измежду всичките ми спомени от Гимназията опитах да отсея само тези, които не включват по никакъв начин нарушаване на правилника. Оказаха се изненадващо малко... И точно, когато изгубих надежда, че ще се сетя за нещо едновременно забавно и „законно“, ми изплува един слънчев следобед от девети клас.

Този ден се играеше финалът на училищния турнир по футбол, в който победител се оказа отборът на нашия клас (място за реклама: не само умни, а и атлетични). За голяма наша радост купата във въпросното първенство се оказа каса... жълта лимонада. Като силни привърженици на принципа „Няма мое, няма твое – всичко е общо“, момчетата решиха да споделят... лимонадата с всички съученици, оказали се на точното място в точното време. Пък и нали се въртяхме около игрището, носихме вода, викахме за тях - допринесохме за победата. Разбира се, за консумацията на такова солидно количество газирана бутилирана течност имаме нужда от специално място. Тук паметта ми изневерява, така че не мога да дам точна информация по въпроса кой беше геният с идеята, но дестинацията помня – Баш Бунар (разбира се) и по-конкретно – Трай Дянко.

В течение на празненството по случай победата лимонадата лежеше забравена на тревата, всички бяхме мокри до кости, някъде в цялата история имаше и голямо българско знаме...

И за да не бъде изводът от случката „много е хубаво да се метнеш пиан в някой вир“, ще изтъкна, че в процеса научихме много нови неща един за друг – кой може да плува, кой как изглежда непосредствено след баня и за отделни индивиди – кой какъв цвят бельо предпочита.

Иска ми се да помнех повече подробности, но колкото и да се напрегам, всичко от този следобед се трансформира в слънце и смях. Много, много, много смях. И, слава Богу, никакви инциденти.

П.С. – Естествено, деца, не правете това у дома си!

Но нека не забравяме, че Езиковата е толкова повече от място, на което научаваш език. Това е мястото и времето, където и когато истински се научаваме да бъдем част от едно цяло и в същото време уникални по рода си отделни личности. Случки като тази са парченца от великото преживяване, което е Езиковата - толкова различно и изненадващо, колкото сме самите ние.

*Искра Коновска
Вънук 2007*

СЪКРАТЕНИЯТ ЮБИЛЕЙ

Легендата на Езиковата гимназия в Ловеч е добре известна. Няма да изгубим много, ако заменим “легенда” с “фетиш”. Фетишът по-скоро конституира реалността, вместо само да я доукрасява, както наивно допускат повечето от нас. Нека да си спомним Мойсей. Той слиза от планината с каменните плочки на Божите заповеди, а неговите хора долу отдавна вече са се заиграли с фалшиви идоли. Оказва се, че идолите предварват самия бог. Някога фетишите бяха идеологически, сега са стокови. Ролята им обаче е една и съща, да маскират кулата сърцевина на една ситуация.

Откъде това травматично усещане за празнота? Гърците са наричали празнотата кенозис. Тя е онтологическото условие на нашата екзистенция. Нека да си спомним стихотворението “Царят на Асина” от Георгиос Сеферис. Поетът цял ден обикаля крепостта в търсене на изчезналия древен цар, но само един прилеп съживява скалните пукнатини. И Сеферис заключава: отвъд явления свят се крие празнота, и поетът също е една празнота.

(Тук е и мястото на моя незначителен спомен. Като новобранци-войници ни натовариха в един влак, с който прекосихме почти цяла България, за да попаднем в един кашишки полк на границата. Строиха ни и взеха да ни разпитват кой какво училище е завършил. След като на свой ред казах, ме изпратиха в една стая, където вече имаше двама връзкари от английската гимназия в Пловдив, синове на висши офицери. По обратния ред ни върнаха на Четвърти километър в София, където в продължение почти на година изучавахме новогръцки. В края на военния разговорник имаше поместено едно стихотворение, не от Сеферис, а от Кавафис, което все още зная наизуст. И въпреки че този биографичен факт превратно се оказа основа на бъдещото ми досие в Държавна сигурност, все пак ми изглежда и досега вдъхновяващо да износвам нереализираните езици и пътища на младостта. Най-големият философ на XX век Мартин Хайдегер едва на старини се осмелява да предприеме пътуване до Гърция, оказало се разочароващо до момента, когато стъпил на остров Делос. Тъй че къде е моят Делос – не се ли пита това всеки един от нас?)

Застанал на входа на Покрития мост, втрещен над бароковите къщи, аз си казвам – ето там е моята гимназия. Всъщност разговорът е между двама чужденци. Гимназията е чуждо тяло, не само защото винаги е произвеждала билингва-същества, но и защото се е оттеглила и свила в критична точка на моите спомени. Но и всички ние износваме вътре в себе си едно чуждо тяло, един остров Делос, един възвишен обект, получаващи незадоволителни материализации. Оттам и натрапливата невроза на спомена: не е това, и това не е.

Още по-зловещо от безплодното спомняне е повторението. Аз съм се върнал на същото място, но то ми се струва някак необичайно, *unheimlich*, а какво пък да кажа за промените в себе си? Повторението е положено върху различие и кой е по-големият ужас – да бъдеш разпознат в баналната си емпиричност или да преминеш като вечен чужденец през света?

Също както във филм на Хичкок. Ние приближаваме къщата, а тя става все по-зловеща и сякаш ни пронизва с невидим Поглед, надхвърлящ обичайното зрение, за да ни донесе покруса и гибел.

Защо митът за езиковото училище ми се струва олекнал? Простият отговор е, че след сриването на бариерите и политическите промени българите, и емигриралите, и тези тук, претърпяха нещо като лингвистична революция. Превърнаха се в “моноезични полиглоти”, какъвто глупав израз бях срещнал веднъж в един македонски вестник (езиковите неволи на самата Македония, включително проблемът за собственото ѝ име, оставям без коментар). Или светът се превърна в нещо като гигантско езиково училище. И тук в България по неволя трябва да понаучиш малко английски думи, за да можеш да боравиш с джиесема и компютъра си.

Това обяснява и смисъла на нелепата конспиративна теория на един мой познат, че фактически езиковите гимназии са подготвили падането на комунизма.

Обитаването на ръба на езикови граници е тема, с която се е спекулирало много, например от наши известни емигрантски автори като Юлия Кръстева.

Сега този феномен се е усилил, след известно скитане по света много българи се прибират тук, за да издадат книги. Истината обаче е проста, на чуждия книжен пазар е невъзможно те да се наложат и да виреят, затова се принуждават към местна консумация.

Глобализмът е в ход, но той си има своите ограничения. Сделката с глобалния либерален консенсус е коварна – всичко е възможно да се променя, но с единствената цел нищо да не се промени, т. е. главният фетиш да си остане Капиталът. Комичното е, че след комунистическият провал капитализмът фалира също пред очите ни, но от това не последва никаква промяна в статуквото. Обезщетени с трилиони долари бяха банките, а не разорените и обездомени съсловия. Бедственият капитализъм, както го наричат, все още е за предпочитане пред бедствения социализъм, който ние загърбихме.

Аз ви говорих за кухата сърцевина на капиталистическата ситуация и за сляпата точка в моя спомен – с какво да ги запълним?

Структурата на фетишисткия отказ е следната: много добре знам, че... примерно, България никога няма да се оправи, че изборът е между холера и чума, но въпреки това... трябва някакси да се живее. Много добре знам, че моята гимназия никога не е била нещо специално, но въпреки това... Много добре знам, че е излишно да вися тук на Покрития мост, един смешен възрастен господин, впуснал се в инфантилни спомени, но въпреки това... Да, по неволя всички сме фетишисти, дори в своя отказ.

Накрая искам да внеса едно дребно уточнение. Не е ли твърде стеснен и редуциран този шейсетгодишен юбилей, имайки предвид предишния американски колеж в историята на това място? Толкова ли е голям разрывът и какво толкова знаменателно трябва да се е случило в 1950 г., че нещата да започват оттам? Но изглежда така е било винаги. Имаме Стар и Нов Завет, Стар и Нов свят, и моята

гимназия по един комичен начин е попаднала под същото разделително рубрикиране. Което само може да ни улесни относно смисъла на наглед безотговорното твърдение, че Историята не съществува. Впрочем, през 1989г. може би мнозина българи са се уверили, че историческата ни екзистенция фактически е изтъкана от безредни линии на отстъпление и зловещи пропуски и празноти.

Златомир Златанов,
Випуск 1972

Бележка на редактора:

Тази година празнуваме за първи път събрания юбилей: 130 години от създаването на Американското девическо училище и 60 години на училището въввременната му история

Премиерата на нашето „Утре”

Филмът „Вчера” беше излязъл по екраните.

Кино „Димитър Благоев” се намираще на едно междучасие път от гимназията.

Десетки ученически униформи се спускаха по каменните стълби надолу и разнасяха глъч и шумни коментари за идеята да избягаме от часове и да се натъпчем в залата задружно, за да гледаме паметната лента по разказа на един от бившите възпитаници на езикова гимназия „Ернст Телман”.

Никой не разбра как дойде идеята. Беше плод на младежка арогантност и бунт срещу звънеца, който призовава към остарялата сграда и скърцащите подове на класните стаи.

Мисля, че тогава бяхме в десети клас. Не се измъквахме, за да пушим край „крепостната стена” на училището. Всички смятахме, че сме съпричастни към истината, която беше разказана във филма и бяхме длъжни да застанем зад скандалната му история.

Едва ли някога разпоредителките в киното бяха виждали толкова ентузиазирани, пъстра и свежа аудитория да се влива в салона на старото кино. Билетите за следобедна прожекция не бяха свършвали така светкавично.

Премиера на широк екран!!!

Творците имат невъобразима сила.

Искахме да покажем, че можем да сме различни и по-смели.

Минути преди прожекцията един от учителите ни върна в обичайното ежедневие. Дори беше успял да уговори да върнем билетите на касата.

Даваш билет и се връщаш в реалността. Билет за по-нататъшно пътуване през годините, когато ще

бъдеш по-зрял и опитен, за да разбереш поне част от нещата, които ти се случват. Еднопосочен билет.

Бяхме наказани за „любовта си към българското филмово изкуство“. Факт е, че не си спомням наказанието си, 19 години по-късно. Остана споменът за щедростта от знания, на която се насладих в това училище. Остана завинаги споменът за любовта, която получихме от тогавашните ни преподаватели – пазители на фантазията и реалността.

В онзи следобед отивахме да видим „Вчера“, а се оказа, че сме търчали към Нашето Утре.
Към Премиерата Ни!

*Калина Сакарска
випуск 1991*

Лесли - писмото до родителите

Трябва да сме били подготво, може би зимата на 90/91 година.

Лесли Фъргюсън беше първият ни учител - чужденец. Достолепна англичанка, която даваше за много от нас първия истински достъп с онзи свят, зад желязната завеса. Разбира се, особено в началото на общуването си с нея, бяхме по-притеснителни, чувствахме се по-неуверени - някак си така по детски - хем стеснителни, хем любопитни.

Онези години бяха трудни - празни магазини, режим на тока, дефицит за почти всичко. Ние едва ли сме го усещали чак толкова осезаемо - все още бяхме безгрижни тийнейджъри, родителите ни се грижеха за нас и в рамките на възможното ни предпазваха от прекия сблъсък с тази реалност.

Но едва ли така са изглеждали нещата за Лесли - една чужденка, дошла в далечна за нея малка пост-комунистическа страна да преподава езика на Шекспир. Тя не говореше български, най-вероятно никога не бе виждала през живота си магазини, пълни само с празни рафтове, не бе изпитвала това регулярно да нямаш ток - за нея културният и битовият шок трябва да са били доста сериозни.

Вече не помня кой даде идеята - дали класната, или някой съученик. Планът беше всеки от класа да донесе от къщи по нещо за ядене, да ги съберем и опаковаме и да ги занесем на Лесли. Речено-сторено. Една вечер, след часовете - извадихме кой каквото е донесъл - сирене, кашкавал, лютеници, туршии, компоти, - разпределихме ги в няколко пакета и в купом се понесохме към Лесли. Тя живееше в малък апартамент в Бароковите къщи, така че след няколко минути бяхме пред входната врата - един клас хлапета, въоръжени с хранителни запаси.

Тя вече ни очакваше. Покани ни вътре, а ние плахо и срамежливо влязохме. Не си спомням кой `и обяс-

ни защо сме там и какво е това, което носим, докато подреждахме провизиите на масата в кухнята. Някъде по това време угасна и токът - така че последната част от срещата си прекарахме, говорейки си в хола и на свещи. На края пожелахме лека вечер и се разотидохме.

Няколко дни или седмици по-късно имаше родителска среща. За наша най-голяма изненада родителите ни се върнаха от нея освен с обичайните коментари и с по един лист в ръцете. Беше писмо от Лесли - написано на ръка, украсено по краищата с картинки, също ръчно оцветени. В него тя разказваше и благодареше за случилото се и ни даваше възможност да покажем на родителите си колко знаем вече от езика, превеждайки им написания от нея текст.

След година или две Лесли си тръгна от Ловеч и повече нищо не чухме за нея, но онази тъмна студена зимна вечер и топлото усещане, че направихме правилното нещо, остават и досега.

*Добрин Миревски
Винуск 1995*

Lowetsch, Lewa und Lukanka

Nürnberg, April 1998, 8 Uhr morgens: Das Telefon schreckt mich hoch, jemand fragt: "Bulgarien?" - "Ja." - Lowetsch oder Schumen?" - "Lowetsch." - "Herr Birkefeld, ab 1. September sind Sie Lehrer in Lowetsch." Lehrer in Lowetsch! Wo?

Vier Monate später: Mit dem Auto durch Italien, die Fähre nach Griechenland und dann endlich - Bulgarien. Dem Schild "Varna" solle ich folgen, sagt die Frauenstimme, mit der ich in Kulata telefoniere. Und trotzdem heillos verfranst in Sofia, irgendwo im Norden gelandet, und doch noch den richtigen Weg gefunden an diesem Sonntag. Lowetsch breitet sich unter mir aus, es ist Nachmittag, ich durchquere die Stadt, kehre um und parke schließlich vor dem Hotel "Lowetsch". In der Eingangshalle ein Telefon, ich wähle und höre: "Molja?" Ich stelle mich vor und höre: "Molja?" Noch einmal stelle ich mich vor und noch einmal und noch einmal und immer wieder: "Molja?"

Das Ziel fast erreicht, ein defektes Telefon - ich bin am Boden zerstört! Die "Targovska" hoch auf der Suche nach einem funktionierenden Apparat, ein zweites Hotel, das "Chissarja", neuer Versuch. Diesmal steht die Leitung, die Stimme am anderen Ende sagt, ich solle dort warten, in fünf Minuten hole sie mich ab. Und dann kommt sie angerauscht, die Stimme, im Sportdress, und nimmt mich in Empfang - es ist Krassimira Ilieva.

Ich muss Mitleid erregend ausgesehen haben an diesem Sonntagnachmittag im August, ein Häufchen Unglück, müde und hungrig, wir essen im "Erfurt", später werde ich im Hotel "Orbita" einquartiert, wo ich die ersten Nächte schlafe - bis zum endgültigen Umzug in eine Wohnung in den "Barockhäusern"; das Schuljahr beginnt feierlich am 15. September 1998, und ich bin Lehrer und Lernender zugleich...

Sechs Jahre später: Es heißt Abschied nehmen, und ich will nicht, ich muss, und ich will nicht und kann kaum

sprechen, Vassilka Petkova muntert mich auf, und als Geschenk für mich ein Bild, ge-malt in Lowetsch, ein Haus im "Waroscha"-Viertel, das Gemälde hängt noch heute in meiner Woh-nung...

Heute, im Januar 2010, wieder sind sechs Jahre vergangen, denke ich oft und gern an meine Zeit in Bulgarien zurück, an den "schiefen" Anfang, die Kollegen, die Schüler, das Land, die Stadt. Und es ist nicht wahr, dass man vom Wasser des Brunnens im "Basch Bunar" getrunken haben muss, um Lowetsch nicht mehr zu vergessen - ich habe nie davon getrunken -, nein, man muss dort gewesen sein und man kehrt immer wieder zurück...

Vielen Dank an alle, die mich in meiner Bulgarien-"Periode" begleitet haben! Und alles Gute für die nächsten 60 Jahre, dem Jubilar, das FSG "Exarch Jossif I." Lowetsch!

*Andreas Birkefeld, Stuttgart
e-mail: stabsmat@yahoo.de*

Бастилията – нашият дом между 14 и 19 години

Основаното през зимата на 1950 година в Ловеч Средно училище за чужди езици – СУЧЕ, както пишеше на фуражките ни, или както ние по-простичко го наричахме – Езиковата гимназия, не само осъществяваше преподаването на учебния материал от 8-ми до 11-ти клас за група ученици от цяла България, но беше в продължение на цялото учебно време и наш дом - далеч от родителския, но останал ни много скъп.

Този дом не се състоеше само от училище и пансион, а притежаваше и собствена територия, обградена с висок зид, зад който имаше още сгради с различно предназначение, а също парк и плац за строяване. Погледнато отдолу, откъм реката, където зидът е най-висок, училището прилича на крепост, но ние не го наричахме Крепостта, а Бастилията. Това название дойде от факта, че не само външни хора нямаха свободен достъп до училищната територия, но и ние, учениците, не излизахме свободно в града. Припомням тази обстановка, за да спомена и за сълзите, с които много от нас, останали месеци без родителска ласка, мокреха нощно време възглавниците си.

Относителната изолираност от външния свят се компенсираше от интензивните контакти между нас вътре в този ни дом. Ние, за разлика от учениците в други училища, бяхме 24 часа в денонощието заедно и участвахме масово през извънучебното време в редица полезни и забавни дейности - в драмсъстав, в музикални състави, кръжоци, конкурси в различни области, спортни състезания. Надали всичко това можеше да замени семейната обстановка и атмосфера, но във всеки случай, смекчаваше липсата им.

Изоляцията на нашия дом от външния свят се компенсираше и от общуването с преподавателите ни, дошли от страни, в които се говореше на немски, английски или френски език. Те бяха носители на други културни традиции и друг поглед върху света, който по онова време беше недостъпен за повечето ученици

в страната. Поради това учебно- възпитателният контакт с тях беше една голяма привилегия на нашето училище. Като цяло, нашият дом, въпреки своята изолираност, беше доста интересен и допринасяше много за мисловното и емоционалното ни съзряване.

В миналото на територията на нашето училище е съществувал американски девически колеж, за който никой никога не ни беше разказвал нещо. Но ми се иска да спомена, че ние наследихме от този колеж освен сградите и оборудването и още нещо материално, което силно ни впечатляваше - близо 200 бели атлазени рокли, обличани от пансионerkите в тържествени случаи. А ние ги използвахме в нашата драматургична самодейност, но ... и за пердета по спалните. Времето беше следвоенно, с недостиг във всичко. До нас достигаха обаче и разкази за това учебно заведение от жителите на Ловеч, граничещи с митове – за внимателен подбор на учениците, за отлични учители, елитарно обучение с много високи изисквания, строга дисциплина, изключително самочувствие.

Нашето училище като че ли беше и то обвеяно от тези митове, тъй като се отличаваше с подобни качества. В началото дори го определяха като кадрова гимназия. За нас, учениците, и за нашите учители нямаше непреодолими трудности. Ние, първите, дойдохме в училището в средата на февруари 1950 г. и до лятото трябваше да научим в подготвителен клас един чужд език до такова равнище, че от есента обучението по всички гимназиални предмети (освен български език и история) да продължи на чуждия език, отчасти провеждано и от учители чужденци, незнаещи български. Справихме се. По-късно ни казаха, че трябва да положим матура по 9-10 предмета. Положихме я. Мисля, че само двама-трима души не успяха от пръв опит. Затова никак не можех да разбера и да приема продължителните протести от недалечното минало против една лека матура, състояща се само от два изпита.

Разбира се, нашите постижения по онова време не биха били възможни без високия професионализъм и самоотвержената работа на българските учители – Мусева, Щамлер, Янакиева, Димитрова, Цанев, Христов, Андрейчев и други още, на чуждестранните учители - Копе, Бухвалд, Осибал, Гайар, Англад, Дейвис, Хантър, и още други след тях, без голямата начетеност, реторичните способности и организационната дарба на нашия директор Георги Колимечков. Споменът за тези хора и чувството за неизплатим дълг към тях винаги ще битуват в нашето съзнание. Аз много по-късно, като че ли за да върна поне отчасти своя дълг, имах като професор по германистика в Софийския университет големия шанс да проведе успешния конкурсен асистентски изпит на внучката на нашия директор и да поема нейното научно ръководство.

Между нашата езикова гимназия и американския колеж имаше обаче една съществена разлика. У колежанките са възпитавали дълбока вяра в бога и християнски морал, а ние вярвахме в светлото утре на човечеството и нито за момент не допускахме, че то може да не се състои. Аз с увлечение четях и се мъчех да разбера „Капиталът“ и „Анти Дюринг“... Нашата вяра от онова време е причината за много случки, чието дълбоко значение тогава не осъзнавахме. Впрочем, някои от тях са толкова абсурдни, че днес разказваме за тях в смехотворна тоналност, така както мъжете разказват дивотии от войнишката си служба. Такъв е случаят с многочасовото общогимназиално обсъждане и осъждане като буржоазно явление на мустачките, които един

наш съученик си беше пуснал през лятото. Само смях предизвиква днес и споменът за голямата тревога на нашите възпитатели да не се получи някакъв по-особен контакт между момчето и момичето по време на танц по двойки и бъркането с ръка между танцуващите, за да бъдат раздалечени, или пък тревогата да не би косата на момчетата да стане по-дълга от половин сантиметър...

Не така си спомняме обаче за извеждането на една наша съученичка от градски дом, където е слушала музика заедно с други млади хора, за нейното завеждане с учителски конвой до гимназията (така едно време пъдарите са водили крадците) и за нейното изключване от гимназията (по-късно тя стана актриса). Не със смях си спомням и аз за моето намалено поведение в последния срок преди матурата, когато като секретар на дружество в младежката ни организация отказах да наруша решение на събранието и не изпълних едно желание на класния наставник, като при това му и заявих, че той е само гост на нашето събрание. Поведението ми, разбира се, беше вдигнато в края на срока и бях допуснат до матура. Все пак бях пълен отличник.

Ще изоставя вече сравнението с Американския колеж, което би могло да бъде и предмет на специално изследване с изводи, които да се окажат важни не само за образа на нашето училище, но и за цялата ни училищна система. А ще посоча някои неща, които тогава ми се случиха за първи път - на мен, а сигурно и на много мои съученици.

Моето пребиваване в СУЧЕ, в нашия ловешки дом, на възраст между 14 и 19 години е време на първото ми любовно обяснение, на първата споделена любов и на първите професионални мечти. Имаше още и много други първи неща, но за тях разправам в по-тесен приятелски кръг.

Първото ми любовно обяснение стана в 10-ти клас. То включваше много цитати от поетични творби и философски произведения. Продукцията, която бях репетирал многократно, траеше около 40 минути. Изслушаха ме, но няха успех. Претърпях пълно фиаско.

Първата ми споделена любов възникна в 11-ти клас – със съученичката ми от френския отдел и мой партньор в живота и до днес - Стефка Славова. Но не е съвсем лесно да живееш с асистент-знаменосеца на гимназията. Нашето съперничество в учението продължи и по-нататък и доведе до там, че и на двама ни бяха присъдени впоследствие професорски звания. Ще помоля моите учители за извинение, но ще кажа, че моята съпруга е най-големият дар, който съм получил от нашия ловешки дом.

Първите ми професионални мечти до 10-ти клас бяха насочени към математиката и инженерството, но в 11-ти клас реших да кандидатствам за наскоро откритата специалност по журналистика. Имах диплома с пълно отличие, имах пълно отличие също на кандидатстудентските изпити по български език и история, но точно по немски език отличието се получи нащърбено и не бях приет да следвам журналистика. Там се влизаше само с пълен бал. По такъв начин съдбата реши, не съвсем в съответствие с моите професионални мечти, да стана германист (надявам се, че бях добър), и така да запазя професионална връзка с моята любима езикова гимназия в родния ми град Ловеч.

*Павел Петков,
випуск 1954*

Писмо

Здравей мило училище,

Днес ще ти разкажа как ме срещна с един от най-важните хора в живота ми.

Ще те върна в прекрасната есен преди близо шест години на мястото, откъдето по-късно полетяха хиляди прекрасни мигове. Но този път не е твоят двор, класната стая или Стъпка, малко по-далеч е.

Дори не чаках него тогава. Нямах търпение да посрещна своя гост от Фройденщадт. Трябва да призная, че в деня, когато избирах на кого да бъда домакин, накрая се спрях на 2 писма - едното беше неговото, а другото на момчето, което в крайна сметка ми гостува. Затворих очи и изтеглих просто един лист, защото иначе не можех да си избира.

Обърнах се след него, в момента, в който мина покрай мен. Запознахме се по-късно в автобуса от летището към Ловеч. Знаеш ли, че има странно име или поне така звучи на моя език, когато го наричам на галено? Мисля, че тогава му го казах и така започнаха 10 страхотни, слънчеви, вълнуващи дни, в които не ходехме на училище, а пътувахме и се забавлявахме.

Като се замисля, тогава не съм прекарвала чак толкова много време с него. В последните дни разговаряхме повечко, особено в деня на заминаването. Чувствах го близък още тогава, без да знам защо и без да предполгам, че в продължение на толкова години до ден днешен ще бъде мой верен приятел - човек, на когото мога да разчитам за съвет, на когото мога да споделя най-лошите и най-добрите си моменти. Пораснахме заедно и той беше свидетел на начина, по който приемам радостта, тъгата, любовта, трудностите и успехите си.

Поднесе ми един от най-хубавите подаръци, които някога съм получавала за 22-ия ми рожден ден - неговия собствен албум. Велико наистина! Толкова се радвам на успехите му и се вълнувам за всичките му пътувания.

И какво от това, че той е там, а аз съм тук? Та нали пак ме подкрепя и разбира. Какво от това, че не може да ме прегърне, щом успява да намери думи, които да ме утешат? Просто му разказвам всичко в писма. А и нека не забравяме, че ако си пожелаем чисто и ясно светлосиньо небе, живеем само на 2 часа и 30 минути един от друг.

Преди време той каза, че се гордее с мен. Сега и аз признавам, че му се възхищавам. Надявам се да съм толкова добър приятел, колкото е той за мен и съм ти благодарна, че ни запозна, защото това прави спомените ми за гимназията още по-прекрасни.

Поздрави!

Твоя Ели

П. С. Чакай ме! Ще се видим на празника!

Елена Георгиева
Випуск 2006

Прекопаването на зеления остров

Реших да се откъсна от традиционните теми, които всеки без съмнение помни – фестивал, пиеса, бягство, изпращане и да разкажа по-различна история за Езиковата ни гимназия.

Бяхме 9 клас, значи ще да е било 2001 година. Усмехнати, посрещнахме разпоредбата на господин Хитов за зелен спортен полуден. Все пак това беше ден, в който ще пропуснем по два часа английски и немски език. Всеки випуск имаше своята определена задача. Момичетата задължително трябваше да почистят класните стаи, а за нас се падаше по-тежката работа: залесяване, чистене на двора, алеите, около пансиона, пренасяне на стари материали, зелената стая и острова.

По онова време зеленият остров беше придобил по-див вид и от най-гъстите джунгли на Сървайвър. Само две години назад във времето група ентузиазирани учители и ученици с воля копаеха, пренасяха камъни, почистваха трева и посадиха приятна за окото зеленина. Времето обаче солидно трупаеше своята дан и целта на нашата бригада в онзи ден беше да върнем стария лик на острова (или поне част от него, такава, която би ни накарала да се гордеем, че и ние, макар и все още 9. клас, сме дали нещо на нашата Гимназия).

И така, в 08:30, армията наброяваща не повече от двадесетина пораснали зайци -ентузиастични под зоркото командване на Жоро Дойнов и Цанко Николов се запътихме към нашата плантация, а там: храсти, бурени и камъни навред. Започна се. Едни раздаваха безплатни идеи, други споделяха опит в косенето, трети разказваха вицове и повдигаха духа на дружинката. Имахме си копачи, косачи, хамали. Скубахме плевели. Заканвахме се кой колко пържени картопки с бира ще изконсумира след приключване на операцията. Ех, как можеше да изиграем един футбол и да отпъчем всичко в този слънчев ден, но какво да се прави - Дълг. И докато мечтаехме, се разнесе слух, че нашата мотика е вече счупена от нечий ентузиазъм. Нямахме нито кой да я оправи, а и защо да не позагубим още малко време във вайкане. Каквото свършено – свършено. Наближаваше обяд, а трябваше да оценим труда и на съученичките ни, които почистваха класната стая. От наша страна...половината работа си я бяхме свършили. Утешавахме се, че и в живота 99% продуктивност има само на теория. Разбира се, важното е, че всички бяхме едно цяло и то нито в кръчмата, нито на футболното игрище, а на далеч по-трудно място. Последва оценка на работата, похвала и разрешение да си ходим. Изморени и изтощени, се прибрахме по домовете. Сладък сън. Вечерта имаше голяма и хубава среща в едно бистро на целия випуск. Не спряхме да говорим за изживените емоции през деня, а след това с дни коментирахме още кой с какво е допринесъл.

За мен това остана много скъп нетрадиционен спомен от един задружен ден с моите съученици. Спомнете си за всички ситуации, в които заедно с класа си сте действали задружно в трудни моменти, подкрепяли сте се на смени, ако някой се изтощи, забавлявали сте се. Без да се колебая, си пожелавам някога отново да изживея такъв ден.

*Димитър Манолов, /Митко/
випуск 2004*

Погледни отвъд видимото

Гимназията ни винаги е била не просто училище, а школа, създаваща не само знаещи, а и мислещи хора. Уроците ни бяха не просто предаване на написаното в учебниците, а преподаване на знания и най-вече на уменията да мислиш. Класните ни стаи бяха като пазар на свободни идеи, когато пазарът не беше свободен, а идеите трябваше да са в рамките на позволеното. Затова и една от първите асоциации, които нахлуват в съзнанието ми, когато стане дума за Гимназията, са учителите ни и по-специално един от тях, когото випуските от 80-те съм сигурна, че помнят: Хайнрих Лангкабел.

Геносе Лангкабел – сега звучи смешно обръщението към учителите ни като към партийни другари, но така беше тогава – ни преподаваше немски език. Знанията по немски и познаването на немската литература дължим на всичките ни немски учители, но учителят Лангкабел не преподаваше само тях. Затова от неговите часове помня въпроси за Чили на Салвадор Алиенде и Пиночет и дискусии какво точно се случва там, за Енрико Берлингуер - нетипичния лидер на италианските комунисти, превърнал се в трън за Комунистическия интернационал заради несъгласието му с международната политика на тогавашните комунистически/социалистическите партии, за Англия и партийната ѝ система, за отношенията на България със Съветския съюз и по-точно подчинеността ѝ ... Едно от домашните ни задания беше да напишем за системата на здравеопазването и така за първи път научихме за частните болници, както и че те не са непременно по капиталистически лоши. Начинът, по който Лангкабел поставяше въпросите и водеше дискусията, стигаше да отговори, които съвсем не бяха в духа на тогавашните вестници, а и очевидно не по официалния вкус. Затова и не беше изненадващо, че Хайнрих Лангкабел трябваше да си тръгне от България преди да изтече договорът му. Не вярвам да му е било лесно, защото се върна в ГДР, но съм сигурна, че е продължил да учи и немските си ученици на същото, на което учеше и нас: да погледнат отвъд видимото, отвъд пропагандата, отвъд едноплановото мислене отвъд общоприетото и общоналаганото за единствено вярно, отвъд официално позволеното...

Когато години по-късно се заговори за дисиденти, вече знаех, че бях виждала един от тях и той е бил мой учител. Много от уроците му всъщност разбрах по-късно и макар и след толкова години бих искала да му кажа: Благодаря, Геносе Лангкабел! Благодаря ти, Учителю!

*Ива Тончева
Вупуск 1982*

История, басня или приказка, разказ за порастването

Спомням си. Преди пет години, когато пишех есе на тема: „Защо избрах Езиковата гимназия“, нямаш представа какви чувства ще ме обземат, когато разказвам или пиша историята за порастването в Езиковата.

Уникално е. Наистина не мога да поместя в тази история всичката емоция, която ми е дало, всичките посоки, в които ме е развило, моето училище, училището на толкова хора, които съм срещнала и които са станали изключителни заради духа на това място, заради срещите си с други хора, повлияли им, също свързани с него. Не мога да кажа нещо различно от това, което ми се е наслаждало от по-големите в съзнанието, мога само да го разбера. Не може да е друго, защото, дори и по специфичен начин, всеки бива докоснат от тази атмосфера, не може да остави отличителна черта, защото Езиковата е тази, която го белязва, която оставя следи. Индивидуално обаче, за да проследя порастването си, ще се опитам да се срещна със себе си от преди 5 години (всъщност толкова малко време). После ще се отдръпна, за да наблюдавам как ще се запознавам последователно със силата на духа, въздействието на традицията, на миналото; как ще се впусна наивно в първата любов, а искрено ще се вълнувам, опитвайки се да пресъздам моментите на истинското приятелство, за да съм доволна, когато поговоря отново със себе си, и открия, че не съм загубила детското по време на порастването.

- Моля... нарисуй ми овца!

Тъкмо се готвех за полет, когато това гласче ми отметна устрема, който ме направляваше към новото начало.

- Какво?

- Нарисувай ми овца...

- На драго сърце – отговорих, - но аз тъкмо отлитам.

- От какво отлиташ? Къде съм?! Нарисувай ми овца! Трябва да намеря приятели и да разбера много неща!

- А ти...какво правиш тук?

- Какво е това тук? Трябва ми овца. Нарисувай ми овца.

И аз нарисовах:

- Виж, тук е...пристигнал си...с теб се срещаме на мястото на спомнянето, но това значи и място на познанието. Върви, срещни се, познавай, спомняй си!

Разказах му през спомена, през себе си, но без да прекалявам със себе си. Той погледна внимателно рисунката, стори му се неясна. Но когато загадката е прекалено внушителна, не можеш да не се подчиниш.

И той тръгна. За упътване или объркване държеше моята рисунка, а понякога я смачкваше нервно и настояваше да му рисуват нови овци.

* * *

В същия идеален ден той срещна поразително Подобно на себе си. С вълнуваща се коса, същите впиващи се очи и отнесена походка, привидно само по-голям, Подобният обикаляше съсредоточено, четеше имената под портретите в коридора, разглеждаше ги плахо. Някаква аритмия на преклонение бележеше всеки поглед към внушаващите образи, той потръпваше несъразмерно с хармонията на замъчната застиналост. Ценителят

на овците си даде сметка, че го е правил стотици пъти, че знае изображенията на портретите наизуст.

- Защо го правиш?!

- Не зная,... не мога да ти обясня.

- Защо го правиш?!

- И аз самият не знам. Дай да ти нарисувам овца.

- Защо...защо ме объркваш така? Защо го правиш?!

- Понякога ми се иска нещата да бяха лесни, но ако беше така – никога няма да разбере защо съм гледал портретите.

Той побягна с настръхнало, и без това заешко, сърце. Само един ден познаване там и, по натура емоционален, той беше станал още по-раним. Защото мястото беше пропито със спомени.

Но изоставил своята малка планета, изпуснал вече слънчевия залез, той неизбежно трябваше да продължи, помъчи се да види.

* * *

Така на втория ден той вдигна поглед към звездите. Там видя своята роза – красива, деликатна, очарователна, но и с бодли. Въпреки противоречивата ѝ същност, той искрено се грижеше за нея. Но дали заради бодлите, дали защото беше млад и не знаеше как да я обича, споделеното им време в мястото беше кратко – отношенията им останаха в плитчините на спомена, както и в дълбочините на неговото сърце. И той дълго време обикаляше по коридорите на мястото, молейки за рисунки на нови овци. Мислеше, че старата го е накарала да се изгуби.

* * *

На третия, разбира се, съдбовен ден той срещна лисицата. Тя пребиваваше в мястото само един ден преди него, но стана негов спътник, напътстващ го към всичко. А той вече не можеше да си представи колко по-повърхностно и просто би било това всичко, ако не я беше срещнал. Тя разбираше болката му, както и искаше да му помогне:

- Знаеш ли,...когато човек е много тъжен, обича слънчевите залези.

Те седяха на пънчетата със затворени очи. Лисицата му беше казала, че на хубавите неща трябва да се отдава време. И те бяха изгледали много слънчеви залези заедно.

- Има едно цвете - осмели се той, - мисля, че ме е опитомило.

- Твоето цвете...

- Не, аз вече искам от тях да ми рисуват нова овца,...аз не мога.

- Когато някой иска овца, това е доказателство, че съществува. Ти трябва да продължиш за живееш и да опитомяваш.

* * *

На другия ден той слизаше надолу по стълбите, търсеше ме. Искаше да ме попита защо съм го накарала

да опознае мястото. Знаеше отговора. Беше започнал да осъзнава, да пораства. Това го плашеше. Искаше да ме намери, да ме пита пак за онези овци – да ме обвини за всичко.

Беше пети ден за неговата лисица – време за нейния полет. Всичко бе по-хвъркато на пънчетата с нея и докато затваряше очи, струваше му се, че вечно ще е така. Сега усещаше гняв, който стремително отваряше очите му,...а после отчаяние. Знаеше, че за последно го обземат. Нямахме вече за кого да отваря сърцето си. Решен да потъне в черупката си... Само да изпрати лисицата.

Тогава я видя. Поглаждайки крилето си, тя го погледна топло, дълбоко. Искаше да запомни този момент:

- Искам просто да знаеш, че много те обичам и това няма да се промени, защото на света все още няма сила, способна да разруши приятелството ни. Оттук нататък много неща в живота ти ще се променят – по-срещни ги без страх и съм сигурна, че ще се справиш, защото вярвам в теб повече отколкото вярвам в себе си. Знаем, че можеш да имаш всичко – само трябва някой да те подкрепи, и знай, че този някой ще съм аз.

* * *

Видяхме се на неговия пети, последен ден от мястото. Тичаше към мен, но когато доближи и видя счупеното ми крило, се спря. Дори не ме попита за овцата. Останал без думи, той ме съжаляваше. Или изпитваше повратно съмнение към всичко онова, което беше познал досега. Казах му:

- Мислех, че си разбрал...Важни са успешните опити, но сякаш още по-важни са неуспешните. Само тогава можеш да се измъкнеш от житейските предназначения и да потърсиш детето в себе си.

С нова, топла, разбираща, преживяла или спомняща си усмивка той ми помогна да поправа крилото си. Прошепна:

- Нищо. Нарисувай ми овца.

*Александрина Кръстева,
Внуък 2010*

ЛОВЕЧ – (НЕ)СБЪДНАТАТА МЕЧТА

Вече не помня кой през 1953 г. ми каза, че май в град Ловеч били открили гимназия, където учениците изучавали всякакви чужди езици. Познат ли беше, съученик ли, при всички случаи обаче някой, който знаеше особеното ми пристрастие към чуждите езици. Извън изучаваните по програма руски и немски аз се интересувах от уроците на съучениците ми, избрали френския като западен език, купувах си руски учебници по английски и испански, набързо усвоих дотолкова есперанто, че да мога да кореспондирам с хора от цял свят с цел

най-вече размяна на пощенски марки и картички. И ето че някой доброжелателно се погрижи да ме уведоми за наличието на специална гимназия, създадена едва ли не за обучаване на полиглоти. Изпратих запитване как да се включа и аз в тази среда. Отговорът беше кратък и еднозначен: приемат се ученици само непосредствено след завършване на седми клас. А аз вече бях осмокласник, така че мечтата ми да постъпя в ловешката гимназия залезе. Това не попречи да се запази вече утвърдилият се у мен интерес към разните езици, към връзките помежду им, към произхода на думите в тях. И нищо чудно, че след завършване на средното си образование в една от гимназиите в родния ми град Русе през 1956 г. кандидатствах единствено немска филология. Мнозина ме упрекваха, задето съм посочил само една специалност с риск, ако не ме приемат, да отида в казармата. Защо не освен нея и нещо престижно, някакво инженерство, медицина, в краен случай също агрономство?

Е, приеха ме донякъде и за мое учудване. Защото още при първите занятия разбрах какъв късмет съм имал да се вредя в конкуренцията с възпитаниците на ловешката гимназия и с други колеги, дошли не от реална гимназия. Те умееха да спорят и дори да се карат помежду си на немски. Не оставаше нищо друго, освен да догонвам с ускорено темпо онова, което езиковата гимназия им беше давала година след година. Така стигнахме до пети курс на обучението ни като германисти, до държавните изпити и до неизбежното вече през 60-те години разпределение, тоест задължително постъпване на някое посочено от съответната комисия работно място. Понеже в Русе и окръга нямаше вакантно място, предложиха ми да избирам някъде “относително наблизно” – Нови пазар или Дългопол (близо до морето!). Удаде ми се да отклоня тези “оферти” и тогава един член на комисията каза: “Нека тогава и той да отиде възпитател в Ловеч.” Ставаше дума за езиковата гимназия с нейния пансион и възпитателите към него! Не можех да пропусна подобна възможност – по парадоксален начин щях да попадна в езиковата гимназия, макар и не като ученик, а като възпитател. Ученическата ми мечта като че ли придобиваше реални очертания. Експедираха ме заедно с още трима състуденти, а от директора на гимназията узнах, че в нея имало още непопълнени възпитателски места, така че заедно с дипломирането си можех да се ожена за приятелката ми, студентка също по немска филология, и с цялата група новоизлюпени германисти да поемем към града на люляците.

След първата година (която впрочем като младоженец прекарах в един от външните пансиони под един покрив с два класа девойки) директорът ми предложи едногодишна специализация в ГДР при условие, че поне пет години остана учител в гимназията. Не поех този ангажимент, понеже въпреки странния обрат на съдбата и озоваването ми там, където не можах да постъпя като ученик, вече имах известни смътни академични амбиции. Алтернативно обаче ми бе предложено участие в едномесечен летен курс в град Хале, след който втората година на моята трудова кариера премина като учител в един от подготвителните класове на гимназията. Съпругата ми беше възпитателка в него, и днес, като гледаме ретушираната ни групова снимка в края на учебната година, със смях установяваме, че външността ни съвсем не изглежда такава, каквато би подобавало да бъде между учители и ученици. А те се оказаха великолепен клас, сред който изпъкваша по-малката щерка на директора и синът на една от далеч по-опитните ми колеги. В него не беше попаднал Владо Даверов, който

впоследствие направи великолепна панорама на живота в гимназията. Не беше и девойката, която роди тайно в пансиона, та създаде толкова главоболия на човека гимназия, пансион, столова, пералня и какво ли още не – вездесъщия директор Инджов.

На следващата година с конкурс постъпих на работа в София, а след още една заминах като докторант за три години в Лайпциг. Там със съпругата ми се сближихме с любезното семейство Йолшлегел – бивши учители по немски език и биология в същата езикова гимназия. При многобройните ни гостувания темата Ловеч, битът в училището, незабравимите образи на някои от тамошните служители и питомци неизменно присъстваха в разговорите ни.

От 1968 г. до днес, бидейки вече пенсионер, изминах пътя от асистент през доцент до професор. Не знам дори приблизително колко бивши ученици било от ловешката, било от другите гимназии с преподаване на немски език съм подлагал на изпитание с лекциите и упражненията по историческа граматика на немския език в Софийския, а известно време също в Пловдивския университет. С някои от тях животът продължи да ни среща у нас или в чужбина. За последен път със съпругата ми присъствахме на едно честване в Ловеч през 1986 г. Нямахме я старата ограда на пансиона, от някогашните преподаватели се видяхме, мисля, само с колегата Петракиев. Иначе всичко си беше на мястото – и Покрият мост, и Вароша, и Стратеш, и Башбунар. Но липсваше и още нещо – онази тръпка, с която човек потегля в професионалния и семейния живот. Липсваха младите години. Тях от време на време до днес си припомняме в инцидентно разменени думи с моите също вече позастаряващи съквартилци и бивши ловешки ученици...

Проф. д-р Борис Парашкевов

Спомняте ли си?

Изминаха 43 откакто завърших гимназията и се върнах обратно в Германия. Но ако затворя очите си, виждам как ние, след като бие звънецът за голямото междучасие, тичахме до задната врата на кухнята. Гладни, винаги гладни получавахме пресен типов хляб, филийката потапахме в олио и след това в хубаво миришеща шарена сол. Това не ни стигаше, хайде на лавката, там имаше чудесни пресни вафли. Напълнявахме, защото и на обяд имаше и супа, и блажни яхнии и компот. През другото време учехме, не мърдахме от ученическите чинове, защото строгите очи на възпитателите /ките/ или учителите /ките/ наблюдаваха горките дечица. Но нищо страшно, нали имаше и „сутрешна гимнастика“, по всяко време, зиме и лято. Ръцете нагоре, ръцете надолу, въртете се в кръста, крак напред, крак назад, колко бяхме смешни.

Най-хубави бяха вечерите. Всички се събирахме на двора, /където един път в месеца бай Драган подстригваше изцяло косите на нашите момчета/. Там танцувахме хора и пеехме: “Иска ми се да живея, да се смее и да пея, че живота е много мил или “Зайченцето бяло, цял ден си играло, в близката горичка, с една

сърничка...". Обичахме вечерните часове, защото и любовта можеше да разцъфне. През деня това беше по-трудно. Но ние намирахме възможности да се срещнем, даже в шкафове на пансиона.

Да, строги бяха нашите "даскали"! Но какви велики умни хора излязоха от тази Немска гимназия.

Единствената сграда на територията на гимназията сега е именно училището. Почти не се е променила. Стъпалата нагоре по етажите са същите, изтъркани от няколко хиляди ученически крачета. Моля ви се не ги махайте!

Спомняте ли си хубавия парк и грамадната ограда. Но всяка ограда, всяка стена си има дупка и ние я намирахме. Извинявайте, мили учители, es hat uns nicht geschadet!

Но не само езика учехме успешно, в 11 клас станахме "стругари", истински стругари, 3 разряд. Не знам дали на снимка ще позная какво е струг. Ходехме на бригада, където чистехме чушки, вадохме на сочните сливи костилките. На тази бригада за няколко дни през есента присъстваха и учителите, химичката, биологът, физичката, учителят по пеене, по рисуване /в хубав светлосин костюм / и всички останали. Много, много се веселяхме по цял ден.

Не мога да спра с хубавите спомени. Това нали е типично за бабите, каквито сме ние сега. Желая на младите хора в България, на моята втора родина, на моята гимназия, желая на всички нас дълъг и успешен живот.

*In Liebe
Renate Drechsler geb. Behringer, vunyck 1966
Am Berl 12
13051 Berlin*

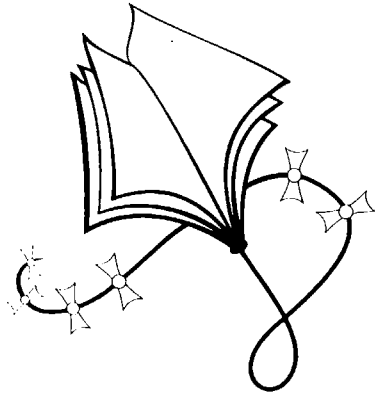
бел.ред. Ренате е дъщеря на учителя по биология Kurt Behringer. Тя остава, след като семейството ѝ си заминава, за да завърши средното си образование в гимназията

Drei Jahre Bulgarien und ihre lebenslange Wirkung

In die Zeit meiner Tätigkeit als Lehrer am Gymnasium für deutsche Sprache in Lowetsch fiel ein fast unglaubliches Ereignis: Am Mittwoch, dem 15. Februar 1961 lag Lowetsch in der Totalitätszone einer Sonnenfinsternis! Zu diesem für einen bestimmten Ort extrem seltenen Ereignis kam noch hinzu, dass wir uns nahe dem Gebiet der längsten Verfinsterung befanden. Das Wetter war günstig: Ein wolkenarmer, kalter Wintertag.

Ein Fernrohr besaßen wir nicht. Trotzdem hatten meine Frau (Geografielehrerin) und ich uns zusammen mit unserer bulgarischen Kollegin Slawtschewa (Physik) und unseren Schülern gründlich auf diese Finsternis vorbereitet. Neben dem emotionalen Eindruck eines solchen Ereignisses sollten visuelle Beobachtungen und einige einfache

Messungen vorgenommen werden: Helligkeit, Temperatur, Verhalten der Tiere – und natürlich auch fotografische Beobachtungen. Soweit ich mich erinnere, standen uns dafür knapp drei Minuten zur Verfügung. Für die direkte Beobachtung hatten wir Glasplatten berußt! Davon rate ich jedem anderen nachdrücklich ab – aber was sollten wir damals machen. Vorgefertigte dunkle Brillen (heute selbstverständlich) gab es nicht. Zum Glück hat niemand Schaden genommen. Manchmal ist der Lehrerberuf eben auch gefährlich!

Es erwies sich als gut, dass wir alle Aufgaben mehrfach verteilt hatten. Denn die Veränderungen in der Natur kurz vor bis kurz nach der Totalität waren für jeden von uns derart beeindruckend, dass

einige – Schüler wie Lehrer – davon so gefangen wurden, dass sie die Welt um sich (und ihren Auftrag) vergaßen. Aber neben dem tiefen, bis heute erhaltenen Eindruck hatten wir auch messbare Resultate. Der Temperaturabfall z.B. konnte eindeutig belegt werden. Und Fotos erinnern uns noch immer an diesen außergewöhnlichen Tag.

Doch zurück zu meiner eigentlichen Aufgabe in Lowetsch. Am Gymnasium war ich Chemielehrer. In meine Zeit fiel das Bestreben nach größerer Selbsttätigkeit der Schüler, z.B. bei chemischen Experimenten oder bei der Anfertigung von Anschauungsmitteln. Gemeinsam mit Schülern haben wir die Holztische des Chemieraumes mit Fliesen

versehen, damit darauf mit Chemikalien gearbeitet werden konnte. Viele Anschauungstafeln über chemische Prozesse wurden angefertigt. Mir wurde gesagt, dass sie noch Jahre später genutzt wurden.

Bei aller Strenge herrschte zwischen den Lehrern und den Schülern ein sehr vertrauensvolles, ja herzliches Verhältnis. Dazu trug sicher auch der enge Kontakt zwischen den im Internat lebenden Schülern und den auf dem Gelände des Gymnasiums wohnenden Lehrern und ihren Familien bei. Ich leitete außerhalb des Unterrichts eine Fotoarbeitsgemeinschaft, und für alle Schüler gab es manchmal Abende der Chemie oder es wurden besondere Experimente vorgeführt. Ich erinnere mich zum Beispiel an die Demonstration des Thermitschweißens bei Schnee auf dem Schulhof. Ein besonderes Erlebnis war auch eine mehrtägige Exkursion in den Süden Bulgariens (Plowdiv – Smoljan – Kârdžali – Haskowo – Stara Sagora). In den Rhodopen besuchten wir u.a. einen großen metallurgischen Betrieb.

Seitdem ist mehr als ein halbes Menschenleben vergangen. Geblieben ist für meine Frau und mich vor allem eine tiefe innere Verbundenheit mit Bulgarien und seinen Menschen. Viele der damaligen bulgarischen Kollegen stehen uns deutlich vor Augen. Durch Zufall stellten wir vor fünf Jahren fest, dass Wasilka Kaltschewa aus Razgrad – Lowetscher Abiturientin von 1963 – und wir gar nicht weit voneinander entfernt hier in Rostock an der Ostsee leben. Zwischen unsern Familien gibt es inzwischen eine herzliche Freundschaft, und über Wasilka haben wir Kontakt zu einzelnen ehemaligen „Lowetschern“ gefunden. Geblieben ist auch eine nun schon fünfzigjährige feste Verbindung

zwischen sechs der deutschen Lehrer, die von 1959 bis 1962 gemeinsam am Gymnasium für deutsche Sprache in Lowetsch arbeiteten.

Sechzig Jahre Fremdsprachengymnasium Lowetsch – das ist ein großes Bild mit vielen Facetten. Da ist es gut, sagen zu können: Am Gesamtergebnis durften wir ein wenig teilhaben.

*Prof. Dr. Manfred Schukowski, Rostock/Deutschland
manfredschukowski@web.de
www.manfredschukowski.de
Niedergeschrieben im November 2009*

Стъпалата ще запомнят моите подметки

Все още помня нотката в гласа на брат ми, когато разказваше за нея. Още виждам носталгичната разбираща усмивка на майка ми. Кимам енергично с глава, когато слушам пламенните разкази на леля ми. Нетърпелива и любопитна, чакам прашните спомени на баба ми. Мечтаех тайничко за нея. Рисувах я в съзнанието си дълго време.

Сега, осем години по-късно, вече и аз съм част от Езиковата. Всеки ден изкачвам стръмния баир и изронените стъпала, поели толкова много ученици, толкова много подметки. Усмиввам се кисело при вида на класната стая и чина. Как ще ми липсват след няколко години, защо сега недоволствам? Влизат момчетата, бързат да кажат нещо.

Катето пък е гладна, подарявам ѝ сандвича си. От съседния клас искат пергел - добре че Мимето носи. Звънецът бие - "Ab in der Pause", чувам гласа на госпожата. Бързо с тълпата към стола. Ами сега, забравила съм парите! Пламена дели с мен баничката на фона на Nirvana, идваща от близката колона. Едва изкарваме останалите часове и тичаме към Башбунар. Мятаме раниците настрана, някои вадят китарите. Във въздуха се усещат хилядите неща, които имаме да си кажем, въпреки че сме били заедно цял ден. Някои са се прегърнали, слушат замечтани тихия роман на реката и потъват в пролетната вечер. Да, това е първата любов. После идва първото разбито сърце. След него сълзите в Зелената стая, ниските бележки и непокорството. След това ще завършим, ще си отидем и ще започнем несигурно да полагаме основите на самостоятелния си живот. Но никога няма да можем да забравим първата цигара, изпушена на Стратеш. Тайните, които припряно сме шепнели на приятелка на пейка до Стената. Вечерта, когато избягахме от къщи, за да се видим с приятелите, а после получихме двойки, защото не бяхме учили. Не забравяме и лагерите с класа, и изгревите, и залезите, и облаците, които посрещнахме през годините. Тези пет години са най-вълшебните. Порастваме, срещаме хора, които ще помним още дълго. И най-важното - оставяме своя отпечатък на стария дървен чин, пеем на феста

и играем в пиесата.

Знаем, че това е нашата съдба. Тръгваме си от Езиковата разплакани. Гледаме я дълго, опитваме да запечатаме образа ѝ в паметта си и се присъединяваме към тълпата. "Обичам те, благодаря ти"-к азваме на старата сграда, а дървената врата сякаш ни маха и поскърцва в отговор - "Ще ми липсваш, хлапе!".

*Елена Йочева,
випуск 2013*

Моето училище

В живота на всеки човек има няколко паметни и много съкровени моменти, които остават скътани някъде дълбоко в душата му и излизат на преден план, когато заговорим в шумна приятелска компания, или на делова среща, или докато обмисляме какъв съвет и насока да дадем на порасналите ни деца ...

За МОЕТО училище аз винаги ще си спомням радостта от приема, борбата, трудностите и похвалите на моите учители, шестиците като награда за труда и двойката по химия в девети клас.

Помня първия ми учебен ден и словото, което бях избрана да напиша и произнеса от името на всички ученици от подготвителен клас и което - неуверено и с трептящ глас - почти прочетох, защото всичко беше излетяло от главата ми в хладното септемврийско утро, помня веещото се знаме и музиката, която звучеше от уредбата.

Помня последния ми учебен ден, в който пак аз подготвих насърчителните думи към идващите подготвителни класове. Гласът ми отново трептеше, но този път от гордост, че съм успяла в нещо толкова трудно, че съм доказала, най-вече на себе си, че няма невъзможни неща, ако човек иска и е готов да се труди, ще успее, от тъга, че няма да видя скоро усмихнатите лица на учителите и съучениците ми, защото отвъд вратите на нашето училище сега ме чакаше животът.

Помня думите на нашия преподавател по математика, г-н Петракиев, който ни посрещна с думите, че ние сме ИЗБРАНИТЕ, да се обучим толкова добре, че един ден да управляваме фирми, учреждения и дори държавата ни.

Запомних тези думи и всеки ден се убеждавам в правотата им.

Помня строгостта, с която класният ни ръководител, г-жа Василка Петкова, ни научи да четем и пишем на един толкова труден език, какъвто е немският.

Сега получавам комплименти за това от клиентите ни, които винаги ме питат, дали не съм живяла, или работила в Германия. Не съм. Учила съм в Нашето училище.

Вълнувам се много, защото през това лято се надявам моята дъщеря да бъде приета и да продължи

живота си по моя път, в моето училище.

От 2003 г. насам съм Изпълнителен директор на фирма “Мизия-96” АД в гр. Плевен и имам около 900 човека подчинени.

Това е сбъднатата ми мечта. Пожелавам на всички млади хора, поели нелекия път на обучение в Езикова гимназия в гр. Ловеч, да имат моята съдба.

*Елена Дочева (по съпруг) Дичева
Вупуск 1992*

TO BE OR NOT TO BE - THAT IS THE QUESTION

Същността и есенцията на тази фраза са заключени в тясната перспектива на неясното бъдеще, а битието ѝ беше в .. „нашето вчера”. ...

Няма как при споменаването ѝ да не се запитаме, да не изпаднем в унес или в продължително търсене до момента, в който открием същността си..... Всъщност не знам, доколко изчерпахме и „нашето вчера” и доколко усещането за пълнота и сбъждане на всичките ни желанија стана реалност, но поне едно е сигурно - то изпълва и до днес сърцата ни с неописуема радост, че станахме част от спомените си, че съпреживявахме и пораствахме заедно. Но всъщност това, което ни събра и постави началото на нещо много по-значимо от всичко, е приятелството ни, в което споделихме мисли и мечти. Езикова ни изгради, събра и ни накара да се чувстваме различни и да запазим това като състояние на духа и усещане за присъствие, за идентичност и неповторимост. Тесните рамки на буквализма бяха срутени в момента, в който станахме част от духа на традициите. В нашето вчера...остават миговете, посветени на съзерцанието, на виждане само в нашия си свят, тогава, когато се нахъсвахме, че сме от друга планета...), дните, в които бяхме част от елита, защото да си елит, включваше едновременно знанието, че си себе си – без подражание и без подмолно държание!

И ако сега започна да изброявам колко неща си спомням, няма да е честно, защото усещането ми за нещо минало, ще изглежда още по-далечно, а не това ми се иска да звучи сега... Когато се сблъсках с белия лист, в съзнанието ми се смесиха толкова спомени, толкова минали и споделени преживявания, а отделянето им в цялостен разказ се оказа по-трудно реализуемо, отколкото споделянето на чувството, което се надявам да се пренесе и върху всички вас, които четете написаното, днес и сега. С екот отекват живи спомените ми, които продължаваме да градим и чувстваме, защото нашето вчера даде живот на отношения, които само „езиковци” могат да си споделят - защото общността на езиковата е безчетна и всеки допир или контакт с тези

хора, решава съдбите ни понякога.

И няма какво друго да изразя, споделя или префасонирам, защото езиковата е символ на нашето вчера и тя разчупи стереотипа на конкретното ни настояще.... Странно е колко трудно е да се обясни какво ни сплотява и държи заедно дори след толкова време, необяснимо, но безценно е за мен това, а смятам и за всички ни поотделно.

Не знаех как да завърша, защото и не казах много, но споделих нещо, без което нямаше как да минем, и мисля, че това е най-ценното, което имаме, а именно искреността и непринуденото ни държание.

Ами, това е, останалото е част от миналото и все още е истина, защото то ни провокираше да търсим по-красивата перспектива за своя живот...да бъдем повече себе си и да избираме своя път сами.

..

И сега вечният въпрос, да БЪДЕШ това, което си, или това, в което те превръща настоящето. Въпрос на избор...to be or not be..

P.Sа краят е винаги отворен!

*Ралица Тихова
Внуък 2003*

Werte Kolleginnen und Kollegen, liebe Schülerinnen und Schüler des Fremdsprachen- gymnasiums in Lovech,

zuerst einmal herzliche Gratulation zu Eurem großen Fest! 60 Jahre Fremdsprachen-gymnasium sind wirklich etwas Besonderes und sollten deshalb auch dementsprechend gewürdigt werden. Ihr habt Euch mit dem Heft etwas Tolles vorgenommen.

Wir, das sind Mechthild und Hans-Jürgen Swoboda und die Kinder Jana und Sascha, waren von 1981 bis 1984 Lehrer am Gymnasium. Hans-Jürgen unterrichtete Deutsch in den Klassen 9 – 11 und Mechthild in der Vorklasse. Jana wurde von Frau Fritzlär in der alten. Villa unterrichtet und Sascha besuchte den Kindergarten „Valentina Tereschkowa“.

Welche Erinnerungen wir noch haben? Das sind viele!

Es fing ja schon mit der Anreise an. Die war ein Abenteuer für sich. Denn 1800 km mit dem blauen „Trabantsche“, beladen mit 4 Personen, Zelt, Luftmatratzen, Schlafsäcken, Lebensmitteln, Schulbüchern und.. und .. und .. hatten es in sich.

Der Trabi sah aus wie die Sportvariante- tiefer gelegt. Doch wir kamen gut an. Wir waren damals noch jung (gerade mal 30 und 31) und nahmen alles sehr gelassen. Interessanterweise waren wir die ersten Mieter, die in den neu gebauten Block 317, Eingang D im Wohngebiet „9. September“ (heute „Mladost“) einzogen. Doch der Hausmeister

Minko half uns über die ersten Schwierigkeiten hinweg.

Nach und nach wurden die anderen Wohnungen bezogen und bald fand das Einzugsfest statt.

Wir gehörten von Anfang an dazu und hatten herzlichen Kontakt zu den Hausbewohnern.

Unsere beiden Kinder Jana (damals 9) und Sascha(4) waren oft bei ihren Freunden Dido, Monika und Assja.

Der Alltag in Lovech war anfangs für uns nicht immer leicht, denn Stromabschaltungen, Wassermangel, frisches Brot oder Fleisch nur zu bestimmten Zeiten- daran mussten wir uns erst gewöhnen.

Ungewöhnlich war natürlich auch, dass Ihr bei „ja“ mit dem Kopf schüttelt und bei „nein“ nickt. Wir lachen noch heute über die daraus resultierenden Missverständnisse!

Das Unterrichten an Eurem Gymnasium gefiel uns von Anfang an. Alle waren sehr freundlich zu uns, besonders zu den Lehrerinnen und Erzieherinnen der Vorklassen fanden wir schnell Kontakt – diese verstanden uns und halfen uns beim Zurechtfinden im Alltag. Und in einem Sprachkurs erlernten wir ein wenig Bulgarisch, womit wir noch heute im Urlaub die Leute verblüffen.

Wir erinnern uns besonders gern auch an die Schüler, denn deren Fleiß und Aufmerksamkeit beeindruckten uns doch sehr. Hoffentlich konnten sie die Sprachkenntnisse für ihren Beruf gut nutzen.

Inzwischen ahnen wir auch, warum der Unterricht in den Vorklassen immer so pünktlich und diszipliniert begann. Anscheinend wurde ein Schüler zum Aufpassen abgestellt, der den nahenden Lehrer ankündigte. Dabei wurde auch gescherzt. So erzählte uns ein ehemaliger Schüler aus Lewski bei unserem Besuch 2008, dass nicht „Drugarka Swoboda idwa“ gerufen wurde, sondern „Swobodata idwa“ – also „Die Freiheit kommt“. Dieses Wortspiel trug natürlich –lange allerdings nur zu einseitiger – Heiterkeit bei.

Im Gedächtnis geblieben ist uns auch eine Exkursion auf den Botev im Februar 1982.

Unser Gepäck wurde mit dem Lift nach oben transportiert, wir mussten den tief verschneiten Berg selbst erklimmen. Um unsere Kinder kümmerten sich in rührender Weise die Schülerinnen und Schüler.

An Wege können wir uns nicht erinnern, aber an steile Hänge, tiefen Schnee und die Tatsache, dass die Dämmerung hereinbrach und die Hischa nicht in Sicht war.

Aber irgendwann waren alle am Ziel. Abends feierten wir bei gutem „Hüttentee“ bis in die Nacht den 32. Geburtstag von Hans-Jürgen.

Auch an die Brigada (Kirschen, Erdbeeren, Weintrauben) haben wir „süße“ Erinnerungen.

Bauchschmerzen gehörten dazu und wir lernten die Schülerinnen und Schüler in un-gezwungener Atmosphäre von ganz anderer – oft lustiger – Seite kennen.

Wir waren 3 Jahre bei Euch.

Diese Jahre haben uns vor allem 3 Dinge gebracht:

Wir haben mit Bewunderung festgestellt, wie fleißig die Schülerinnen und Schüler am Fremdsprachengymnasium die deutsche Sprache erlernten und damit umgehen konnten. Wir haben gute Freunde gefunden, mit denen wir zum Teil

noch heute Kontakt haben, die wir besuchen und die auch schon bei uns zu Gast waren. Wir haben das Land Bulgarien erkundet (71 Stempel im Heft der 100 Sehenswürdigkeiten), wodurch unsere Reiselust geweckt wurde, die uns bis heute erhalten geblieben ist. Obwohl uns nun die ganze Welt offen steht, kehren wir doch immer wieder gern in unsere 2. Heimat zurück.

So konnten wir im Sommer 2008 (es fanden gerade Aufnahmeprüfungen statt) das teilrenovierte Gebäude mit dem Computerkabinett ansehen. Wir haben es fast – bis auf die Treppen – nicht wieder erkannt!

Wir beide befinden uns jetzt im Vorruhestand. Langeweile gibt es trotzdem nicht, unsere Kinder haben Familie und wir kümmern uns um unsere 3 Enkelkinder.

Dem Fremdsprachengymnasium wünschen wir weiterhin so engagierte Lehrerinnen und Lehrer und so neugierige und interessierte Schülerinnen und Schüler, die den Schlüssel zur Freundschaft – eine Fremdsprache – erwerben wollen.

*Mechthild Swoboda,
Hans-Jürgen Swoboda*

За Бастилията с любов

От малка съм си такава. От съвсем малка. Привличам като магнит всякакви приключения и хора, които могат да ме вкарат в такива. Само колко прозорци и врати е купила майка ми в началното училище. Но тук не става въпрос нито за начални училища, нито за прозорци и врати. Иде реч за нещо, което ме беляза като уникал за цял живот – пребиваването ми в Бастилията. Казвам пребиваването не случайно. Ние не само учихме, ние живеехме със и за това училище. Плачехме за него, смеехме се в междучасията и винаги, когато станеше напечено, ни се искаше да изчезнем. Като пораснахме, разбирайте след подготовка, намерихме доста начини да се превръщаме в духове, фантоми, които незабелязано (поне ние така си мислихме) влизат и излизат от час. Всички твърдят, че студентските години са най-хубавите. За възпитаниците на Езикова в Ловеч не е така - най-светлият период от живота им е гимназията. До старини разказват истории от петте години братство в голямото семейство на училището. Веднага се сещам за няколко интересни случки с най-щурата тайфа от даскало. Събирахме се от различни паралелки, главно с хора от Панса и правехме безумни изпълнения. Още се чудя как няма необратими контузии.

Белите кецове

Един от най-паметните дни на всеки, израсъл в Бастилията, е Пиесата в 12 клас. Готвехме се за нея месеци наред. Стоянчо така успяваше да ни вдъхнови за изкуството на театъра, че забравяхме кандидатстудентски уроци, класни и контролни и всяко свободно време тичахме във физкультурния салон на училището, а вечер

сядахме по пейките на Башбунар, смеехме се, цитирахме Вазовия “Двубой”, който трябваше да изиграем, а често Марти взимаше китарата и огласяше нощта с песни на влюбени гимназисти. Пролетните дни се нижеха, докато не удари и нашият час. Беше много топла априлска утрин, а пред читалището в града на групички се събираха майки и бащи, братя, сестри и съученици, които обсъждаха предстоящата пиеса. Пред задния вход театралният състав на завършващите пушеше нервно цигари. Аз стоях в центъра на един кръг, държах дебела папка и изпитвах всички за репликите им. Още пазя папката със сценария – една от най-ценните ми вещи. Само след минути завесата се вдигна, а на сцената бяха застанали млади и красиви, преоблечени във възрожденски дрехи, актьори. Всичко вървеше по-добре от очакваното. Направо плашещо добре. По средата на представлението, се чу смях от първите редове и тихо подвикване: “Белите кецове, скрий белите кецове. Ваня, виждат се зад завесата – прибери ги!” Стоях в тясното пространство, в скута ми беше разхвърляната папка със сценария, зад мен - тясна врата, а пред мен - завесата. Нямах мърдане. Къде да ги дяна тези бели кецове? Започнах да посипвам главата си с пепел за модното решение, което бях взела сутринта. Тежка е ролята на суфльора... Всъщност и до ден днешен винаги ходя с бели кецове, но това се съмнявам, че ви е толкова интересно. Зад мен постоянно прииждаха актьорите, които не спираха с въпросите си: “Кога излизам? Как почвам? Имам ли време да изляза навън?” А в моята глава не спираше да кънти като аларма на стар будилник: “Следи сценария, Мартин и Станислав не си знаят репликите! Следи сценария!” Всичко това се случи в рамките може би на минута. Изведнъж смехът от първите редове секна. Просто белите кецове се бяха скрили, а сцената беше напълно празна. Всъщност кецове не се бяха прикрили, а бяха хукнали с все сила да търсят изгубения актьор, заради който срещу публиката зееше празна дупка и никакво действие. Имах чувството, че са минали години, а не секунди. Първо проверих в гримьорните – нямаше никого. По коридорите също. Изскочих от вратата на задния вход и се озовах навън. Мартин ме погледна с учудване. Кой знае каква гримаса съм направила? “Какво правиш тук?”, попитах, а той спокойно изпусна дима и каза: “Ами пуша, нали мина моята сцена”. Очите ми се отвориха, ноздрите разшириха, нямаше време за приказки, сцената беше още празна. Не казах повече дума, но Марти разбра и без да му говоря, че трябва да направи най-големия си театрален подвиг – да влезе и да замаже големия фал.

Нямам спомен, какво се случи, след като прибрах Пушеция с вълци. Знам само, че не спирах да мисля: “Сега Стоянчо няма да излезе. Той каза, че, ако се издъним, няма да се появи за общия поклон”. Ужас! Завесата падна, после отново се вдигна и дикторът започна да чете имената на героите, които се появяваха по двойки, покланяха се и се нареждаха в дъното на сцената. Накрая беше призован и Стоянчо, нашият режисьор с култов статус в Бастилията. Секунди тишина. Никой не излиза, моите крака се подкосиха, аз все още бях в малкото тясно пространство, отредено на суфльора до сцената. В другия край изведнъж проблесна прошарената глава на театралния ни баща, който толкова обичаше децата си, че би им простил всичко. Излезе, поклони се и тръгна към мен. Хвана ме за ръка и ме измъкна от мястото, където исках да се скрия завинаги след големия гаф. Бях готова да се разплача и да се извиня публично за фала, а той се наведе и просто ми каза: “Бяха

само няколко секунди, спокойно”.

Леле, колко съм бърза!

Кюфтетата

Купоните са емблемата на езиковци. Всички приятели не само от Ловеч, а и от околията, знаят, че, ако човек от Бастилията тръгне да прави парти.... то е най-доброто. В нашата компания болшинството беше от Троян, имахме си и хора от Свищов и Габрово, но ловчалиите бяха малко. Аз бях една от тях. Затова и повечето купони бяха в дома ми. Последните две години беше особено страшно, правехме истинска Кербала, погром над триетажната ни къща. Но вместо да отнасям невероятни наказания, сутрин майка ми ме будеше с въпроса: “Искаш ли кафе? А синовете ми искат ли?” Тя приемаше всички мои приятели за свои деца, защото за пет години те толкова често спяха вкъщи, колкото не са спали при собствените си родители. Всъщност и до ден днешен е така. Когато “братята” ми се прибират от Мюнхен, Лондон или къде ли не по света, където живеят, често отделят една нощ за сън в гимназиалния си дом и - разбира се - за парти като в доброто старо време. Та... един от последните големи купони вкъщи. 12 клас. Скоро завършваме и всяко парти ни е като за последно. Наредили сме много пиене, никакво ядене и много, много емоции. Изведнъж всички изчезват. Първоначално не забелязвам липсата, защото не е нищо особено, случва се. Но когато не виждам никого около себе си в продължение на половин час, започвам да редя невероятни схеми. Имаше и допълнителни утежняващи ситуацията фактори. Доколкото помня, някой не беше успял да избяга от пансиона и чакаше да мине вечерната проверка в 10 ч, за да се пусне по олука и да дойде. Какво беше станало обаче? Дали не си бяха навлекли проблеми? Дали не бяха изчезнали, за да идат да му помагат? Защо ги няма? Ами ако са ги хванали? Трябва да ги измъкна! Хванах си якенцето и заслизах по стълбите. Изведнъж дочух кикотене от кухнята на долния етаж. Влизам и... О, небеса. Какво става тук? “Какво правите бе хора?” – “Ами бяхме гладни и ядем”. Дългия и Владко бяха застанали на бар-плота, разрязали една глава кромид лук, откъснали по едно парче хляб и хрупача лютия зеленчук, а сълзите им извираха като реки. Не знаех да се смея или да плача. “Защо ядете лук, вие луди ли сте, в печката има кюфтета?” – “Не смяхме да ги вземе, за да има за вас”. Тази реплика може да обезоръжи и най-коравите, а какво да кажа за сантиментална малка девойка като мен. Колко бяха мили, хрупача лук, за да има за мен кюфтета.

Знаете ли, оттогава, всеки път, когато се съберем старите другари у нас, ги черпя с кюфтета. Длъжница съм им!

Феста

Всички знаят, че Фестивалът се провежда в салона на училището. Е, да, ама не! Единственият път, когато вечерите на талантите бяха изгонени от Бастилията, беше в годината, когато ние трябваше да го организираме. Г-н Хитов се притесняваше, че салонът е толкова стар, че няма да издържи за поредна година, в продължение на 3 дни, стотици маймуни да подскочат и дивеят по гредоредата. Как ли не го молихме, как ли не го увещавахме. Така и не се съгласи. От днешна гледна точка може би е бил прав, защото старото крило

на сградата наистина беше в окаяно състояние. Но през 2002-а много го мразихме за това решение. Бяхме млади, неспокойни духове, които знаят "силно да любят и мразят". Ние обаче не можехме да си позволим да провалим фестивала. Той трябваше да се състои, пък дори и на някоя поляна. С помощта на училищното настоятелство успяхме да издействаме нисък наем в старото кино. Салонът му беше кошмарно зле, но момичетата се хванахме за метлите, момчетата за чуковете и го постегнахме. Нарисувахме си декори, направихме значки, чаши и фланелки и бяхме горди. Дори успяхме да си осигурим озвучителна техника, защото Пламен (дежурният озвучител на фестивалите и съдържател на лафката) точно в тази година също оттегли временно помощта си. Започнаха кастинги. Отсяхме талантите. Все пак бяхме випуск с много музиканти в него, някои виртуозни (Марти, Ванка, за вас говоря!). Всичко ни отне около месец. За този месец аз лично отслабнах 10 кг. Не ви се хваля, а по този начин ви описвам за какво става дума. Въпреки напрежението бях щастлива, защото бях водеща на втората вечер и успях да вляза в панталон с два размера по-малък от обикновено. Няма да забравя никога как обявих една от песните. Изгасих всички светлини (колко безразсъдно) и казах: "Тъмнина, мрак, напрежение. И сега пред вас ще излязат....., които ще донесат светлина дори на Радинка Попова". Мислих си, че това ще зарадва учителката ми по литература, че ще я направи щастлива само че май не стана точно така. И до ден днешен не знам дали съм я обидила, или зарадвала. По време на изпълненията стояхме в малка стаичка зад сцената и се забавлявахме. Изведнъж при нас влетя охраната и каза: "Хитов иска да спре фестивала. Коридорът отвън е наводнен от кондензираните изпарения. Има прекалено много хора в салона". Какво да правим обаче? Сградата беше стара, нямаше нито отдушници, нито вентилация, а водата започна на реки да се стича по стълбите и застрашително да навлиза в салона. Директорът не е човек, който ще ни се церемони много и нищо чудно да спре така трудно организираното мероприятие. В крайна сметка всички организатори и охраната грабнахме парцалите, отворихме вратите и започнахме да бършем пода с все сила, докато вътре съучениците ни се забавляваха.

В крайна сметка директорът не прекрати фестивала, просто защото ни беше тръгнало по вода!

*Иваничка Тодорова
Випуск 2003*

Цветя сред цветята

Колко красиво! Цветя сред цветята! Колко дивно е усещането да вдишваш уханието им и колко вълнуващо е да погалиш с пръсти нежната трева! А как треперят цветчетата, когато се развихри силна буря и небето се разцепи от сребърни мълнии! Едрите капки дъжд скършват крехките стебълца, но щом слънчевите лъчи заляят с топлина клюмналите главички, те се изправят и пречистени и умиротворени, дори по-красиви и

силни от преди, откриват, че светът е станал друг!

Това е усещането да си възпитаник на гимназията за чужди езици „Екзарх Йосиф I“. Нюансите са много, но чувството е едно – гордост, че принадлежиш към това голямо семейство. В главата ми и до днес ехтят думите, които повтаряха учителите в подготвителната ми година - „Всяко начало е трудно“. Но ако го нямаше началото, къде щеше да е краят и евентуалният успех, който върви с него? Едни свързват първите си дни в Езиковата с отделянето от домашния уют и безсънните нощи по коридорите на пансиона в опит да научат първите си 100 думи. Други – с празничната атмосфера, новите запознанства и съвместния живот. Срещите с всеки един човек са от значение, независимо дали е най-известното момче, най-красивото момиче; онова, което седи на последния чин, скрило мислите си в смачканите страници на дебелия учебник. Или добрият учител, който е готов винаги да ни изслуша и подкрепи, както и строгият, чиято преценка се печели с цената на много усилия. Всички те заемат важно място в живота ни и оставят своята следа в дневниците с истории, които пишем за тези пет години. Те са толкова много и разнообразни, преливат от емоции – изпълнени със смях, понякога и с горчивина, но истински и незабравими. Смяхът в класните стаи, като слънце в мрачен ден сгръва настроението. Загърбваме училищния стрес в дългоочакваните паузи, е понякога и не на място в самите часове. Картината добива най-красиви цветове, когато е наситена и с една любов! Не е лъжа, че едни от най-истинските любовни преживявания започват именно тук. Ах, колко спомени, изпълнени с усмивки! Какво ли е усещането, когато ти съобщат, че си спечелил стипендия за чуждестранно обучение? А да прекараш известно време в чуждо семейство далеч от близките си, или просто да направиш една приятна обиколка на съседните страни? Фактите говорят сами - Езиковата гимназия има неограничени възможности и не спира да ни залива с примамливи предложения! Аз се намирам точно по средата на тези златни пет години. Когато се обърна назад, виждам една богата история, погледна ли напред - един пораснал човек. Един човек, който мисли за утрешния ден, защото вижда, че той е в сянката на днешния. Това чувство е най-силно при дванайсетокласниците. Разликата при тях не се вижда само по снимките, а и в съзнанието им, те не са деца, а вече изградени личности – знаещи и можещи, готови да изкачат всяко стъпало, устремени напред, гонейки щастието по целия свят.

Напред и нагоре, ето вижда се върхът, но той е толкова високо, че почти се е опрял в синеоките простори, там, където орлите са господари и неуморно кръжат. Всичко е пусто и голо, но там - на скалния връх, растат еделвайсите, най-прекрасните цветя и само порив не е достатъчен, а да достигнеш до тях...

*Изабела Петрова
Вунуск 2012*

Випускът на перестройката

*If rebellion was simple, everyone would be doing it.
Саймън Р. Грийн*

Моят випуск живя с Езиковата между 88-ма и 93-та. По това време Ловеч имаше две кина, четири-пет музикални магазина и Дом на книгата. Хитът при бързите закуски в града беше една барачка на пешеходната зона, в която правеха кръгли пици на конвейер - всяка пица е в отделна кръгла тавичка, а тавичките бавно се движат около 20 минути, докато чакаш машината да изплюе изпечената пица. В ГУМ имаше сладкарница, където правеха страхотен шейк от нектар и сладолед, а халите бяха най-близкият хранителен магазин до училище.

Пансионът на нежния пол често нямаше парно, а там, където сега има баскетболно игрище, се намираще порутена къщурка, в която живееше бай Мангал със семейството си. Училището се казваше ЕСПУ „Ернст Телман“, компютрите бяха осембитови с чудесни монохромни дисплеи, а докато тичаш за първия час от пансиона към главния вход, неясно защо трябваше да извадиш личната карта за проверка. Новите ни учебници по английски всъщност бяха старите учебници на по-горните класове. За крилото с кабинета по химия, където ни беше класна стая в подготво, се влизаше само през двора, където зимата правехме „снимки“ на момичетата в снега.

Михаил Горбачов беше генерален секретар на КПСС, а марките на най-масовите автомобили се пишеха на кирилица. Нямаше как човек да слуша музика на айпод в час по физическо, а мечът-кръст в крепостта Хисар не можеше да се види в „Гугъл мапс“. Фотоапаратите тежаха по половин килограм, снимаха в черно и бяло и се хранеха с фотофилми. Телефоните стояха на масички по коридорите вместо в джобовете на хората, а компютърните игри живееха в аркадни автомати с ръчки вместо клавиатури. Никой от приятелите ми, които четяха Джон Толкин, не беше гледал филмите на Питър Джаксън, а „Междузвездни войни“ беше само трилогия. Животът беше хубав!

По някое време страната започна преход от едно нещо към друго нещо и в училище настъпиха едни промени...

Носенето на униформа вече не беше задължително. По този повод един приятел от немските веднъж дойде на училище с пижама заради някакъв бас и натрупа много точки пред момичетата. аз съвестно продължих да нося синята униформена куртка до 11-ти клас, но периодично ми се караха, че съм сменил официалната нашивка на гимназията с друга, по-шарена, на рок група.

От един момент нататък, за да живееш на пансион, трябваше хем да си леко беден, хем много дисциплиниран. Новата политика изкара много приятели на квартира. Терените за купони рязко се увеличиха и това внесе голямо разнообразие в нощния живот на училището и в половия живот на учениците.

Музикалният фестивал беше изгонен от Младежки дом, а театралният фестивал – от Драматичен театър. И двата фестивала се преместиха в салона на втория етаж, където карахме часовете по пеене с Веселин Калчев. Популярността на двете самодейни събития не спадна, в салона по правило се влизаше трудно. Фестивалите продължиха да бъдат културно-масови акценти в ученическия живот заедно с класовите купони, купоните по интереси (диско, метълски, химия, превод и т.н.), спонтанните купони, спорадичните серенади под прозорците на женския пансион, екскурзиите с автобус и нощното бягство от пансиона в седмицата преди баловете.

Почти всички ученици и част от учителите имаха колоритни прякори - къде официални и харесвани, къде - не. По-колоритните индивиди имаха по няколко прякора, част от тях останаха в обращение дълго, след като завършихме. Изобщо на прякорите таксономия може да се направи, а анализът им като словоформи е материал за дисертация по лингвистика. В тази връзка и до днес има хора, които смятат, че се казвам Симеон, защото често ми казваха Симо. Малко известен факт извън тесния ми приятелски кръг е, че Симо е просто умалително на Сигмент - ученическия ми прякор - което пък беше съкратено от Свети Сигмент. Всеки прякор си имаше дълга история, затова само ще изброя някои от по-интересните: Магесника, Кепето, Фаса, Барона, Кухия, Смърфа, Коня, Плешивия, Мъха или по-късната версия: Меда, Идиота, Ряпата, Готиния, просто Гота с по-късна версия - Гопа. Вероятно заради това богатство никовете, които виждам в чата и по форумите, рядко ме впечатляват...

И така, след като пет години всичко делихме, завършихме през 93-та. Започнаха да ни се случват всякакви неща – казарми, университети, семейства, кариери, пътувания, деца – които ме доведоха до следната хипотеза: човек се изгражда като личност в гимназията. Съпреживяното в Ловеч ни даде обща и здрава основа, върху която започнахме да подреждаме кубчетата на по-късния житейски опит така, както ни харесва и колкото високо ни се иска.

*Христо Астарджиев
Внуък 1993*

ОБИЧ. КОГА ЗАПОЧВА И КЪДЕ ЗАВЪРШВА?

Невероятно, но, връщайки се в онзи младежки период преди 60 години, в най-прекрасните дни и нощи на моето духовно изграждане, не мога да не осъзная, че точно там, в СУЧЕ – Средното училище за чужди езици, Ловеч, в пансиона, се раждаше най-великото чувство в душата ми, в душите на моите съученици и приятели. ОБИЧТА.

За някои деца тя идва още от раждането им, в спокойната семейна среда. При мен, дете на разведени родители, отгледано от баба си, винаги бе непълна и оскъдна. Връхлетя ме и започна да расте в мен, пълно-

кръвна, всеобемна, многопосочна, едва тогава в Ловеч. И ми остана за цял живот – толкова огромна, че все още я раздавам и колкото повече отрупвам хората с нея, тя толкова повече нараства. (Независимо, че понякога бе отхвърляна от некоректни люде в живия живот.) Благодарна съм на Бога за това велико чудо!

Тя се зараждаше още от първите мигове на нашето пристигане, в деня на пътуването на 14 февруари 1950 година и вечерта на настаняването ни в голямата спалня на бетонното здание – двадесет момичета от села и градове, от всички краища на родината ни. Трепетни, очакващи красивото, необикновеното да се случва с нас. И то се случваше през четирите учебни години в люляковия Ловеч (ние постъпихме след първия срок на 9-ти гимназиален клас.)

Първите, които ни обгърнаха с голяма обич, бяха нашите преподаватели и възпитатели. Завинаги в душите ни остават нежните думи, топлите ласки, майчиният поглед на първата ни учителка в подготвителния френски „а” клас, милата Ана Синигерска – едно миньонче с незабравим глас, с безгранични обаятелни чувства, които обилно ни отдаваше. Тя беше нашата майка.

Тя първа ни научи да си помагаме като в голямо семейство. Всяка от нас, която знаеше по-добре езика, отговаряше за някоя съученичка от Полски Тръмбеш или Килифарево, от Пловдив или Петрич, която не е имала възможност да се обучава предварително. С упорити усилия, с много мъка, но и с радост тези природно-интелигентни деца успяваха не само да настигнат подготвените, но завършиха с много добър и отличен успех тази първа година – „първата височина”.

Най-важното бе, че взаимопомощта, отгледана в нашия клас, а и в другите класове, предавана през випуските, укрепна като черта в характерите ни и се утвърди като част от традициите в нашето училище, което през годините сменяше името си – СУЧЕ с трите езикови направления, СГНЕ – Немска гимназия и отново ЕзиЗа това спомагаха усилията на всички наши учители – българи и чужденци. Ние, техните възпитаници, на обичта им отговаряхме с още по-голяма обич, която обемаше сърцата ни. Една от любимките ни беше Елисевета Мусева, която ни преподаваше френски език. Но заедно със знанията ние попивахме съвсем непринудено нейната душевна доброта и пълна всеотдайност, примера на благия ѝ характер. „Строгостта” ѝ бе неповторима.

Не познавам друг такъв мек глас, толкова изпълнен с обич като нейния! И тогава, и пораснали, нежно я нарича(х)ме „Мусето”. Винаги намираше най-топлите думи в „строгостта” си да обърне внимание на провинилия се ученик (тя бе заместник-директор), но така, че той вътрешно да се засрами за недобрата си постъпка и да запомни това завинаги.

А как умееше да поощрява доброто! Ако някоя ученичка от класа ни или ученик от съседния смесен клас забравеше някои езикови факти, нейната естествена, неподправена фраза бе: “Je sais que tu sais” – Аз зная, че ти знаеш... „ и успяваше да измъкне от паметта на ученика и от успокоената му душа най-точното знание, най-доброто, на което бе способен с жест, който и сега виждам – с дясната ръка въртеше каишката на часовника си, поставен на лявата, сякаш от смущение, като че тя бе изпитваната.

Ели Мусева не се омъжи по-нататък в живота, но тя ни имаше като свои деца. Живееше с нашите съдби,

с тези на децата, че дори и на внуците ни. Винаги за всичко се допитвахме до нея, търсехме нейните съвети като професионалисти – преподаватели, журналисти, преводачи: Наталия, Дарина, Тони, Катя, Дочка, Невянка... Тя беше консултант, редактор или рецензент на мои книги, наравно с нас участваше в редколегията на двата ни сборника със спомени на съученици от първите, та чак до тридесетия випуск след нас.

Често ѝ ходехме на гости и сякаш разликата във възрастта ни се стопяваше. С часове си говорехме като най-добри приятелки. Месец преди смъртта си, тя ни поднасяше своите кулинарни деликатеси, в които беше съвършена, както в своите мисли и действия. Разговаряхме за Ловеч, за настоящето и бъдещето, за което тя с другите учители и възпитатели ни подготвяха и шлифоваха характерите ни, изграждаха душевността ни. Дни преди да си отиде (юни 1995 г.) бяхме с Дарина при нея, беше вече на системи. Повече от 100 съученици я изпратихме в последния ѝ земен път. Колко много ми беше (и ми е) тежко, както на всички, които я обича(х)ме. Нямахме я вече да ми се обажда по телефона с неизменния въпрос: „Как си, моето момиче?“ Нямахме я постоянната ѝ усмивка, макар винаги да е в съзнанието ми. Нямахме я Мусето да ме окуражава в моите съмнения и колебания, да ме похвали при всичко ново, излязло изпод перото ми или съвсем честно, с нежния си похват, да отбележи как е щяло да стане по-добре. Миличко Мусе, ти сигурно виждаш от райския си прислон, че вече издадох двадесетина авторски книги с антологите и 48 преводни, статиите не ги броя. Уверена съм, че си ми помагала. Приеми дълбокия ми поклон на неизразима благодарност!

Мисля, че е малко това, което ти посветих като стихотворение, но всяка моя книга вътрешно я посвещавах на теб и всички, които обичам и ме обичат.

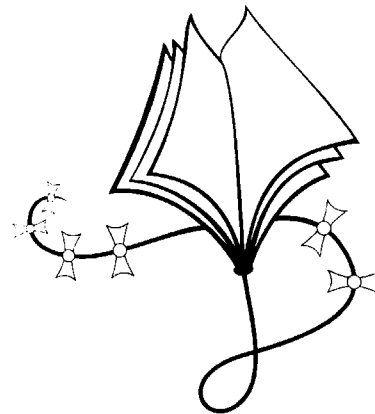
На Ел. Мусева
НЕ СЪМ АЗ НИКОГА САМА В СВЕТА
във този странен век на самота.

Една любов във мен и в теб кълни,
огрява с цвят променливите дни.

Усмивки детски чисти ме тешат,
щом мъка стисне крехката душа.

Разтварям вмиг приятелска врата
в словесния безкрай на песента.

Дълбая с пот над твърдите слова.
Звънти отново тихо нежността.
(Из *Гневна нежност*, 1992)

Друга изключителна личност от моите преподаватели в Ловеч бе Жан Осибал (Оси). Пред него всички благоговеехме. Много момичета бяха влюбени, особено Ася, преподавателка в Сорбоната, сестра на телевизионния шахматист Владилен Попов. И как няма да се влюбят?!

Оси беше строен, спортен тип, красив човек, с високо умно чело, владееше перфектно математика и френска литература, които ни преподаваше.

Може би затова, когато бях приета в университета в специалност „инженерство“ се поколебах, но се отказах в полза на френската филология. Там бяхме девет души съученици от Ловеч. И стана ясно, че нашите познания по литература бяха по-богати от тези, които ни преподаваха. Дори имаше автори, които колегите не познаваха, а ние бяхме изпитали насладата от поетичното им творчество още в Ловеч. Жан Осибал, както Роже Гайар, Жанет Фоше (първата негова съпруга), непрекъснато стимулираха логическото ни мислене, творческата ни инвенция – със съчинения, конкурси, участия в театрални пиеси по езика, в общогимназиални изяви на драмсъстава в училище или пред градска публика. Кой от нас би могъл да забрави вдъхновяващите теми на съчинения по стихове на Ронсар, Юго, Елюар...?! Примерно: „Elle fila de la laine et resta auprès de son foyer”... Не, защото Осибал си представяше бъдещето на някоя от нас да се върне към средновековното минало, просто трябваше да усетим атмосферата на живот на онези древни жени.

С какъв трепет участвахме в литературни конкурси! Бях безкрайно горда, когато през 1952 г. моя поема на френски, посветена на „Граничаря” – La Sentinelle, получи втора награда. Същата година, по повод смъртта на големия поет сюрреалист Пол Елюар, ми бе възложено от Осибал и Мусева да напиша слово, което изпратиха до неговите близки и до Френския съюз на писателите.

Особена обич ни свързваше с преподавателката ни по литература и български език Анелия Гълъбова, на която всички казвахме „маминка”. Тя и до този момент идва (заедно с преподавателя ни по химия Димитър Цанев) на всяко наше събиране на съученици. Толкова стабилни бяха познанията ни по граматика, че и до днес изразяваме възмущението си от всяка грешка, допускана от обществена личност или от медиите в публичното пространство.

Ето така ни обучаваха и възпитаваха нашите учители, давайки всичко от себе си да ни изградят като високообразовани личности, със самостоятелно, творческо мислене.

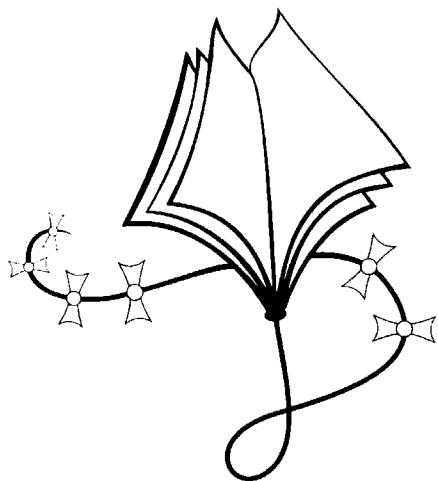
Толкова много обича(х)ме нашите учители, че просто ги чувствахме като наши родители, съучениците ни от всички випуски бяха наши братя и сестри, тук в страната и в чужбина. Обичта помежду ни укрепваше в обучението, в съзаклятническото нощно учене, в разпределянето на храната от изпратените колети, при спортните състезания, в големия салон при театрални и музикални представления, при излизането ни в града с песен, под строй.

И все пак от училище излязохме доста големи идеалисти. Затова сблъсъците с живота бяха неминуеми, за някои от нас - понякога фатални.

Други, като мен, се затвориха в кулите на професионалните занимания, далеч от политиката, в обще-

ство от близки единомишленици, съхранявайки се в хармония със себе си, с другите, с природата, която неразумното човечество прави всичко възможно да унищожава непрекъснато. И си мислим, вероятно наивно, че с нашите книги, статии ще бъде чул гласът на разума – да не се самоизтребваме повече. Но твърдо отстояваме най-важното – да спомогнем хората да живеят с ОБИЧТА и ЛЮБОВТА, защото те са Дар Божий!

И виждаме

СПАСЕНИЕ

Във тъмното на хаоса
аз търся светлината,
сред пръстени от стресове
пък дия тишината.
Намирам ги във словото,
окъпано в трептения.
Откривам ги във образи
далечни, в привидения,
избликнали от детството.
Във изворите чисти,
с лъчи от радостта
на свят безкрайно бистър,
поел и святостта
на детската невинност,
от който черпим fino
един поток безкраен
от съкровени тайни
за вътрешно спасение
на неспасяем свят.

Бъде благословена
отминала Вселена!

Обичта не свършва никога. Дори и след края на земния живот, остават хората, които са обичали отишли-те си, защото са получили от тях богатства, които не се купуват, нито продават. Тези богатства – моралните ценности – се препредават на следващите Човеци след нас. Това са силни положителни, в светлина, вибрации, които зареждат огромни пространства.

Затова радостта е в сърцето и душата ми, когато виждам и чувствам как Ловешкият дух на сплотеност

и взаимопомощ, традициите на учение и възпитание преминаха (и преминават) от СУЧЕ – училището майка, към другите езикови училища през годините.

И вярвам, че ще дойде времето, когато ще възтържествуват най-прекрасните идеали, с които бяхме закърмени. Любовта и Обичта между хората ще бъде! Затова съм оптимист за бъдещето, независимо от всички превратности в живота ни! Тя идва, великата Светлина, която ще озари умовете, душите и сърцата на хората! Идва бъдното Спасение!

*Сидония ПОЖАРЛИЕВА
Внуък 1953*

ЖИВОТЪТ ПРЕДИ ФЕЙСБУК

Aller Anfang ist schwer... Всъщност текстът на първата немска песен, която научихме в подготовка, ме следва вече повече от 15 години – всяко начало е трудно, но ако го нямаше началото, откъде щеше да дойде настоящето в този именно образ?

За мен, както за всяко подготовка, в началото много неща бяха трудни - интензивното учене, самостоятелният живот (от понеделник до петък далеч от дома, което всъщност беше колкото трудно през първите седмици, толкова и вълнуващо, а и ни научи на невероятна самостоятелност), съжителството с непознати в началото момичета, с които после станяхме неразделни...

През тези пет години ученето наистина беше най-важното ни задължение, но аз искам да ви разкажа една история, която започва с класно по немски и завършва със сватба. История за това как Гимназията създава приятелства и обвързва за цял живот.

И така. Представете си четири деветокласнички, които в края на първия срок в една неделна вечер учат за класно по немски. Беше около 23 часа и вечерта се очертаваше дълга. Но след като цял ден, а и седмицата преди това, бяхме преговаряли усърдно, настроението вече не беше толкова бойно. Както се казва – „изпушихме"... И решихме да внесем малко разнообразие в строгата обстановка и да си пуснем радио, което означаваше да включим моето малко „Сокол“-че, подарък от баща ми за постъпването в Гимназията. И да слушаме Програма „Хоризонт“ на БНР. В онези години в неделните вечери там течеше предаване за рок- и метъл музика. И наистина можеха да се чуят интересни неща.

Във въпросната вечер също. Не след дълго водещата започна да чете писма на слушатели и едно от тях ни заинте-

ресува – млад металист споделяше, че е отчаян и търси приятели, с които да си пише. В първия момент ние се засмяхме – от какво толкова се е отчаял този младеж, но после решихме да му пишем. И започнахме да „сглобяваме“ адреса, който бяхме чули, но никоя от нас не беше запомнила изцяло – едната се сети за улицата, другата - за номера на блока, града го бяхме запомнили всички. За съжаление помнехме само първото име на момчето, но решихме да рискуваме.

Речено-сторено. На следващия ден написахме първото от, както се оказа, дълга поредица писма – всяка от нас написа по една страница, представяйки се и питайки какъв е проблемът. И се оказа, че писмото не само е стигнало до местопредназначението, но и „младият металист“ ни отговори. Проблемът всъщност бил много банален и вече не стоял на дневен ред – неговите родители не го пуснали да отиде на концерт на една от световните метъл банди, които тогава бяха започнали да посещават България. Междувременно той беше преживял разочарованието и се оказа невероятен събеседник в писмата си. Тъй като бяхме на една и съща възраст и с подобни интереси (не само защото той учеше в математическата гимназия в родния си град, а много от приятелите му бяха от тамошната езикова), винаги имаше какво да си разкажем и какво да прочетем в неговото писмо. Дълго време всяка от нас четирите пишеше по една страница във всяко писмо, но малко по малко две от приятелките ми позагубиха интерес и започнаха да се включват все по-рядко.

По стечение на обстоятелствата обаче те бяха първите, които се запознах с него. Защото през цялото това време ние не се бяхме срещали, дори рядко бяхме говорили по телефона (мобилните телефони в началото на деветдесетте години все още бяха нещо непознато). Един ден те двете тръгнаха на стоп за Плевен (придвижването на стоп беше много модерно тогава). Първата кола, която спряла, се оказала в посока към неговия роден град – те се спогледали и не размишлявали дълго. И се върнаха очаровани от срещата. Така че кореспонденцията продължи.

В един момент ентузиазмът за писане на писма на „съекипничките“ ми отново отслабна, така че се наложи основно аз да поддържам връзката. Но интересът към кореспонденцията остана - всяко негово писмо минаваше от ръка на ръка в стаята и ми се даваха препоръки какво да пиша в следващото. И така нещата продължиха, докато завършихме Гимназията. И отидохме в София. Защото се оказа, че всички ние сме приети студенти в софийски университети, дори той (като мен) е в УНСС. Уговорихме си среща, запознахме се, след което аз го запознах с четвъртата от нас, която той още не беше срещал.

И студентският живот ни завъртя - ходехме на купони заедно, излизахме на кафе и малко по малко те се сближиха. Не след дълго вече бяха гаджета. Останалото е хубава история – сватба, после бебе, което междувременно расте и още не знае, че майка му възнамерява да го изпрати да учи в Ловеч.

Всъщност аз самата съм отличен пример за това как петте години в Ловеч могат да променят живота ти – моят съпруг също е възпитаник на Гимназията, дори бяхме в един и същ випуск, но дълго време бяхме само приятели и изобщо не подозирахме как ще завърши всичко. Но това е една друга история...

*Цвета Ганева,
випуск 1995*

БАСКЕТБОЛНАТА ПРОЛЕТ НА 1990

Много от хубавите спомени, които пазя от моето училище, са свързани с баскетбола. Бяхме сплотена група запалени почитатели на тази игра и голяма част от свободното от учене време прекарвахме на баскетболното игрище.

През пролетта на 1990 година моят випуск завършваше единадесети клас. Нашите пет години в любимата гимназия изтичаха и ние се опитвахме през малкото оставащи ни месеци да вземем, колкото може повече хубави мигове.

Зимата се случи мека и топла и още от средата на февруари излязохме на игрището. Играехме баскетбол всеки ден до мръкнало. Учих за кандидат-студентските изпити през нощта - до 2 – 3 часа и често се случваше да си доспивам в час на другия ден. Но за баскетбола отделяхме, колкото си може повече време. Чувствахме се добре заедно, но и съзнавахме, че това няма да продължи още дълго. Имах първата в гимназията кожена баскетболна топка – подарък от сестра ми. Топката „София“ беше последен писък на тогавашната социалистическа спортна индустрия и не можеше да се сравнява с гумените „Етър“, които след няколко седмици игра получаваха хубава яйцевидна форма и се искаше доста усилие, за да се предвиди накъде ще отскочат при дрибъл и каква ще е траекторията им при стрелба. Гонехме топката „София“ до мръкнало. Обичайните заподозрени бяхме: Светльо (Габровеца) и Стефчо (Стив) от Габрово, Румен (Румбата) от Севлиево, Минко и Владо от Троян, Христомир (Ицо) от Плевен, Жоро (Александровеца) от Александрово и Красимир (Кума) и аз от Ловеч. Заради подчертано „атлетичната“ си фигура и „многого“ си килограми бях известен и като Ицо Ластика.

В истинска атракция се превръщаха мачовете „ученици срещу учители“. От „другата страна“ бяха бате Владо Вълчев (тогава учител по НВО, т.е. начално военно обучение, и човека, с когото повечето от нас бяха започнали да играят баскет), учителите по физкултура: Цанко Николов и Олег Димитров, съдържателят на клуба на гимназията Пламен и учителят по информатика Цанко Петков. В повечето случаи успяхме да се наложим, но си беше трудно, като се има пред вид, че в килограми учителският отбор ни превъзхождаше в съотнашение 2:1, а в основата на тяхната игра бе мотото „топка минава – човек не“. Любим защитен прием на Цанко Николов и Цанко Петков бе да направят крачка един към друг и да „смачат“ по между си нещастния ученик, дръзнал да мине между тях. След тези кървави мачове отивахме заедно да разпускаме в клуба на гимназията. Беше хубаво.

В началото на април дойде общинското първенство. В баскетболния отбор на гимназията титуляри бяхме трима единадесетокласници, един десетокласник и един осмокласник. Резервите бяха двама или трима – в зависимост от това, кой може да се освободи от час. Като гардове играеха Румбата и Ицо, а в подкошието и по крилата играехме Стив, Габровеца и аз. Финалите се провеждаха в спортния салон на математическата гимназия. Имахме да си връщаме на МГ-то, защото през 1989 бяхме загубили от тях точно на общинското

първенство. Първият мач беше между МГ-то и Ветеринарния техникум. Математиците бяха на своя територия, но и играеха страшно грубо. Момчетата от ветеринарния доста си изпатиха. Като гледахме отстрани, само се амбицирахме още повече. Поведохме на МГ-то с 12:0 и след това ги отнесохме. Публиката се смълча, а в залата се чуваха само бодряшките окуражавания на бате Владо Вълчев, който беше дошъл с нас и подвикваше отстрани: „Спокойно, момчета, тези са свършили!“, „Не се напрягайте много, мислете за следващия мач!“, „Аз този мач не го броя вече.“ и др., с което вбесяваше още повече унилата публика и противниковия отбор. Ние се заливахме от смях. След това бихме с лекота и отбора на Ветеринарния. Взехме си грамотата и флагчето и отидохме с бате Владо да си доиграваме в нашата гимназия.

През май дойдоха и финалите за окръжно първенство, а до нашия абитуриентски бал оставаха две седмици. Трябваше да играем с отбора на Троян, където развиваха като спортен профил баскетбол. Тогава в различните градове спортовете се развиваха по профили. Баскетбол се развиваше в Плевен и Троян. За Ловеч основни бяха хандбалът и борбата. Кой да ти знае тогава, че борбата след това ще придобие такова значение в най-новата история на града. Още от самото начало бе ясно, че на реванша в Троян не можем да се явим, защото това бе и датата на нашия бал. Когато отидохме на нашето игрище, заварихме троянците вече да загреват. Бяха дванадесет човека, можеха спокойно да си сформират два отбора и две трети от техните състезатели бяха по-високи от Габровеца и мен, а ние бяхме най-високи в нашия отбор. От напрежение бях „налял олово“ в краката и не успях да се справя добре по време на мача. И до днес ме е яд, като се сетя за това. Другите играха добре, но загубихме с 6 точки.

На всичкото отгоре към края на срещата при сблъсък под единия кош получих удар с лакът в лявото око. Момчето от Троян не беше виновно, просто при едно обръщане във въздуха така се случи. Прибрах се в къщи с чудесен син бушон под окото за ужас на майка ми и баща ми, които, като ме видяха вечерта, ми изнесоха емоционална тирада за това, че балът приближава, човек трябва да се пази и пр. Като пример за спортна трагедия ми бе давано някакво момче, което преди няколко години два дена преди абитуриентския си бал си счупило на футболен мач и двата крака. Е, аз очевидно не бях го докарал още до толкова далеч и имаше какво да се желае. За това на другия ден бях пак на игрището. По време на поредния мач „ученици срещу учители“ получих удар в носа. Не беше счупен, но бе порядъчно подпухнал и имаше чудесен червен цвят, който контрастираше хубаво със синьото око. Гледката бе трагикомична. Вечерта се наложи да изтърпя нова порция конско в къщи, но това не промени баскетболния ми график. За успокоение на всички в къщи след около седмица драматичните следи от спортните ми контузии изчезнаха, така че на бала не изглеждах все едно току що се връщам от фронта.

Балът дойде и отмина, а за нас приключи и последният ни баскетболен сезон в Езиковата гимназия. След това през лятото си гостувахме в Габрово, Севлиево и Ловеч. Тези гостувания неминуемо бяха придружени от баскетболни мачове. След това животът ни разпиля. Днес някои са в чужбина, други сме тук, но напрегнатото ежедневие ни оставя все по-малко време за баскетбол. Годините са с 20 повече. Килограмите ми

- и те са с 20 повече. Но всички ние, приятелите, които изживяхме хубавата баскетболна пролет на 1990-а, ще се връщаме към нея в спомените си отново.

*Христо Попов
Вупуск 1990*

Едно откровение

Започвам с едно откровение: когато получих поканата да се „включая“ с мои спомени в съставянето на този сборник, първата мисъл, която мина през главата ми, беше: спомням ли си въобще нещо конкретно, което да е все още толкова живо, че да мога да му вдъхна значението, което е имало то за мен преди 15 и повече години?

Не – беше отговорът, хрумнал ми спонтанно, което автоматично ме обезсърчи и ме накара да спра с ровенето в това за мен тъй далечно минало. Далечно, защото, мислейки за времето в Езиковата, ми се струва, че си спомням за изживяванията на друг човек. Но този човек, когото наблюдавам от дистанцията на времето, километрите и преживяванията, е един изключително щастлив човек, волен, обичан, самоуверен – напук на наивността, присъща на тази възраст. Човек, който се чувства голям сред големите, ценен от тях – от тези хора, които ден след ден, час след час не се уморяваха да изтърпяват екстравагантно детинските пориви на пубертиращите създания пред тях. На вас, учителите, искам да благодаря именно за това. А и за това, че никога не спирахте да вярвате в нас. Звучи кичозно, знам, но си беше така по „мое“ време в Езиковата. Без годините там нямаше да съм днес на мястото, на което съм. А къде съм? В щастието. А то къде е? В Бон, Германия, при моя син и моя съпруг, сред моите приятели.

*Даря Попова
Вупуск 1995*

Дневникът ми сподели

Трябва да напиша една история от и за Моето училище, за Езиковата. Приех на мига - какво пък, толкова истории имам от там, какво ли не ми се случи, там преживях всичко, за пръв път. А и преди пишех, от време на време, когато имах нужда. Откакто слязох от хълма, пиша все по- рядко. Преди имах дневник, а сега пиша на компютър. Много неща се промениха...

Но какво точно да ви разкажа? Трябва да е нещо интересно, нещо силно, нещо лично, но не прекалено, нещо за всички, а и "поучително". И се замислих - какво всъщност искам да ви кажа? Много неща, но вие май си ги знаете? Повечето от вас са били на същото място, макар и не по същото време и то, Училището, ви е белязало, както и мен. Белязани сме, за цял живот. Но е за добро, да не ни е уроки ;) Реших –ще проследя процеса на белязването - какво промени у мен Езиковата и най-вече - как го направи.

Въпросът, какво да ви кажа, биде решен. Въпросът защо - обърнете на предисловието на книжката - имаме годишнина, то се знае. И така, остана само как. За него, да си призная, се наложи да прибегна до помощта на моето Аз отпреди ... отпреди поне 5-10 години! А то обичаше да изразява себе си чрез разговори и препирни с другите, а каквото не можеше да им каже(или изкрещи), го изливаше на страниците на един малък, изстрадал дневник. И ето какво ми сподели(на места настоящето ми Аз не се съдържа и прибави коментари - в Italic):

15.09.1999 (Подготво)

Мили дневнико,

Днес беше първият ми учебен ден в новото училище. Беше доста странно. Оказа се, че освен Камелия познавам още доста други хора в класа - главно от МГ-то, бившия „а” клас(мразехме се покрай играта на народна топка). Всички мълчаха и гледаха стреснато. Има само 5 момчета! Всичко останало - момичета! И не само в нашия клас, в цялото училище е така! А и те едни момчета....(извинявам се на съучениците, ако четат това ;)). Класната още първия ден започна да ни обяснява какви учебници ще ни трябват и че всеки ден имаме задължителна занималня!!! Самата сграда е доста стара, имам чувството, че ще се срути. Ние сме в една дупка на последния етаж (не съм сигурна, че утре ще мога да стигна до нея, суперобъркни коридори). Днес тъкмо влязохме в стаята и започнаха да идват разни по- големи, бивши и т.н. И всички ни носеха моркови, защото сме били зайци (нищо, че някои изглеждаха по- малки от нас). В класната стая над дъската висят едни мръсни плюшени играчки, които били спечелени на прословутия Фестивал от подготвата „е” клас и ние също трябвало да спечелим тази година. Тъй като постоянно влизаха външни хора, така и не се запознахме официално вътре в класа. Силвия, (която не мога да понасям още от 5ти клас и о, страхотно, се оказа в същия клас...) -естествено се направи на много печена и мина да се запозна с всички- на мен и на Камелия ни каза: „ О, и вие ли сте тук?”. И Мария от курса по английски е в нашия клас, но тя пък се прави, че не ме познава! С друг така и не се запознахме, но пък обширно си говорехме за учебната програма...

След това ходихме на кафе и торта - аз, Камелия и 2 кг моркови!

25.11.1999 (Подготво)

Занималнята отначало, както и очаквах, се оказа доста тъпа - с Камелия си пишем домашното за половин час и после се чудим какво да правим- все още сме на сегашните времена(а ние с Камелия много знаем,

понеже ходим на частна школа още от пети клас :Д). Все още нямаме постоянна занималка и през две седмици ги сменят. В почивката между училище и занималнята всички си ходят вкъщи или се забиват в Пансиона. Оказа се, че само аз, Камелия и Сиса от Ловеч не се прибираме и затова се мотаем заедно - обядваме или ходим на кафе. Няколко пъти играхме баскетбол следобед, а занималката изобщо не забеляза, че ни няма. В момента пък ни е някакъв 26-годишен учител и правим каквото си искаме- основно играем белот. Започна да става поносимо.

12.12.1999 (Подготно)

Мили дневнико,

Вчера за пръв път бях на Клуб! Първо се събрахме в стаята на Михаела в Пансиона след училище, а после се преместихме в Клуба в Мъжкия Панс (1-2 години след това го преместиха в Стола и вече не беше същото-или ние не бяхме същите?). Беше невероятно! Нищо общо с „Клеопатра” и другите дискотеки. Хубава музика (без чалги), само хора от училище, можеш да си носиш пиене, а и е евтино. По-големите стояха навън и пиеха и пушеха, а ние предимно бяхме по масите. Но към средата на вечерта всички се разтанцуваха и вътре се напълни. Накрая пуснаха Скорпионс и дори ме поканиха на танц! Беше страхотно! Днес на кафе разправях на Тошо, Ива и другите, а те ми казаха, че много се превъзнасям и само се надувам, че съм от Езиковата. Въпреки това щели да дойдат и те другия път да „видят как е”...

16.06.2001 (9 клас)

Мили дневнико,

Днес е един от онези горещи и скучни дни, в които не само няма какво да се прави, а и нищо не ми се прави. А най-лошото е, че така ще е цяло лято. В четвъртък свършихме училище, а никак не ми се искаше да свършва (да не повярваш, че ще го кажа). Последната седмица особено беше супер. Събота и неделя ходихме на хижа Плевен с класа и почти всички дойдоха- 23 човека! Имаше малък преход и някои доста мрънкаха, че трябвало да ходят цял час, но накрая всички бяха доволни. Напалихме си огън, Киро и Митко свириха на китари, пяхме. Класната се държеше много готино и даже не ни каза нищо за алкохола. На другия ден се возихме без билети от Априлци до Троян, пяхме в автобуса и хората не само, че не се дразнеха, а даже и някои пяха с нас. После с Георги се прибрахме на стоп от Троян до Ловеч (беше ми за пръв път, но се оказа много забавно). Цялата седмица след това ни беше ваканционна, а в сряда излизахме с класа. Този път бяхме по-малко, защото от Панса си бяха тръгнали още след хижата, но се получи доста добре. След кръчмата ходихме на дискотека, после в Билиярда, после на Баш-Бунар и накрая ядохме банички и боза на центъра. Сега естествено съм наказана, но не съжалявам, защото и без това няма какво да се прави ваканцията. Най-много да отида на гости на Михаела в Севлиево, но и това не е сигурно. С нетърпение очаквам лагера на Кранево и морето, ах морето...

20.09.2001 (10 клас)

Мили дневнико,

За пореден път излъгах, но нямаше как. Ходих на Варна със Сиса (същата Силвия от първия учебен ден), за да не е сама на рождения ден на Иван (тогавашно гадже, настоящ съпруг). Нямаше голям смисъл - 2 дни стояхме в един апартамент, тъпичко, но приключение. Все пак Сиса ми е най- добрата приятелка, а нямаше с кого друг да отиде - Михаела не я пуснаха в последния момент. Всъщност самото планиране беше по- забавно от пътуването. Измислихме си план- целият клас знаеше, че ще ходим, дадоха ни пари назаем, дегизировка, която за щастие не се наложи да използваме, прикриха ни, за да тръгнем по- рано в петък. Аз излъгах, че отивам на гости в Севлиево, Сиса също, а Михаела потвърди(тя е от Севлиево). Във влака беше голям смях- уж учехме за контролно по биология, а постоянно някакви хора се намесваха и ни говореха глупости. На връщане пък едва се прибрахме, защото останахме без пари и стигнахме само до Левски. Там се чудихме на кого да се обадим да ни прибере, но накрая Киро убеди брат си да дойде да ни вземе с кола и в 9 вечерта благополучно си бях в нас. Добре, че са съучениците...

20.11.2002 (11 клас)

Мили дневнико,

Започнахме да организираме Феста- дойде и нашият ред. Събираме се в „Стъпка” на бира и гласуваме- това е засега. Аз ще правя вестника. Искях по- отговорна задача, но... Ще помагам и с организацията на репетициите- там по принцип са пак от нашия клас. Дано да стане, макар че засега всичко е доста неорганизирано.

21.02.2003 (11 клас)

Мили дневнико,

Най- после написахме вестника и днес ще почваме да го продаваме. Хвърлихме доста усилия и нерви. Два месеца повтарях, че събирам материали и естествено всички се сетиха в последния момент. А като видяха крайния резултат, половината ми се разсърдиха, че не съм им включила всичките материали! Вчера много се изнервих, особено на другите „организатори”. Дори госпожата по биология ми препоръча успокоителни (?!). Все пак успяхме - още един повод за гордост. Добре се получи, макар че за себе си установих, че не искам да се занимавам с това професионално(а мислех да кандидатствам журналистика...).

22.03.2003(11 клас)

Мили дневнико,

Пиша доста рядко, но покрай Феста нямаше никакво време. Първо - мина много добре, като се изключи последната вечер. Изпокарах се с И. и К., а и общо взето всички организатори се изпокарахме помежду си- разпри между групите,кой да свири повече, награди и т.н. Но като цяло беше много добър Фест, да не кажа най- добрият, на който съм била(минути за самореклама). Забавлявахме се страхотно, а и не само ние. Даже

излязохме със Сиса и Михаела на сцената и пяхме „Една българска роза”- доста фалшиво, разбира се, но на никого не му пукаше. По едно време „певците” от класа се опитаха да се намесят и да спасят песента, но не им дадохме микрофон. От цялата работа спечелихме крава и слава (хаха има и рима даже).Кравата беше плюшена, а славата лоша (певческата само). След голямата караница последната вечер естествено се сдобрихме, поне вътре във випуска, клехме се във вечна вярност и после дружно се напихме (или в обратния ред?). За финал - голям купон! Е сега съм болна, една седмица отсъствах, а като се върнах на училище - велики „успехи” на контролните. Ще трябва да се навакса, но какво пък- един път в година има Фест, а тази бях и организатор!

14.05.2003 (11 клас)

Мили дневнико,

Днес ставам на 18 години. Стоя и си мисля какво ще се промени оттук нататък. Една година, какво толкова. И-мислейки си, осъзнах, че всъщност много вече се е променило. По- щастлива съм, по- самоуверена, по- пълноценна. Забавлявам се като за последно, но и уча, когато трябва и колкото трябва. Не съм особено ориентирана все още, не знам каква професия ще избира, не знам дали ще „имам” или ще „бъда”. Но скоро осъзнах, че достойният, добрият ако щеш човек винаги може да изживее живота си подобаващо, независимо какъв е и къде е. Също така разбрах, че най- важното е да имаш приятели и то добри приятели, а не какви да е.приятели, готови да ти се закълнат. Аз ги имам, така че на този етап повече от това не искам.

Тази вечер ходих на Пиесата. Стана ми мъчно за 12 клас, но още по- мъчно ми стана за мен и за моите приятели. Остава ни само още една година заедно. Една година от най- хубавите ми години. Обещавам си да я изживея пълноценно, а че ще се плаче много догодина е ясно- в крайна сметка най- много плачем не за другите, а за самите себе си. Още нещо осъзнах наскоро- важното е не толкова идните поколения да те помнят- в крайна сметка от миналото помним само малцина, а и доколко ги помним е друг въпрос. Важното е да оставиш хубава, дълбока и неизлечима, следа у хората от своето време...

5.03.2004 (ясно кой клас)

Мили дневнико,

Нямам много време за писане, затова ще бъда кратка. Много неща се случват тази година, 12 клас е пълна лудница- уроци, пиеси, фестивали, бал и т.н. Ходих на прослушване за Пиесата, но не ме избраха. Явно не съм достатъчно артистична, поне не на сцената.Миналата седмица беше и Феста. Мина доста добре,макар и не като миналата година. Последната вечер обаче беше по- добра от миналогодишната и то не само защото ние завършваме. Имаше голямо разнообразие- песни- дуети,квартети, хорове(например този на нашия клас), скечове, номинации и т.н. И естествено накрая много сълзи. Бях подготвена - без грим, с много носни кърпички, но пак...Не знам как ще се разделя с хората от тези 5 години, с всичко в Езиковата, дори със самата сграда. Отскоро все затова си мислим и говорим, на всеки купон, кафе, навсякъде пеем Клетва и режем- сигурно дру-

гите хора ни мислят за луди. Предполагам, че е нормално, защото и предишните випуски бяха същите, но не ми се иска да идва и моя ред. Най- много ще ми липсва 12 клас, а дори още не е дошло изпращането и балът! Не ми се мисли...

На 7 май 2004 ни „изпратиха“ от любимата жълта сграда. И тук историята би трябвало да свърши. В дневника нищо не пише- не съм имала време или сили, или и двете. Но историята не свърши, а продължава и ще продължава и занапред. Моите приятели, които са най-ценното, което ми даде Езиковата, са все още с мен и спазват Клетвата. И аз я спазвам. С мен са и спомените- не само тези, които споделих с вас, а и много, много други, които няма да споделя- те са само за тях, хората от моето време.

*Десислава Иванова,
Випуск 2004*

Мило непознато сестриче,

Получих препратка – адресирана до мой съвипускник от „б“ клас на десетия випуск на гимназията – от твоето писмо. Реших, че мога и трябва (защо трябва, обаче не се сещам сега) да ти отговоря. Мислих дълго как и с какво да започна писмото. Какво да споделя, ето това беше въпросът, който много ми създаде най-много главоболие. Да пиша как сме се учили, колко сериозни сме били и какво е за нас гимназията, едва ли си струва – та ти не по-зле от мен знаеш какво това училище ти е дало, до какви житейски истини те е накарало сама да достигнеш, (когато мама и татко са до теб, всичко е къде по-лесно) и как е повлияло върху целия ти следващ живот. Стоя и се чудя какво да напиша.

Вечер е. Наближава единайсет, а на мен не ми се ляга още. Ще потъна в хладните чаршафи и ще мисля какво не можах днес да свърша. Не, не искам това. Писмото ти е все още в главата ми и мислите ми се въртят около него. Притварям очи и пред мен изниква образът на по-койния ми баща. Гара Левски. Големият ми куфар е до мене, а аз дъвча нещо. Малко по-надолу стои друго момче – и то с голям куфар и пътническа чанта. Споглеждаме се и като че ли и двамата мислим едно и също нещо. Да, така е. Това е бъдещият ми съвипускник от френския от-дел Петър. Лицето му е зачервено – като че ли е пробягал два кило-метра. После разбрах, че това е естествената багра на лицето му, заради която големите не се затрудниха никак в избора си на прякор за него – Пиер (е нали френски от-дел) Чушката. При мен също – Шишо (това понятие изразява всичко точно). Та в Ловеч с него, с Чушката, де – и изобщо с целия френски от-дел – останахме заедно цяла годи-на. В СГЧЕ – Смесена гимназия за чужди езици. Това беше третият мо-но-грам на това училище, който се мъдреше над главите ни: на фу-раж-ките и баретите – задължителният, атрибут на ученическата ни уни-форма. Ако не знаеш, мило сестриче първият монограм е КУЧЕ – Квали-фика-ционно училище за чужди езици (знам го от Валката 11 френски, V випуск на гимназията и от Чури – Георги Минев 11 немски, също V випуск на гимназията, а вторият – него го намерих върху фуражка, захвърлена на тавана на мъжкия пансион (зданието

отдавна не съществува), СУЧЕ – Смесено училище за чужди езици. Дори и в монограмите на училището чувстваш „особения“ му заряд.

Така че моят випуск започна гимназиалния курс на обучение в едно училище, а го завърши в друго. НАШЕТО. Като казвам това - имам пред вид твоето и моето, това е то НАШЕТО училище. След задължителното родителско наставление бях оставен в ръцете на педагогическата мисъл на това учебно заведение. Наистина в широкия смисъл на понятията „педагогическа“ – дидактическата страна беше поверена на възпитателския състав в лицето на геносе Дочев, геносе Янош и Щамлер, а обучението - на международен или по-точно световен шарен състав учители – Ив. Янакиева, Крадликова, Цоков, Петер Бах, Трег-лер, Ева Домке (И. Балевски я беше нарекъл веднъж Евхен, а тя побесняла заради аналогията с немското понятие Äffchen) всичките от ГДР, Гаяр от Таити - мулат. Наистина шарена педагогическа мисъл.

И така, първите два месеца в пансиона бяха белязани от усвояването на една нова пансионска привичка – не съм чувал някой да я практикува в дома си. След вечеря бързо се прибираш в пансиона и наgrabвайки максимално количество чехли и оставени пред вратата на стаята обувки, отваряш последната и се „гмурваш“ под леглото до нея. Не го ли сториш, рискуваш да получиш някоя и друга синина по главата или друга част от собственото си тяло, защото към теб вече летят същите предмети, „изстреляни“ от вече преждевлезлите твои съученици. Но една вечер аз успях да бъда първия влязъл в стаята. Е не съвсем първия, защото алпинките на един от съучениците вече бяха на етажерката пред вратата, а (за моя радост) той, както се разбра по-късно, бил в тоалетната. Само за сведение – алпинката е обувка с подметка от гума на много голям ка-мион, с други думи дебела, тежка и много твърда подметка. Барикадирах се зад леглото си и блажен и радостен зачаках първия да влезе в тъмната стая. Съдбата бързо ми се усмихна - вратата се отвори, някой влезе много смело, дори не се пхна под леглото и алпинката полетя към него. Вик и след него изревах и аз. Алпинката се стовари и върху моята глава. Не, не беше алпинката, а тежката ръка на възпитателя Янош, последвана от думи по адрес на най-близкия ми роднина по женска линия. Бях го халосал по челото и той имаше вече морав белег там, а моята буза и сутринта носеше още отпечатъка на петте му пръста на дясната ръка. Тогава извлякох първото житейско правило – не влизай в двубой с невидим противник, защото могат да ти останат видими белези за цял живот. Това правило запомних за цял живот, защото то не беше изтръгнато от книгите, а по метода проба/грешка живият живот остави върху мен – в пряк и преносен смисъл – белега на своята „силна и груба ръка“ .

В следващите години предметът „български език и литература“ бе причина за извличане на втора основна житейска максима. Разглеждахме произведението на Островски „Как се каляваше стоманата“. Преподавателят по този предмет Харалампи Андрейчев беше едновременно наш класен и ръководител на драмкръжока, в който участвах. Та в часа той ни накара да оценим постъпката на Павел Корчагин. Той (Корчагин) избягал от полка си, когато последният бил изтеглен за почивка и резерв на главнокомандващия и отишъл (не полкът а Корчагин) на предната позиция да се бие с врага. Коста (Костадин Костадинов – доктор по информатика, понастоящем работи в централата на IBM в Сан Хосе САЩ) се обади и каза, че постъпката е достойна за во-

еннополеви съд. Учителят беше възмутен и засегна Коста. Коста заекваше леко, когато бе ядосан, каза само, че ако всеки постъпва като главния герой на романа, армия не може да съществува и си седна. Аз станах и добавих, че всяка армия е изградена на три основни принципа: – субординация, непрекословно подчинение на по-висшия началник и дисциплина и ако един от тях липсва, военна победа е немислима. В императивна форма бях помолен да седна и да си затворя устата.

Една година по-късно отново се получи такава ситуация. Разглеждахме произведението на Смирненски „Босоногите деца”. Сигурно си спом-няш, мила сестричко, че то завършваше с думите „два свята – единият е излишен”. Задачата беше да посочим излишния свят. Коста отново се обади, че е излишен светът на бедните, но като по-умен си спомни бързо предния спор и замълча, а аз продължих мисълта му и казах, че всички трябва да живеем богато – да имаме красиви къщи, коли и прочие - всички тези материални благинки, които тогава свързвахме с понятието богат човек. Бях наивник и глупак. Извикаха ме при директора и партийния секретар. Повторих същото – пак наивно и глупаво от моя страна. Изслушах обзорна реч за същността на експлоататорската класа и тогава ми хрумна нещо. Пред двамата математици Инджов и Балевски заявих, че макар двете понятия – „богат човек” и „експлоататор” да имат нещо общо, те не са тъждествено равни и дадох един два примера с хора на науката и изкуството. Спогледаха се. Директорът ми каза, че за тези думи мога да бъда изключен от всички училища в България. Добави да си стегна куфара и да чакам, като при това за този разговор никой не трябва да знае – дори родителите ми. А точно тогава за мен беше започнало нещо много вълнуващо и много лично, което трябваше да прекъсне изведнъж – не можех да въвлека още един човек в моето несигурно положение. Излязох от кабинета на директора и се замислих върху думите си и поведението си. Спомних си как Цайсът, пардон Коста, ядосано си замълча, как Стоян Трендафилов трябваше да довършва една от учебните години в софийско училище заради думи, казани от него във вечер на езика (ти, сестриче, знаеш какво означава това) Genug mit diesem Faschismus /тази тема беше непрекъснато разглеждана/. Разбрах, че човек може да сбърка веднъж, но когато из-върши отново същата грешка, това вече е диагноза и лечението може да бъде „тежко”.

Само не мисли, че съм някакъв десидент. Не съм бил и не съм. Просто...беше 1960 или '61 година.

Искаш ли, сестричко още, или това ти стига.

Все пак, ако имаш две минути свободни, т.е. и твоите внуци като моите са в София, така де далеч от теб, драсни два реда. „Получих, не става – пишеш скучно и тъпо”.

Толкова мога, а и единствената ми оценка „много добър” в дипломата ми за завършено средно образование е по български език и литература. Извини ме за загубеното време.

Батко

*Стефан Лазаров,
Внуък 1962*

Meine Erinnerungen

Lowetsch feiert demnächst seinen 60. Geburtstag?

Natürlich nicht das Städtchen, sondern das Fremdsprachengymnasium, in dem ich als junge Lehrerin vor 50 Jahren eine spannende und mich weiter prägende Arbeit begann!

Und dieses Gymnasium ist in meiner Erinnerung fast identisch mit Lowetsch, wenngleich ich mich auch gut an die hübsche

Lage des Ortes zu beiden Seiten des Ossam erinnere. Auch an den Stratesch,

von dem aus das Sprachgymnasium so gut zu sehen war, auch das kleine Haus, in dem wir drei Jahre lang wohnten. Eine spannende, anfangs auch aufregende Tätigkeit war es aufgrund der für mich völlig neuen Lehrsituation: Ich unterrichtete in meiner Muttersprache, die für die wissbegierigen Jungen und Mädchen doch die eben erst gelernte Fremdsprache war. So war eine ständige Spannung zwischen uns, aus dieser Spannung habe ich unheimlich viel gelernt, vor allem gelernt, mich so oft wie möglich zu überprüfen und meine Schüler und Studenten sehr ernst zu nehmen. Das ist doch etwas! Damals empfand ich grosse Hochachtung vor der intensiven Arbeit der bulgarischen Kollegen, die die "Vorkleckse" im kompakten Deutschunterricht auf den Unterricht mit uns deutschen Lehrern vorbereitet hatten. Was haben diese Lehrer (und auch die Schüler) geleistet! Ich denke an die kleine und energische Frau Janakiewa, um nur eine von den Könnern zu erwähnen.

Wir deutsche Lehrer mussten ihnen dankbar sein!

So konnten wir fast "frei von der Leber weg" mit unseren Schülern diskutieren, auf dem Hof oder vorm "Stol" etwas plaudern, an den so genannten "Abenden der deutschen Sprache" etwas gemeinsam gestalten, auf Wanderungen und Spaziergängen "über Gott und die Welt" sprechen und dabei ein nahezu perfektes Deutsch wachsen lassen.

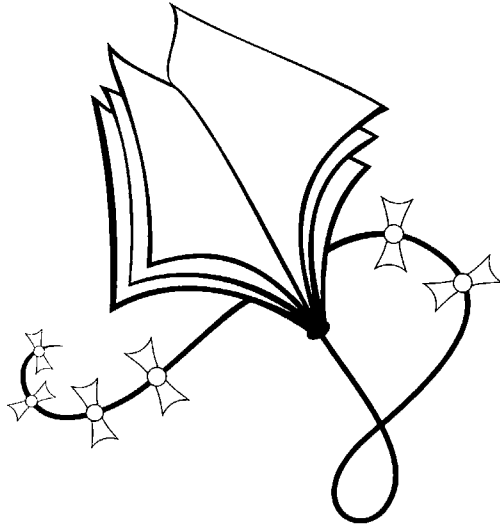
Da ich nach meiner Rückkehr in die Heimat in der Lehrerweiterbildung tätig war und viele Jahre auch internationale Deutschlehrerkurse leitete, hatte ich oft Gelegenheit, mit Freude und so eine Art Stolz zu bemerken, wie gut doch die meisten bulgarischen Deutschlehrerinnen unter den Lehrern aus anderen Ländern bestanden. Manche davon kamen aus der Lowetscher Schule, und das im doppelten Sinne. Einige Male begegnete ich bei dieser Gelegenheit ehemaligen Schülerinnen als Kolleginnen.

Obwohl ein halbes Jahrhundert(!) seit meinem Start in Lowetsch verfließen ist, leben noch viele andere Erinnerungen im Kopf: die herrlichen Bergtouren, bei denen uns Schüler in den Sommerferien ihre Heimat zeigten, die aufgeregten Vorbereitungen zu den ideenreichen "Festivalen", die liebevolle Verwöhnung unserer beiden kleinen Töchter durch die Lelkos der Küche und vor allem durch die Schüler usw. Doch heute ist heute, und das Jubiläum steht vor der Tür!

Es soll Anlass sein, sich über die bisherigen Erfolge des Fremdsprachengymnasiums zu freuen und den guten Ruf zu pflegen und zu mehren. Ich wünsche allen ein schönes Fest!

*Rosemarie Oelschlägel
Entsandte Deutschlehrerin*

”Ich denke manchmal mit etwas Wehmut an diese wunderschöne Zeit in Lowetsch.“

Ich erinnere mich noch sehr gut an Ihre freundliche Aufnahme und Führung durch das Gymnasium Lowetsch im April 2008, daß ja auch für 4 Jahre (von 1965 - 1969) meine “ Schule war. Neben Ihnen konnte ich 2 weitere ehemalige Schülerinnen begrüßen, die nun als erfahrene Pädagogen an der Schule tätig sind.

Mit meinen 25 Jahren war ich 1965 der jüngste Lehrer unter den deutschen Kollegen. Meine erste Unterkunft war das alte Lehrerhaus im Park (es existiert nicht mehr). Vom Fenster meines kleinen Zimmers hatte ich einen herrlichen Ausblick auf die überdachte Brücke, den Fluss Ossim und das Denkmal für W. Lewski.

Nach einigen Tagen der Einarbeitung teilte mir die Schulleitung mit, ich würde nun der neue Klassenleiter der Klasse 8G werden. Es war eine prächtige Klasse mit fleißigen und aufgeweckten Schülerinnen und Schülern. Ihr Erzieher war M. Bennev, ein junger Mann meines Alters. Schnell wurden wir gute Freunde. Exkursionen in die Lowetscher Umgebung, Spaziergänge mit meinen Schülern,

Bergwanderungen und das Praktikum für das Fach Reisekunde durch ganz Bulgarien sind mir noch heute in bester Erinnerung.

Ein guter Kontakt bestand stets zwischen den deutschen und bulgarischen Kolleginnen und Kollegen, der sich nicht nur auf schulische Veranstaltungen erstreckte. Beliebt waren die Exkursionen in den Balkan. Aber auch Sportveranstaltungen zwischen Lehrern und Schülern fanden häufig statt. Besonders gern spielte man Basketball. So sollte eine Männermannschaft der Lehrer gegen eine starke Schülermannschaft kämpfen. Ich weiß noch, wir verloren himmelhoch.

Ein seltener Höhepunkt für mich war die Einladung meiner ehemaligen Klasse 8G im April 2008. Es waren schöne Tage in Sofia und Lowetsch. 2/3 meiner Schüler konnte ich in Lowetsch begrüßen. Es war erstaunlich, noch alle sprachen ein gutes bzw. perfektes Deutsch und alle standen in Lohn und Brot. Sie arbeiten als Künstler und Dolmetscher, sind Lehrer an Schulen und Universitäten, sind tätig als tüchtige Ärzte, gute Geschäftsleute und Ingenieure, vertreten ihr Heimatland als Botschafter. Anfang der 90 - er Jahre mussten sich viele Menschen beruflich neu orientieren.

So erzählte uns beim Schülertreffen mein ehemaliger Schüler D.

„In meinem Beruf wurde ich nicht mehr gebraucht. Was sollte ich also machen? So fuhren wir, meine Frau und ich, mit unserem Trabant wöchentlich mehrmals nach Sofia und beluden den PKW mit Büchern bis unter das Dach. Das kleine Auto brachte schnaufend die Bücher nach Burgas zum Verkauf an einen kleinen Bücherstand auf der Straße. Es war ein schwerer Anfang. Aber Fleiß und Ausdauer haben sich gelohnt. Heute besitzen wir eine große Kette von Büchereien im ganzen Land.“

Ein kleiner Zwischenruf eines erstaunten Mitschülers.

„Aber D., du hast doch in Lowetsch kaum Bücher gelesen. D. s Antwort: Ich lese auch jetzt nicht viel, ich verkaufe die Bücher ja nur“. Schelmisches Lachen in der gesamten Runde.

Nun ist das alles schon Vergangenheit und ich denke manchmal mit etwas Wehmut an diese wunderschöne Zeit in Lowetsch. Seit Februar 2005 bin ich nun Rentner. Meinen Beruf als Mathematik/Physik – Lehrer habe ich aber noch nicht an den „Nagel“ gehängt. Nachdem ich an der staatlichen Schule meine Lehrertätigkeit beendet hatte, zog es mich nach wenigen Monaten wieder in die Schule. Noch immer unterrichte ich Mathematik, nun an der „Freien Waldorfschule“ in Greifswald.

*Volker Engelke
Greifswald im Dezember 2009*

Обвързаности

Много са случките, които ме свързват мислено с Езиковата, но ето една от тях:

Май, 1985 година, Китай.

Българска национална промишлена изложба в столицата Пекин. Експозицията започва с ГАПС – гъвкава автоматизирана производствена система.

Летище София. Чартърният полет е натоварен. Тече паспортната проверка. Електрокар с касата на ГАПС се връща обратно. „Как, защо?“

- Вратата – тясна, касата – голяма. Не може!- казват летищните власти.

Ами сега, ще присъстват ръководни и научни фигури от наша и китайска страна...

Паника, страх, а пред гишетата за паспортна проверка вътрешно гласът ми крещи: „Има ли някой от Ловеч? Има ли някой завършил Езиковата гимназия в Ловеч?..."

Имаше. Къде ли по света няма наши езиковци. Красива млада глава се подава от едно гише.

Тичам, разяснявам, разказвам, настоявам. Раздвижихме отговорните служби. Пуснаха ме с придружител на пистата до самолета и експоната. Свалихме касата, внимателно, на калъч, макетът влезе в самолета и

отлетя за Китай.

Откриването на изложбата беше, както се полага. Но най-важното беше, че макетът бе там и работеше. Професор Ван Ло-Юй няколко пъти ни посещава и се удивлява на българския технически прогрес . Знае, че САЩ, Англия, Япония имат ГАПС, но че и България...Подарихме му касета с филм на целия производствен процес.

В бележника ми написа на китайски език нещо, което не знам точно какво е, но знам, че е и признание за труда и всеотдайността ви, мои съученици – предишни, сегашни и бъдещи.

Защото обвързаностите остават отвъд времето.

*Антоанета Пъстракова
Внуък 1957*

НИЗ ОТ СПОМЕНИ

на моите съученици от випуск **1956** година

От хълма Паметник огромен
бди върху стария Варош,
а мойта памет на Гаврош
занизва спомен подир спомен.

1. 10.09.1951

Една стена от камък древен
опасва парка пожълтял;
очи, изпълнени с печал
се будят в ранното безвремие.

Една врата със надпис странен
на непознат и чужд език
душата детска като щик
пронизва и от света брани.

Класът - момчета голобради -
на първия етаж събран,
се среща с новия си блян
и своята неясна радост.

2. 30.06.1952

Годината е зад гърба ни
и ние не сме „подготва“,
а с гордо вдигната глава
ний изцерихме ранни рани.

Езикът чужд не е тъй странен
и черен Дяволът не е.
До вчера плахото дете
е осмокласник зрял, смел станало.

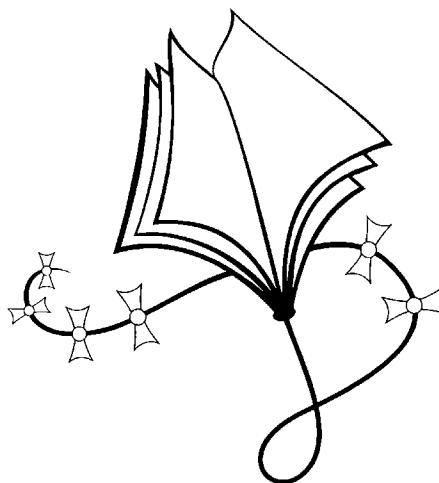
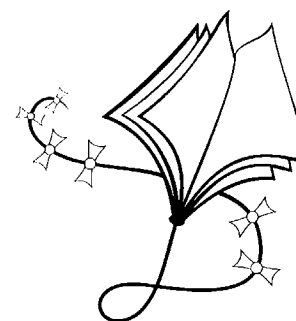
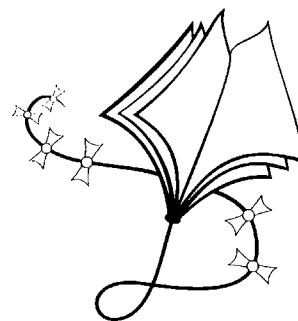
Спокойно подранила есен
ще срещнем в парка пожълтял,
в душата не тъга и жал,
а ще звучиш ти, нова песен.

3. 24.05.1956

Завърши всичко. Днеска Плаца
прие последния ни строй.
Ний пръснахме се като рой
пчели по цвят-език накацали.

И средношколските фуражки
във нови вече са ръце.
Те част от нашето сърце
отнесоха като апаши.

Традицията нареди ни
дори предмета най-любим
с човек до нас да споделим,
за да пребъде нашто име

4. 30.06.1956

Години пет... Те отлетяха
с криле на волните ята
и неусетно зрелостта
ни приюти под своята стряха.

Тъгата навести отново
лицата ни...Но тоя път
поехме всеки своя път
с души сплотени и готови.

Години пет... Те издълбаха
темели в нашите сърца.
Домът да бъде все по - здрав,
духа си млад ний там наляхме.

Ти, Паметнико над Вароша,
за мен си споменът най-благ...
В неумолим Животът бяг
разпръсна моите Гаврошовци.

Димитър Станоев
Випуск, 1956

Лятото на 1984 година

Лятото на 1984 година беше ужасно горещо и с много малини на хоризонта. По цял ден малини гледаш, береш, разнасяш в кофата, теглиш за норма, ядеш до пръсване и вечерта като затвориш очите – пак малини ти се привиждат.

Дълбок дол е малко селце в троянския край, което остави незабравими спомени за випуск 1988 г. Бригадата там беше след първата година, след подготвителен клас, когато тъкмо си се почувствал пораснал, натъпкан с адски много немски думички и попреливащ от хормони. Отиваш на бригада – като големите, защото вече си като тях. Само че бригадата повече приличаше на казарма, отколкото на лагер. Задължителни униформи, спане в бараки, дисциплина на ниво, храна – обществена, знаме на плаца, сутрин - вдигане, вечер - сваляне с проверки и патос, а на малините – пек и норма. До блока с малини се ходеше пеша доста време, което важеше и за връщането, когато вече си достатъчно скапан и уморен от работния ден. Но пък силата на младостта те държи весел и ражда щуротии през час.

В началото всички ядохме много малини / за имунната система в тази възраст е от голямо значение/. Една в кофата, една в устата. Имахме съученик на име Малин. Той направи изключително силна алергия от малини, самият той не подозираше колко е алергичен, целият се затрупа с алергични петна и се измъчваше от силен сърбеж. За първи път научих че имало и такава алергия.

През деня по класове се разпределяха дългите редове с малини, които наистина нямаха край. В центъра на огромното море от малини имаше едно високо дърво, едно единствено, под която сянка се криеха нашите ръководители и където се предаваха тежките кофи с малини. Много им завиждах на хората, които стояха под дървото, защото другите бяхме на жегата и, разбира се, на втория ден изгоряхме. Нощно време една от щуротиите беше момчетата да влизат в бараките на момичетата и да правят „мамби“ – това е обръщане на дюшека заедно с човека наопаки. Процедурата е стряскаща, защото в съня ти някой връхлита върху тебе и се озоваваш с лице към пода, но процедурата е и силно болезнена, когато гърбът ти е червен като рак и цялата тежест на дюшека със завивките се стоварва върху тебе. В тези нощи „мамбите“ бяха придружени с крясъци и викове от бараките.

Спомням си, че имаше и няколко двойки, които се заформяха. Те си живеяха в собствения свят на емоциите, а за другите даваха храна за разговори и предположения. Една от девойките беше харесвана от момче от по-голям клас. Той правеше доста изненади, и все си намираще път случайно да минава покрай лагера, за да я види. Веднъж ѝ подари невидан и рядко срещан до тогава дезодорант Фа – голямо изключение по това време.

Краси Енева от моя клас беше хигиенист на бригадата, което значеше, че всяка сутрин заедно с дневалния /казармен термин/. Обикаляха бунгалата, за да проверят колко добре сме си оправили леглата и почистили стаите. Пишеха ни някакви разноцветни точки и накрая се излъчваше “стая първенец” за седмицата. Краси, която и досега си е много отговорна във всичко, вършеше с голямо прилежание поставената ѝ задача и накрая много заслужено беше наградена от Краси Илиева/ командир на бригадата/ с метална химикалка с четири цвята/ скъпо удоволствие за онова време/. Много ѝ завиждахме по-късно в училище, защото в часовете по немски, когато учехме граматика, тя водеше химикалката и все така прилежно пишеше с различни цветове.

В ход по онова време беше ученическото самоуправление. Ето защо в щаба на бригадата имаше един “батко” от 10 клас, който се водеше ръководен кадър. Естествено е, че той правеше всички щуротии с нас /все пак беше ученик/. Така една вечер варихме раци в една кофа в бунгалото. Не ме питайте дали е било пълнолуние, или не бе / нали се знае, че при пълнолуние се ловят раци, защото щипките им били вече пълни.../, но през деня ходихме на реката, там, в дола под малиновия блок, и събирахме раци. Вечерта, тайно от ръководството, си ги сварихме. За бързovar и кофа ни съдейства “баткото” от щаба, чиито баба и дядо живеяха в селото. Никой от началствата не разбра и ние бяхме много горди, че не ни хванаха

Много често си правехме дискотеки, под един навес. Там имаше импровизирана сцена. Въпреки умората от деня танцувахме и се веселяхме, а това беше и възможност да постоим до по-късно, а докато ние

танцувахме, влюбените двойки се разхождаха из тъмните ъгълчета на двора.

От време на време гледахме и нашумелия тогава филм "Шогун"/ пред щаба се изнасяше единственият черно-бял телевизор и всички сядахме на тревата/. На следващия ден си разменяхме научените вечерта японски фрази, които звучаха доста екзотично на фона на малиновите насаждения.

Едно весело и щастливо лято си беше, емоцията остана завинаги. Може би е жалко, че днешните деца нямат възможност да усетят как една такава бригада сплотява хората, прави ги приятели и ги учи на дисциплина и трудолюбие – все забравени ценности.

*Петя Карамаринова
Внуък 1988*

Meine schönsten Jahre als Pädagoge am Fremdsprachengymnasium in Lovech

Ende August 1955 ging die Reise nach Bulgarien los. So packten wir in drei riesigen Koffern das Nötigste ein, für Sommer und Winter und natürlich auch für unseren vierjährigen Sohn Peter.

Mit einer IL 12, die bulgarische Sportler nach Berlin gebracht hatte, begann unsere erste Flugreise. In Sofia wurden wir von einem Vertreter der Botschaft empfangen, sofort mit einem Sliwowitz als Begrüßungsgetränk willkommen geheißen und dann im Hotel untergebracht. Am nächsten Tag fuhren wir dann mit unserem reichlichen Gepäck mit dem Zug nach Lovech. Abends in der Dunkelheit kamen wir an und wurden von einer Pferdekutsche zum Gymnasium gebracht. In einem kleinen Haus neben dem Gymnasium war unsere Wohnung. Wir bezogen zwei Zimmer im ersten Stock. Alles war recht bescheiden eingerichtet, an den Fenstern waren keine Gardinen, sie waren nur mit Zeitungen verhängen.

Wir hatten in der ersten Zeit doch schon Heimwehgedanken, und ich fragte mich im Stillen: „Worauf hast du dich da eingelassen?“ einige Tage später kam ein Kollege von uns, Johannes Hofmann, der schon drei Jahre am Gymnasium gewesen war. Er hat uns viele Sachverhalte ganz kompetent erklärt – und schon waren die Tage wieder etwas aufgehellter.

Nun kam auch die Zeit, wo wir mit den bulgarischen Kolleginnen und Kollegen zusammentrafen. Sie waren alle sehr nett und hilfsbereit. Am meisten hat uns Genossin Janakieva unterstützt; denn sie sprach perfekt Deutsch. Sie war die Lehrerin für die Vorbereitungsklasse, wo im ersten Jahr die Schüler die Grundlagen für die deutsche Sprache erlernten.

Vor dem 15.09. erhielten wir vom Direktor des Gymnasiums, dem Genossen Indshov, unsere vorgesehenen Einsätze in den entsprechenden Fächern und Klassen zugeteilt. Ich bekam den Unterricht in Geschichte und

Geographie in den Klassen 8, 9 und 10; Deutsch in der Klasse 8 und deutsche Phonetik in der Vorbereitungsklasse. Insgesamt waren da wöchentlich 20 Stunden vorgesehen.

Natürlich war ich auf den ersten Unterrichtstag sehr gespannt und auch recht nervös. Wir erteilten Unterricht in deutscher Sprache nach den für alle Gymnasien Bulgariens vorgeschriebenen Lehrplänen. Die bulgarische Sprache benötigten wir für den Unterricht überhaupt nicht. Die ersten Begegnungen in den einzelnen Klassen verliefen alle sehr ermutigend; die Schüler waren durchweg alle sehr aufmerksam, lernwillig und diszipliniert. Da sie aus ganz Bulgarien kamen, waren alle im Internat untergebracht. Nur in den Ferien fuhren sie nach Hause. Ihre Aufgabe war es, die deutsche Sprache so gut wie nur irgend möglich zu erlernen. Deshalb gab es neben dem Unterricht in deutscher Sprache in den Fächern Deutsch, Geschichte, Geographie, Chemie, Biologie für alle noch die Aufgabe, auch in der Freizeit deutsch zu sprechen. Das war gar nicht so einfach und wurde auch von den Erzieherinnen ziemlich streng kontrolliert. Natürlich gelang es nicht immer und nicht bei allen Schülern durchgehend, am ehesten noch bei den Mädchen. Wir deutschen Lehrer hatten zudem wöchentlich einmal in einer Klasse einen Abend der Sprache zu gestalten. Entweder wurden interessante Geschichten erzählt, Rätsel gelöst, Lieder gesungen und ähnliche lustige Sachen veranstaltet.

Von uns wurden auch Wanderungen in die Umgebung und ab und zu auch größere Ausflüge organisiert. Dabei ging es immer sehr lustig zu. Ich erinnere mich noch an eine Begebenheit, wo wir auf einer mehrtägigen Wanderung im Balkengebirge unterwegs waren.

Ich lief mit der ganzen Klasse zusammen, aber als wir in der Nähe eines Klosters kamen, wo die Popen aus Pflaumen den bekannten Sliwowa destillierten, war Toschko plötzlich vorausgeeilt. Als wir da das Klostergebäude betraten, war Toschko schon in der Nähe des Schnapsbrenners. Und wir sahen, dass er auch schon gekostet hatte. Alkohol war den Schülern aber strengstens verboten. Gleich kam Toschko zu mir und mit weinerlichem Gesicht sagte er: „Bitte, Genosse Bach, nicht dem Direktor sagen!“ Ja das wäre für ihn schlimm ausgegangen, denn generell gab es für die Schüler sehr strenge Regeln, angefangen von der einheitlichen Schüleruniform bis zur Frisur der Mädchen und den kahlen Köpfen der Jungen.

Es gab immer lustige Schüler, so u.a. bei gemeinsamen Ernteeinsätzen und beim singen im gemischten Chor, den ich aufgebaut hatte. Zu bestimmten Anlässen gab es in der Aula des Gymnasiums dann auch ein Wettsingen mit der französischen Abteilung. Mit einigen Mädchen der Abiturklasse 11 habe ich in Begleitung am Klavier auch mehrstimmig Lieder von Herbert Roth eingeübt und mit viel Beifall darbieten können. Einmal wurde dies sogar von Radio Sofia aufgenommen und später auch gesendet.

Wir hatten auch viele neue Freunde gefunden. Nicht nur mit den bulgarischen Lehrern waren wir eng befreundet; in der Stadt waren wir auch mit den Familien von den Ärzten Beshev und Lasarov befreundet.

Nach dem vierten Jahr war der Abschied vom Gymnasium, vor allem von meinen Schülerinnen und Schülern, herzerreißend. Am letzten Tag kam meine Klasse, deren Klassenleiter ich drei Jahre war, in unsere Wohnung und nahm von uns Abschied. Es gab viele Tränen und tausend gute Wünsche.

Die Verbindung zu den Schülern ist brieflich und später auch persönlich nie abgerissen. Wenn es auch manchmal eine längere Pause gab, so haben wir uns doch niemals aus den Augen verloren. Es kam auch zu gegenseitigen Besuchen.

*Henri Bach,
entsandter Lehrer aus der DDR 1955 –1959*

Пропуснат час по физика

Бях помолен да разкажа накратко нещо, което ми е направило особено силно впечатление през годините ми в гимназията. Изборът е труден, защото толкова много неща от това време са останали живи в съзнанието ми.

Принадлежа към поколението, което пристигна в гимназията единадесет години преди социализмът да колабира. Предстоящото десетилетие щеше да се окаже време на относително разхлабен идеологически контрол и на относително благоденствие по тогавашните стандарти – типична ситуация, както се разбра по-късно, на бум, плащан с нарастващи дългове. Свободомислието постепенно си пробиваше път навсякъде. В Езиковата се усещаше особено силно. Въпреки честите проверки на униформата, учителите ни знаеха, че има по-важни неща. Съществуваха като че ли негласно споразумение по този въпрос и мнозина от тях ни даваха свободата да четем и правим това, което ни вълнуваше и истински ангажираше вниманието ни.

Ето един малък пример. В 11 клас вече знаех, че точните науки не са моето призвание; бях станал редовен клиент на руската книжарница, където купувах евтини издания, принадлежащи на канона на западната философия - от Платон и Аристотел, през Декарт, Кант и Шелинг, до Маркс, Енгелс и Витгенщайн (по това време бях искрено вярващ марксист, или се въобразявах като такъв, и пропагандирах Маркс сред приятелите си). Знаех в кой ден от седмицата пристига новата стока. В един такъв ден (трябва да е било през пролетта) предстоеше час по физика. Раздвоен между дисциплината и влечението, отидох при нашата учителка , Детелина Първанова, и попитах дали не бих могъл да пропусна часа, за да видя какви нови книги са се получили в книжарницата. Положителният отговор се е врязал в паметта ми; препусках окрилен надолу по стълбите, които водят към центъра и по които хиляди възпитаници на гимназията са тичали през тези 60 години. Усещах се щастлив. Фактът, че пропускам часа по физика, беше второстепенен (вече бях изпитван два пъти и трето изпитване не ме заплашваше). Най-важното, осъзнавано тогава по-скоро инстинктивно, беше насладата от това, че съм разглеждан като отделна личност, като човек, който има формирани интереси и те са получили подкрепата на друг човек, който е имал пълното право да каже “не”.

Такъв беше духът на това прекрасно училище. От онези, които са ми преподавали, особено съм задъл-

жен на Кованджиева, Ангелов, Дочев(първия ни класен ръководител и човека, от когото учехме немски), като и на Елвира Маринова, която ме поощри да изпратя съчинението си за Софроний (днес то изглежда доста наивно) в “Родна реч”. Спомням си и за прекрасната Бригите Ян, една от учителките ни по немски в подготвителен клас, която ми беше подарила в края на годината книжка с хумористични истории, в която беше написала: “Който има за приятели книгите, никога не е самотен”.

Макар да се сещам с радост и приятно вълнение за това време и за моите съученици от “Г” клас, като че ли само веднъж оттогава съм идвал на срещите на випуска. Вероятно защото ми се е струвало, че човек може да съхрани тази енергия от миналото само докато тя живее у него като идеален спомен.

*Галин Тиханов,
випуск1983*

Моите думи за Езиковата

ГЧЕ „Екзарх Йосиф I” – моята гимназия, моят най-неизлечим спомен, гимназия на трудности и победи, на изпитания и неуспехи, гимназия, запознала ни с разочарованията на живота, но и срещнала ни с приятелство, любов и вяност. Училище, което ти дава всичко, но и ти взима всичко, а после те учи как да се бориш, за да запазиш своя успех. Място, което те връща към миналото и традицията, а те ти разказват за отговорностите към приятелите, които са ти опора във всеки един момент, към учителите, които ти предават уроците на живота , но най-вече отговорност към самия себе си, за да можеш след време да застанеш зад своите успехи и с гордост да се наречеш възпитаник на ГЧЕ „Екзарх Йосиф I” гр. Ловеч.

Училището, което чрез притегателната сила на спомените ни кара да се завръщаме отново и отново към него. То е пристан на изживени радости, съкровени мечти, място, съхранило детските ни души с цялото им богатство на внушения. Всяка една случка, всеки един миг, изживян там, е обогатил нашата памет, за да остане всеки един от нас със своя необикновен спомен. Затова чувствата, които ни владеят, когато се връщаме, когато се срещаме със стари приятели, са все така силни и магнетични. Тези усещания са незаменими, те са продиктувани от духа на училището, от силата на традициите и устоите, които властват там и до днес.

*Емилия Христова
Випуск 1978*

Носталгично

Трудно е да се разкаже за Езиковата. Човек или трябва да пише с дни, или най- добре е да каже: с виждане става само! И въпреки това си струва да се чуе всеки един спомен, да се обясни чувството на всяко едно мислено или реално завръщане там, където толкова хлапета са израснали и са се превърнали в зрели хора. Това е миналото, което създава бъдещето – бъдеще, което ще позволи на други щастливци да получат своето късче „езикова“ и да оставят там част от себе си. И както бившите някога, така и следващите ще съберат свой опит, подобен, но друг, и ще градят ново лице на гимназията.

По тази закономерност тя непрекъснато се променя, за всеки е различна и за всеки ценна. Езиковата е като малък житейски кръговрат, намиращ своето място в пролетта на самия живот, давайки ключовия тласък към развитие и умението да го постигаме. А това, което тя ни учи, обикновено остава завинаги с нас. Едно от нещата е да поглеждаме назад в миналото – къде от носталгия, къде от нужда да си спомним какви сме били и какви сме искали да бъдем. Защото това е предпоставката за бъдещето, ориентирът за целите ни, опорна точка в израстването ни.

Следвайки споменатия принцип, съществува и самото училище – издигайки се върху стабилни традиции. С това разсъждение, примесено с изникващи в съзнанието ми образи и чувства от онези години, стигам до ключовата дума в Езиковата – всичко, споменато дотук, се числи към Традицията на „Екзарх Йосиф I“. И тя не означава остарели правила, а е съветник, как да се променяме, как да се стремим към напредък.

Завръщайки се там, откриваме в настоящите ученици отново себе си, виждаме се, както сме били преди – нетърпеливи, жадни да получим всичко... Установяваме, че всичко е различно и все пак същото – силата на традициите не разочарова очакванията... Когато човек види, че идеалите му биват и занаят пред защитени, само може да се радва.

Така изглеждат размислите, в които ме отвежда понятието „Езиковата“, но какво се откроява измежду пет години спомени? Връщайки се назад във времето, ходейки между преплетени събития, всяко от които ме е повлияло по определен начин, ми е трудно да ги степенувам по важност. Но все пак мисля, че първото ми пътуване в чужбина с обменна група заслужава едно от първите места. Факт е, че основна цел на гимназията, като едно елитно училище, е да дава на възпитаниците си широк кръгзор. И имайки го предвид, не може да се пропусне решаващото значение на една обиколка из Стария континент, люлката на световната култура.

В Австрия, Германия, Италия видях, разбира се, не само забележителности, а много повече – различията между хората, начина, по който те ги събират и балансира, друг манталитет, често много далечен от собствения ми. Но дори ценният опит не може да замени необичайната радост на първото посещение в чужбина, онова специално чувство в младия човек – с възторг попиващ всичко от непознатата среда. Усещането за големината на света и първите стъпки навътре в него е неповторимо и благодарение на Езиковата имах възможността още в девети клас да го изпитам. Паралелно опознах по-добре хората от моята група и се за-

познах с учениците от немското училище, живях една седмица в чуждото семейство, установявайки жизнения стандарт в Германия, семейните нрави и различията в мисленето. Насладих се на топло приятелско отношение и внимание и научих много неща. Разбира се, от гледна точка на езика също – посещението в Германия представляваше много важна крачка и в друг смисъл – а именно на първата истинска употреба на чужд език. Осъзнавах все по-добре нуждата от обучението си и нагласата, с която да продължавам напред. Това, както и самата практика, ми донесе неоценима полза и макар че някой би казал, че не е от толкова голямо значение, за мен пътуването беше много важно като първа среща със страната, където в последствие отидох да уча висшето си образование...

Така, след десетина дни/ колкото траеше първото ми пътуване/, отлетели неусетно, се завърнах в България, в родния дом, с радост, че обогатих опита и, познанията си.

След този момент изминаха много разнообразни мигове, останаха огромно количество спомени от ученическите години, богати на чувства и поуки... Приближавайки ме все повече към края на „приказката“, те ставаха и все по-силни... И съм щастлив да мога да кажа, че получиха много добър завършек. В последните ми дни в Езиковата бях избран да държа прощалната реч от името на випуска – голяма чест за мен, която приех с неприкрито вълнение – почти забравих думите си дори, когато стоях пред съучениците си. С този прекрасен и прочувствен момент приключи моето време в „Екзарх Йосиф I“ и смятам, че е също така един естествен край на малкия откъс от спомените ми за Езиковата...

*Георги Нешев
Внуък 2008*

ОБЕТОВАНАТА ЗЕМЯ

Обръщам се назад през годините ми в Езиковата... Спомените са много ярки, незабравими. Те се преплитат и като преподавател, като класен ръководител, като колега... Те, спомените, са пламъчето, живата вода на Незабравата.

На техния бряг съм и чакам да потече приказната Златна река, и да ги потопя в нейните прииждащи, буйни талази. После, с бързината на мисълта, да извадя някои неписани закони:

- Енигмата на Езиковата е в нейния Дух! Млад! Търсец! Неспкоен ! Съхранен и пренесен от поколенията. Всеки има принос към завоюваните територии, в които се реализираме.

- Езиковата е Любав, Младост, Съзидание!

- Езиквата е от много единици, които са неотразими, които не са Еднакви!

Понякога Езиквата е Сълза, Раздяла и Клетва! Обещание, че ще се връщаме.

Има много, много истини за тази малка територия, която нашата обич превръща в Обетованата земя. И
АЗ ОСТАВЯМ ЧАСТ ОТ СЕБЕ СИ С ПРИЗНАТЕЛНОСТ КЪМ ВСИЧКИ, КОИТО СРЕЦНАХ ТУК!

*Донка Минкова,
преподавател по български език и литература*

Моите университети

Класна: Екатерина Славчева

Любими преподаватели: всички

Беше много отдавна. Всички от моя /и не само от моя/ клас се бяхме дипломирали, когато сложихме началото на станалите традиция наши месечни срещи.

Аз бях завършила друга специалност, но доста от съученичките ми се посветиха на езика на Гьоте и Шилер. Тогава, на оная наша първа среща, някой каза, че вече дипломираните филолози са научили далеч повече в гимназията в Ловеч, отколкото в специалността немска филология.

Някогашната ми съученичка имаше пред вид езика. Замислих се, върнах се в мислите си назад във времето и прозрях – и на мен гимназията ми бе дала далеч повече от Юридическия факултет.

Колкото повече години минават, толкова по-дълбоко е убеждението ми – моите университети са Езиквата. Това са дълбоките традиции на хуманност, любов към познанието, отговорност, дисциплина и невероятният феномен на искрено приятелство.

За тези добродетели е дълбоката ми /далеч не само моята/ благодарност към преподавателите. Какво по-голямо признание от това да наричаш класната си, физичката Екатерина Славчева, “маминка”? А Любен Петракиев? Този невероятен математик бе и учителят ни по достолепие и чест.

Хица Тодорова беше корифеят на литературния анализ. На нея дължим не само любовта към книгата, а и преклонението към великите пера на българската литература.

Геновева Банкова бе нашият кумир по история. Едва ли има друг преподавател по този предмет, който така завладяващо да е правил съпричастни учениците си с отминали събития на слава и изпитания.

Веселин Калчев, Тодор Присадашки....

Кой ми е бил любим преподавател? Всички! Те бяха Учители. Какво по-добро доказателство от факта, че всички ние, техните ученици, влязохме в университети без частни уроци? Те ни бяха подготвили не само за

висшите училища, а и за предизвикателствата на живота.

Винаги се връщам в Ловеч с дълбока благодарност. Влизам в Гимназията като в храм, за да се преклоня пред учителите си. Само в храм човек е дълбоко искрен.

Ваня ЕНЧЕВА
Буноск 1967

За Езиковата и правилния избор

Когато се свързаха с мен с молба да напиша история с мое преживяване от Езиковата гимназия, приех с удоволствие. Пет години от живота ми са свързани с това училище, пет години, изпълнени с толкова много спомени-- пет безгрижни и усмихнати години. Но когато седнах и започнах да пиша историята, се замислих. Замислих се какво точно да разкажа, коя случка да споделя, кое е по-значимо от другото, и с какво ще запомня Моята гимназия.

Чудех се дали да започна с история от Подготво, първия фест, първия празник и всичко, което преживявах за първи път; или може би преживявания от сформиращите се небезизвестни купони в 9 клас, или пък 10 клас и голямото учене. А може би с 11, в който не учех в Езиковата (за това на Клетвата пея „4 години всичко съм делил“), или сантименталния 12 клас с кандидатстването, първите матури, бала, участието ми в Пиесата...

Всъщност 10 клас е годината, която промени много неща в живота ми и всичко започна именно от и заради Езиковата.

И така.....

Един ден госпожа Зарчева (класната) прочете съобщение за провеждащ се конкурс за едногодишно обучение в САЩ и Англия. Малцина са късметливите, които са успели да стигнат до края на конкурса, но какво пък, от опит глава не боли. А и това щеше да е хубава проверка на знанията, натрупани до сега. И така дойде време за първия етап от конкурса - есе. Малко ли есета сме писали в часовете при госпожа Димитрова, госпожа Гадевска и госпожа Зарчева. Не беше особено трудно препятствие за мен. Вторият етап отново беше есе, както и попълване на документи. И това премина. Третата част - тук вече нещата показваха сериозния си характер- беше тест по граматика в Софийския университет. Аудиторията, в която се провеждаше изпитът, бе известна като най-голямата в Университета, и разбира се, беше пълна с ученици. Но явяването ми на олимпиади и състезания по математика ми помогна страшно много в преодоляването на всякакво първоначално възмущение или притеснение, затова нямаше такова. Започна изпитът - не беше от лесните, но бях дотолкова съсредоточена, че поне на мен 4-те часа ми се сториха доста кратки. Оставаше да чакаме резултати. След около месец и те бяха факт. С една загубена точка продължавах към последния етап от конкурса - интервю с

президента на програмата и директори от американски и английски училища.

И така - пътувах за София заедно с родителите -си и слушах BBC по радиото, (за да упражнявам езика). Преди интервюто трявеше да напишем есе за един час на тема за Европейския съюз. (Тези есета!!!) Най-накрая влязох в залата, където бяха интервюиращите. Сложиха ме точно по средата пред тях, а до мен стояха още две момичета, които бяха много притеснени... Започна интервюто. Всеки път, като давах отговор, наблюдавах как шестимата интервюиращи си записват нещо. Не знаех дали това е хубаво, или не. Реших да се абстрахирам и да преодолеем всякакво притеснение, неудобния стол, треперенето и да отговарям с непоклатим глас. В това определено имаше принос членството ми в Ученическия парламент, където като председател ми се налагаше да водя седмичните срещи. Както си повтарях преди да вляза, не трявеше и да забравя да се усмихвам...

.... Сега оставаше да чакам резултатите. Нямах очаквания. Знаех, че съм се опитала да дам най-доброто от себе си, била съм себе си и най-важното: опитала съм. Мисля, че човек трябва да опита всички предоставени му възможности, очаквайки или не резултат, защото после ще съжалява, ако не е опитал.

На 28 март получих е-майл, който, не е беше просто уведомяване за края на конкурса, а за финалистите в него. Порсото не повярвах – и аз бях сред тях! Успях!

В този ден животът ми се промени и преобърна. Чрез този конкурс, подготовката, която имах, благодарение на преподавателите ми по английски език и помощта на родителите ми, улових момента, след който започнах да осъществявам мечтите си една по една – *Cape diem!*

Заминах за Америка за една година, където учих в четвъртото най-добро частно училище: невероятно, невъобразимо и неизразимо трудно, но в което си заслужаваше да се опита от всяка една възможност. Събд-нах мечтите си и да посетя емблематични и красиви места в Щатите. За мен *the dreams came true*. Тогава почувствах истинската Америка и разбрах какво са имали хората предвид, казвайки, че това е страна на неограничените възможности. Моята гимназия в Ловеч ми даде този шанс.

Това е най-важното, което ми се е случвало не само в Езиковата, но и в живота ми досега, защото го промени дотолкова много, че дори не мога да намеря подходящото сравнение. Това остава едно от нещата, с които ще запомня Езиковата. Ще си позволя да цитирам част от стихотворението на американския поет Робърт Фрост: „Two roads diverged in a wood, and I— / I took the one less traveled by, / And that has made all the difference.” (*The Road Not Taken*).

Както авторът говори за двата пътя, които стоят пред него, чудейки се по кой от тях да поеме, така и аз не бях сигурна как ще продължи всичко. Знаех обаче, че постъпвам правилно в избора си.

Езиковата ме накара да направя правилния избор, да повярвам в това, което съм и мога . Показа ми пътя, по който поех с увереност.

*Елица Начева
Внуиск 2008*

Истории за каскет, петолъчка и други асоциации

Извинете за тъпото начало, но сигурно сте чували, че момчетата стават мъже в казармата. Не знам за мъж чак, но аз пък мисля, че поне човек станах в Езиковата. Заради хората, които срещнах там през петте години в Ловеч, които правеха това, което се нарича духа на гимназията.

Надявам се още навремето да съм успял да им покажа своята признателност за това, но се радвам, че имам възможност да ги спомена пак.

Летисия Чернева

Мъничка жена с голяма класа и страхотно сърце. Първата ми класна в Ловеч. Аз бях от първия випуск английски в Езиковата, така че от нея и от Теменужка Сеизова, класната на другата английска паралелка, зави-сеше в най-голяма степен дали експериментът с въвеждането на английския ще е успешен. В годините на раз-вития социализъм тя тихо и ненаатрапчиво носеше и, някакси, ни предаваше усещането за лично достойнство. Като истинска възпитаничка на американския девически колеж, на който нашата гимназия е наследник. Та другарката Чернева, преди да дойдем ние, беше учила на английски немските випуски преди нас. И в първия ден от нашето пребиваване в гимназията вместо да ни държи встъпителни лекции докара един неин единай-сетокласник, който ни обясни как Езиковата е гимназия с традиции и прочее. После ни оставяше да слушаме хеви метъл на учебния касетофон „Унитра“ в междучасията, да играем тенис на маса върху учителското бюро и въобще да бъдем свободни. Имаше търпението да открива и насърчава силните страни на всеки от нас и да се съобразява със слабостите ни. Беше казала на една родителска среща, когато някой я попитал дали сме послушни – „не може да искате децата ви да бъдат хем будни, хем послушни“.

С леко чувство на срам се сецам за една моя „изцепка“ в подготво, и как ми се размина благодарение на Чернева. Та изцепката – занималня ни водеше Тамара Нейкова. Руския от Казахстан, която за няколко години успя да започне да гледа на учениците като на хора и да им се усмихва. С две думи – стана пич. Когато си тръгнахме от гимназията вече бяхме приятели, но в подготво тя беше току-що дошла от великата съветска страна и беше донесла духа на Макаренко със себе си като концепция за педагогика. Не ни разрешаваше да ходим на занималня с къси панталони и ни гонеше от час да се преобличаме. Веднъж по повод на дисциплина-та ми направи забележка, че, като не съм искал да полагам усилията, които според нея се дължали, трябвало да отида да уча в КБУ-то (училище за готвачи, шивачи, сервитьори, със значителен превес на момчетата над момчетата). Без да ми мигне окото изръсих, че не мога да ходя да уча там, защото ще хвана срамни въшки. Да ме прощава КБУ-то, не съм го мислил наистина. Другарката Нейкова зяпна, почервеня и не можа и дума да обели. Чернева по това време ползваше единствения си отпуск по болест, за който си спомням. Когато се върна след седмица, ме дръпна настрани.

„Петко, преди няколко дни ми се обади другарката Нейкова и беше много възмутена, че си и казал нещо, което било толкова страшно, че не било за телефон.“ Веднага си признах, а тя се усмихна и каза:

„Ох, аз пък си помислил, че си я пратил нанякъде”.

На последния празник на гимназията, когато празнувахме 20 години от завършването ни, не събрах смелост да обезпокоим с приятелите ми Летисия Чернева в дома ѝ, за да и кажем, че и благодарим и че я обичаме. Но е така.

Владо Вълчев и Цанко Петков

За тях мога да говоря само в комплект. Сигурно защото винаги двамата „водеха” нашия клас на хижа, след като класната ни - Тина Банкова - вдигна ръце от нас. Но и защото и двамата, като бивши възпитаници на гимназията, не бяха забравили и поощряваха тръпката да прецакваш системата, доколкото можеш. Освен че играехме баскет редовно с Владо, в часовете му по военно обучение беше невероятно. След като се научихме набързо да разглобяваме и сглобяваме „Калашников”, много скоро времето ни с него преминаваше в игра на асоциации. Той толкова се запали, че с удоволствие прие да е съдия на училищното състезание, което решихме да организираме и лично, заедно с Найден от нашия клас избираха думичките, които после отборите трябваше да разгадават. Хубаво състезание се получи между другото.

Цанко Петков пък направо ме сащиса, когато в първия учебен час на първия срок заяви, че всеки, който му напише програма, която да чертае петолъчка и да я запълва, ще получи шестица за срока и няма да влиза в часовете. Какво предизвикателство, нали? Нескромно ще кажа, че и аз написах такава програмка, даже и досега си спомням алгоритъма, за разлика от доста други неща, които бях „научил” в обикновените часове.

Веско Калчев

Светла му памет! Светъл човек, който нямаше против да каже на мой приятел, след прослушването до пианото „Няма страшно, ще наблягаш на теорията!”. Когато разбра, че преди гимназията съм свирил на саксофон, реши да ме вземе в духовата музика, но ми каза, че нямало сакс. Даде ми една флигорна и въпреки всичките ми протести, че не мога да изкарам добър звук от този малък мундщук, ме накара да изсвирия един марш. Получи се от прима виста и той реши, че това е инструментът ми. Не си спомням дали стигнах с флигорната до първата манифестация, преди да я смени с басфлигорна, която няколко месеца по-късно отново бе сменена, тоя път с туба. С тубата със сигурност съм свирил на манифестация. Най-накрая се смили и ми каза, че в склада на училището май имало един саксофон, но ще ми позволи да го потърся, ако обуча някого на тубата. Да е жив и здрав Найден, същия с асоциациите, че се оказа музикален и схватлив. Пък и повече му отиваше тубата на неговите тогава към към 80 кило в сравнение с моите под 60.

Намерих сакса в склада след дълго търсене, а Веско Калчев лично го даде на ремонт и ми намери липсващия мундщук.

Стефка Милева

Директорката по мое време, която освен че издейства гимназията да се сдобие с клуб с видеостена и кока-кола без ограничение (тогава това си беше дефицитна стока) също беше истинска възпитаничка на гимназията. Веднъж един учител по математика, който имаше навика да се заяжда с учениците, ме спря в двора на училището и направи скандал, че съм носил каскет, който не е част от униформата. Опитах се да обясня, че заради синузита си нося нещо на главата си, но това само го вбеси още повече и той лично ме съпроводи до кабинета на директорката със заръката да ѝ обясня в какво точно съм се провинил. Почуках, влязох, а той остана пред вратата да чака. Стефка Милева ме посрещна много мило и опита да разбере какво става. Обясних ѝ, че другарят ме е изпратил при нея, защото съм с каскет. Милева се подсмихна и каза: „Постой малко тук, а като излезеш му кажи, че съм ти се скарала”. Така и направих.

И на края, ако не ви е писнало съвсем, една готина история от подготовка с участието на група подготовка и няколко десетокласници, съученици между другото на сегашния безспорен капацитет по литература на езиковата и мой търпелив редактор **Радина Попова**.

В подготовка мъжкият панс се помещаваше на първия етаж на това, което днес е женският. Едно момиче от „Д” клас си беше „паднало” по мой съученик от Плевен и демонстрираше чувствата си, като всяка неделя в продължение на няколко седмици му изпращаше по един колет с храна. Даже беше помолила една девойка от девети клас да носи колета от третия етаж до първия. Ние няколко недели си устройвахме пиршества, а моят приятел така и не намери за нужно да засвидетелства каквато и да е благодарност спрямо щедрото момиче. Когато донесоха последния колет -десетокласниците някакси бяха разбрали, дойдоха и го конфискуваха. За тяхно нещастие се оказа, че търпението на девойката се е изчерпало и заради липсата на отговорност - тя беше сложила английска сол в храната. Така десетокласниците няколко дена не ходиха на училище.

Откривам, че съм пропуснал Ацата, който заслужава истински поклон за артистизма, с който ни преподаваше, а сигурно и други, на които искрено се извинявам, но съм сигурен, че и той, и останалите намират място в историите, които си разказваме, когато се събираме около 16-ти април.

*Петко Шишков
Внуък 1989*

Три /не/-бивалици

I. Благо, благо!

Не знам, но сега ,след толкова изминало време, ми изглежда, че най-веселите случки от живота ни като ученици са били по време на първата ни година в гимназията.

Не че през следващите години не е имало и други такива, но първите – по време на подготвителния клас, са се запечатали в паметта ми най-ярко и с най-големи подробности.

Тази беше в началото на втория срок - веднага след зимната ваканция.

Бяхме се върнали предния ден от родните си места и всеки от нас беше донесъл в мукавения си куфар някакви провизии, които предстоеше да унищожим заедно за отрицателно време.

Преди да потегля обратно за Ловеч, реших да изненадам съучениците си и на гарата в Пловдив, без да се замислям или да се страхувам, купих една голяма бутилка ликьор „Какао”. Маскирах я старателно между дрехите, понеже очаквах при пристигането ни в гимназията да ни проверяват багажа. В пансиона проверяваха и колетите ни .

Всички пристигдохме почти по едно и също време – надвечер. Разопаковахме багажа си по гардеробчетата в спалните стаи, а куфарите оставяхме в отделно за целта помещение. За късмет минахме без проверка на багажа и успях безпроблемно и без някой да ме забележи да скатая бутилката под дрехите си в гардероба. По-късно -вечерта преди лягане- я показах с гордост на силно впечатлените ми съученици. Договорихме се да я изпием тихо-кротко на следващата вечер, след като мине проверката.

Първият учебен ден след ваканцията мина безоблачно. До обяд - нормални часове без препитвания, след обяд - занимания без писане на домашни и зубрене на думи и уроци.

След вечеря тръгнахме да се прибираме по спалните.

През деня никой не обърна внимание и на никого не направи впечатление, че съученикът ни Иван не беше с нас на заниманията, а не се появи и в столовата.

Когато влезнахме в стаята си видяхме, че той спи в леглото си завит през глава с одеялото, помислихме, че може да е изморен и понамръзнал се от дългото пътуване предния ден – идваше от най-далече – с. Самораново, Станкедимитровско тогава.

Както и да е , не го закачихме и го оставихме да си спи в очакване да мине вечерната , за да пристъпим към свещенодействието с бутилката. Щеше да ни е за първи път.

След като дежурният учител мина по стайте и излезе от нашето здание , всички ние съзаклятнически се надигнахме от леглата си , а аз, без да светвам лампата, затършувах под дрехите в гардероба си, за да извадя бутилката.

За голям ужас бутилката липсваше. Просто я нямаше - сякаш се беше изпарила.

Казах обезпокоен от този факт на момчетата, светнах лампата и преобърнах още веднъж всичко в гардероба наопаки, надявайки се на чудо. Чудото така и не стана, а бутилката наистина беше изчезнала.

Тогава започнах поединичен разпит:

- Тошко, казвай! Ти ли пипа бутилката? Признай си честно!
- Нищо не съм правил . Нали цял ден бяхме заедно?
- Юлиане, ти да си тършувал? Честно!

- За какво ми е сам? Нали се разбрахме, че заедно ще е?

- Данчо, а ти какво ще кажеш?

- Ами не знам. Аз не съм!

- Е, добре. И аз не съм. Кой ще е тогава?

Оставаше Иван, който спокойно си похъркваше.

Разбутахме го, дръпнахме му одеялото, събудихме го и го наобиколихме. Той ни гледаше сънено и се чудеше какво искаме от него.

Запитах го направо :

-Иване, ти ли ни погоди този номер? Ти ли взе бутилката и къде я скри?

А той простодушно, еднозначно и без заобикалки каза:

- Да, аз.

- Добре. Къде е сега? Какво я направи?

- Ми, нищо, изпих я.

Останахме всички изумени.

- Как така бе, човек? Ама цялата бутилка ли и нищо не остави?

- Ми така. Отворих я да я помириша, опитах да видя какво е, а то едно благо, благо и малко по малко съм си я изпил. Ох, оставете ме да спя, че ще ми се сцеди главата.

Зави се наш Ванчо отново през глава и отмърка еднопосочно. Ясен случай. Нямаше повече какво да се прави. По-късно дори не го и попитахме къде беше изхвърлил вещественото доказателство – бутилката. Беше без значение, а най – важното без последици – никой нищо не разбра за случилото се. Остана само един прякор „Благото” и един весел израз „ а то едно благо”, за който се сещаме и сега след повече от половин век.

Бележка на автора: В думата „благо” върху буквата „О” има ударение, за да се спази идентичността.

II. Вечерна проверка - бомбен фален!

В памет на Юлиан Колев от гр. Плевен, който вече не е между нас.

Това се случи една вечер някъде в началото на първата ни учебна година в Ловеч. Бяхме още подготвачи и поназнайвахме не повече от няколкостотин немски думи изрази и глаголи, без да можем да оформим правилно мислите си в изречение.

Петте момчета от класа ни спяхме в една стая на ъгъла на втория етаж над столовата. Вече се позна-

вахме добре, разбирахме се и даже от време на време си правехме шеги един с друг.

Бяхме си легнали, говорехме си нещо и чакахме да мине вечерната проверка. Всяка вечер някой от учителите или възпитателите ни даваше дежурство и ни проверяваше всички ли сме в леглата си, не липсва ли някой, гасеше лампата и продължаваше по-нататък по другите стаи.

Тази вечер се оказа дежурна учителката ни по немска литература Маргот Мерке - от ГДР по онова време - млада, леко възпълна жена, но много жизнена, винаги весела, усмихната и много дружелюбно настроена. Всички я харесвахме и обичахме. Наричахме я помежду си галено „танте Маргот“.

И така, както си лежахме по леглата и приказвахме, единият от нас – Юлиан, стана и по пижама се запъти към тоалетната в дъното на коридора.

Тогава, вече не си спомням на кого от нас четиримата останали в стаята, изведнъж му дойде щурата идея в главата да напълним една празна консервена кутия с вода, да я закрепим върху леко открехнатата врата и да чакаме, когато Юлиан се върне и влезе в стаята, тя да му се излее върху главата.

Речено – сторено и зачакахме злосторнически ухилени. Не спирахме да разговаряме да не би Юлиан като стигне до вратата да се усъмни от тишината, да заподозре, че сме му подготвили нещо недобро и да се осуети шегата.

За зла беда от коридора се дочуха други – тежки стъпки и гласът на проверяващия дежурен, който се приближаваше към нашата спална стая - танте Маргот.

Изтръпнахме. Очертаваше се беля - грандиозна. Кутията щеше да полее нея, а не по предназначението си Юлиан.

Наскачахме по пижами в паника и се засуетихме, чудейки се какво да предприемем.

Тошко Владов – най – дребният от нас петимата съученици се оказа най – близо до вратата и бързо я подпря с крак, което едва ли щеше да попречи на кутията да се излее.

Танте Маргот се появи от другата страна и вече се готвеше да бутне леко открехнатата врата, когато Тошко със запаса си от стотина немски думи неистово се развика :

- Геносин Мерке, ниht комен, ниht комен, бомбен фален, бомбен фален!

През процепа се видя как танте Маргот се спря учудена, усмихна се и зачака да види какво има да става и каква ще да е тази бомбардировка.

Тошко невъзмутимо ѝ посочи с пръст нагоре, дръпна вратата, а кутията с вода се изля и тупна на пода, без да нанесе никакви поражения на когото и да било.

Танте Маргот избухна и се заля неудържимо в гръмогласен смях – притежаваше страхотен плътен тембър. Прихнахме и ние да се смеем на висок глас, успокоени и доволни, че сме спасили положението и един през друг почнахме на развален немски да ѝ обясняваме, че не е било за нея ,а за Юлиан.

В това време довтаса и Юлиан и загледа учуден от страни, не разбирайки какво става и защо се смеем.

Танте Маргот се посмя още малко с нас, изчака ни да си легнем, пожела лека нощ и след като изгаси ламата, продължи проверката си по другите стаи.

А ние разказахме на Юлиан за несполучилото покушение върху него и дълго време преди да заспим си правихме майтап с Тошко и неговото:

„Геносин Мерке, нихт комен, бомбен фален, бомбен фален”.

III. Тошко в кръчмата

Бяхме вече единадесетокласници. Рени „Мънкито” – наша съученичка от Ловеч, беше ни донесла от дома си един стар котлон с реотани и един доста обгорял тиган. Криехме ги в килера за дрехи заедно с бутилка олио, която постоянно допълвахме.

По традиция още от предната година почти всяка съботна вечер след проверката си устройвахме малък пир. За целта след вечерята оставяхме незабелязано един прозорец на столовата отворен. Изчаквахме жените от кухнята да си заминат, помагахме на съученика ни Тошо като най-дребен да се покачи на прозореца и от там - през столовата - да проникне в кухнята.

После той подаваше на чакащите го отвън каквото набързо беше докопал от останалата в кухнята неприбрана храна – месо, салам, кашкавал, сирене, халва и други. Внимаваше все пак липсата им да не бие на очи и да не събуди подозрения. Хляб изнасяхме скрит под униформите още при излизане от столовата и веднага го отнасяхме в спалното помещение.

Не оставахме и без нещо за пиене. Наш приятел от кожарския техникум в града – запален алпинист, ни донасяше след вечерната проверка едно туристическо сакче с трилитрова дамаджанка вино и бутилка твърд алкохол. Покатерваше се по стената на пансиона, подаваше сакчето, бързо се спускаше обратно и изчезваше. Пиенето не му струваше нищо. Вземаше го от мокрия бюфет на едно от ресторантчетата на Баш бунар, където работеше баща му, а той му помагаше.

След като си набавяхме всичко за вечерта, започваше страхотно готвене, пържене и пиене. Цялата спалня се умирисваше на какво ли не, но след приключването на пиршеството отваряхме широко отворени прозорците до сутринта така, че не оставаше и следа какво се е случвало.

Веднъж, пак така в събота, се оказа, че си имаме всичко за купона с изключение на достатъчно мезе. Обсъдихме ситуацията и решихме, че някой от нас трябва да се измъкне от пансиона, да отиде до най-близката кръчма и да купи нещо. Бързо изтръскахме джобовете си и установихме, че парите ще стигнат най-много за по две кюфтета или кебапчета на човек.

Като на най-близка кръчма се спряхме на тази, която беше на отвъдната страна на Покрития мост – мисля, че тогава се казваше „Драката”.

Но както и да е – това не беше толкова важно. Стоеше открит въпросът, кой да отиде. Имаше вечерен ученически час. Ако някой бъде хванат по това време извън пансиона, го грозеше направо изключване от училище или каквото и да е друго не по-малко строго наказание. Излизането навън си беше баш бягство.

Въпреки опасността, а вече бяхме започнали „празненството“, решихме да сложим нечия глава в торбата, пък „каквото сабя покаже“. И за да е съвсем честно, теглихме чоп с клечки – отиваше изтеглилият най-късата клечка.

„Късметът“ се падна на Тошко.

Измъкнахме се от бетонното здание /през последната учебна година там беше спалното ни помещение/, помогнахме му да се спусне по най-ниската част на стената и зачакахме. Той изчезна в тъмнината, а ние стояхме в очакване да видим кога ще се върне и какво ще се случи.

След около 40 минути забелязахме Тошко да тича към пансиона с голям пакет в ръцете.

Подаде ни го най-напред него и от там ни лъхна блага и омайваща миризма на топли кюфтета и кебапчета. Изтеглихме и него по стената и бързо се прибрахме в стаята си. Веднага отворихме ухаещата опаковка. Не вярвахме на очите си – вътре имаше 20 кюфтета и кебапчета, т.е. по четири парчета на калпак. А в това време Тошко извади от джоба си дадените му от нас пари и заяви:

- Това е от мен за следващата събота.

И после развълнувано ни зараказва какво беше станало.

Стигнал до кръчмата, спокойно отворил вратата, влязъл и застинал като гръмнат. На най-близката маса срещу него седели със свой приятел трима наши учители – Присадашки по физкултура и двамата математици – Станчев и Петракиев. Гледали го невярващи – изненадани и учудени. После Присадашки го извикал с пръст. Тошко чинно се приближил към тях и ги загледал смирено, без да отвори уста.

Присадашки го подхванал:

- Тодоре, ти какво търсиш тук, бе? За какво си дошъл - за цигари или за алкохол?

А Тошко”

- Ама не, бе. Гладни сме. Събрахме пари и на мен се падна да дойда и да купя по някое кебапче или кюфте. На, вижте, ето това са ми всичките.

И изтърсил от джоба си събраните стотинки на масата. Станчев и Петракиев се усмихнали, а Присадашки му казал да си прибере парите и да изчака до бюфета. После тримата извикали сервитьора, поговорили с него и след малко той връчил на Тошко голям пакет. Станчев искал да поръча и два хляба, но Тошко му заявил:

- Хляб си имаме, ама само хляб. Това ни стига.

После Присадашки му казал:

- А сега бързо се прибирай и ако нещо те спрат, казваш, че си бил с нас – да дойдат и да ни питат. И повече да няма такива! Ясно?

Тошко благодарил смотано, хукнал към пансиона и смяташе, че е поставил рекорд по прибиране за отрицателно време.

Ядохме и пихме тази вечер за здравето на тримата ни учители и от все сърце ги благославяхме. Добре, че не знаеха и не можеха да предположат какво правим. Но и до ден днешен ги споменаваме с умиление за тази мила тяхна постъпка.

Надявам се, че ако след време им бяхме разказали за този случай и за други наши лудории, те пак снизходително биха се усмихнали и биха ни простили за всичките младежки щуротии, както се прощава на обичани свои деца.

*Николай Абаджиев,
випуск 1960*

По пътя

Денят дойде.

Станах рано.Облякох се и излязох.Крачех уверено,но и несъвсем.

Леко забързана,с плах поглед и усмивка...Ръцете ми завършваха с букети.Само ако знаех, какво ме очаква, щях да хукна надолу по баира.

Всяка крачка към входа на бъдещото ми училище увеличаваше напрежението

Стигнах.Обстановката ме зарази отдалече.Противно на очакванията ми, усетих уют и топлина.

Да,тук ми е мястото. Бях мотивирана да дам всичко от себе си, за да стигна до края. Е, мама се стресна от първите двойки, но после го преживя някакси.

На всички ни беше трудно,но в този първи прекрасен ден бях заразена само от хубави емоции.

Строихме се в редици и започна тържеството.

Външността беше важна и всички се бяха постарали доста.

Озъртах се, за да видя познати лица, но не открих. По-важно бе, че всички се усмихваха. Така този първи учебен ден в гимназия "Екзарх Йосиф I"- Ловеч се разтвори в спомен с широка, слънчева усмивка.

*Преслава Георгиева,
Випуск 2014*

На учителите с любов

По случай юбилейния празник на нашата гимназия, първата в България езикова гимназия в град Ловеч, ми се искаше да напиша нещо особено, да опиша някакъв епизод или особено забележително събитие. Когато се пренесох мислено в онова време, си дадох сметка, че всеки един ден през тези пет години е бил единствен, неповторим и незабравим, като онзи по есенному топъл 12 септември в далечната 1958 година.

Сто четиринайсетгодишни момчета и момичета от цяла България пристигнахме в Немската гимназия (от 1958 за известен период тя беше само „немска гимназия“) в Ловеч, която през следващите няколко години щеше да ни стане втори дом, а учителите и възпитателите - нашето второ семейство. Именно под техните грижи, с тяхна помощ и подкрепа ние изучавахме не само учебния материал, но се учихме да преодоляваме трудностите в живота, да се справяме с проблемите, да създаваме и съхраняваме приятелства, да избягваме конфликти.

Винаги ще си спомням за първия ни учител по немски език в подготвителен клас Николай Щамлер, който с голямо педагогическо умение ни вдъхна любов към немския език. Незабравима ще остане и първата ни среща с новия ни класен ръководител в 8. клас - Любен Петракиев. Когато ни съобщиха кой ще е нашият класен ръководител, момичетата от горните класове въздишаха със завист. Най-малко половината от тях бяха тайно влюбени в него, и с основание - той беше млад, красив, неженен. И затова една моя съученичка и аз решихме да го провокираме някакси, за да видим как ще реагира. Първата среща с нашия клас с цел запознаване той беше насрочил в парка на пансиона. Ние с моята съученичка бяхме дошли в гимназията след лятната ваканция с неуниформени („цветни“) обувки и решихме на срещата с новия ни класен да отидем обути така, като всяка от нас беше обута в една своя и една чужда обувка. Реакцията на новия класен беше равна на нула, с нищо не показва нито учудване, нито недоволство, че не сме униформени (а това в онези години беше истинско провинение). Ние обаче бяхме много впечатлени и уважавани от неговото поведение и решихме, че по-добре ще бъде да се концентрираме върху неговия предмет, математиката. Тя не спадаше към любимите ми предмети, но имах амбицията да докажа, че не съм пълен математически инвалид и полагах много усилия. Затова и до ден-днешен ме измъчват понякога нощем кошмари, че държа изпит по математика.

Кога отлично, кога несъвсем отлично усвоявахме върховете на науката. Немските учители: сем. Шуковски, сем. Оелшлегел, сем. Зеегер, Гертруд Пенчева полагаха много усилия да ни преподават материала интересно и увлекателно. Когато преминахме в 10-ти клас, някои матуритетни предмети започнахме да ги изучаваме на български език и така се случи, че предметът „Стопанска география на България“ ни преподаваше Гергинов. Бележката от десети клас влизаше направо в дипломата и ние много искахме да имаме отлична оценка. Предметът обаче беше доста скучен и не ни се искаше да зубрим неща от рода на това, къде има кафяви възлища или къде се сее захарно цвекло и т.н. Затова си бяхме разработили система за подсказване, която действаше безупречно. Главен подсказвач бях аз, защото седях на първия чин пред катедрата и бях

най-близо до изпитвания, а и учителите все подозираха седящите на последните чинове и следяха тях. Когато изпитваният трябваше да посочи област или град, аз се обръщах към съответния съученик по име и му исках писалка или тетрадка и така, този, който беше на дъската, знаеше за кой град или край на България става дума. Веднъж обаче Гергинов очевидно ме заподозря, че подказвам, и застана до моя чин. Изпитваният ученик ме гледаше с безумна молба в очите да му кажа коя е характерната порода говеда за Западна България, а аз не мога да направя нищо. Тогава се сетих да насоча вниманието на изпитвания към резервния подказвач - Йордан (Мамбо), който седеше на последния чин. Той беше от Берковица. Аз се обръщам към Йордан и му казвам: "Йордане, върни ми писалката, която ти дадох през междучасието".

Изпитваният чу името на Йордан, изпадна в просветление и с пълно гърло, тържествуващ обявява, че породата се казва „Берковско говедо“.

Гимназията ни има пълното право да се гордее с политици, учени, специалисти в различни области на живота, които са били нейни възпитаници. По-горната случка обаче дава основание и на бившия „В“ клас от випуск 1963 година да се гордее със своя „принос“ в историята на българското стопанство.

Накрая искам, макар и с голямо закъснение, да направя дълбок поклон и да изкажа своята безгранична благодарност на всички онези скъпи на сърцето ми учители по български език и литература, математика, руски език, история, география, физика, химия, биология, машинознание, пеене, рисуване, физкултура, които не са станали учители в Езиковата гимназия в Ловеч заради високи заплати или за „лукса“ да живеят с нас в пансиона, а защото бяха истински учители по призвание.

На настоящите и бъдещи възпитаници пожелавам да пазят традициите на гимназията и да се гордеят, че са учили и завършили това училище.

*Нешка Фидьова
Випуск 1963*

Спомени на един езиковец

Септември 1956 год., беше слънчев и топъл месец. Два дни преди началото на учебната година, ни, група новоприети ученици в Смесената гимназия за чужди езици /СГЧЕ/, слязохме от влака Левски –Троян на перона на гарата в Ловеч и след кратък път се озовахме на плаца в гимназията. На нас момчетата бяха отредени няколко стаи в така нареченото “мъжко” здание, в чийто приземен етаж се намираше кухнята и трапезарията на пансиона. Оглеждахме с любопитство помещенията в тази доста стара сграда, както и района на гимназията, която всички тогава наричаха “Бастилията” и която щеше да се превърне в наш втори роден дом през следващите пет години.

На другия ден в присъствието на директора Иван Инджов и почти цялото учителско тяло и възпитателите бяхме поименно построени на плаца. От едната страна бяха строени двата класа на френския, а от другата страна - на немския отдел. По необясними за мен причини, независимо от предварително от мен заявеното желание да изучавам немски език, се озовах съгласно одобрения от Министерството на просветата списък, във френския отдел. Разочарованието ми беше голямо и със свито сърце помолих да бъде коригирана тази грешка. Оказа се, че има и други подобни случаи, които бяха решени по бърз начин на място, спазвайки условието за максимален брой ученици в един клас и съотношението между момичета и момчета. За щастие моят земляк и бъдещ добър приятел Антон Ганев, оказал се погрешно в немския езиков отдел, изрази желание да изучава френски език и в края на краищата с последвалото съгласие на ръководството на гимназията за наша обща радост проблемът беше решен.

Обръщайки поглед назад във времето, мога да заключа, че този ден определи в голяма степен бъдещото ми развитие в професионално, културно, образователно и дори в известна степен битово отношение. Той изигра съдбовна роля за мен, а както времето показва и за моя син /випусник на гимназията за немски език в София/ и дори за моята внучка.

И така ние вече бяхме "подгответа". Облечени съгласно изискванията за "порядъчен" външен вид – момчетата в черни или тъмносини рокли с бели якички, а момчетата - в куртки и панталони в същия цвят. За голямо съжаление на нас момчетата трябваше да се лишим от малкото коса, която имахме и да се явим преди започването на първия учебен ден с така наречената прическа "нула номер". Последва едно масирано посещение при училищния бръснар бай Драган, който, изпълнявайки съвестно работата си, ни утешаваше, че остриганата глава повишава личната хигиена, тъй като съгласно неговия дългогодишен бръснарски опит дългата коса изисква повече грижи. Едва ли някой от нас, потърпевши от неговата машинка, бе съгласен с тези аргументи, но жертването на косата беше абсолютно неизбежно.

Нашият подготвителен "А" клас на немския езиков отдел провеждаше своите занятия в бетонното здание. Особено вълнуващо протече първият учебен ден, когато ни се представи учителката по немски език Иванка Янакиева. През следващите месеци с характерната ѝ всеотдайност тя щеше да ни въведе методично - стъпка по стъпка, така както умееха само няколко учители - филолози, в писменото и говоримо владение на немския език. Изпълнени с огромно желание и нетърпение, често ѝ задавахме въпроса, кога ще можем да говорим свободно на немски език. Тя се усмихваше и ни казваше, че трябва да учим още много и да имаме повече търпение. Сигурен признак за владението на езика, казваше тя, е, когато започнем да мислим и да сънуваме на немски език. И така с всеки изминал ден под нейните грижи ние се приближавахме към тази цел. Словесният ни фонд се обогатяваше непрекъснато. Всеки от нас научаваше поне по 50 до 100 нови думи на немски всеки ден. И действително не закъсня и моментът, когато след около 3-4 месеца, много от нас споделяха, че в сънищата си са чували немска реч.

* * *

Съжителството с френския езиков отдел или както ги наричахме “франсетата” в продължение на две години беше един интересен и взаимно обогатяващ период. Ние, учениците от немския езиков отдел, понаучавахме по някоя и друга дума или израз на френски език. Особено ни допадаха песните на популярния тогава у нас френски артист и певец Ив Монтан, които се изпълняваха от нашите съученици и на които ние се опитвахме да припяваме. Във френския езиков отдел имаше артистични, бих казал колоритни личности, които внасяха весло настроение в нашето иначе еднообразно учебно ежедневиe. Незабравими за мен остават фестивалните вечери, когато класовете се надпреварваха по линия на така наречената художествена самодейност да се представят с по-богати и по-оригинални певчески и инструментални музикални изпълнения, хумористични скетчове и сценки и рецитали на стихове, включително и на френски и немски автори. С нетърпение очаквахме и прожекциите на филмите на Чарли Чаплин - или както го наричаха французите Шарло, представяни от учителя Роже Гайар на неговия теснолентов прожекционен апарат.

Раздялата с “франсетата” през 1958 год., когато те положиха основите на Гимназията с преподаване на френски език във Варна, приехме със съжаление, но общите спомени и приятелствата остават живи и днес.

* * *

Зимата на 1957 год. донесе със себе си грип, който покосяваше всеки ден все повече от нас. Напливът от болни ученици с повишена температура и други типични грипоподобни симптоми нарастваше и д-р Терзиева не смогваше да извършва прегледите и да изолира заболелите. За кратко време стационарът се препълни с пациенти и се наложи по-дребните от нас да спим по двама на легло. Тази теснотия по неволя едва ли даваше възможност за нормален сън, но беше приемана без притеснение от всички. Всяка сутрин в ранните часове с усмивка на уста сестра Пенева влизаше в стаите и се информираше за състоянието ни и раздаваше лекарствата. Малко по-късно минаваше на визитация и д-р Терзиева. За наше щастие тежки случаи нямаше и това се отразяваше благоприятно на бързия оздравителен процес. Настроението беше бодро и дори весело. През целия ден и дори до късно през нощта шегите и смехът не секваха. Разказвах се весели случки от живота в пансиона, като се споменаваха непознатите за нас “подгответата” прякори на по-стари от нас съученици. Някой от учениците от френския езиков отдел беше донесъл няколко богато илюстрирани цветни филмови списания от Франция и те минаваха от ръка на ръка, за да видим фотографиите на любимите ни френски филмови артисти като Жан Габен, Мишел Морган, Фернандел, Бурвил, Мишел Симон, Марина Влади и др.

Бодрата атмосфера в стационара допринесе за ускоряване на лечението и след 4-5 дни отново бяхме в класните стаи.

* * *

През лятото на 1958 година група от шестима ученици, водена от учителя Илия Балевски, посети по покана и на разноски на Министерство на образованието за 20 дни тогавашната ГДР. Маршрутът на екскурзията включваше много от най-интересните забележителности на Саксония, Тюрингия, Бранденбург и Берлин. Бяхме силно впечатлени от красотата на Цвингера в Дрезден, макар и силно разрушен, от изяществото на картините в дрезденската картинна галерия, от оцелелите от бомбардировките стари барокови сгради. Последваха посещения в Лайпциг, Ерфурт, Вернигероде и планината Харц с прославения от Гьоте неин връх Брокен. Посещението ни в ГДР завърши в Берлин, където бяхме приети в Министерство на образованието много радушно. На срещата присъстваше и Рудолф Хофман, бивш учител в немския езиков отдел в гимназията в Ловеч до 1955 год. Настанени бяхме в берлинския хотел "Кобургер Хоф", намиращ се в непосредствена близост до гарата на Фридрихщрасе. През деня се виждаше футуристичният покрив на конгресната зала на Западен Берлин, а през нощта - светлините на богатите неоновии реклами от тази част на града. Оставаха два дни до заминаването на за България и аз реших през един ранен следобед да се поразходя "оттатък" /drüben/, както казваха източните берлинчани. Поех боязливо и до някъде със свито сърце по булеварда "Унтер ден Линден" към онзи непознат свят, който не бяхме виждали на живо, освен в кинопрегледите и игралните филми. На около 200 метра от Бранденбургската врата, през която пешеходци и коли минаваха безпрепятствено и която се охраняваше от един западен и един източен полицаи, изведнъж пред мен застана моят учител Руди Треглер. Изненадата за мен беше пълна още повече, че той живееше в някакво малко градче в Саксония и явно нашата среща беше рядка случайност. На въпроса му накъде съм се запътил, аз смутено и съвсем чистосърдечно си признах, че от чисто любопитство смятам да се поразходя и да разгледам близката част на Западен Берлин. Треглер ме погледна учудено и с настоятелен тон ме "посъветва" да се откажа от това мое намерение. Приех с нежелание командата кръгом и поех обратно към хотела. Така моят първи контакт, респективно посещение на западна страна, се отложи с почти тринадесет години.

* * *

Днес, почти 50 години след като завърших Смесената гимназия за немски език "Ернст Телман" в красивия люляков град Ловеч, аз обръщам поглед назад както казват немците "с едно плачецо и едно смеецо се око". Щастлив съм, че съдбата беше благосклонна към мен, давайки ми възможност да се уча и да завърша най-елитното училище в България в началото на шестдесетте години на миналия век. Че с какво реномираните частни колежи в Германия, Швейцария или Англия превъзхождат по качество на образованието и извънучебната дейност нашата гимназия? Прекланям се с дълбока и искрена благодарност пред делото на нашите учител и възпитатели, които с много любов и всеотдайност предадоха на поколения от нас своите знания, възпитаха

ни в трудолюбие и самодисциплина, създадоха от нас самостоятелни творчески личности и ни приобщиха към немската култура. С носталгия си спомням за един от най-прекрасните периоди от моя живот, през който спечелих приятели за цял живот. И днес думата "езиковец" предизвиква у мен радостен сърдечен трепет и ме връща отново в моите спомени към моите незабравими пет години.

*Кольо Кънчев
Випуск 1961*

„Спомените са единственият рай, от който не могат да ни изгонят!”

Някъде бях прочела, че най-лесно се пишат мемоари, когато паметта на автора им е отслабнала... Може и така да е с мемоарите, но ученическите спомени, смея да твърдя, е едно доста деликатно начинание. Вероятно следствие на същите особености на паметта и нейната избирателна пропускливост. Особено когато се налага да възкресяваме преживяното през паяжината на отминалите 45 години.

Боже, кога се изтърколиха толкова много десетилетия?! И дали наистина?

Може би „заядливецът” Оскар Уайлд все пак е прав, че цялата прелест на миналото е, че е минало!

Нашият „N”-ти випуск в ловешката Немска езикова гимназия се учи, образова и възпитава през петилетката на далечните 1960 – 1965-та. Тогава носехме задължителни униформи – момичетата с черни престилки, бели якички и баретки с монограм, а момчетата - с черни куртки, панталони и фуражки с кокарди с емблемата на училището ни. Спорно беше дали това задължение ни даваше, самочувствие или пък потискаше крехката ни психика.

В Ловеч ни наричаха „пансионерите” и „монахините” заради високите зидове и немските маршови песни, с които, макар и рядко, манифестирахме из улиците му. Хората вероятно са ни гледали със скрит лек сарказъм, но и с респект, заради уникалното тогава статукво на Езиковата.

А пък ние се обучавахме в принадлежност.

В личен план така се случи, че постъпих в Гимназията един учебен срок по-късно от връстниците си. Като „подгответа” обитавахме Картоненото - една доста паянтова сграда на Плаца, в която освен спалните ни, се помещаваше и столовата заедно с кухнята. За да наваксам пропуснатия учебен материал, нощем зубрех на тавана до припадък немските думички, глаголи и спрежения. Беше лудо и амбициозно. Геносин Янакиева, която гасеше лампите за лека нощ и контролираше тишината, мълчаливо се съгласяваше с нощните ми бдениния. От онези дни си спомням също така, че от радиоточка в Картоненото (явно е било възможно) научихме, че Джей Еф Кенеди (J.F.K.) е избран за президент на САЩ. По някаква причина, която тогава обаче не разбирахме, събитието се коментираше твърде оживено, (след две години - и убийството му).

По-късно ни преместиха в Бетонното, до което беше прословутата Баня и от което започваше Паркът.

Единствената му алея ни се струваше „безкрайна“ По нея тичахме и скачахме, постигайки „рекорди“ в час по физическо , а дърветата в представите ни тогава бяха огромни. Именно от Парка се случи да наблюдаваме и първото в живота си пълно слънчево затъмнение. Учителят ни по физическо Приседашки загрижено сновеше между нас, проверявайки саморъчно опушените със свещи тъмни стъкла, през които съзерцавахме природното явление. Надеждността им при всички случаи е била твърде съмнителна.

През петте години в Гимназията не само усилено изучавахме най-сложния граматически европейски език - немския, но и се забавлявахме. Ние - гимназистките от „Б“ клас, например, по неведоми пътища и най-вероятно под напора на бушуващи пубертетски хормони, спретнахме колективна кореспонденция с курсисти от Военно-въздушното училище в Долна Метрополия край Плевен. Поканихме ги и те пристигнаха. Явно сме се изхитрили да оформим гостуването им като комсомолско мероприятие, защото ни разрешиха да посетим съвместно новата тогава Зоологическа градина на хълма „Стратеш“. Кикот, закачки и веселие, до момента, в който красивата парадна фуражка на един от бъдещите летци не пострада от лапата на лъва, когото младежът непредпазливо, но „героично“ дразнеше. След произшествието придружаващата ни възпитателка ни подбра към пансиона, а бойците си заминаха по предназначение и повече нищо не чухме за тях и от тях.

Понякога бяхме и доста своенравни, (горките ни учители!). Както когато решихме да организираме тайно посещение на филма „Чочарка“ със София Лорен в главната роля. Тогава прожекциите бяха забранени за ученици, което пък беше нелогично, защото и до днес лентата е едно от най-силните антивоенни и антифашистки послания на световното кино. За да осъществим намерението си обаче, трябваше да се дегизираме с подръчни средства като „цивилни“, да се промъкнем през пролука в стената (близо до кухнята, която впоследствие зазидаха) и с помощта на съмишленик от ловешкото население, да купим билети и да се настаним в киносалона.

Но като всяко съзаклатие и нашето беше предадено. По средата на прожекцията лампите светнаха и нечий силен глас строго заповяда: „Ученичките от Езиковата гимназия веднага да излязат навън!“. Подчинихме се. Прибраха ни в пансиона и на следващия ден една от нас – подбудителката, осъмна с намалено поведение, което обаче трая - ден до пладне.

В онази ни младенческа възраст неконтролируемо избуяваха и талантите ни, някои от които бяха щедро стимулирани. Прекрасният ни учител по музика маестро Веселин Калчев не пропускаше да подкрепи например певческата дарба на Нина от нашия „Б“ клас, която имаше заложи за оперна певица, но така и не ги реализира. Събитие не само за гимназията, но и за града, бе поставеният от него мюзикъл. Под диригентската му палка ученическият ни хор печелеше многобройни състезания и награди. А и какъв чаровен мъж беше!

И учителят ни по рисуване Бъчев, когото по-големите от нас наричаха още „сорок петъ“ заради широките панталони, (мълвата гласеше, че в младостта си е бил моряк), също ни учеше да ценим красотата. Разказваше ни как да съчетаваме цветовете, показваше ни изумителната магия на природните багри, когато ни водеше да рисуваме върху скалите над гимназията. Затова пък класното по български език, написано в рими в прослава

на Черноризец Храбър (такава беше темата), бе оценено с „тлъста“ двойка заради нерегламентираното съчиняване в мерена реч и нарушените канони – увод, изложение, заключение.

От историята, която ни преподаваше на немски геносе Хайдеке, не си спомням вече нищо, но се сещам, че той и съпругата му ни учеха как практически да четем дебелите учебници „по диагонал“ и да запаметяваме същественото. Те повтаряха, че умението ще ни послужи особено когато станем студенти. Много по-късно разбрах, че в повечето западни университети и днес се преподават и развиват техники за бързо академично четене. А геносе и геносин Хайдеке идваха от Магдебург на тогавашната ГДР.

От немския ни учител по биология пък и до днес помня как функционира метаболизмът и подозирам, че именно той запали много от съучениците ни по-късно да се посветят на хуманната медицина. Направи го може би и с опита с жабата, чиито нервни импулси изследваше пред нас в час, и която, „драна – недодрана“, скочи директно върху ужасените ни съученички от първия чин...

Спомени - смешни, тревожни и сладки ученически спомени.

И както справедливо и точно е забелязал немският писател (от епохата на Романтизма) Йохан Паул Рихтер: „Спомените са единственият рай, от който не могат да ни изгонят!“

Затова вероятно и до днес ни е хубаво да се събираме, (по традиция всеки последен петък на месеца), бившите съученици от Езиковата, макар и вече в доста поразреден състав, но все така добросърдечни и добронамерени помежду си. Колкото и успехи или удари да сме понесли през годините след завършването на Гимназията, когато отново сме заедно, сякаш вярваме, че сме в състояние да възпламеним огъня на младостта и за кратко макар - да се сгреем с топлината му в трудния ни делник. И понеже съзнаваме, че не можем нито да променим, нито да върнем миналото, нека се погрижим за бъдещето.

*Катя Йончева,
випуск 1965*

Езиковата

Когато ме попитаха дали имам желание да напиша нещо за Алманаха на Езиковата, веднага се съгласих. Спомени... Идеята е да си спомня, да върна времето назад и да споделя част от живота си, прекаран в едно малко и китно градче и в едно голямо и бурно по морски училище. Минаха 10 години. Замислих се...

Всъщност никак не ми беше трудно да започна. Първите образи, които изплуваха на повърхността и затанцуваха по пътеката към 90-те, бяха тези на едно чернокосо момиченце, мълчаливо, скромно; до него още едно - с червени коси, вирнато носле и сълзи в очите. Зашеметени родители бързат из първия етаж на Панса и се чудят, кое по-напред да ремонтират, за да осигурят на новациите кътче домашен уют. Стая номер 11, последната вдясно, до този момент склад за стари чиновове, метли и други, с огромна дупка в пода, три пружинени легла и някакво подобие на маса се превърна изведнъж в дома на три хлапета: Вики, Илка и аз. Три хлапета,

които пребориха недоразуменията на първата година, единодушно решиха да останат заедно през останалите четири и които до ден -днешен, макар разделени, хранят най-топли чувства една към друга. Панса – за мен всичко започна в Панса – невзрачната сграда, люлка на незабравими моменти, непоклатими приятелства, на много смях, на безсънни нощи, изпълнени с уроци по немски и по немски, и по немски... И по всичко останало. Панса е мястото, към което се връщам често в сънищата си. И сънят е винаги един и същ: пролет, на четвъртия етаж (след подготвителния клас ни преместиха на 4-я, където останахме до края), на терасата, Стратеш, крепостта; Илка, Вики и аз, по обед, гъделичкани от слънцето. Зелено, викове из двора на училището, суматоха, директорът обикаля нагоре-надолу, всички се подготвят за празника... Хиляди иглички ме карат да настръхна! Беше хубаво, беше много хубаво! Заедно узряхме, заедно преработихме промените на бурните за България години, заедно се научихме на толерантност, заедно се радвахме, заедно плачехме, заедно успяхме!

Не мога да си представя, как би изглеждал животът ми днес без тези пет години в Ловеч. Връщайки се мислено назад, със сигурност знам, че, ако пак имам възможността да започна в Езиковата, бих променила някои неща. Може би бих била малко повече бунтарка по отношение на учебните методи, на прекалената дисциплина в едни случаи и на пълната анархия в други. Може би бих опитала по-рано опасните плодове на свободата, бих била по-активна социално... Но може би не бих променила абсолютно нищо. Може би всеки опит през тези пет години е бил в точното време, на точното място и в най-подходящата за мен и моето поколение среда. Езиковата не беше просто училище, за мен Езиковата беше Дом.

Благодаря от цялото си сърце на баща ми и на покойния ми дядо за изумителната им прозорливост по отношение на избора на училище. За мен петте години в Ловеч положиха основата на неизчерпаемата любов към знанието, на така нареченото Fremdwelt (носталгия към непознатото), на един почти болезнен, но искрен и мотивиран перфекционизъм, на това, което съм. И най-важното: заставайки между минало и бъдеще, си позволявам смелостта да твърдя пред всички вас, че съм малка част от историята на Езиковата.

С благодарност към моите учители
и към Радина Попова.

*Слава Платиканова
Винуск 2000*

ЗА ПЕТТЕ ГОДИНИ В ПАНСИОНА НА ЛОВЕШКАТА НЕМСКА ГИМНАЗИЯ И ЗА ХОРАТА, ЖИВЕЛИ ТАМ

Какво бяха (и все още са) за мене петте години изживени в Ловеч? И то не където и да е в Ловеч, а в пансиона на Немската гимназия.

Всеки път, когато се връщам към тези дни, (и повярвайте ми – това се случва доста често) различни случки, кои от кои по-невероятни, се явяват в съзнанието ми. Дори за най-близките до мене хора, които са добре запознати с този период от моя живот, някои от тези истории звучат като измислени и малко вероятни.

Когато бях помолен да опиша най-интересния, най-вълнуващия и важен спомен от това време от гледна точка на сегашния си опит, аз изпаднах в леко затруднение: кой е най-яркият момент от живота ми в пансиона? Коя ученическа история е повлияла на моето бъдеще? Не мисля, че бих могъл да отделя случка, ден или седмица. Просто самият факт, че бях приет и учих пет години в тази гимназия, е голямата случка. Времето, изживяно в пансиона заедно с останалите съученици, е определило доста от моя начин на поведение и живот по-късно. И ако трябва все пак да изтъкна нещо, това са хората (ученици и учители) и традициите. Без тях нямаше гимназията да е това, което беше и което все още е.

През живота ми съм контакувал с доста хора, учили в известни и престижни училища в България и извън нея, постигнали много в живота. Но така и не съм чул някой да си спомня и да разказва за ученическите си години, както възпитаниците на “нашата” гимназия. И всеки път, когато аз съм описвал живота ни там, съм предизвиквал завист. Не защото сме имали превъзходни условия и не сме имали никакви проблеми, а защото преживяното и приятелите от това време са нещо, което лесно не се забравя.

А срещите през април? Аз все още помня моя първи празник през 1975, когато дворът на гимназията се изпълни с белокози “бабички”, учили в американския колеж, и достолепни мъже, заемащи високи държавни и обществени постове. Не си спомням среща, преминала скучно, вяло, като по задължение. Напротив – краткото време на тези срещи с приятели, учители и съученици винаги е весело, интересно, и очаквано с нетърпение. Много малко хора, срещайки свои съученици от гимназията, могат да прекарат повече от половин час в разговор, без да се отегчат, докато при нас времето не стига. И няма как да ни стига – приятелите от това време са приятели за цял живот и времето, прекарано с тях (преди и сега) никога няма да бъде забравено.

*Руси Иванов
Вупуск 1979*

В МЛАДОСТТА СЕ ПОСЯВАТ СЕМЕНАТА...

Животът ми в пансиона ме научи да поемам лична отговорност (Сент Екзюпери бе казал „Всеки е отговорен за всичко“): да обичам и защитавам истината, да ценя приятелството, разбирателството и взаимопомощта, да уважавам всеки човек за това, което е, за добротата и Божествената искра в сърцето му.

Няма да забравя до края на живота си часовете по френска литература при Роже Гайар (уникално присъствие тогава в България)! С вдъхновение и артистичност бъдещият ректор на Държавния университет в Порт-о-Пренс и „баща на историята на хаитянския народ” ни въвеждаше стъпка по стъпка в духовните дебри на френската литература, изграждаше у нас пиетет към поезията и творчеството, учеше ни постоянно на системно подреждане на знанията. И мои съученици, през дългите години до 2002 година, когато той почина, бяха

в постоянна връзка с него или са го срещали като най-близък приятел и любим учител... В неговите часове в Ловеч през петдесетте години на миналия век у мен се е засяло съвсем мъничко зрънце-мечта, за да се заема от 1994 година, след пенсионирането си, да превеждам българска поезия на френски и да издавам списание „Български писмена * Les lettres bulgares” (<http://pismena.hit.bg>)

Щастие за нас е било да имаме преподаватели от други страни – естествено сме се подготвяли за „глобализацията” сега, ала имаше нещо по-съществено: духовното единение на сродни души, което бяхме постигнали.

Обичам една молитва на Евтушенко: „О, Господи, разтопи сплавта на същества несродни, леда сред сродните души!” Ние бяхме наистина сродни души в нашия клас, а имахме и много сродни души в другите класове преди и след нас, с които останахме и досега искрени приятели...

Затова ни беше изключително приятно и радостно да се съберем двата класа – немски и френски – с нашите любими преподавателки Анелия Гълъбова, Надежда Николова и Жени Божилова – през 2008 година в София, за да отбележим половин век от завършването на гимназията, а като гости присъстваха и приятели от други класове...

Приятелството избликва и сега при нашите юбилеи – побелели и помъдрели, с юношески смях и сърдечна топлина, все сме си тези, които бяхме някога, там, в пансиона в Ловеч, с безброй спомени – живи, светли, съкровени...

*Невяна Константинова Тасева-Керемедчиева
Внуък 1958*

Wir waren die letzten DDR-Lehrer

Vom September 1988 bis Juni 1990 waren wir am Fremdsprachengymnasium tätig.

Das war eine ereignisreiche Zeit, die ja mit großen politischen Veränderungen für alle Menschen im damaligen Ostblock einherging. Als wir nach Bulgarien kamen, ahnte eigentlich niemand die kommenden Veränderungen.

Heute können wir rückblickend nach 20 Jahren sagen, wir sind froh, dass Deutschland wieder vereint ist. Denn die Teilung Deutschlands und das Problem einer Wiedervereinigung war häufig Gesprächsthema mit den Schülern und befriedigende Antworten konnten wir ja nicht geben. Wissbegierig, lernwillig und fleißig, so haben wir die bulgarischen Schüler, aber auch die bulgarischen Lehrer in Erinnerung.

Besonders gern erinnern wir uns, wie warmherzig und offen wir empfangen wurden und die gesamte Zeit in Eurem Land betreut und unterstützt wurden. Das ging schon nach unserer PKW- Anreise los. Wir waren gemeinsam mit Karl Förster und der Familie Franz (Blogojewgrad) angereist. Alles hatte gut geklappt, nun fehlte nur noch der Container mit unseren persönlichen und schulischen Sachen. Viel früher als erwartet wurden wir von Herrn Jonkow informiert, dass unser Container bereits am Bahnhof in Plewen sei und uns vom Zoll

übergeben werden könnte. Also fuhren wir zum Bahnhof, um den Container in Empfang zu nehmen. Doch was wir dort erlebten war, wie man so sagt, ein Schock fürs Leben. Die Beamten brachten uns einen Container, den wir schon von Weitem nicht als den unsrigen erkannten. Trotzdem wurde er geöffnet. Was da ans Tageslicht kam, machte uns sprachlos und wütend. In diesem Container befanden sich fremde Sachen, zum Teil auch Sachen von uns, alles war durcheinander und mit Farbpulver vermischt. Einige Tage später kam noch ein Behälter an, wieder das gleiche Bild. Unsere Enttäuschung war riesig. Doch jetzt zeigte sich die Hilfsbereitschaft von Herrn Jonkow und der damaligen Hausmeisterin. Schnell besorgten sie uns die entsprechenden Dokumente und Unterlagen vom Zoll und der Polizei, damit wir den entstandenen Schaden dann in der Heimat regulieren konnten. Übrigens stellte sich später heraus, dass unser Container zwischen Ungarn und Rumänien aufgebrochen und der Inhalt zerstört und vermischt wurde. Unser Einsatz begann also mit einem „Problem“.

Die folgenden Monate und Jahre brachten uns viele schöne Erfahrungen und Erlebnisse, die wir nicht vergessen haben. Unvergessen sind für uns die fleißigen, höflichen und zuvorkommenden Schüler, die mit großer Hingabe die deutsche Sprache erlernten. Gern erinnern wir uns auch an die Exkursionen mit den bulgarischen Kollegen in Eurem schönen Land. Im Internet verfolgen wir auch die Veränderungen in Eurem Land, vor allem auch am Gymnasium Lovech. Im Internet wird über die ehemaligen DDR-Lehrer gesagt: „Sie gingen nach Hause mit verräterischen Tränen in den Augen. Sie wussten, dass es auf der Welt ein winzig kleines Land gibt, das warme Meer und die Augen der guten Leute eine ewige Freundschaft versprechen.“

So waren auch unsere Gefühle beim Abschied.

Wie schon gesagt, wir waren von 1988 bis 1990 in Lovech.

Heute sind wir Rentner und genießen unseren Ruhestand und schauen uns jetzt auch die Teile Deutschlands an, die wir vor 20 Jahren nur vom Erzählen kannten. Für Eu er großes Jubiläum wünschen wir Euch alles Gute.

Wir grüßen alle Lehrer sehr herzlich, wünschen weiter schöne Erfolge beim Erlernen der deutschen Sprache und für Ihr persönliches Leben Schaffenskraft und Zufriedenheit.

*Mit freundlichen Grüßen
Gudrun und Joachim Tilk*

Едно незабравимо лято

Една от най-крупните, широкообхватни форми на практическото приложение на идеите на /СФДМ/Световна федерация на демократичната младеж/, създадена на 29 октомври 1947 год.в прочутата лондонска зала “Албъртхол”,стават световните младежки фестивали.

След Прага, Будапеща, Берлин, Букурещ, Варшава, Москва, Виена и Хелзинки, българската столица стана столица на Деветия световен фестивал.

През лятото на 1968 год. в София разцъфтя фестивалното цвете.Такова цвете в природата няма!Неговите

пет листенца са оцветени различно - червено, зелено, тъмнолилаво, синьо и жълто. В тях е събрана силата на петте континента и жаждата за мир и разбирателство между младежите от целия свят. Цветето на младежката солидарност трябва да живее! Затова над него бди белият гълъб на мира!

За нас, участниците в четиригласния смесен хор на Гимназията с преподаване на немски език "Ернст Телман", с диригент незабравимия Веселин Калчев, вълненията започнаха много преди началото на фестивала. Преминахме през няколко градски и регионални състезания за ученически хорове. Решаващо беше класирането ни на първо място на конкурса в гр. Плевен, което даде зелена светлина за участието ни на фестивала. Радостта ни беше неопишуема!

Един месец бяхме на подготвителен лагер в гр. Тетевен. След това заминахме за едноседмична подготовка в София. Всички групи от Ловешки окръг пътувахме със специален влак.

На 28 юли, в деня на откриването на фестивала, облякохме красивите си дрехи, специално ушити за българската делегация. Момичетата бяхме с пола и болеро от бял лен и червена копринена блуза, издържани в стила на българската национална носия, и с бели обувки. Отпред болерото се прикачваше с наниз пендари от ковано желязо. Чувствахме се много красиви!

Така пременени, с приповдигнато настроение, се включихме в тържественото шествие на делегациите по улиците на празнична София. По пътя към националния стадион "Васил Левски" хиляди хора аплодираха и се радваха на младостта на света и изразяваха своята подкрепа на девиза на тази най-внушителна международна младежка проява: "За солидарност мир и дружба".

Когато всички заеха своите места и утихнаха за миг, изведнъж откъм входа на стадиона се чу невероятна, като че ли неземна музика. Затаихме дъх, побиха ни тръпки. На стадиона влизаха и свиреха "Стоте каба гайди". Мисля, че това беше първата официална изява на този състав.

След това сборен хор от хиляда певци, сред които бяхме и ние, приветства с песни участниците във фестивала. Главен диригент беше Георги Робев - диригент на академичния хор.

По-късно по пистата на стадиона преминаха моторизирани платформи, на които известни български оркестри и певци изпълниха свои песни, някои от които написани специално за случая.

Една песен завладя целия стадион - Паша Христова пееше "Една българска роза". Тя се превърна в българския хит на фестивала, а през 1999 година беше избрана за най-любима песен на България за 20 век.

На следващия ден започнаха изявите на делегациите от всички страни - на концертни подиуми в зали и по-големи площи, в Парка на свободата се редуваха хорове и танцови състави, естрадни изпълнители и рецитатори.

Нашият хор взе участие в множество концерти, които се превръщаха в непринудени срещи и разговори с публиката. Често се случваше да не знаем езика на нашите гости, но това не ни пречеше да се разбираме отлично помежду си.

Голямо преживяване беше, когато на концерта пред Националната художествена галерия се запознах-

ме със станалите вече известни “Щурците” и си взехме автограф от Георги Минчев.

Един ден настроението ни беше помрачено. Градът осъмна с налепени по стените призиви:”София, събуди се!”, ”Хора събудете се!”, ”Хора спите ли?”.

Бяхме разтревожени и озадачени. Бяхме подочули за събитията в Прага и други големи градове в Западна Европа. Нещо се случваше, но никой не ни казваше какво. Разбрахме, че чехословашката делегация е отпътувала от България.

После научихме, че в Чехословакия са се разиграли трагични събития. Тогава си обяснихме и противоречивите реакции на чуждестранните младежи при появата на чехословашката делегация на стадиона в деня на откриването - от мълчание, до бурни аплодисменти.

Това беше едно лято, изпълнено с много емоции и нови приятели.

Ние усетихме идеята за свобода и й повярвахме. Повярвахме, че може да живеем в свят без граници, свят, изпълнен с любов между хората.

И сега, след повече от 40 години, вярвам в спомена за това лято.

Надявам се, че този спомен не е забравен и присъства по особен начин в живота на всеки, изживял тези невероятни и възторжени дни!

*Елена Цуцуманова-Мойсеева
Внуък 1969*

Smells Like Teen Spirit

Миришеше на фини пръски дъжд по люспите на стара мазилка. И на хлад. (По-скоро отрезвяващ, отколкото с привкус на зима.)

Сигурно са се носели и други миризми – прашни стъпки от кецове по игрището долу, найлонови торбички, събрали непотребното от „неделните“ буркани, сандвичът с ягодово сладко и салам, който Мира толкова обича. Точно за онзи момент обаче хладният повей от мокра мазилка бе подходящ фон за усещането.

Стоях на терасата. Права и облеганата на цветарника, който през зимата ползвахме като хладилник. Вратата бе отворена и ако погледнех, щях да видя пригответените раници. Аз обаче тактувах настървено с крак и се вирах насреща. Дали ще спре да вали?

Hello, Hello, Hello, How Low?
Hello, Hello, Hello, How Low?

Гласът на Кърт звучеше от стария касетофон в стаята. Току-що си бях купила първата касетка на Nirvana. Държах да послушам, преди да тръгнем. Готвехме се за поредния стоп – основен начин на предвижване по онова време. (Беше точно онзи път, когато обяхме пред лекарките, че всички имаме стомашно разстройство,

защото очевидно сме яли развален салам. Целта бе три от четирите момичета в стаята да получим бележка за един и същ ден, което нямаше как да не е подозрително със стандартното ОВИ. Вярно, че идеята ни струва посещение в болницата и едни специални унизителни проби, но... В крайна сметка имахме един ден, или поне така си мислехме – дълга история.) Целта беше Търново.

Бях излязла на терасата, за да видя дали ще продължи да вали, и тананиках фалшиво. Някъде между With The Lights Out и Here We Are Now усетих онова, с което обикновено се сблъскваме на Стратеш, в салона по музика или при звученето на едно друго Hello на плаца... Там то е очаквано, търсено, почти задължително. И задължително споделено, което го прави още по-истинско. Този път бе само мое. И дойде изневиделица. Дори не опитах да се престоря, че капката на бузата ми е от дъжда. Наведох се леко, за да погледна входа на училището и след това надясно към Стената. Почувствах се част. И усетих частта в себе си.

Our little group has always been
And always will until the end.

Вдишах, поемайки малките мокри пращинки мазилка, и извиках: „Идвам!“. Ники вече бе отворила вратата под номер „31“ на втория етаж в женския пансион на Езиковата.

Далеч по-късно разбрах, че Кърт Кобейн заимствал заглавието на Smells Like Teen Spirit от надпис, който приятелката му Катлийн Хана била надраскала със спрей на стената му:

Kurt Smells Like Teen Spirit.

Той решил, че е дълбоко и революционно. А Хана имала съвсем буквално послание – Кърт миришел на дезодоранта на тогавашното си гадже, който носел оригиналното име... Teen Spirit.

Никакво значение. За Кърт смисълът винаги ще е различен. За мен също.

На концерти, притиснат между десетки тела, усещаш точно тази леко спарена, но някак еуфорична миризма, на Феста обаче тя си има свое „име“. По хижи, евтини хотели и хостели чаршафите винаги миришат с особения дъх на препарати и ухабено, но никога не са ме връщали към уханието в мазето на мъжкия пансион, откъдето раздаваха одеяла и спално бельо за всички. Дори в този момент, докато пиша, асфалтът навън проблясва под капките на току-що спрелия дъжд. Проверявам. Ароматът на леките пръски и стара мазилка е тук. Но само в спомена...

Казват, че обонянието играе много важна роля. Особено когато се влюбваш. Важи не само за онази любов, романтичната.

Има едни пет години, в които съм влюбена. Носят точно тази миризма. На Teen Spirit.

*Виктория Иванова
Внуък 1998*

Als Auslandslehrer am Fremdsprachengymnasium in Lowetsch im Schuljahr 1991/92

Mein Einsatz am Fremdsprachengymnasium in Lowetsch fiel in die Zeit tiefgreifender politischer und gesellschaftlicher Veränderungen in Bulgarien. Das konnte man damals nicht nur überall in der Stadt sondern auch an der Schule spüren. Im Schulcafe, auf dem Schulgelände und auch sonst überall wurde beinahe zu jeder Zeit den Scorpion-Song Wind of Change gepfiffen, gesungen, gesummt. Und es lag so viel in diesem Song. Der Wind der Veränderung wehte für jeden vernehmbar auch durch das Kollegium der Schule.

Die Schule selbst war zunächst für jemandem aus Deutschland wie eine Art Schock. An vielen Türen waren die Türklinken abgeschraubt, fehlende Glühbirnen machten das Unterrichten im Winter während der schon frühzeitig dunklen Nachmittagsstunden zu einem Erlebnis. Kreide war ein Problem. Stromausfälle machten den Tageslichtprojektor zu einem nutzlosen Gerät. Man könnte noch mancherlei Äußerlichkeiten aufzählen. Aber das waren eben wirklich nur Äußerlichkeit.

Die Schule selbst war für mich ein großartiges und unvergessliches Erlebnis. Ich hatte in allen vier deutschen Vorklassen Phonetik zu unterrichten. Da ging es um Lautbildungsübungen. Man hatte mir ein Buch mit einem Phonetikkurs von Inter Nationes gegeben. Die Erklärungen waren in deutscher Sprache. Man hätte auch darauf verzichten können. Wie arbeitete man mit Sprachanfängern, die bis zu diesem Tag noch kein deutsches Wort gelernt hatten, als Lehrer, der bis zu diesem Tag keine Ahnung von der bulgarischen Sprache hatte, nicht einmal die Schrift lesen konnte? Man lächelte sich an, experimentierte, probierte. Und so übten wir über viele Unterrichtsstunden Sprüche wie: Lotte lockt die Motte in die Grotte. Tolle Motte, diese Lotte. Motte tot, Grotte rot: Grottentod. Oder, schon mit ein bisschen Landeskunde: Bayern trinken Bayern-Bier. Prager trinken Prager Bier. Bayern-Bier erbitt ich mir. Da waren unzählige solcher Reime. Die Schüler verstanden den Inhalt nicht, und ich konnte ihn nicht erklären, aber das war nicht wichtig. Die sprachinhaltliche Seite besorgten die bulgarischen Deutschlehrer. Trotzdem suchte ich nach Wegen, den Unterricht lebendiger zu gestalten. Das hatte mich dann zu meinen ersten Sprachlehrversuchen mit den Mitteln der Musik geführt: Auf einem Baum ein Kuckuck, simsalabim bamba saladu saladim. Da floss Sprache mit Musik, das war spannend. Da konnte Temperament und Ausdruck reinlegen. In kurzer Zeit hatten wir viele einfache Lieder parat, phonetisch korrekt, ohne Textvorlage und auswendig.

Mit der Zeit lernten wir gemeinsam zu lernen. Ich lernte auf meine Weise von den Schülern zunächst die kyrillische Schrift und dann eine Menge Bulgarisch, und die Schüler lernten in wenigen Monaten und mit Freude Deutsch. Nicht von mir sondern von allen Deutschlehrern die in Vorklassen unterrichteten. Zur Weihnachtszeit konnte ich den Schülern bereits von deutschen Weihnachtsbräuchen erzählen. Man war schon zu Lesetexten übergegangen, und ab März wurden bereits Fachinhalte einzelner Fächer in Deutsch vermittelt. Das Modell der Vorklassen mit hochkonzentriertem Fremdsprachenunterricht vor der eigentlichen Gymnasialzeit habe ich als ein Modell empfunden, das auch bei uns der Nachahmung wert wäre.

Das Konzept der Schule gehört zu den großartigsten Schulkonzepten, die ich im Laufe meiner vielen Auslandseinsätze kenne lernen durfte. Die Schule hatte nicht einfach nur ein angenehmes Schulklima und einen gewaltfreien Schulalltag. Die Schule war für die Schülerinnen und Schüler Heimat und Geborgenheit, Familie – alles zugleich.

Auch für die Lehrer war ihre Schule ihr Lebensmittelpunkt. Sie lebten für ihre Schule wie man in einer großen Familie lebt. Nur so war es zu verstehen, dass alle mit großem Idealismus und mit Engagement ihre Aufgaben als Lehrer und Erzieher auch während der schwierigen Zeiten der Wende erfüllten – für ein damals geradezu lächerliches Gehalt, das ihnen dann noch mit großen Zeitverzögerungen ausgezahlt wurde. Aber ihnen war ihre Schule ihr Leben. Man kann nur hoffen, dass sich alle Lehrer diese positive Einstellung zu ihrer Schule und ihren Schülern auch in späteren, besseren Zeiten bewahrt haben.

Nach dem Schuljahr bin mit Wehmut nach Hause gefahren. Ich hätte länger bleiben können, und die Versuchung war sehr groß gewesen. Aber da hatte es während des ganzen Schuljahres belastende, gesundheitliche Beeinträchtigungen gegeben, die mich zwangen, nach Hause zu fahren. Bis heute aber habe ich mir die Schule in Lowetsch mit ihren freundlichen, dankbaren und für das Lernen aufgeschlossenen Schülerinnen und Schülern, ihren äußerst netten, stets hilfsbereiten und liebenswürdigen Kolleginnen und Kollegen und auch den besonderen Charme der Stadt Lowetsch in angenehmster Erinnerung bewahrt.

Seit vielen Jahren habe ich den großen Wunsch, die Schule wieder einmal zu besuchen. Leider hatte sich bis heute noch keine Möglichkeit eröffnet. Aber ich habe Hoffnung und grüße alle ehemaligen Kolleginnen und Kollegen in Lowetsch ganz herzlich.

Dieter Wehnert

За пълната кесия, получена в Езиковата

На летището в Лас Вегас ме посрещна средна на ръст млада жена с хлътнали бузи, облечена семпло в черна пола и блуза, с оформена в игрив кок коса. Гримът беше лек, направен с вкус. Мини дамска чантичка и плаха усмивка допълваха младежкия вид на посрещачката ми. Той никак не се връзваше със спомените ми за висока, снажна тийнейджърка, често, като че напук на повода, облечена с официален костюм с подходящ аксесоар и заразителен смях. Бяха минали над пет години от последната ни среща.

Въпреки промените, което времето неименуемо беше въвело в гардероба, поведението и ръста на жената пред мен, в синьо-сивите очи разпознах моята приятелка и сродна душа от Езиковата Ирена Бочева.

Външните новости не попречиха, след има-няма половин час, да влезем в ритъма на приятелството, което промени моя живот завинаги. Благодарение на тази дружба, намерена и затвърдена в Езиковата, преживях много неща за първи път – списвах вестник (за последната голяма годишнина на Езиковата през 2000 г.), изучих един език и недоучих втори, споделях любовни терзания, партизанствах с Дес, Ивчън, и Магда (често

по инициатива на Ирена), кръстосвах из четирите краища на България в търсене на истини за себе си и света, учех се да бъда добра гражданка, като организирах с нейна помощ почиствания на училищния двор и града, бягах от час (нека бъдем честни!), вълнувах се от турбулентната история на Балканския полуостров по време на вечерни (доброволни!) сесии у Иренини или вкъщи, ограмотявах се от дискусиите ни за Хемингуей, Маркес и Смирненски, учих се на толерантност посредством ежедневно битуване с 26 други тийнейджъри, записвах учителски и съученически умотворения и се смях – о, как се смях! Мисля, че езиковският смях ме остави леко глуха с едното ухо.

Няма по-злощастен и неподходящ прякор на Езиквата от „Бастилията“, име -произлязло, заради въображаемата приликата на каменния зид около училищния комплекс с парижката крепост-затвор, щурма на която дава началото на Френската Революция през 1789. Защото за мен старата „Бастилия“ беше освобождаване, разкрепостяване на мисленето и идеите ми за света. Натам бягах, когато исках да се скрия от затвора на ежедневието в малкия град. Там престанах да бъда дете и по-важно дораснах за нещата, които животът ми подари тогава и по-късно. Там срещнах Ирена.

На чаша вино и в чест на отминали времена, когато се криехме на по цигара на „Стената“, пускайки кълба дим от фини американски цигари, се впуснахме в пътуване назад във времето (кой каза, че не съществуват машини на времето?!?) и се приземихме директно в безгрижните (поне от съвременна гледна точка) дни на езиковските ни години. Как се превежда „but me no buts“, г-н Пърликов? Думата диктовка от диктатура ли произлиза, г-жо Димитрова? Мотивът за героичната, преждевременна смърт присъства ли в битието на тези, които не са подготвили домашна работа, г-жо Кованджиева? „Lapnen Sie muchoen“ ли е единственото нещо, което си спомняш на немски? (Нищо лично, г-жо Винчева, просто разбивахме мита, че Езиквата=Немската гимназия.) Някой виждал ли е Веселин Киров със затворена уста? Междучасията в „Червеното“ не бяха ли прекалено кратки? Какъв спорт ще практикуваме днес по физическо: бягане на дълги разстояния (до Версай) или на къси (до барчето под Езиквата)? Има ли вероятност земетресение с епицентър Ловеч да разтърси в деня на контролното по география...

Шумният ни смях привлече вниманието на бармана, който сервираше напитки в нашата секция. Оказа се, че Ирена го познава.

„Коя е приятелката ти?“

„Тя идва от Източния бряг (на САЩ), била е в Йейл (университет от „Айви“ лигата),“ похвали се със събеседничката си Ирена.

„Брей! Аз току-що излизам от «джейл» („затвора“), сподели видимо впечатлен от неочаквания отговор келнерът, който се оказа напълно глух с лявото ухо в следствие на нещастен случай с пистолет, гръмнал в прекалена близост до главата му.

В гимназията с Ирена живеехме за подобни случки. Постоянно търсехме абсурдното – в случайните минувачи, в съучениците ни, в учителите, у себе си. Недоразуменията даваха храна на въображението ни;

човешките несгоди се превръщаха в пародии. Смеехме дори когато положението беше за плач. Целият този кикот не беше само страничен ефект на пубертета, а и началото на житейска философия, изкована в коридорите на старата Езикова с помощта на приятел. С хумор в лошите времена и с хумор в добрите. Само така дребен престъпник в Лас Вегас се превръща в литературен герой, безпаричие в Ню Йорк – във вегетариански рай, Бай Ганьо – в първокласна дипломна работа, а загуба на руска рулетка – в повод за празник.

Бидейки в града на греха, естествено, че направихме няколко кръгчета през разнообразните машинки на късмета/неудачата. Нарекохме залозите на имената на хора и обекти от езиковското ни минало – женски пансион, Георги (Пърликов), кафето на Пламен, Иво (Райнов), Снежана (Димитрова), старата външна тоалетна и прочие. Въпреки, че късмет извади „новото“ крило на Езиковата, където нашият „Д“ клас изкара подготвителен клас, „подготво“, нищо не може да ме разубеди, че късметлиите бяхме по-скоро ние. Жителите на Лас Вегас разказват легенди за фантастични печалби и преобръщане на съдби след хазартни нощи. Едва ли обаче и най-пълната кесия би обогатила и обагрила живота на притежателя си така, както съумяха да направят това за мен петте прекрасни години в Езиковата с Ирена.

*Силвия Зарева,
Визитка 2000*

НИЕ

1. СЕМЕЙСТВО

Имаше една Нула,
кръгла като О...

Но ето че тя среща числото Едно,
което не беше с много стойност и то...

И купиха двамата една стара кола,
и смело поеха- пам- пам. пам - по шосето...

И ето:

Четворката , Двойката, Тройката
веднага изменят си стойката,

Пет усмихнато го гони,

Шест им прави поклони.

Какво се бе там случило?

Десет бе се получило.

И какво друго е семейството, ако не това.

Просто игра на две цифри.

Игра на две местоимения.

„Аз“ да се чете „ние“.

Навсякъде „ние“.

„Аз съм осми „Б“ става „Ние сме осми „Б““.

„Аз съм добър ученик“ става „Ние сме добри ученици“.

Схващате ли? Не? Ето ви тогава нещо по-сложно.

„Аз избягах от час“ става „Ние избягахме от час“.

„Аз се издъних“ става „Ние се издънихме“.

Повторете.

„Ние се издънихме“.

Повторете по-високо, защото е лесно да прегърнеш чуждия успех, но е трудно да приемеш, че провалът на другите е и твой собствен провал.

„НИЕ СЕ ИЗДЪНИХМЕ!!!“

Така е по-добре.

Вече разбирате за какво ви говоря.

Заедно сме силни и заедно сме слаби.

Единственото правило гласи, че сме се заедно.

Това е „законът на ние“.

„Законът на ние“ е законът на семейството.

„Законът на ние“ е законът на Езиквата.

Какво ни е събрало ли?

Единицата и нулата ги е събрал тесният автомобил.

Националният го събира селекционерът.

Нас ни е събрало едно нищо и никакво даскало, каквито има пръснати по цялото земно кълбо.

Но нашето е по-различно, защото е наше, защото ни има нас.

Защото когато „аз“ прекрачи прага на Езиквата, „аз“ се превръща в „ние“.

Ние сме магията на това училище, приятели.

Ние и никой друг.

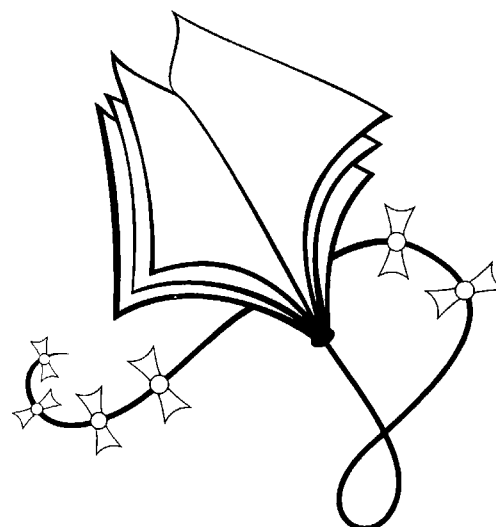
2. ХЪШОВЕ

никога не си тъй мила,

както кога сме въвн от тебе!

Никога не си ни тъй необходима,

както кога те изгубим безнадеждно!...

Никога, никога, никога.

Всеки отминал миг е ценен, защото никога няма да се повтори, и точно затова е скъпа нашата Езикова, понеже се намира в миналото.

Ние се разбихме на парченца, от които трябваше да изградим новото „аз“.

Междувременно обаче не спирахме да гледаме назад.

Може би ни беше мъчно, а може би търсехме отговорите за бъдещето.

Но не спирахме.

Не спирахме да вървим напред.

Все по-далече и по-далече.

Краката ни отнесоха къде ли не, ала законът беше един и същ.

Пъзелът беше еднакъв за всички, но всеки един го подреди по различен начин.

Така нареченото ново „аз“.

Всъщност – добре забравеното старо.

Или добре запомненото старо, няма значение.

Въртяхме се около себе си, но се въртяхме и около Езиковата.

Това е съдбата на хъша.

Толкова близо, а толкова далече.

Все по-далече и по-далече.

3. НОВА ГЕНЕРАЦИЯ

Момиче без спомени

без противни спомени.

Виновна ли си, че си по-добра

от всичките богини.

Защото те досаждат с вечността,

която им отива.

Няколко думи и за тези, как им викаха... а, да – новите.

Те не са нови, дявол да ни вземе!

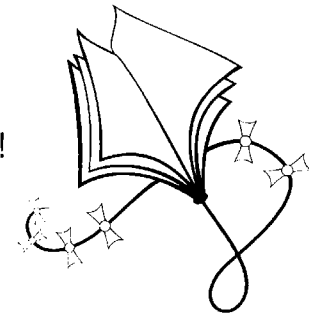
Това сме ние!

Добре забравените стари!

Какво ни става, не можем ли да се познаем?!

Смелите хора, които не се страхуват от нищо!

Грубите хора, които надуват уредбите до дупка!
Удивителните хора, които на всяко изречение слагат удивителна!
Ние, ние и пак ние!
Таралежите са воювали и ще воюват винаги!
Без опит, без знания, без обноски и без добър вкус, а само с едни голи мечти!
Голи, голи, ама мечти!
Щото какво ни дава всъщност Езиквата?!
Опит – хубаво!
Знания – хубаво!
Обноски – хубаво!
Но най, най, най- и още милион пъти най-хубавото са мечтите, които разцъфват в реалност, сънищата, които се сбъдват!
Тези фокуси ги можем само ние, да знаете!
Ние и никой друг!

*Виктор Чулев,
Внуък 2007*

Тя и ние

Тя вече е на 60 години, почти връстници сме. Израствали сме заедно, тя – в полите на Балкана, аз – в малкия град Видин, без да подозираме, че ще се срещнем. И ето че пътищата ни се пресекоха. Благодарна съм на родителите си, които наистина отделяха от залъка си, за да мога да уча в Ловешката гимназия. И аз бях изключително горда, когато през есента на 1966 година прекрачих прага на мечтаното училище. Колко неподготвена бях за всичко, което ме очакваше там! Само огромното ми желание да съм част от това голямо и авторитетно семейство ми помогна да преодоля предизвикателствата на непознатата среда, на непознатите деца. Преживях трудни месеци, през които трябваше да изуча гласните и негласни правила, ръководещи живота в Ловешката гимназията. Аз и моите съученици от подготвителен Г клас трябваше ежедневно да се съобразяваме с написания правилник в пансиона, стола, банята, парка. На подгответата се пееше специално съчинена песен – „Добър вечер, о нещастни подготва, вие нямате тук никакви права!“ На срещите ни сега я пеем вече с умиление!

И така, ден след ден Ловешката гимназия ни обучаваше, възпитаваше, поощряваше, наказваше, каляваше. Нейните учители и възпитатели ни научиха да бъдем дисциплинирани, организирани, отговорни за думите и постъпките си, научиха ни да бъдем толерантни и самокритични, много инициативни и амбициозни. На строгата и безкомпромисна госпожа Пфениг дължим навиците си за ред и чистота. Който не подреждаше шкафчето си и не оправяше всяка сутрин прилежно кревата си, оставаше в края на седмицата в пансиона, вместо да се разхожда из парковете на Стратеш или Баш бунар.

Имахме щастието в подготвителен клас да имаме най-младата и хубава класна – Жени Катранджиева. Колко много плакахме, когато тя замина за Италия! Но пък ни пое Тодор Присадашки, който толкова всеотдайно се грижеше за нас! Четири години той прилагаше собствени възпитателни методи / особено спрямо момчетата ни /, но не допусна никой от нас да бъде наказан незаслужено.

На нашите,напоследък ежегодни срещи, за които най-сърдечно благодарим на Пламен, ние си спомняме много повече за многобройните забавни моменти от ученическите ни години, отколкото за трудностите и огорченията.

В нашия клас беше дъщерята на Калчо Симеонов – тогава директор на Ловешката гимназия. И това се оказа голяма привилегия! Казвам привилегия, защото в края на 11 клас се разминахме със сериозни наказания. Групата на „звездобройците „ се забавляваше върху покрива на блока, в който живееше директорът, и имаше лошия късмет да бъде засечена.

Основна цел на всички ни обаче бе, колкото може по-добре да завършим гимназията и да продължим напред. И то без толкова популярните сега частни уроци! Благодарение на нашите учители: Ангелов, Станчев, Петракиев, Банкова, Александрова, Чернева, Савова, Първанова - всички ние от Г клас бяхме приети във висши учебни заведения в България и в чужбина.

Но сериозното ни учене бе придружено и с много смях и закачки. Кой може да забрави усмивката на чаровния учител по история Скрипчак, интелигентните учители по химия Бьоме и по немски език- Тойшер, безкрайния превод на „Печената тиква“ в часовете по превод при Дочев, забавния немски в часовете по химия при Чавдаров, забележките за танцовите ни умения на Досев, чудноватата прическа на Георгиев? А спомняте ли си с какво любопитство проследихме любовта на учителя по физика Енгелке с възпитателката Диана, каква загриженост проявявахме към Дочева, докато очакваше първото си дете?

Ловешката гимназия не само ни образоваше. С богатия извънучилищен живот тя се грижеше и за нашето всестранно развитие и възпитание.Възпитаниците на преподавателите Присадашки и Йочева бяха сред най-добрите спортисти. На какви спортни състезания по баскетбол, волейбол и гимнастика сме били свидетели само! С обичания училищен хор под диригентството на още по-обичания маестро Калчев бяхме неизменни първенци на републиканските хорови фестивали и станахме дори делегати на Международния младежки фестивал в София през 1968 год.!

Изключително ценни за овладяването на немския език бяха ежегодните езикови практики в партниращото ни училище в гр. Цайц, Германия - отлична възможност да видиш и опознаеш още в най-ранна възраст нова страна, да се запознаеш с нейната история, култура, обичаи и традиции, да срещнеш нови приятели!

Колко приятни преживявания и емоции имаме на многобройните екскурзии и бригади, на военното обучение!

По традиция, която продължава и до днес, всеки завършващ випуск подготвяше театрална постановка. Нашият випуск представи „На добър час!“ и много от артистите бяха от нашия клас. Репетирахме с много жар

под вещото ръководство на Найден Ангелов, чувствахме се истински артисти - можещи, знаещи и с огромно самочувствие приехме бурните аплодисментите на публиката.

Искам от сърце да благодаря на Ловешката гимназия, на моите преподаватели, на моите съученици, не само от Г клас, за чудесните години, прекарани с тях! Благодаря им за всичко, което съм научила, преживяла и за което след толкова много години си спомням с много умиление, обич и уважение!

Нека и през идните години да пребъде Ловешката гимназия и да сбъдва мечтите на своите възпитаници!

*Климентина Климентова,
випуск 1971*

УЧИЛИЩЕТО

Беше студена февруарска нощ. Влакът спря на гара Ловеч и една върволица, безформена и дълга, от около 200 деца, поехме в снега. Всеки търеше своя дребен багаж, а по-едрия натовариха в каруци. Сред олющени куфари и денкове се мъдреше и моят кош. Замръзналият сняг скриптеше под краката ми, но вървах напред в куп с всички, шумно и възторжено. Някой се подхлъзваше, падаше и прихвахме в смях, спирахме да отдъхнем и пак поемахме. Тесните калдъръмени улички, оживени от необичайната шумотевица, ни поемаха и водеха към нашето училище....Беше ни се паднало да унаследим бившия американски колеж....

С мисионерски ентузиазъм през 1880 година пастор Чалис отбелязал началото на бъдещия американски колеж. Няколко е нито сграда, нито учители. Пасторът просвещавал своите възпитаници в малки частни къщи. Десет години по-късно пристигнала госпожица Кейт Блекбърн и мисионерското училище на пастор Чалис прераснало в американски колеж. Мисията ѝ на пръв директор била да образова културни и възпитани български момичета, според изискванията на времето.

15 февруари 1950. Стъпихме тук, на това място да учим. Като в хазарта, едни губят, други печелят. Сега ние бяхме от печелившите. Ще огласяме ловешките улици без лъскави фанфари и бели ръкавици, но мощно с "Интернационала" и по прозорците едни хора ще ни се усмихват и ще ни се радват, а други скрити зад пердетата ще стискат зъби и ще процеждат: "Ето ги комунистическите вълчета!" Така ще ни кръсти радио "Свободна Европа".

Училище като училище, малко овехтяло, но къде ли по това време имаше нови училища. Руините из страната все още напомняха за наскоро отминалата война и ние бяхме щастливи, озарени от нещо ново, към което трябваше да вървим. И това училище трябваше да ни подкара натам. За това имяхме всичко. Класни стаи, театрален салон с пиано и дебела плюшена завеса, гимнастически салон с шведска стена, двор с по две игрища за волейбол и баскетбол, библиотека, та даже и църква с пиано, която никак не ни беше нужна. Тя сега беше преобразена и имаше съвсем друг вид. После ни дойдоха и учители французи, немци, англичани, сред тях и българи.

...Построено на хълм, училището се белееше отдалеч, отпред с каменно стълбище, масивен парапет и голяма входна врата, наполовина остъклена. Предишните ги нямаше, сега тук бяхме ние. Училището макар строено като за американски възпитаници, напомняше съвременна сграда, с намеци от миналото. Архитектът вероятно беше повлиян от старинния Ловеч. През улицата пък беше пансионът, обкръжен с желязна ограда, а откъм града основите му обхващаха хълма високо нагоре и свършваха в дебел каменен зид като на сериозен, впечатляващ манастир или нещо подобно на средновековен замък. От него надолу Осъма все течеше, а над него като бяла нишка покритият мост на Кольо Фичето свързваше двата му бряга. Отсреща се издигаше “Стратеш”, хълмът, обсипан с цвят на люляк, “Вароша” с прихлупени къщици и виещи се лозници, с калдъръмени улички, по които беше кръстосвал самият апостол Левски. А сега тук бяхме ние, хлапетата на бъдещето ...

Денят се раждаше и звънецът го нарязваше на порции. Най-малък беше сутрешният отрязък. Тичаш в умивалнята. Там някой е отишъл преди тебе С два пръста мокриш очите, за да прогледнеш. Водата е ледена, но кой пък търси топла. Плискаш с шепи лице и бягаш.

Най-голям беше вечерният отрязък. Той включваше и нощта. След девет възпитателите минаваха, оглеждаха дали всички сме си в леглата. Минава Върбанова и от вратата строго пита колко е часът, отговаряме с лъжа, осем, а тя, без да ни обяснява, загасва лампата, защото десет минава...

Времето все не стигаше, а вечер ни гасяха лампите и не можехме да откраднем и час от нощта. Пансион с режим, по всички правила. Лягах отвита. На разсъмване ми ставаше студено и вместо да се завия, скачах и слизах в мазето да уча в умивалнята. Там лампата светеше цяла нощ, а водата от клозетите, която не спираше да шурти, ми помагаше да не заспя.

Кълвахме до посиняване. Всеки ден нови 80 думи плюс френски глаголни времена, които с всеки изминал ден се увеличаваха, за да стигнат до бройката от 24. Едни учеха на фенер по цели нощи, а английският “Б” клас се хвалеше, че са прекарали ток в гардероба. На стаята

...Височината беше стоварена пред нас , оставаше да я превземем.

Откъси от книгата на Мария Бъчварова, випуск 1954, „Първите и аз”

Последни спомени

Когато ми се обадиха с молба да напиша спомени за СУЧЕ във връзка с неговата 60-та годишнина, си помислих: „Има ли още неща за разказване след двата сборника „Първите” и „Първите и ние” и след автобиографичната книга на Мария Бъчварова „Първите и аз”. Но като се замислих, реших, че за нашата гимназия може много, много да се разказва...

Времето, в което тя беше открита, беше съвсем различно от сегашното. Това бяха първите четири следвоенни години, последвани от купонна система, реорганизация в почти всички области. И на фона на

всичко това, на мястото на частните чужди училища, се откриваше първата държавна гимназия с изучаване на чужди езици. Настоящите възпитаници на училището не могат да си представят при какви условия учехме и се изграждахме като личности. Съществуваха доста трудности и за нас, учениците, и за учителите, възпитателите и целия обслужващ персонал. Затова нашите разкази за СУЧЕ ще звучат като далечни приказки....

Много е споделяно за първите спомени, затова ми се иска да разкажа и за последните ни дни в пансиона. Те са свързани с първия абитуриентски бал. Инициативният комитет, който аз оглавявах, реши да поемем разходите, свързани с вечерята и бала на съучениците ни с материални затруднения, както и на учителите, които ни преподаваха, а останалите преподаватели да поканим на коктейл. Точно по това време директорът беше в командировка. Когато се върнал и разбрал какво сме решили, той ме извика и с много строг глас ми каза, че решението ни не е правилно. Не можем да делим и обиждаме част от преподавателите, след като всички живеем заедно в пансиона. Опитах се да му обясня причината, но той не прие обяснението ми, обиди се и не дойде на бала. След седмица той организира втори бал с присъствието на целия преподавателски състав в ресторанта на Стратеш. Директорът ми даде урок по дипломатия, че при всяко действие трябва да се мисли за последствията от него, в случая – обидата у тези, които бяха частично пренебрегнати.

След двата бала започна подготовката ни за въведената същата година пълна задължителна матура, която включваше цели 12 изпита / 4 писмени и 8 устни/ в рамките само на един месец. Но ние превзехме и тази /пета/ височина и през есента на следващата учебна година повечето от нас станаха студенти в различни специалности.

Въпреки годините и сега, когато се съберем, ние се превръщаме в същите юноши, които бяхме преди 60 години. Пеем песните от онова време: немската „Бау ауф!“, френската „Карманьола“, английската „Май Бони“, както и много други. Закачаме се, припомняме си онези трудни, но много хубави години.

Преди десет години, на честването на 50-годишнината на гимназията, един тогавашен ученик изрази учудването си със следните думи: „И ние обичаме училището си, но голямата любов и признателност към него от бившите първи негови възпитаници е нещо, което не можем да си обясним“. Бих му отговорила, че тогава ние бяхме единствената държавна гимназия за чужди езици в страната, че на нас се възлагаха големи надежди.

Сега, когато се разходя мислено по изминалите години, си задавам въпроса, какво ми даде Ловеч, сиреч СУЧЕ, и си отговарям следното: СУЧЕ ме научи на самостоятелност, сама да се справям с трудностите в живота; научи ме, че когато живея или работя в колектив, трябва да се съобразявам с характера и поведението на другите, т.е.- да умея да работя в екип, както днес е модерно да се казва и което се изисква от всеки кандидат за работа. СУЧЕ ме научи още да не вземам бързи решения, а да анализирам задълбочено това, което ми предстои да извърша. СУЧЕ ме накара да обикна още повече френския език, който стана и моя професия. Говорните учения, усвоени тук, ми позволиха още през лятото на 1953 – веднага след завършване на 11 клас-да бъда преводач придружител на група французи, които бяха дошли на почивка в България.

И мисля, че се справих доста добре с първото езиково изпитание. Разбира се, трябваше още много да

уча, за да мога да кажа, че владее добре френски език. Това стана след завършване на висшето ми образование и в процеса на работата ми като преподавател.

Смятам, че мога да нарека Ловеч втори роден град след родния ми град София. И когато мисля за Ловеч и СУЧЕ, виждам най-напред Стратеш, чиито люляци изпращат пролетния си аромат към града. След него се пренасям в стария Варош, където се простира Покритият мост, а срещу него се издигат зидовете на моето любимо Средно училище за чужди езици. Спомените ме натъжават заради това, че годините не могат да се върнат назад, но и ме изпълват с гордост, че съм негова възпитаничка и то от първия му випуск.

*Наталия Калъпова
Випуск 1953*

* * *

When asked to write about my experiences teaching at Exarch Yosif, I cannot help but remember my first trip to Lovech. Keep in mind that I'm from the other side of the planet and had no idea what to expect. My first glimpse of the town was from the highway that leads onto Bulgaria Boulevard and passes Varoshsha and the Kreposta on the right. Breezing by the Baroque Houses on the left and the covered bridges on the right, I could not believe how utterly beautiful the town was and that I would be living here for two years! Needless to say, it was the people of Lovech, and the students especially, that made my time there the best two years of my life.

As far as teaching went, I have never enjoyed a job more or had the opportunity to work with so many fine people, teachers, administrators and students. The students took their studies seriously, were eager to learn and most importantly, were nice people that treated their teachers and classmates with respect. Their natural talents, impressive on their own, were supplemented by a serious work ethic that enabled them to achieve an extremely impressive command of foreign languages. I was stunned by the progress made between September and May of their first year in 8th Class. To meet a fourteen-year-old that doesn't know a word of English in September and then to have a full on conversation discussing a movie with them six months later was absolutely amazing. It was through their own hard work and the dedication of their teachers that they were able to reach these heights. One thing that I cannot omit, which was unrelated to my work in the school, was the proficiency of the students with regard to Mathematics. Anytime anyone asked me about students in Bulgaria, I would say "They're sharp kids and pick up languages fast, but you ought to see them with Math, it's ridiculous; they're doing stuff in 8th grade that we do in 12th grade." So hats off to you future multi-lingual polyglots.

With regard to my colleagues at the school, I would have to say that the students, the town and the entire country of Bulgaria are extremely fortunate to have such a qualified, dedicated staff. Everyone was extremely patient with me,

as I spoke no Bulgarian when I arrived and was unfamiliar with the customs. Working with such nice people made the adjustment to living abroad much easier and this I will never forget. The English staff's command of the English language was stunning. I am not flattering them when I say that there are a great many native speakers of English that do not speak as well as they do. The administration of the school was also wonderful, from the accountants to the assistant principals to the omnipresent and energetic Director Hitov. Few schools, either in the United States, Bulgaria or anywhere else on earth are so lucky to have such an intelligent, dedicated staff.

I will never forget my time in Lovech and will soon be working for the State Department of the United States (our equivalent of your Foreign Ministry.) I do not exaggerate when I say that I hope to be posted to Bulgaria so I can come back and visit often. My two years there made clear to me how wonderful it can be to live away from home. While I doubt I will ever find a place that was the home-away-from-home that Lovech was, it is that great town with its wonderful school and fantastic people that have led me to believe there are plenty of places on earth that I would enjoy living in that are different from where I am from. I owe my interest in the world to the people of Lovech and their school and will forever be in their debt.

Hope to see you all in the not-so-distant-future.

Matt Kelly (US Peace Corps, 2005-2007)

ТОВА МОМЧЕ „БИЙТЪЛС”

Питал съм се не един път какво е онова нещо, което така впечатляващо силно ни сближава – всички нас, които сме получили в различни десетилетия жизнения отпечатък на „Езиквата в Ловеч”. Онова нещо, което импулсивно ни кара да преминаваме на „ти” в общуването с хора, чиито пътища може пряко да не са се пресичали никога с нашите. Достатъчна е паролата „от Немската” и между тези понякога предварително непознати мъже и жени неминуемо и мигновено започва да работи магнитът на симпатиите. Отговорът, до който обикновено стигам в това си питане, е най-често един и същ – споени сме от солидарността на общия Спомен.

Съюзени сме от петте тийнейджърски години в пансиона, през които всичко в нас ставаше пред всички нас. Освен онези конкретности, които ни са се случвали поотделно, общо в нас е утаен в дъното на душата един сякаш пред-зададен спомен за живота ни, труден и весел, в пансиона. Бих казал: толкова различни тогава и още повече сега, ние сме с еднакъв ген - идваме от пансиона. Наред с това, дори и да сме се разминали помежду си с десетилетия, сме „сблизостени” до днес, защото бяхме вплетени в обща тъкан от разноцветни и досега респектиращи ни учители: бохема Найден Ангелов, който актьорстваше и в учителството си; трудно-достъпния, излят като от стомана Балевски; Веселин Калчев, в когото май всички момичета бяха влюбени; не по-малко привлекателния, страховито взискателен математик Любен Петракиев, който сутрин на входа проверяваше дали чорапите ни са черни; строгата Хица Тодорова, която се беше отдала май само на учителския

дълг; историчката Геновева Банкова, която ни влюбваше в Левски и от сърце ни наричаше „мили хора“; Иван Георгиев, денди в най-добрия смисъл на думата, който ни преподаваше машинопис и мечтаеше на глас да пропътува Запада със своята „Лада“... Един мъдър учител беше казал: „Аз съм много хора на много места“. Това изречение може да се обърне: ние сме много и на много места, от различни поколения, с различни характери и кариера, но „азът“ на всеки един от нас е обединяващо намагнитен от спомена за нашите общи учители.

На този фон е блестяща и достойна за подкрепа инициативата на управата и на сегашни учители в „Езиковата“ да съберат писмени спомени за 60-те години на училището. Сол Белоу твърди чрез един от персонажите си, че хората се нуждаят от спомените си, защото „те държат далеч от кошарата вълка на нищото.“ Ретроспекцията, чрез която в нас проговаря разнообразието на собственото ни минало, гарантира възможността да пребиваваме в себе си, да постигаме в ума си нашата собствена свързаност, да усещаме идентичността си. Но личните спомени, толкова нужни, се оказват недостатъчно издръжливи и лесно уязвими, ако не се пресрещат със спомените на други хора. Мъдри умове са забелязали отдавна, че човек започва да изпитва съмнения към спомените си, ако те останат само лични притежания. Несподелената памет изглежда по-скоро плод на въображението, отколкото ретроспекция. Тя става аналог на сънищата, ако не бъде вплетена в мрежа с чужди спомени. Затова е превъзходна идеята личните спомени на хора от различните випуски на Гимназията да намерят място в една пространственост – в мрежата на общата памет.

Моят принос към този юбилеен споменик ще е малък и незначителен. Не е разказ за лудориите, плод на естествената ни пубертетна бунтовност, за кипежа в тогавашните ни млади тела, нито за онова чаровно безразсъдство, което сега ни изглежда възхитително, защото вече отдавна сме неспособни да го имаме. Няма да споделям и онези съвсем лични неща като спомена за вкуса на първата целувка около едно дърво в парка до „Картоненото“. Това са неща безсмъртни, които всеки един от нас е закътал и носи дълбоко в себе си, но които са орисани да си останат уникални, да имат продължителността на живота ни и да са „несъобщими“. Изпитвам обаче потребността да разкажа един дребен, но в моите сегашни разсъждения за онези години емблематичен спомен за вкуса и за времето на моето поколение в „Езиковата“.

Трябва да е било през 68-а. Един от нощните ни възпитатели – възрастен човек или поне тогава така е изглеждал в младите ми очи, нисък, със закръглено лице, с лукав, но все пак добродушен поглед – влезе в стаята и, както обикновено, понечи да загаси осветлението. Това беше задължението му, всяка вечер ни „приспиваше“ ритуално: миролюбиво ни навикваше, за да ни накара да усмирим все още бликащата дневна енергия, после изключваше осветлението и отиваше да спи. Със сигурност съм щял да забравя този човек, ако в онази вечер не беше произнесъл една фраза, която го запечата в съзнанието ми. Преди да ни се поскара за лека нощ, той каза: „Хубаво пее това момче, но защо така силно вика“. Момчето, което и според него пеело хубаво, но смущаваше вкуса му с „викане“, беше „Бийтълс“. В онези вечери някой упорито повтаряше по училищната радиоуредба щастливо и случайно достигналия и до нас „White Album“ на „Бийтълс“. Нощният ни възпитател се беше впечатлил и може би отчасти беше заразен от нашето вълнение, но четиримата от Ливърпул не бяха

за него нещо повече от „това крещящо момче“.

Много по-късно си дадох сметка, че тази връзала се в съзнанието ми фраза е произнесена по времето, когато студенти са били окупирали Сорбоната, а във Виетнам е започвал шурмът на Сайгон. Когато Ян Палах е бил готов да се самоzapали на Вацлавския площад в Прага, а в Пекин „културната революция“ е набирала убийствена скорост. Когато Кубрик е завършвал знамения си филм „2001. Космическа Одисея“, а в боливийските Анди Че Гевара е пресрещал смъртта си. Когато папата е осъждал контрацептивните средства, а сексуалната революция е била на път да стигне до апогея си. В това време ние живеехме в пансиона на „Немската“, сякаш се бяхме уединели в нещо като Кастилия, за която разказва Херман Хесе. Не играехме на стъклени перли като Йозеф Кнехт и останалите персонажи на Хесе, но живеехме в уюта на един почти затворен свят. Заради високите обграждащи стени наричаха „Езиковата“ и с друго име – „Бастилията“. Ние живеехме уж в същото, но реално в различно време от света. Сега намирам успокоение в мъдростта, че всяко зло си има и своето добро. Онези външни граждански, политически и културни вълнения са оставали отвъд стените на „Бастилията“, ние не живеехме дори в града Ловеч, камо ли в Града на света. Но може би пък тъкмо затова, като своеобразна компенсация, беше така интензивен вътрешният ни живот - в пансиона, в личното пространство на всеки от нас и между нас. Този вътрешен живот, който и досега, в спомените, след десетилетия, ни поддържа в близост и ни кара да се идентифицираме като „ние-от-езиковата“. Мисля си, че нашият опит от „Немската“, преживяното там, е като екзистенциален спомен без срок на давност.

*Лазар Копринаров
Внуък 1969 год*

От завършилите към останалите. Една история за рози

Седя в едно мюнхенско заведение с немската ми приятелка и си разказваме спомени от едно време. Оказва се, че и двете познаваме имане и нямаме иръждивите, скърцащи колела на абсурдна, изтъркана идеологическа система и това някак си ме окуражава да `и разкажа моите гимназиални истории. И за начина, по който будни, рошави, хлапашки глави са откривали света и са го моделирали по собствен образец - без граници, без идеологии, бунтарски, на фона на стари рок парчета...

- Имаште една традиция, започвам аз, да подаряваме цветя на завършващите. Бягаше се масово от пансионите, крадяха се цветя, събирахме се на известна градска 'алея за отдих', момчетата дрънкаха на китари, момичетата се червяха и хихикаха и всеки си имаше история да разкаже.

- Hattet ihr nicht Angst vor der Polizei, geflüchtet in der Nacht? Und Blumen klauen, das ist doch Straftat!

- Äh, kannst du nicht mal für fünf Minuten abschalten, die Polizei, Recht, Pünktlichkeit und Ordnung...Ich erzähl

dir `ne Abenteuergeschichte!

- Ja, aber die Blumenbesitzer hatten sich bestimmt darüber geärgert am Morgen danach!

- Natürlich haben sie sich geärgert! Jedes Jahr im Mai! Es gab ja schöne Gärten, aber so rücksichtslos waren wir jedoch nicht. Wir hatten immer Scheren dabei!

Имахме си определени улици и градини, където си режем цветя. Рози предимно. Третата година бяхме открили случайно една къща с нисък дувар и телена ограда, над която през май увисваха розови храсти. Бях взела шивашките ножици от къщи - все пак пенсионерите не разполагаха с големи възможности - и се промъкнахме тайнствено под мижавото улично осветление. Двама-трима се покатериха на дувара, един седеше от едната страна на улицата да пази, друг - от другата, някой следеше как върви работата, друг се мъчеше да укроти гръмкия си смях и някак си отвсякъде се пресичаха непокорни ръчички, нетърпеливи да докопат своята роза.

Защото на изпращане не се ходи без цветя.

Да купиш - ще ти се осмееят. И изглежда някак стерилно.

- Май бяхме прихнали от смях заради цялото приключение и изобщо не бяхме забелязали как стопанката на къщата се беше промъкнала на тъмно във фоеето и явно в сумрака се мъчеше да разбере какво се случва. По едно време блесна лампа, жената се провикна:

“Какво търсите там сред розите, бе, хаймани с хаймани!?”

Наскачахме. Награбили туйките рози се разбягахме, някои се разтичаха по пресечните малки улички, други хванаха грешния край и се озоваха на главната и добре осветена улица, С РОЗИТЕ!

Тичахме, без да се оглеждаме и без да спрем до стъпалата на Езиковата. Някой ненаситник се беше спрял в градската градина за още плячка и беше попаднал на полицаи. Не помня какво стана с него, но сигурно щях да си спомням, ако беше сериозно.

Смяхме се до припадък, задъхани, сграбчили цветята, изобщо не усещахме бодлите, опиянени от случката, от изненадата, от тичането, от розите.

Намерихме едно самотно такси и едва се намъкнахме вътре - бяхме останали не повече от петима, с всичките рози, трябваше да ги оставя у нас, за по-сигурно, и да си ги разделим на сутринта. Наблъскахме се в таксито и ако някой ни беше гледал от страни, сигурно щеше да се почуди защо са натикали тия рози в тая кола и къде ги карат. Таксиметровият шофьор беше малко смутен от листенцата, бъркащи в очите му, докато кара, но се смееше с нас. А ние не млъкнахме!

Някъде към полунощ звъннах на звънеца у нас с леко притеснение, дали няма да ме смърят (пак) за късния час. Или пък за розите. Майка ми отвори вратата и...се усмихна сънено: “Къде ги набрахте толкова много, аз ти бях приготвила до вратата една ваза с вода, но...чакай, чакай, ей сега ще ти наляя легените от банята и ще ги сложим, ...дай, дай да ви помогна!”

Не помня нищо от останалата част на нощта. Помня само пластмасовите легени рози в коридора.

На следващата сутрин се изтъпанчих с микрофон и лист писаници в ръка в двора на Езиковата. Бяха се обърнали към мен да напиша нещо от оставащите към завършващите. Така го и бях озаглавила. От оставащите към завършващите.

Дълго време не ми идваше нищо на ум, написах го в последния момент, бях чела нещо за пристанища и попътен вятър и ме беше сполетяла случайно муза. Четях, смутена от кълтящия ми глас в целия двор, и от страх да не запъна някъде, бях забила глава в листа си. По средата вдигнах очи и видях едно момиче от завършващите, беше най-отпред, бликнала в сълзи наред тълпата, сякаш някой насила я пъдеше.

Гласът ми се разтрепери, напълниха се и моите очи и единствено на инат успях да допрочета, каквото имах.

По-късно, следобед, някой ме помоли да му дам копие от това, което съм чела. Разпечатах няколко бройки и ги раздадох.

Две години по-късно, на моето изпращане, чаках своето послание от оставащите. Не можах да се концентрирам по време на цялата церемония. Бях прекалено объркана от бързината, с която мина и моето време, беше ме страх да тръгна към знамето и малките класове, не знаех какво точно трябва да направя, когато мине и последният клас... Ситни, насълзени, непознати очи ме прегръщаха и ми подаряваха цветя.

Стисках ги здраво целия предиобед. Когато официалната шумотевица приключи, при мен дойде едно момче от бившите и ми натика един сгънат лист в ръцете.

- Ето, заповядай, чети! Сега вече разбираш какво беше за мен преди две години.

Разгънах листа. С крив почерк в края беше написана дата - май. 2003 година. Това, което беше напечатано на него, беше моето послание към завършващите тогава...

От оставащите към завършващите.

От завършилите към завършващите.

От завършилите към останалите.

P.S. Не мисля, че моята немска приятелка разбра историята ми. Всъщност не мисля, че някой, който не е учил в тази гимназия, някога е разбирал историите ми оттогава. Ето защо я разказвам на вас!

*Лора Любенова
Вупуск 2005*

1,2,3,4,5,8,7, или... my Columbia dream

Колумбийският университет (Колумбия) в Ню Йорк е основан с харта от английския крал Джордж II през 1754 г. Колумбия е по-стара от Американската Декларацията за Независимост и третото висше училище по

ранк след Харвард и Йейл. Една alma mater (богиня-майка) родила FM радиото, лазера, трег-алгоритъма, и 92 нобелови лауреати.

На Западна 120-та улица между авенютата Амстердам и Бродуей е главният вход на Факултета по Педагогика към Колумбийския Университет (Teachers College). Тук Торндайк открива закона за ефекта, който е сходен на закона за подкреплението, независимо формулиран от Павлов четири години по-късно. На Торндайк е посветено северозападното крило на сградата, в чийто подзамия той и колегите му най-често са провеждали лабораторни психологически изследвания с птици. Торндайк започва да изучава човешкото обучение, като прилага откритите принципи в поведението при животни в работата си с деца.

Пет етажа над експерименталното подземие на Торндайк се разхождат призраците на лабораторните петли (призракът на кучето на Павлов може би все още слюноотделя, но другаде), няколко професора, аз и 18 други студенти от катедрата по вербална анализа. Вечерно време изучаваме радикален бихейвиоризъм, анализ на вербалното поведение, и функционална педагогика, а през деня изследваме и преподаваме на деца с разстройства на развитието, поведението и емоциите. През почивните дни печатаме десетки страници с научни изследвания и чакаме те да бъдат публикувани в световно утвърдените журналы по педагогика и поведенческа психология.

Началото на пътя ми към Колумбия (все още говоря за университета, не за държавата) е един мързелив селски следобед преди двадесет и пет години, когато с прабаба започнахме спор за това как се изписва цифрата шест. Аз твърдах, че две кръгчета изписани едно върху друго е шест, а баба ми казваше: „Това е осем, а не шест”. И така, аз пишех с химичен молив осмиците преди седмиците и бях твърдо(главо) убедена, че баба Рада е изкуфяла и не знае какво говори. Две години след този спор тръгнах на училище и моите осмици застанаха след седмиците, а аз бавно започнах да изучавам многото лица на научната и не до там научната истина.

Зад гърба си натрупах 18 години редовно образование и 4 години преподавателска и терапевтична дейност. Какво научих през моята кариера на ученик? Научих се да не се страхувам да правя грешки. А какво научих от моя опит като учител и терапевт? Научих, че грешките на моите ученици отразяват моите неефективни преподавателски методи, а не способностите на самите ученици.

Пожелавам на всички мои учители и сегашни колеги от Езиковата на многая лета, а на дипломиращите се (в това число и моя милост) – дълъг и успешен път!

Весел празник,

Вен(ета) Димитрова
Внуък '1999

Спомените

Учих в Гимназията, когато още имаше Картоненото, а диспансерът стоеше относително самотно до една от оградите – достатъчно ниска да я прескачаме, когато напускахме без разрешение територията на училището и пансиона. Беше в началото на 60-те години. Бяхме първият випуск, приет с конкурсен изпит. И все пак достъпът до този изпит, доколкото си спомням, беше определян на местно равнище от районни партийни комитети. В София и Бургас имаше вече немски езикови гимназии и нашият кръг беше по-скоро от представители на други краища на страната: Русе, Видин, Разград, Плевен, Велико Търново, Габрово, Горна Оряховица, Благоевград, Самоков, и разбира се, от Ловеч и околните села. Множество нежни диалекти, които бързо се изгубиха в уроците и общуването с учителите. А те определено умееха да ни моделират – с думи, музика и дух, с разкази за света на живота в Германия и България, в Европа и по-далеч. И разбира се с математика и физика. Не ви забравяме, скъпи. Станчев и Маминка, Анджели, Хица, Калчев, Преседашки, Нюсер, Хайдеке, Опелт. Дадохте ни много и ви благодарим с дълбок поклон.

Сега съм професор с докторски титли и ме приемат за добре реализиран представител на випуска 1961-1966 г. Преподавам във Факултета по журналистика и за моя радост срещам от време на време студенти, завършили Гимназията. Признавам си, тогава навлизам в дебрите на конфликта на интереси. Не мога да ги оценявам наравно с останалите. Стремя се да ги приютявам и подкрепям. Но навярно това е просто част от загадката на духа, пуснат преди години от бутилката в някое запустяло кътче на парка. Странно колко голям и красив изглежда в спомените ми този парк, а при всяко посещение през последните години е нещо малко, осакатено и запустяло. Навярно старчески синдром за оценка на младото ни минало. Имам го обаче на снимка и мога да докажа, че времето не го е пощадilo.

Говоря за 45 години, изминали като дни. Спомените ни са много живи, споделяме ги с надвикване, когато се съберем. Влизаме в училище, намираме старата стая, все още същата, стълбът отсреща си стои, къщите не са се променили. И си спомням час по немски, преподава ни съдържаният и великодушен Нюсер, а отсреща започва да гърми радио. А той, който предишен час ни е питал коя е била музикалната тема на симфонията на Брамс, която сме слушали изпратени под строй в местната концертна зала, сега внимателно поучително споделя, че не би трябвало хората да нарушават правата на другите, когато консумират собствените си развлечения. Докато аз си спомням, Любо е излязъл отпред и имитира учители. Най-добре се получава с прогнозата за времето на Станчев. Но и Нюсер винаги е включен в програмата. Той влиза, поздравява и казва: Hinsetzen, но ние харесваме повторението на фразата и погледа му, вдигнат от дневника, и продължаваме да стоим прави. „Hinsetzen, haaabe ich gesagt“. Сядаме. Седим на старите си чинове. Правим снимки. Любо ни ги изпраща. Слизаме по стълбите, изтъркани от десетки випуски след нас. Спомняме си как Любо, Илиян и Тошко прескачаха по пет стъпала наведнъж, за да пристигнат първи в столовата. Сега слизаме бавно и тежко.

В същата стая всеки ден учехме уроците си с помощта на възпитател. Първият ни възпитател в под-

готво беше Борис Парашкевов, сега уважаван професор в Софийски университет, изключителен преводач на немска литература. Той доста отегчено ни проверяваше речниците и домашните, но не пропускаше шанса да разпитва за диалектни думи от родните ни места. Това стана после специалното му поле на изследване и в немското езиково пространство. Дъщеря ми беше негова студентка, влюбена в него като всички останали от групата ѝ - в беловласата му достолепеност и голям дух. Не ни помни по имена, и аз всеки път му се представям отново, но помни тази своя първа година след университета в Гимназията. Сигурна съм, и на него тя е дала и шанс и време да намери себе си.

След това, в осми клас, възпитателка ни беше съпругата на преподавателя ни по география, Frau Opelt. Държеше се с нас като със собствени деца, глезеше ни, а ние ѝ се качвахме на главата. Вместо да пишем и учим, играехме пинг-понг над главата ѝ. Обичахме я. Една вечер влезе в спалнята ни, за да ни каже лека нощ, и ни хвана да играем карти. Крием картите и мълчим, а тя се прави че не вижда и се опитва да ни заговори. Пак мълчим. Излиза обидена, ние тичаме след нея, но не знаем как да ѝ го кажем. Че ни е по-леко, ако ни навика? Че не сме свикнали да общуваме с възрастните? Че ни делят светове? От далечината на времето благодарим и поклон. Нещо е останало и ни помага и днес.

Най-често си говорим за Анджело. Учител по български език и литература, нетипичен за времето, стихен в преподаването, разгорещен в разказа за любимите си автори. Не е случайно, че доста преди съпротивата на младите в света от 68 година, той постави „Спасителя в ръжта“ и даде на едно от най-будните и непокорни момчета ролята на Холдън. По-късно това момче написа книгата „Вчера“, която стана култов роман и сценарий за култов филм, приеман за свидетелство на времето на десетки поколения у нас. Владо не е от нашия випуск, но имам право да го броя за един от нашите. Защото беше приятел на съпруга ми Николай, пристигнал от Западна Германия, ръсещ вирусите на западното влияние. Или защото неговата Дана от филма беше в нашия випуск.

Споделяме и какво ни е дала Гимназията. Дала ни е език на велики творци, философи и учени. Отворила е широк прозорец на знанието, дала ни е път към света. Но си мисля, че ни е дала нещо още по-важно, а то е великото чувство да принадлежиш. Това е не само принадлежност към някаква устойчива група, каквато сме всички, завършили тази гимназия. Това е поведение и стил на живот, който ни помага точно толкова, колкото и чуждият език. В пансиона и в гимназията се научихме да се съобразяваме, да сме толерантни, да приемаме и да правим заедно някакви неща. Например да сме добри колкото най-добрите. Или да подготвяме заедно празници със сценки, хора и песни. Да подготвяме с подгответата техните фестивали. Както виждате, научили сме се на неща, на които сега уча студентите с буквари по мениджмънт. Или на които ни учиха в първите години на демократичните промени в курсове за работа в екип, за обучение по права на човека, за менторство при работа с деца в риск и така нататък.

Даде ни го Гимназията, пансионът, учителите и възпитателите. И ние бяхме там и разбира се, участвахме.

*Петранка Димитрова Тужарова /сега Филева/
випуск1966*

Спомени за Нашето време в Немската езикова гимназия - Ловеч Как тези пет години предначертаха моята съдба

Животът ми се оказа низ от пътувания...В буквален смисъл прелитам 400.000 мили в година между петте континента. В друг смисъл пътувам към нови култури, нови приятелства, нови предизвикателства.

Всичко започна с едно пътуване на четиринадесетгодишна възраст. То е впечатляващ факт в живота на всички нас, учениците от Немската Гимназия в Ловеч. Беше ми посочен от Франк Бауер, председателя на Борда на Директорите на Българо-Американския Инвестиционен Фонд: „Вие сте напуснала Вашето семейство на 14- годишна възраст, за да отидете в друг град и да прекарате тийнейджърките си годините в общезитие с Ваши връстници...”. Беше много повече от това.

Имах усещане за вдъхновеност, за мисия, за принадлежност, за търсене, за развитие, за напредък, за познание. Създаваше го целият преподавателски колектив под ръководството на директора Стефка Милева. Млад и амбициозен ръководител, с новаторски дух, с професионален екип, преподаватели легенди, в училище с история! В Ловеч имаше всичко: дух, емоции, ценности, гордост, съзидание, усещане за мисия, грижа, дисциплина, творчество, спорт и смях. Бяхме деца, изпратени от своите родители да намерим нов дом и нови родители. За мен този дом беше прекрасен...

Нямах идея накъде ще поема след последния училищен звънец. Моите родители ме съветваха да възпроизведа тяхното образование. Но аз вече бях заредена с мисълта, че можем да постигнем повече. Краси Илиева отново вдигна летвата и с присъщата си строгост и едновременна майчинска грижа ни предначерта: „Ще учите още чужди езици, ще учите право и икономика и въобще заминавайте по света, подготвени сте!”. Така и стана. Ученици от Немската в Ловеч се оказахме около 15% от приетите в МИО в София и оттам - по света.

Строй се, преброй се, Подготве!

Момичетата от подготвителен клас бяхме настанени на първия (почти приземен етаж) в женското общезитие. Големите от 11 клас бяха въвели стандартна неделна процедура за преглед на донесените от къщи пари и храна. Минаваха от прозорец на прозорец и докато оглеждаха новото попълнение, залъгваха неделния глад и попълваха своите скромни джобни финанси. Бяхме лесна плячка. Все пак на тази възраст разлика от пет години си е направо друго поколение. Тази работа ми се видя леко несправедлива и един ден реших да се разбунтувам. През следващите осем месеца горещо съжалявах за този си опит. „Бандата” - водена от Николай Бъчваров (Здрасти, Ники!)- превърна живота ми в кошмар. Снежни топки, смразяващи погледи, страшни истории, разказвани със смразяващ глас! Срегнахме се след десет години и се смяхме от сърце на историите, които ни свързваха.

Сълзи в очите, звезди в косите...

В осми клас бяха четири паралелки, клас А, Б, В и Г; класните стаи се намираха една до друга на първия

етаж в сградата на гимназията (това разположение беше удобно за прескачане през прозореца от улицата директно в класната стая след втори звънец, помагаше при успиване сутрин). Когато ние бяхме девети клас, училищното ръководство реши да образува нова, пета паралелка „Д“ от съществуващите четири тогавашни осмокласници. Ужас! Минаха през класните стаи и прочетоха по пет имена от всеки клас. Учениците, които чуеха имената, трябваше да си „съберат багажа“, да напуснат стария клас и да се отправят към новия „Д“ клас.

В коридора беше образуван шпалир от любопитни ученици, наблюдаващи кои са „белязаните“. Чувствахме се като „Клетниците“ от Юго. Раздялата с приятелите и с класа на тази възраст е общо взето по-лошо и от това да те зареже гаджето! Седнали в новата класната стая, момчетата плачеха, момчетата бяха ядосани и объркани. Единственият светъл лъч в този истински трагичен момент беше младият и симпатичен господин Крайчев (не си спомням момиче, което да не беше влюбено в него), който, влизайки в първи час на новия „Д“ клас (едва ли това беше случайно), с усмивка и с присъщото си заразяващо чувство на хумор, каза: „Хайде сега, сълзи в очите, звезди в косите, толкова сте красиви!“.

УПК, такова чудо не бяхме виждали до 1984 година

В 11 клас ни връхлетя нова щуротия (извинения към създателя на тази идея). Учебно-Професионален Комплекс представляваше изучаване и сертифициране за конкретна професия в последната година от гимназиалното образование с идеята да се получи нещо като хибрид между хуманитарното образование в гимназиите и професионално образование в техникумите. Специалността, която се налагаше да придобием в УПК в Немската гимназия, беше Монтьор на механични и автоматизирани контролни-измервателни системи. Такова объркване настъпи още при обявяване на идеята, че някои ученици решиха да се преместят в други училища, където професии като: „търговец“, „рецепционист“ и други подобни изглеждаха далеч по-логични. За най-лоялните ученици към Немската, започна една целодневна мъка по изучаване на датчици, електрически вериги и какво ли още не от сферата на инженерните науки. Мъката беше също толкова голяма и за преподавателите, заели се със задачата да създадат наченки на специализирано техническо мислене в пълните ни с чужди думи глави.

Немската гимназия в Ловеч не беше просто училище за изучаване на чужд език. Това беше прозорец към големия свят; житейска школа, която година след година превръщаше обърканите и търсещи себе си деца в умни, амбициозни и любопитни млади хора, напускащи двора на училището с прекрасни спомени и приятелства и окрилени да посрещнат с ентузиазъм предизвикателствата на живота извън оградата на училище.

Горещо благодаря на всички Вас, прекрасни преподаватели, за нашите незаменими пет години в Немската в Ловеч!

*Павлина Маринова,
Вупуск 1985*

Езиковски спомени

I. Дон Кихот се смее

В подготвителен клас учехме на новопостроения етаж, където още не беше монтирано парно отопление. Топлехме се с голяма призмобразна печка на твърдо гориво. На вратичката ѝ от чугун бе излято цяло „произведение на изкуството“ – мускулест пернишки миньор добива въглища с огромен чук в ръка.

Преподавателката по литература Гълъбова се сгушваше зиморничаво до печката във вече посивялото си палто от нещо като бял губер и в просъница изслушваше наизустените от христоматията „бисери“.

Изучаваме „Дон Кихот“. На дъската е Лили Градева. Тя е наизустила дефиницията на главния герой за свободата, която той казва на верния си копиеносец Санчо Панса. От устата на Лили обаче въпросният цитат се лее на местен ловешки диалект:

- Свободътъ, Санчо....

Др. Гълъбова се стряска в дрямката си и жално проплаква:

- Каква „свободъ“ бе, Лиляно!

Това не беше краят на историята около Дон Кихот. Диана Х., една от трите Диани в класа, родом от Троян, е изпитана да направи характеристика на Дон Кихот. Тя изпява дословно и набързо всичко, наизустено от христоматията, и млъкна. Настава грозна тишина, която учителката нарушава с въпроса:

- Е, и?

Диана завърта отново същата плоча. Историята се повтаря:

- Е, и?- пита в полудрямка Гълъбова.

За да покаже, че е приключила окончателно своето „експозе“ и няма какво повече да каже, Диана декларира:

- Изобщо Дон Кихот е шантав!

Др. Гълъбова е стресната, трогната, но не и очарована.

II. Тео Гъбата и гимназиалната мафия

На всеки етаж в общежитието имаше отделена по една малка стаичка, в която държахме излишния си багаж. Тези помещения наричахме „куфарни“, защото най-често там имаше картонени куфари, боядисани в кафяво.

„Куфарните“ редовно се тарашеха от гимназиалната мафия, предвождана тогава от един бъдещ генерал от разузнаването. От куфарите се изваждаха скрити хранителни продукти и се унищожаваша открито от компанията, подобно на аутодафе. Според извършителите това било борба с егоизма и създаване на колективни навици. Може би не бяха далеч от истината – имах съученичка, която ядеше изпратения от къщи конфитюр в тоалетната.

Тео Гъбата, не знам откъде дойде този прякор, не беше съгласен с бъдещия генерал и неговата тайфа и имаше защо – често в куфара му се съхраняваха по 2-3 петалца суджук, изпратени му с много любов от родното Попово.

Тео реши да направи контрадемонстрация. След като събра достатъчно зяпачи, стъпи на леглото си само по гащета, извади от куфара едно апетитно суджуче, размаха го високо като отец Паисий своята история и след това го пхна в гащетата си. Изчака малко и след това се провикна:

- А сега, който иска, нека да яде!

Ефектът беше поразителен. Публиката се оттегли тихомълком, а Теовите лакомства вече никой не докосна.

III. Езикови шегички

Невероятните езикови комбинации на Тони бяха нещо уникално. Мога да дам много подобни весели примери от онова време. Някой от нас беше превел името на генерал Столетов: General Hundertjahrealt, а името на Стара Загора звучеше така: Alt nach oben.

За да жонглираш с езиковите понятия обаче, се искаше задълбочено познаване на езика. А ние го изучавахме на възможно най-високо ниво. Постоянно имаше по 5-6 семейства учители от ГДР. Помня по-късно с цел икономии за по шест месеца изпращаха български учители на езиково обучение в ГДР...

Задължаваха ни да говорим немски денонощно – на двора, в столовата, в пансиона. Уличеният, че говори български, получаваше черна точка, ходеше се при директора, викаха се родителите, дори се намаляваше поведението. Този йезуитски метод обаче даваше своите плодове – още в осми клас разговорният немски биваше овладяван на много високо ниво.

Когато някой говореше твърде тихо, оригиналната Румяна го приканваше да говори по-високо с: Hoehher, bitte, вместо с Lauter. Тя ни беше и основен информатор за съдържанието на преводния материал в часовете по превод, тъй като водещият предмета др. Дочев ги беше давал на випуска на две години по-голямата `и сестра Иванка.

Много издевателствахме над възпитателите в следобедните занимания. Бяхме набедили например др. Попова, че казала на ученик, четящ вестник вместо учебник: Bleibe die Zeitung!, вместо да използва глагола lassen.

Аз веднъж също съвсем неволно разсмях класа. След налучкан сполучлив отговор Фрау Волф ми каза: Na, siehst du?, а аз отвърнах: Ich sehe nichtst...

Орлин Попов
Випуск 1968

Нашият хор и лятото на 1968 година

През 1964 година, когото нашият випуск престапи прага на езиковата гимназия в Ловеч, в страната имаше само няколко, 5-6 училища с изучаване на чужд език. Ние бяхме много горди, че сме приети в тази елитна гимназия. По-късно обаче бяхме още по-горди и щастливи да бъдем участници в изключителния смесен хор на гимназията под диригентството на Веселин Калчев.

Всичко започна в 8-ми клас в час по пеене. Нашият уважаван учител ни помоли да се явим след обяд в театралния салон, където беше пианото за прослушване. Той набираше нови членове за училищния хор.

Никой от нас нямаше ясна представа, дали има талант да пее. Спомням си как една наша хубава съученичка сподели своите съмнения, на което той чаровно се пошегува: „Момиче, само като погледне лицето ти човек, то самото е песен, как няма да можеш да пееш?!“ И тя запя, както всички ние, с радост, с въодушевление, година след година до завършването на гимназията. Повечето от половината от нашия клас пеехме в хора.

Репетициите ни се провеждаха седмично вечер в театралния салон. При разучаването на всяка нова песен пеехме всеки глас поотделно. На края се събирахме четирите гласа заедно и песните добиваха завършеност. Нашият диригент се справяше с всякакви ситуации с умение и усмивка. Той беше и строг, и вискателен, и търпелив, и разбиращ. Съумяваше да ни предаде своето очарование от музиката. Той умееше да запали сърцата ни за дадена песен, да ни накара да пеем, да повтаряме многократно пасажи, докато постигнем желаното съвършенство на звучене и самите ние усетим радостта и лекотата от добре свършената работа.

Веселин Калчев влагаше душата и сърцето си в работата си, той ценеше всеки един от нас като незаменима част от едно цяло. Ние му отговаряхме със същото, събирахме се с удоволствие да пеем, очаквахме нещо ново и интересно да се случи и да освежи ежедневието ни в пансиона.

Ние участвахме във всички празненства, организирани в гимназията, канеха ни на тържества и в Ловеч.

Учителят ни ръководеше успешно и оркестъра на гимназията, обработваше музикално нашите песни, пишеше музика на нови песни.

Успехите на хора не закъсняха. Той получи орден “Кирил и Методий” II степен, избран беше многократно за лауреат на Републиканския фестивал на художествената самодейност.

През 1968 година бяхме избрани да участваме в Деветия международен фестивал на младежта и студентите в София. Това бяха силни, емоционални моменти за нас, защото бе направен запис за телевизията. Цялата страна можеше да ни види и най-важното – нашите родители, можеха да ни се радват!

Хористите от нашия випуск вече бяхме на 18 години. За някой от нас това беше първият престой в столицата, първи контакт с хора с друг цвят на кожата, с други култури и разбирания.

Първият етап на подготовката ни за фестивала беше в Тетевен. Малкото градче е живописно разположено в Тетевенския Балкан, заобиколено от отвесни скали и гористи ридове, е очаровало не един от посетителите си, сред които е и Иван Вазов.

Беше юли, примамващата зеленина на околните склонове, бистрата планинска река, Бели Вит, течаща

наблизо, ни привличаха и правеха нашите дълги репетиции досадни. Но ние трябваше да сме добри, пеехме и мечтаехме за успех и овации.

Престоят ни в София започна една-две седмици преди откриването на фестивала.

Бяхме избрани да носим националния флаг при откриването на фестивала на стадион „Васил Левски“. В две редици, с вдигнати високо над главите ръце, носехме знамето на България и треперехме от възбуждане и радост, че преживяваме такъв важен и силен момент. Стадионът беше препълнен от млади оживени хора, ечеше от хиляди възбудени гласове, тресеше се от емоционален заряд. Хиляди младежи, говорещи различни езици, с различни разбирания и убеждения, се бяха събрали, сплотени от стремежа за свободна изјава на словото, на правото за образование, работа и щастие. Неизразимо силно усещане за съпричастност и доброжелателство ни изпълваше.

Друг много силен момент, запечатан в спомените ми, беше нашият концерт на площада пред тогавашния мавзолей. Откритата сцена беше на централно място и очаквахме много посетители и бивши ученици от гимназията. Ние всички бяхме притеснени и напрегнати. Нашият чаровен диригент вярваше в нас и ни ободряваше. Той имаше необичайната дарба да сплотява, да ни внушава сигурност и вяра в собствените сили и качества. Веселин Калчев превръщаше репетициите в незабравими мигове на преодоляване на трудностите при дадена музикална интерпретация, даряваше усещането за съвършенство на изпълнението ни на концертния подиум. Така беше и на този концерт. Много бивши ученици на езиковата гимназия стояха изправени пред нас, с разплакани очи, ръкопляскаха продължително и викаха за бис. Те почитаха любимия диригент и празнуваха с нас, техните наследници в този превъзходен хор.

Участието в нашия хор, с този възторжен диригент, е оставило много силни емоционални следи в спомените ми. Трудно се намират думи за това неотразимо усещане на принадлежност към един добре организиран и функциониращ ансамбъл, който правеше толкова много слушатели щастливи и оптимистични не по-малко от самите нас. Това силно усещане бе, че с нашите песни правим света по-ведър и по-добър!

*Маргарита Дикова-Олсон
Внуък 1959*

Мрамор

Тръгнах си от Езиковата преди девет години. Времето изсече всяка наивност така, че трудно се помнят лицата без думи.

Каквото трябваше – случи се. На други места уж се променяш бързо, но, колкото повече нещата около теб се променят, толкова повече си остават същите. От време на време сънувам мрамор. Причудливо видение с розови нишки, отгоре растат стръкчета трева. Абстрактната картина в съня идва от стихотворение, което помня от часовете по немски. И днес си представям тревата и мрамора, а думите ми в съня ми се губят.

Отивам до Стената. Там мрамор – ясно е – няма, но всяка пролет избуява трева.

Хубавото на някои неща е, че не се променят. Мисълта за последното често плаши, ала обикнеш ли я, дава надежда и пристан.

*Илиана Найденова,
Винуск 2001*

ВИЖДАЛ СЪМ ЛЕНИН ХИЛЯДА ПЪТИ

Сградите на бившия американски девически колеж са пълни с пиана. Едно от тях е в помещенията на бившата протестантска църква, които сега са превърнати в учебни стаи. По клавишите му движи ръце Иван Белославов от по-горните класове на френския отдел, на стол край него седи Фриц Бьоме. Бьоме преподава литература, любимото му занятие обаче е музиката. И понеже е силно заинтригуван от проявяващата се у Иван, необикновена може би, дарба да композира, с готовност му отделя част от времето си. Седи сега пълничък и розоволик, в профил прилича на Герхард Хауптман, за когото наскоро ни преподаваше в часа по немска литература, и пак както обикновено е сприхаво възбуден и недоволен от нещо. Анастасия от нашия клас е застанала зад гърба му и превежда на Иван късите му, нервни забележки. Другият от немските ни преподаватели Грюнвалд, също обича музиката, неговото хоби обаче са маршовите песни. Обича, когато под строй отиваме в града на кино, да крачи край редиците ни, облечен в синята си риза с жълтия знак на FDJ върху ръкава и да пее с нас *Vau auf! Vau auf! Vau auf!* песента, превърнала се в емблема на немския отдел, заради чийто натрапчиво запомнящ се, наподобяващ лаене, припев иронично ни се подхилват от английските и френски класове. Грюнвалд е специалист по математика, но по липса на достатъчно учители чужденци ни преподава и география. Набляга особено силно на идейно-възпитателния момент. В урок за икономиката на Великобритания например от него може да се чуе следното: “В Англия се отглеждат извънредно голям брой говеда. Най-голямото говедео е Чърчил.”

До такива политически евтинии Фриц Бьоме не слиза никога. Макар на моменти да е плашещо избухлив, държанието му излъчва олимпийска извисеност над посредственото и делничното. Има непохватими навици. В определен час отива да се разходи до люляковите храсти над близките скали, в определен час слиза в беседката пред къщичката, където е настанен, да изпуши поредната си лула. Човек съвсем лесно би могъл да се поддаде на внушението, че в провинциалния Ловеч той е дошъл направо от класическия Ваймар, където ежедневно на чаша кафе е водил беседи с Гьоте. Облеклото му е безукорно. Петънце не може да се види върху кафявите му, не съвсем нови, но елегантни и грижливо лъснати обувки.

Именно в обувките на двамата музиканти са приковани очите на нас, неколцината сеирджии, които тихо се прокраднахме покрай стената и седим сега на задните чинове. Зад пианото Иван Белославов се прави, че не усеща нашите дебнещи повод за смях погледи. Решава обаче, че е време да ни възнагради за търпението. Лeko повдига крак и ние виждаме това, което всъщност знаем: че под черната, добре лъсната кожа на завързаната отгоре с връзка, както си му е редът, обувка изобщо няма подметка и дясното му ходило, с което от

време на време натиска педала на пианото, е съвършено босо. Не успяваме обаче да дочакаме реакцията на Фриц Бьоме, за когото се знае, че педантично държи всеки ученик, и то не само от немския отдел, да влиза в училище с чисти и добре лъснати обувки. След първия непрегълтнат кикот от последния чин той се извъръща назад и, без дума да каже, така ни гледа, че ние набързо се изнизваме покрай стената обратно в двора на бившата църквица.

През втората или третата година в това наше училище Фриц Бьоме, неочаквано за човек, който толкова се различава от демонстративно правоверния Грюнвалд, ни даде да научим наизуст стихотворение за Ленин. То започваше с изречението *Ich habe Lenin tausend Mal gesehen* (Виждам съм Ленин хиляда пъти). Оттам нататък авторът, или по-точно лирическият герой, както се казваше тогава, изреждаше символичните си срещи с великия, обожествяван революционер атеист. На барикадите, в редиците на демонстриращите работници, на полето, в окопите, край тъкачния стан... До хилядата срещи не го докарваше, но и четирийсет от тях (по обем стихотворението надхвърляше печатна страница) трудно можеха да се запомнят и изброят.

В час по немска литература, без да отваря учителски бележник, както правеха другите, Бьоме извика най-напред моето име. Казах заглавието (*Ich sah Lenin*) и изброих три от срещите. По-нататък беше безсмислено да се опитвам да продължа. Бьоме търпеливо чакаше. Гледах строгото му, стилно издялано лице на човек от германския Север. Той наистина приличаше на Герхард Хауптман. (За самия Хауптман пък една отровно-иронична немска авторка беше писала, че приличал на бабата на Гьоте.) Невъзможно беше този човек, който така впечатляващо и запомнящо ни говореше за Лесинг и Шилер, за Бетовен и Шуберт, да харесва тази измъчена, звучаща като профсъюзен доклад псевдопоезия. Може би той нарочно ни изпитва. Исква да разбере какво мислим за всичко това. Добре, ще му го кажа. И казвам:

Genosse Boehme, das ist kein Gedicht.

Was?

Das ist kein Gedicht.

Hinaus!* крещи моят учител и сочи вратата на класната стая.

* - Другарю Бьоме, това не е никакво стихотворение.

- Какво?

- Това не е никакво стихотворение.

- Вън!

Бележка на автора: Откъсът е глава 62 от автобиографичната книга "Поражението" (Издателство ЖАНЕТ-45, 2003). Персонажите не са измислени, но имената им са променени.)

Константин Илиев,
Випуск 1956

Ловешката пролет

Винаги, когато се връщаме от пролетна ваканция, усещам, дошлата в наше отсъствие пролет, преобразила неузнаваемо нашето училище.

Дърветата в парка бяха раззеленени, в тях пееха птици, пейките бяха стоплени и ни мамеха да седим там с часове. Зимното скучно и сиво ежедневие си беше отишло. Всичко беше друго. Даже и бай Драган-бръснаря (а по необходимост, продиктувана от правилника на училището, и фризьор) си беше сменил каскета, а портиерът бай Радой (der erprobte Genosse) беше с пролетно- лятно- есенната си куртка.

Събуждаха се и измъчените ни от постоянния бяг към по- добри бележки души.

Времето, в което се строявахме за влизане в стола, не беше вечетолкова тягостно, във всички между- часия излизахме в парка, забравяйки, че трябва да си припомним наизуст “ фактически материал “ (цитати от литературните произведения), пеехме песни, а вечер правехме незабравимата “Подружка, моя....”, на която се пробуждаха първите, силни и най-чисти трепети на любовта, която преобразяваше красиво детските ни души. След такива вечери възпитателите трудно ни прибираха да спим. Не искахме. А и не можехме. Навън пееха славеи, миришеше на люляк, от вечерния Ловеч идваха звуци, които тогава възторжено идентифицирахме с лелеяната свобода, таинствена, привлекателна и жадувана. Пролетта жужеше във въздуха - красива и многообещаваща. Как да спиш в такава нощ?! Мечтаехме!!

Но най-прекрасното нещо, което донасяше пролетта, беше празникът на гимназията. Чакахме го дълго, с нетърпение, рисувахме го в мислите си, готвехме се за него и..... той най-сетне идваше - ослепителен и вълнуващ. От цял свят се стичаха бивши ученици, носещи мощната вълна на безкрайна благодарност към училището. Всеки разказваше за пътя си, като не пропускаше да каже, че доброто, което е постигнал, се дължи на образованието, получено в нашето училище. Но най- впечатляващото беше привързаността им един към друг, оценена мъдро от дистанцията на времето и ГОЛЯМОТО ПРИЯТЕЛСТВО. Ние - по-малките, гледахме с ококорени очи и тогава разбрахме, че то е велико нещо, стоящо много по-високо от егоизма, дребното и преходното и неговата красота ни “зарази” и то завинаги.

За “ заразата “ да бъдеш приятел, аз благодаря с цялото си сърце, защото това ни прави богати, дори в днешния 21 век.

И днес, винаги когато пукне пролет, аз си мисля за Ловешката пролет, усещам уханието на Стратеша, чувам бълбукането на

Осъма в Башбунара и благодаря на Бог за едно от най-прекрасните неща в живота ми – моите приятели от нашето училище .

Обичам ви!!!

*Лилия Батолова,
Внуък 1964*

За Езиковата, приятелите и още нещо

“Разпиля се класът ни по вятъра
и сега, ако все пак се срещаме,
то е просто, защото понякога
всеки търси по нещо от себе си...”

Изминаха петнайсет години от деня, в който група хлапета влязоха в една класна стая. Повечето се виждаха за първи път, хилеха се без конкретна причина, въртяха се по столовете и опознаваха с критичен поглед останалата част от братството - едни облечени като за бал, други с раздърпани дънки и пуловери в духа на гръндж вълната.

Преди няколко минути на двора ги посрещнаха тържествено с новината, че са станали част от едно голямо семейство - това на Езиковата. Говориха им за магията на празниците, които ще посрещнат заедно, за Бягства и контролни, за фестивали и изпити по немски, за пиеси и изпращания, вълнение, радост, тъга...

На пръв поглед нищо не можеше да помрачи доброто настроение. Очертаваше се един безкраен купон!

Ден втори протече малко по-различно - след около 90 нови думи по немски се прокрадна нотка на съмнение. И така се заредиха множество контролни, класни, граматични новости и още повече нови думи. Макар и леко позамаяна от учебното темпо, групата свежи гимназисти започна да опознава магнетичната страна на новото място. След първия Фест еуфорията завладя всички, вълненията бяха непознати, емоциите - неподправени.

Година след година всеки задълбочаваше близостта с Езиковата, съхранявайки в себе си едно специфично чувство - на възторг, гордост и привързаност. Било то заради празниците, които никъде другаде не бяха същите, било то заради приятелите, които там срещаш, или заради емоциите от училищния живот, които завинаги остават в спомените.

Все още в съзнанието ми изплуват веселите моменти заедно. Спомням си хижата на Бели Осъм - пяхме, пихме, смяхме се, някои се спъваха в чимширите, други се подпираха на наблизено спрелия Москвич, а старите ленти запаметиха щастливите изражения на група приятели, които си обещаха 'никога да не забравям теб, с когото пет години всичко съм делил'. Няма как да го забравим. Преживяхме много заедно - радост и тъга, успехи и разочарования.

Петата година в гимназията ни поднесе от всичко по много. Макар и под влияние на предизпитната треска, успяхме да се насладим на оставащите моменти заедно. Фестивалът, училищният празник, безкрайните купони преди бала – сякаш времето беше спряло, а ние не трябваше да си тръгваме.

Последният учебен ден изпрати група пораснали деца – усмихващи се през сълзи, с поглед към не-

познатото ‚утре‘ и носталгия по отминалите дни. Балът през май ни събра за последен път всички заедно. Втурнахме се към новите предизвикателства, обещавайки си, че пак ще се срещаме - с повод и без повод, на годишнини и празници.

Днес всеки живее в своя свят – забързан, устремен, потънал в размисли за бъдещето.

Срещаме се все по-рядко, споделяме все по-малко, но частица от нашата същност винаги ще живее там – в старата училищна сграда, запазила мечтите и тайните на нашето ‚вчера‘.

*Здрава Илиева,
Внуък 1999*

Да бъдеш част от отбора на Езиковата

СКЪПИ ПРИЯТЕЛИ,

Бях помолен да напиша мой спомен от петте ми години в Немската.

Правя опит да се отзова на молбата, но с предварителната уговорка, че намерението ми не е (и едва ли е възможно) следващите редове да се понравят някому. Измина доста време от моя абитуриентски бал и не мога да имам претенцията, че следващите випуски (да не говорим за най-скорошните) и всички четящи са длъжни първо да прочетат, а сетне – да приемат и разберат моите откровения, както и какво влагам в между-редията.

На първо място, бих желал да подчертая, че тези спомени по никакъв начин не биха могли се ограничат само във времето от 1969 г. до 1974 г., през които имах честта да бъда ученик в това елитно българско учебно заведение. Никога и по никакъв начин (моля за извинение за това нескромно, но откровено твърдение) не съм се откъсвал, освен по разбираеми физически причини, от Немската, а по-късно и сега – от ГЧЕ „Екзарх Йосиф I“.

Повярвайте, едва ли е възможно да изразиш нещо (не обичам думата нещо, използвана често едва ли не за всичко, което не можем да квалифицираме или определим словесно) така трудно и сложно обяснимо с думи прости. Вероятно причината в случая (или по-скоро оправданието) е в емоцията, която те обхваща, когато се налага да споделиш искрено най-същественото, най-важното, най-общото и в същото време най-личното, най-съкровеното и най-чувственото, най-приятелското и най-интимното...

Какво ли да спомена по-конкретно, за да не ви отегчавам?

Когато влязох в Немската, повечето бяхме „леко“ уплашени. След конкурс и по съществуващото разпределение бяхме постъпили в гимназията - провинциални ученици от различни краища на страната, завършили

7 клас, много от нас – момчета и момичета от село. За пръв път стъпвахме в средното училище с най-сериозна атестация и авторитет в България, наричано със зловещото име „Бастилията”. Едва ли осъзнавахме напълно това, което ни очаква, а и какво очакват от нас. Честно казано, бяхме поуплашени от неизпитвания дотогава режим на „Ordnung” в час - до обяд и след пладне, тъй като имахме задължителни занимания и през втората половина на деня; от „строгото”, меко казано, отношение на по-големите към „подготво”-то; бяхме респектирани сериозно от българските и немските преподаватели; от други непознати дотогава задължения и правила на поведение; с други думи – бяхме в нова и непозната сериозна среда.

Но след първите месеци на обучение не само почувствахме, но в нас се затвърди отговорността, че сме избраници и част от НЕМСКАТА в Ловеч – гимназия, печелеща всяка година държавното първенството по успех сред средните училища в България; с голям брой свои възпитаници на челни места в държавните училищни олимпиади; с толкова шампиони и призьори в различни спортни индивидуални и отборни дисциплини; със завоюващ винаги челни места в националните музикални надпревари хор на маестро Веселин Калчев, светла му памет!

С времето в нас, бавно и полека, се наложи амбицията и целеустремеността (разбира се, у всеки по своему) да станем част от този печеливш и проспериращ отбор. Да сме сред първите! Да четат имената ни на национални форуми! Да сме на най-високото стъпало на спортната стълбица! Нашите родители и преподаватели да се гордеят с нас! Ние самите да се гордеем, че сме част от Немската и да я представяме с чест и достойнство! Да споменавам ли десетки имена на възпитаници, които са прославили гимназията в страната и в чужбина?

Разбира се, далеч съм от мисълта да налагам мнението, че сме били велики и едва ли не най-най. Напротив. Ще бъде неискрено и нелепо да твърдя, че сме били безгрешни. Бяхме млади. Бяхме мечтатели. В доста случаи бяхме наивни и повече доверчиви, отколкото е необходимо, което не може да се избегне в младежката възраст. Допускахме грешки, предимно заради вълненията на младостта, често - поради първо-сигналното мислене, породено от емоцията; пушихме цигари и ни наказваха (дори с изключване); искахме да имаме по-дълги коси, а беше забранено, даже по някога за наказание ни стрижеха „нула номер”; трябваше да спазваме „вечерен час”, и т.н. и т.н. Изпитали сме и радостни моменти, и горчивини. В момента част от нашите „тегоби” вероятно е малко трудно да бъдат разбрани от днешния ученик в гимназията. Пък и едва ли е необходимо, но нали споделям спомени...

Няма да е пресилено, ако спомена, че искахме да мислим по-различно от „разрешеното”, да имаме амбицията да сме „по-зрели”, да покажем (и много от нас по-късно го показаха), че искаме и можем, да се докажем като достойни възпитаници на Немската.

Едва ли ще мога да ви „зарадвам” с някаква случка или спомен, който да отделя като по-специален и достоен за вашето внимание. Причината е в простото обстоятелство, че те са не десетки, а за мен - повече от стотици. Смешни и весели, тъжни и огорчителни, положителни и не чак толкова. Повярвайте ми, не са малко,

а е деликатно и достатъчно трудно да отделя най-атрактивния сред тях.

Поради това обстоятелство, позволявам си, вместо специален спомен, да предложа на вашето внимание кратка моя анотация за част от преподавателския състав в гимназията, който безспорно има основната „вина“ за нашето наистина формиране (или да го наречем, в голяма степен - израстване) като личности в този 5-годишен процес. Не всички, но мнозинството от тях.

Не бих желал да обидя никого и моля за прошка тези, които не споменавам.

Как мога да не отделя сред всички моя класен ръководител – Тодор Присадашки, лека му пръст! Преподавател по физическо възпитание, отдаден на спорта и своите ученици в класа, на спортните си възпитаници, подготвил десетки национални, зонални и окръжни шампиони и призьори, влезли впоследствие в Златната книга на гимназията! Изключително честен, обективен и принципен човек! Не търпеше неправда. Учеше ни на труд. Разбираше ни, но ни респектиреше. Даже не поплескваше понякога, но това беше част от начина за налагане на дисциплина.

И като Матросов ни защитаваше на педагогическите съвети по повод на т.нар. „дисциплинарни“ нарушения. Поклон пред светлата му памет!

Г-н Найден Ангелов – Ацата, както е известен сред нас. Един срок ми беше класен ръководител. Най-колоритната личност и преподавател, когото познавам. Прекрасен литератор и великолепен учител, притежаващ особен личен чар и неповторимо специфичен подход към ученика (който в началото на нашето „общуване“ невинаги възприемахме). Голям българин, гражданин и патриот, искрен приятел на младото и желаещо познание поколение. Учеше ни да мислим самостоятелно, да четем повече (включително тълковния речник), хокаше ни - с добри намерения и желание да търсим и намираме истината и естетичното в живота, вдъхваше ни обич към литературата и изкуството. Получи някои сериозни удари от живота, но намира сили и се държи, Господ да му дава живот и здраве! Покланям се пред Ацата, да ме извини за това фамилиарно обръщение!

Г-жа Роза Влайчева – преподавателката, която ми даде „А“ и „Б“ и първите сериозни познания по немски език и литература. Моя класна в подготвителния клас. Имам само прекрасни спомени от тази чудесна учителка. Добър педагог. Винаги е била сериозна и ангажирана със своите възпитаници. Умееше с такт и личен чар да ни ангажира вниманието дори когато зацикляхме от толкова много нови думи и граматически правила. Между другото, „хвана“ ме с цигари по време на една екскурзия в „подготво“, но си остана между нас. За съжаление, нямам контакт с нея, даже и телефонен. Да е жива и здрава!

Г-жа Александрова – преподавател по география. Честичко ни бъркаше имената. Много мила, грижовна и забавна жена, водеше часовете с особено желание и настроение. Държеше се майчински с нас, винаги готова да откликне на нечий проблем, да те разбере, да помогне със съвет. За мен винаги е било удоволствие да пообщувам с нея, бидейки ученик и след завършването на гимназията.

Г-жа Михова – учителка по математика. Моя любимка. Съжالياвам, че я разочаровах с моето отношение към предмета. Милата, беше винаги особено внимателна и деликатна, но не оправдах нейното доверие. Реша-

ването на задачи не ми се удаваше, а и не проявявах необходимото желание и постоянство. Математиката ми беше и единствената матура, която, между другото, издържах с 5.50 (това е благодарение на Любка Михова). Да се надаваме, че нейният син и мой съученик в прогимназията - Краси Михов (в момента преподаващ математика в гимназията), ще има по-малко разочарования сред учениците си.

Семейство Дочеви – преподавали са ми биология и превод, всеотдадени на професията, учениците и правещи възможното те да научат максималното. Г-н Дочев беше много възпитан, благ и приятен човек, а неговата съпруга – възискателна и стриктна, но мила и забавна. Чудесно семейство, могат да бъдат пример за преподаващи и възпитатели.

Г-жа Стоянка Пенева – по мое време учителка по немски. Беше млада, надъхана и напориста, което често не беше в „наша“ полза. Както искате, така го разбирайте. Не й връзвам кусур, че веднъж ме упрекна в преписване заедно с един колега, няма да му споменавам името.

Г-н Русев – военно обучение. За тези, които го познават, не е нужно да се обяснява, защо нашите съученички го гледаха с влажни очи и омекнали колена. Достатъчно уравновесен и достолепен за възрастта си, с тънко чувство за хумор, владеещ обстановката в час, проявяващ разбиране към нас и онова, което ни вълнува. Намираше начин и да ни разсее, но и да ни постави на място, когато прекалявахме.

Г-н Христо Досев – преподавател по машинознание. Между нас - с най- добри чувства - го наричахме „чичо Христо“. Беше се сдобил и с някакъв прякор покрай величаенето на своята „Варшава“, но това не е от особено значение. Носеше всеки ден една голяма и тежка кожена чанта, пълна с разни бутала, пружини, гайки, болтове, сегменти и какво ли още не, за да онагледни в час сериозната дисциплина, която ни преподаваше, с убеждението, че е едва ли не най-важната. И не е било напразно. Дадените ми от г-н Досев познания бяха добрата основа, за да ме приемат безпроблемно като стругар в „Елпром-Ловеч“ в края на 1978 г. Добър човек, който иначе проявяваше слабостта, да се опитва да се изразява „купешки“ и „произвеждаше“ често такива „бисери“, които още си спомням с умиление.

Г-н Иван Йонков – преподавател по екскурзоводство и възпитател. Много го тача и уважавам. Запазил съм спомен за него като добронамерен и умеещ да прощава учител. Имаше търпение дори когато му правехме разни хлапашки номера. Добре знаеше немския, подработваше и с преводи в ловешкия вестник. Моля отново да ме извини за създадените му от мен неудобства по наше време – на бас изядох прав една круша в началото на негов час, а в един друг момент го поставих в неудобно положение с пускането нееднократно на един запис на смях, за което много съжалявам.

За преподавателите от DDR мога да споделя, че бяха наистина сериозни и добри професионалисти. Макар не винаги да ни се усмихваха, бяха възпитани, любезни, обективни в оценките. Владееха своя предмет на обучение, използваша и нестандартни форми за привличане вниманието на ученика. Не мога да не изразя своята благодарност към дамите Волф (история), Дик (немска литература), г-н Барчински (физика), семействата Шефер и Тойшер.

Като приключвам, бих искал да пожелаая на всички читатели добро здраве и много положителни емоции
занапред!

На учениците в ГЧЕ „Екзарх Йосиф I” – да бъдат нейни достойни представители и да се гордеят, че са
нейни възпитаници!

На управата на гимназията и преподавателския състав – кураж и нови постижения!

*Ваш,
Николай Цачев
Вупуск 1974*

Спомен за бъдното

Една любов ще ме връща винаги тук – в Гимназията за чужди езици Ловеч – и в спомените, и в мечтите
– любовта към литературните занимания. Тук аз срещнах съмишленици, намерих приятели. Тук преминаха две
десетилетия от живота ми.

Обичах утрините, окъпани в червените отблясъци на слънцето, когато, застанала с лице срещу стария
квартал, усещах милувката на вятъра и нежния аромат на люляковите хълмове. Извисени над речното корито
на река Осъм, която тихо се вие като сребърна нишка между камъни и зеленина, виждах крепостта Хисаря и
паметника на Апостола, които все ме връщаха по дирите на отминала слава, на незаглъхващи във вековете
слова: „Времето е в нас и ние сме във времето – то нас обръща и ние го обръщаме...”

Наблюдавах от „стената” приказноменящия се през сезоните пейзаж: през зимата: природата – цяла-
та в бяло, изпъстрена само от сиво-кафявото отражение на дърветата и храстите, които пречупват странно
светлината в прозрачната мъгла и понякога изглеждат призрачно. През есента – замрежена, като погледа
на влюбено момиче, чиито червено-златни коси наподобяват вихър от листопада, завъртял в шеметен кръг
улицы, мостове, хора и коли в пъстрия калейдоскоп на родния ми град. Някой внезапно избухнал слънчев лъч
те бодва в зениците и ти напразно обясняваш причината за мигновено появила се сълза... нагледах се за
остатъка от живота си и само тези картини пред погледа ми стигат. ..

Аз мисля, че тайнството „Езикова” в отминалите за мене дни беше точно там: в незримите за другите
поякога неща...

Пожелала бих и на днешните наши възпитаници, и на утрешните да намерят свой таен знак, свой код
на честта и добротворството. Той ще ги води в нощта на неверието и горките съмнения!

*Мариана Вълева,
Главен възпитател*

Есенните бригади

Трудехме се в „Мелта” (1) – консервното предприятие, разположено зад гарата, където се преработваха „планини” от пресни плодове и зеленчуци, отглеждани в богатия земеделски хинтерланд на Ловеч. Едно различно преживяване – свързано с излизане от книжните коридори и потапяне в реалния живот, макар и за кратко – десетина дни в началото на учебната година.

Отиваме сутрин по хлад, работим повече на открито, седнали върху празни щайги или пейки около големи плотове, отрупани обикновено със сини сливи или зелен фасул. Подготвяме сливите за компот – чистим ги от костилките, разполовявайки ги, а на зеления фасул отстраняваме връхчетата и краищата с дръжките на бобените шушулки; всичко това с малки, леко закривени ножчета с черни дръжки – сигурно и друг ще си спомни тази подробност. Отначало си мислим, че точно тази обстановка и дейност не ни подходат, но скоро се оказва, че не само сме си на мястото, но и трябва да изпълняваме определена дневна норма. Оглеждаме се, ослушваме се и започваме – в началото несръчно и неориентирано; времето тече бавно и няма как да го сравним с бързите минути в динамичния училищен ден на пансиона. Колко смях, колко закачки; надпревара между момчета и момичета, между класовете; повишено внимание да не те уцелят с някой плод, когато учителите са по-далече... Постепенно ставаме и по-разумни – сецваме се да си сложим топли обувки сутрин – циментовият под е все подгизнал от вода, трябва да се прескачат дългите черни маркучи, с които отмиват падналите отпадъци; случва се и да се порежеш, ако не внимаваш – все неща, които те отрезвяват в ежедневието.

Бригадите не бяха само наш патент; те не са започнали и от 9-ти септември. Появяват се след Първата световна война при управлението на Ал.Стамболийски (БЗНС), като „трудови седмици” за училищата (2) и целта е била пак същата – децата сами да се потрудят, да разширят кръгозора си, да станат по-отговорни. Изпълнявайки непосредствено физически труд на тази крехка възраст човек, придобива нова опитност, става по-самостоятелен, може да вкуси удовлетворението от реалната си дейност „тук и сега”, плодовете на днешния си собствен труд.

Освен в „Мелта” през есента, нашата гимназия – най-вече ловчалии, участваха през лятото в археологическите разкопки на крепостта Хисаря, ръководени в периода 1963-73 и през 1983 от археолога ст.н.с. Йорданка Чангова, изявен специалист по средновековна археология в НАИМ при БАН. С моя съученик Орлин и още едно момче от предишния випуск '67 „копахме” на крепостта заедно в група през лятото на 1966г. Вече не си спомням кой от тримата „улучи” с мотика една средноголяма стомна, пълна със сребърни монети от 14 век/ Второ българско царство (3). Беше като на кино : копване, появява се част от закръглената стомна; при автоматичното следващо движение с мотиката - заблестява „топка” от сребърни монети, слепени в тясната стомна от вековете ... И досега са пред очите ми – малки, тънки, белезникави, с релефни изображения и леко вдлъбнати – като панички.

Колко пъти след това – във връзка с хубавата ми професия (международен туризъм), съм гледала по-

добни монети зад витрините на богатите български музеи; как съм се радвала, като разчитам надписите в кръг около образите на нашите царе. Последната ми страст е – всеки път като минавам покрай БНБ в центъра на София – да се изкача нехайно по парадното стълбище и да докосна уголемените реплики на тези монети върху внушителните бронзови врати на банката; тази „процедура” изпълнявам и когато съм с чужденци.

Всъщност – както за много други неща, така и за бригадите, все на по-късен етап осъзнаваме, колко са ни били полезни. Не ни беше лесно, изморяхме се, някои се отегчаваха, други – се „скатаваха”, но тези дни се запечатаха в нас и все идва момент, когато с удовлетворение си спомняме за тях, защото едно е да гледаш, друго е да участваш. Особено днес, когато децата като вцепенени гледат „бягащи” образи по екраните и няма какво реално да ги подсети, как ухаят пресните плодове, как слънцето неотменно се издига по небосклона и трябва на време да си свършил възложената работа – да си полезен, не само на себе си.

- (1) „Мелта” – тракийското име на днешното селище Ловеч
- (2) Чангова, Й., Ловеч, цитаделата на средновековния град, XII-XIVв, С., 2006, стр.81/82
- (3) Венедиков, П., Спомени, С., 2003, стр.152.

*Румяна Райкова
випуск 1968*

СУЧЕ - Смесено училище за чужди езици - ЛОВЕЧ

Не мога да повярвам, че така бързо изминаха годините откакто ние, първите випускници на СУЧЕ, пристъпихме отвъд оградата на пансиона в Ловеч. Сега, след толкова години, ние с умиление си спомняме за онова, което тогава ни изглеждаше мъчение.

Наистина имаше много трудности, понякога дори наказания, но сега са останали само хубавите спомени за нашите прекрасни учители, за приятелите ни за цял живот от цяла България и спокойно бих казала - навсякъде по света. Паролата е – Ловеч, Езиковата гимназия.

Какви големи личности бяха нашите учители - директорът ни Колимечков, отличен педагог- строг, но справедлив и човечен, заместник- директорката и класна на нашия 11-ти „Б”смесен френски клас, Елисавета Мусева, която макар и млад преподавател по това време, ни изумяваше със своите педагогически и човешки качества.Тя остана наша приятелка през целия си живот. После се появиха нашите нови учители – французинът Ж. Осибал и хайтяните – двамата Роже - Англад и Гайар, последният с тогавашната си съпруга, францужойката Ж..Фоше. Всички те оставиха у нас незаличими спомени, като ни омагьосаха с всестранныя си обща култура, интернационален дух и главно с голямата си човечност.

Трогателни бяха усилията на преподавателите ни – те като че ли се състезаваха кой най-добре да ни

обясни предмета си. Учителят ни по математика, огромният за детските ни представи, Ст. Петров правеше почти акробатически движения пред черната дъска, като с разперени ръце и крака ни обясняваше геометричните фигури или пресичането на правите линии.

Спомням си един поучителен случай с Р.Англад. С Маргарита седяхме на първия чин и не знам как ни хрумна да преобърнем страницата, която той бе отворил на мястото, за което в момента говореше, като се движеше между чиновите. Той наистина се затрудни, но успя да се справи с положението. Когато свърши учебния час, той ни покани да го посетим в жилището му след часовете. Отидохме смутени и притеснени. Няма да повярвате – той въобще не спомена за случилото се, а след като ни разпита за семействата ни и за това какво смятаме да учим по-нататък, ни почерпи. Тръгнахме си засрамени - какъв по-добър урок от този!

Малкото ни тъжни спомени от Ловеч са свързани с големия следвоенен глад на затворените зад стените на СУЧЕ гладни пенсионери, чиято традиционна закуска беше студен чай и тахан халва. Много рядко можехме да си позволим „специалитета“ на бай Коста – локум, смачкан между две твърди, обикновени бисквити- от лавката до училището

Но всички ние запазихме завинаги любовта си към френския език, а изучаването на нови чужди езици остана за нас любимо занимание покрай основните ни професии.

Сега, когато живея в Канада, където се говорят официално двата езика- френски и английски, където има много испаноговорящи емигранти, и българи и българки, последвали децата си в емиграция, и говорещи само български език, си давам сметка

какво неocenимо богатство е изучаването на чужд език в младата възраст, заслуга за което за мен има нашето любимо СУЧЕ. То подготви достойни личности, деятели в областта на родната ни наука, изкуство и култура , оставили светла диря след себе си. То ни даде попътния вятър за да вдигнем платната си за пътуването през Океана на живота!

*Д-р Буря Димитрова,
Випуск 1953*

История за многоезичен вирус

“О, Боже!” Пробуждам се тежко. Извъртам се внимателно надясно, по посока дървената ми врата, част от дървената ми стая. Майка ми излиза, притваря същата врата и - честно казано, познавам веднага, че е разочарована. Защо пък каза „О, Боже”. Защо е разочарована? Нека първо разкажа малко за себе си.

10 клас. 10-и „А” клас или 10-и „Зъ” клас според текущите изменения...изменения винаги има. Придвижвах се по етажите от „подготво” насам, изкачвайки същите стълби, които всички випуски преди мен са изкачвали. Чували сте историята за стълбите, нали? Те са естествената архитектурна отливка на това усещане, това

чувство, което е ЕГ- Ловеч – манифестирано, буквално набито в земята, подпечатано от хиляди отпечатьци. Това е страхотно, но все пак се радвам, че обновиха тоалетните. Стигнах до най-високия етаж – качвате се нагоре, завивате вдясно, вървите до края на коридора и там е нашето ядро – от което половината ходят в „Червеното“, другите - в „Стъпката“ – Dual Core, както биха казали от Intel. Колкото и разделени да сме били през паузите, толкова неразривни бяхме вечерта – силни сбирки, силни посещения на хижи...грандиозно. И от началото емблемата на ЕГ се отличаваше, беше заличила поведенчески материал у нас и го беше заменила със своя многоезичен вирус. Пример: Първата ни хижа като клас, Павел псува на немски, както никои немец или турчин не би помислил, че е възможно, Младен сякаш приема къси вълни от Deutsche Welle и плямпа много неразумно вълн, на студа пред хижата, докато аз съм клекнал в снега и пиша: „Das Sein bestimmt das Bewusstsein“ – и не мисля, че някой от нас е знаел защо. ЕГ те обсебва и е по-добре да се оставиш на тази воля...говоря от опит.

Пия вино от „деноношката“ – сигурно и сега си се казва така, тази деноношка под Езиковата. На Башбунар сме, говоря на Владо за Борис Виан...Ами трябва да ви кажа, че на Владо не му пука особено за Борис Виан, но пък на мен също не ми пука. Обичам го този човек...Борис Виан, Върнън Съливан – трите най-големи любви на този клас – моята към Виан, на Светлана към Емил Ажар и на Бечев към водката.Трябва да призная, че тази към водката споделяхме. Изливам три глътки от пластмасовото шише за Върнън и за съдбата му и после говоря с много други хора и пия още малко вино и пия. Обещах повече да не го купувам „магарешко мляко“ зад Face-a, който вече го няма, и се прибирам бавно вкъщи... Фест-а...това е друга история и дано има кой да я разкаже. Във връзка с него мога само да кажа, че подготовката нямат права, това си е истина, и 11-и клас, и бившите могат да правят, каквото си искат...И вечното правило – сегашните випуски не са това, което предишните бяха. Майка ми, жител на Ловеч, е живяла в пансиона и е можело да се прибира за уикендите. Говорела е на немски с всички възпитатели – брат ми не е участвал в това, в което е участвала тя. Той си е ходил, когато иска вкъщи, в Ловеч. И аз не бях това, което те са били. Но пак завърших повече от успешно и много дълго време си мислех, че понеже цитирам Салвадор Дали, използвам Линукс и слушам NoFX, съм предявление на новия iPod като значимост. Ами – не е така. Но всеки випуск спазва това правило за следващия...да не сте разочаровани, ако някога кажа нещо лошо за випуските след моя.

Да се върнем към майка ми. Трябва да кажа, че тя ми помогна значително в подготвителен клас...Всяка вечер учехме думи, всяка вечер четях домашни и избързвах в уроците, за да `и покажа колко съм схватлив. Да ви кажа честно, ако искаш да си схватлив в ЕГ, достатъчно е да слушаш в час – страшни учителки. Другото, което е също честно, е, че на никого не му се слуша. „Ко да прайш“ – факт. Но двамата с майка ми и с помощта на двете ми учителки от подготво се справихме повече от добре.Не че не си спомням кои са, но ако спомена тях, трябва да спомена всички, на които съм благодарен, и на които бих оспорил правото да съществуват в академичните среди, дори регионални. Но по едно време се адаптирах, усетих пулса на гимназията, вникнах в същността, усетих емоцията, БЯХ ЕДНО ЦЯЛО С ЕГ. И тогава всичко тръгна по своя път.

Защо е разочарована майка ми. На това трябва да отговоря. Нека ви кажа, че е сряда сутрин, а аз лежа гол върху буланата си и придремвам...Знам, не е достатъчно. Мога да ви кажа, че като се прибирах, бях гладен и взех купа със салата. Мога да ви кажа, че ще я намеря по-късно през деня под леглото си, по-точно между леглото и радиатора. И в якето си имам три чашки за текила – употребявани, празни, чужди.

Изглежда съм се отказал от салатата и съм я захвърлил, изглежда не съм се отказал от чашите за текила, от бурето...човек взема решения ежеминутно. Също обувките ми ги няма. Оглеждам се и намирам спортните си кецове, но обувките ми ги няма. Знам къде са. 50-та стая на женския пансион. 50-та имаше страшен потенциал, имаше един вид абсорбираща енергия – абсорбираше чувства, емоции, дребни суми и обувки, изглежда. Трябва да си ги взема.

Тръгвам от нас, обут в спортните си кецове, и се запътвам бавно и разбуждащо се към бароковите къщи. Мисля си за филма, който гледах, преди да се впусна в ловешката нощ, която ме забодя като тежка и асоциална карфица в средата на тази 50-та стая – Jerry McGuier.ProSieben. Единственото, което не разбрах от филма, беше един глагол. Мили четящи, това е, което ни различава от другите. Не е нещо особено, но е наше – когато се напих за първи път, на следващия ден проверих в речника как е на немски „махмурлук”. Когато чух някой да казва на Джери МакГуайър „blechen”, проверих в речника – разговорно за „плащам” е. // Blechen, blechen, blechen – използвам го в няколко изречения, докато почна да го усещам като нещо естествено. Езикът в ЕГ е основното – английският език, немският език, френският език. Езикът на тази чернокосата от 10-ти „Б”, езикът на тази, дето се прави на недостъпна от 11-и „Г”...всичко в ЕГ е езикът.

Стигам до „Стъпката”. Тук разбирате, че аз съм това Core Duo ядро, което се чувства на място именно там. Тук съм продуктивен. Не се сещам колко точно есета съм написал срещу една бира и да ви кажа – бирата си струваше и надявам се есетата също. Удрям една текила на бързо и продължавам да се катеря нагоре. Дали ЕГ е построена на хълм, за да усетиш физически тази идея за изкачване, надграждане на себе си и мотивация да се издигнеш? Почти сигурно не, но понякога се съмняваш.

Отивам до 50-та стая, взимам си обувките. Толкова кафе, стари мебели, един стар касетофон свири NoFX – So long and thanks for all the shoes. Няма да ходя никъде, докато не изслушам целия албум, пък на който му се ходи някъде, да ходи в „Червеното”. Тук съм човек, тук пазарувам. Съжалявам, това беше от една реклама на една немска верига, но така се чувствам. Пазарувам си кафе на цената на една усмивка и осем саркастични довода, купувам си малко настроение на цената на дълги дискусии в „Учените”, на някакви караници на улицата...какво ли не бих направил за класа си...Поне сега, когато си на най-високия етаж. Сигурно ми е било интересно какво е след това и съм се питал. Ще се срещаме ли, кой ще бъде в тази стая в женския пансион, кой ще бъде в нашата стая в училище...Отговори има – и те ще дойдат.

Най-важното, което може да научите засега, е – всеки випуск след вас не струва :)

*Мариян Димитров,
Випуск 2002*

Как страхът от неизвестното се превърна в път към мечтите

Една сграда, а колко много спомени, колко трепети... Нестихваща вихрушка от емоции...

Страхът от неизвестното често кара душите ни да бъдат глухи за вярата в самите нас. Новите четири стени трудно стават наш дом, когато сме оставили сърцето си у дома. Хората, които сме готови да посрещнем като приятели, може да не изпратим като такива.

Тези чувства владееха и моето сърце, когато за пръв път прекрачих прага на една сграда, която с надежда очаквах да нарека след време Моето училище.

Колко много и колко малко изглежда изминалото оттогава време.

Да, този безмилостен господар, който, правейки ни зависими от волята си, ни дарява с най-красивото от своята безвъзвратност – спомените...

... Вече четири години аз пиша своята история в Езикова гимназия, вече четири години времето ми подарява най-скъпото си творение. Обръщам поглед насам към онези години, в които се питах кога ще намеря своето място, кога ще мога да докажа себе си въпреки всички трудности. Вярата ми отключи мига, в който за пръв път видях името си в училищния вестник. Първата година бях част от екипа, издаващ вестника, и заедно с това публикувах и мои творби. Този момент беше преломен за новия живот, който трябваше да започна. Чувствах, че се приобщавам към магията, наречена ЕГ, че вече не съм просто прашинка във въздуха, а че някой ме е уловил и ми е дал шанс да бъда нещо много повече. Повярвах, че заслужавам да бъда тук, и си обещах, че ще грабя с пълни шепи от всичко, носещо духа на ЕГ. Това обещание, носещо вярата ми в бъдещето, бе заплатено с много сълзи и безсънни нощи. Надеждата вървеше редом с носталгията по родния дом, с болката от раздялата с най-скъпите ми хора. Цената, която все още плащам, е наистина висока... но си струва... Вече плача по-малко и се усмихвам повече. Спя спокойно нощем, защото вярвам, че утрото е по-мъдро от вечерта. Не се страхувам от неуспеха, а го посрещам с вдигната глава.

Вяра... Надежда... Увереност – това съпътства всеки мой ден от момента, в който се преоткрих в Моето училище и си обещах светло утре. Готова съм да се боря, да вярвам, да търся, да преоткривам, да обичам живота... Всички сме хора на този свят, но има едно вълшебство, наречено ЕГ, което ни превръща в личности...

Езикова гимназия за мен е най-добрият учител, чиито уроци винаги ще помня; най-добрият приятел, защото не крие нищо от мен – показва ми истината за живота такъв, какъвто е; най-добрият лек, защото превърна най-болните ми места в моята най-голяма сила!

Благодаря ти, Мое училище!

*Моника Пламенова
Вупуск 2011*

Бурканчета със спомени

„Между мен и света стоят моите представи за него.”

Уолтър Липман

Завърших Езиковата през 1996 година. Все едно, че беше вчера. Истината е, че първите 5 години, спомените за гимназията бяха на сантиметри от това, което ми се случваше. Нещо като 3D – имаш чувството, че само да затвориш очи и да протегнеш ръка, и всичко може да се случи отново пред очите ти.

Вече са минали 14 години оттогава и истината е, че за Езиковата се сецам покрай конкретен „информационен повод”. Такъв беше приключилата в началото на годината музикална класация на БГ радио „Великите 1000”. Оказа се, че непосредствено след първото място на „Моя страна” на Емил Димитров, слушателите са класирали „Клетва”, парчето от филма „Вчера”. Нашата песен.

Покрай вечните спорове за соцносталгията, прочетох тезата на един журналист, според когото, хората не си спомняли с носталгия за соца, а за младостта си. Може би това важи и за Езиковата. Защото, когато мислиш за Езиковата, мислиш за себе си като млад. И колкото и трудности и разочарования да си преживял, гимназията притежава магията да ги изсветлява. Ярки остават хубавите спомени. Гадното контролно по математика, клюката от най-добрата ти приятелка, разминаването с голямата любов, в един момент се превръщат в мирис на тебешир, звука на тракащи прибори в стола, усещането за допира по зърнестия камък на „Стената”. Усещането за предвкушването на мечтите, на нещата, които си копнял да ти се случат. Защото това беше времето, когато всичко мечтано беше на една ръка от теб, а в твоята ръка, ръката на приятел.

До думата „Езиковата”, стоят няколко думи, които са общи за всички нас, думи кодове – стената, пансът, бурканът, Вароша, мостът, Баш бунар, Стратеш, люляк, изпращането. Различни са спомените и лицата, които извикват. Защото всеки крие различни неща в своите бурканчета със спомени. Такива, към които всеки протяга ръка, когато на душата му е студено. Спомняте ли си за стъклените бурканчета, със светли златисти или тъмни рубинени цветове, които навремето грижлива ръка, бе подредила на рафтовете почти във всяка къща. Аз пазя няколко – едно синьо с мирис на мокър люляк, едно шарено с рисунките ми с водни бои, едно тревисто зелено от „стената”... Но най-обичам бялото, в което съм прибрала цветче, което ми подариха една вечер преди 16 години и което се връщаме да търсим в тъмното. И колкото и години да са минали, когато гледам към цъфнал люляк и бял храст, виждам себе и хората, които обикнах преди 19 години. И въпреки, че знанията, получени тогава, винаги са ми помагали, по-важни са уменията, на които ни научи това училище. Затова в бурканчетата със спомени за Езиковата, всъщност пазим обич за цял живот.

*Невена Попова
Вупуск 1996*

Това е моята история

Това е една история за живота, мечтите и спомените. Една история, която завършва с “happy end”, но започва с много усилия и протича с упоритост. Това е моята история, в която Вие сигурно ще откриете нещо познато и за себе си.

Преди повече от десет години попаднах в групата на така познатите Ви зайци, при това - благодарение на Министерството на образованието в България – в отдел “Експериментални”

Бях класирана в група “В”. Оказа се, че трябва да говорим в по-голямата част от деня само на немски език. Аз не знаех нито дума, честно казано не бях и планирвала да говоря немски – мечтата ми беше да си общувам на английски. Защо ли? Хм, защото английският ми беше любим. Не ми достигнаха точките. Бях разочарована и отчаяна. Не обичах немски.

Ден първи – 15 септември 1998: Заешката колибка

Стоях пред една огромна сграда, която излъчваше особено настроение. Не ме плашеха размерите ѝ или това, че се намираше много нависоко и гледаше над града, или пък многото млади и стари зайци, не... аз изпитвах страх, защото всички, които познавах тази сграда, казваха, че това е най-елитното място в България, където зайците се учат не само да говорят на чужди езици, а и на дисциплина, респект и най-вече имат големи шансове за оцеляване, след като ги освободят. И така се отвори пред мен една врата, зад която намерих истински приятели, учители, които не само ни преподаваха, но ни възприемаха като свои собствени деца и полагаха големи усилия да се превърнем в зайци с опит. Този процес траеше цели пет години – много смях, сълзи, трудности и каменист път, който на всичкото отгоре изглежда беше и под стръмен наклон нагоре.

Година пета – 2003 – паспорт за пътуване надалеч

Целта на много от нас, както и моята, беше един жълтеникав лист хартия с важен печат - “Sprachdiplom”. Ах колко безсънни нощи съм прекарала, за да го получа... Не съм ги броила, защото нямаше смисъл – всяка вечер в продължение на пет години... Имах го – формат А4, жълт картонен лист – паспорта за нов живот, но честно казано това не беше краят – истинските трудности едва предстояха. Раздялата между учители и зайци беше тежка. И те все още ми липсват много, но аз ги нося в сърцето си, защото те бяха като семейство за мен.

Униито

Университетът Зийген е мястото, където прекарах следващите няколко години, около 2,500 км отдалечено от заешката колибка – сиво място, където имаше много зайци с опит, но където бях сама... без моите

приятели, без моето семейство. И учителите идваха и си отиваха без изобщо да ти знаят името. Всичко излъчваше студ, тъга и.... сега се питате сигурно защо не си опаковах куфара и не се върнах обратно – отговорът е много лесен – аз идвах от най-елитната заешка колиба в България и се чувствах длъжна да покажа на всички на какво бяха ме научили през годините там – да преследвам мечтите си докрай и да не се отказвам. Трудностите са тези, които ни правят силни. Една постройка е само тогава стабилна, когато основите ѝ са стабилни, иначе не би устояла на сняг, буря, силен дъжд. Да, общо взето прекарах пет години при такива условия, но знаете ли защо оцелях? Защото основата, която ми даде Езиковата гимназия “Екзарх Йосиф I” е по-здрава от бетон и стомана.

Днес 8 декември 2009 год.

Работя, и то само на немски език... отново безсънни нощи, но имам един прекрасен живот, който обичам, защото е подреден и слънчев. Обръщам се назад и се усмихвам – всичко си заслужаваше – заешката колибка и отделение “В” бяха най-доброто начало, за да стане от мен един добре обучен заек. Аз съм щастлива и се гордея с моето училище – Езиковата.

*Моника Атанасова
Випуск 2003*

СТЪПАЛА

Не бях се замисляла за стъпалата. Но ги сънувах често.

.... Стоя в подножието им и нещо се обръща в мен – толкова са много! Трябва да стигна до горе, а са толкова много и ми се струват... непробродими.

Стъписана от тези подредени, изтрити и охлузени под хиляди стъпки червени каменни плочи, поемам дъх... и полетявам! Прелитам над тях като торпедо и съм горе.

Стъпалата са долу и зад мен. Отпред е Училището....

Всяко училище във всички светове е направено за своите ученици. То ги вика и сбира, зове ги и ги приема.

И всеки има своето училище, към което се стреми същността му.

Моето бе нависоко. И стръмният ми път към него започва с едни изтрити от хиляди нозе каменни стъпала. Извървах го с тези, които ме обичаха.

Понякога си мисля, че съм стигнала.

Но в съня си все стоя изправена пред онези стъпала. И всеки път започвам да ги качвам отначало.

Обещание

Училището е особен организъм. То не живее само в настоящето. Неговото „сега” е сбор от всички чисти пориви, от светлите мисли и високи благородни чувства, обитавали умовете и сърцата на стотиците, били там преди настоящето.

То е техният живот преди твоя, битието им, страховете, радостите и възторзите им.

Училището съхранява тяхното познание и открития, стремежите им, сладкото вълшебство на тайните им и бди над тях.

То побира безпогрешния отпечатък на мечтите, възжеланията и постиженията им и ги добавя към твоите.

Именно тази незрима, едва усетлива, така неизменно присъстваща атмосфера от живота на другите преди теб, невидимият печат на техните страсти и вдъхновения започват те формират. Ваят мислите ти, чувствата, възприятията; променят те. Или те създават наново.

Необяснимо е, но твоята страст, твоята светлина и твоето днес се вливат в океана от светлина на онези, които са живели и учили там преди теб. И ставаме едно.

Твоето днес вибрира заедно с моето вчера.

Всичко е тук, нищо не е и не може да бъде загубено.

Нито моето вчера. Нито твоето днес.

До срещата ни в умовете и сърцата на онези, които ще дойдат тук след нас!

*Нели Барзова /Ванкова/
Випуск 1973*

Да се завърнеш в училище

Училище-смях, тичащи стъпки ,звънец, притихнали прозорци... И как така, докато сме учили, сме писали история!?

А историята винаги е свързана със спомени. Времето по своите непонятни закони ще преоцени някои от тях и ще ги свали на долния рафт на съзнанието, други ще разкрие в нова, особена светлина. Трети ще потънат в небитието някъде над Езиковата...

Като завъртя калейдоскопа от спомени, виждам смешни, виждам тъжни, виждам адреналинени, но само един от тях носи болка. Този спомен има лице на момче... Дръзко, остроумно, силен в математиката, страстен фен на футбола, момчето от предния чин, Йочев, Пепи.

Новината за тежкото му заболяване ни връхлетя като бедствие... Обединихме усилия и вяра, втурнахме се в битка за него, както можехме, както разбирахме - с благотворителни акции, разказвахме за него на всички, събирахме пари за лечението му и вярвахме, че ще се върне... Как всички в последния си клас бързахме да си тръгнем, а той искаше, мечтаеше, бореше се да се върне в училище. Училището беше животът!

Не бяхме подготвени за лошата вест. Тогава, след него, някак странно притихнахме... Изравнихме се с възрастните- те ли станаха малки, объркани и уплашени, или ние станахме големи, объркани и уплашени. Всичко ли направихме за приятеля? Никога нищо не е достатъчно, когато става въпрос за живот!

Тези дни стана ясно, че Петър Йочев е едно от децата, недочакали, заради престъпен бюрократизъм,

пари за лечението си от Фонда за лечение на деца в чужбина. Три дни след трагичната загуба семейството му получава парите...

Искам моето училище, моят град, моята държава да не приемат, да не се съгласяват с “тихите убийства” от бездушие, бюрокрация и цинизъм!

Вярвам, че елитността е не кариерен връх, а духовна същност. Вярвам, че всички възпитаници на моята гимназия си тръгват с нейната магия на общност, на могъщо братство, в което всички посветени са рицари на Духовността!

Може би училищните летописи ще броят министрите, учените, лекарите, икономистите, но тези стари стълби, тези класни стаи ще чакат винаги тук да се завръщат хората, хлапетата от вчера, които все така се кълнат “и в Дявола, и в Бога да сторя аз за теб, каквото мога”, докато мога, докато мога, докато съм!...

*Нели Мортева,
Винуск 2009*

Късни признания

През паметната 1956 станах, въпреки небивалата конкуренция, възпитаник на единствената по онова време Езикова гимназия Ловеч. Преди това бях, така да се каже, опитомяван и обучаван в Народно Военно-морско Нахимовско училище Варна и Дома за сираци от войната и фашизма „Млада гвардия” – Русе чрез какви ли не рецидивни от сталинския режим. Ето защо Бастилията, както наричаха пансиона още от 1949 година, ми се стори райско кътче, където ангелски лица общуваха на ангелски езици.

Още в подготвителен клас спечелих първа награда от литературния конкурс, но загубих първата си любов, щото “момите-англичанки” ги преместиха в София, а сетне и “момите-французойчета” се изселиха във Варна. Ето, че на мен, на нас, при строгия /по немски/ самоконтрол, на мен и на нас ни остана само свещената/по немски/ любов към отечеството.

Иначе казано – чувството ни за общност се култивираше в чувство за дълг.

И наистина – под липата на плаца, също като под липите на Александърплац в Берлин, слушахме новините за /контрареволуцията/ в Унгария, за англо-френската ин/тер/венция на Суецкия канал в Египет и недоумявахме как така слънцето може да огрява едни немци в Източна Германия/ ГДР/, а други немци да тънат в пълен мрак отвъд в Западна Германия /ГФР/ !?

В живота ни в училище имаше строгост, но ние умеехме да прощаваме на директора -диктатор, веждестия и тумбест Инджов, който бе строг и суров дори към двете си красиви дъщери; елините са наричали такива бащи любимци на боговете.

Пак поради строгостта ние деликатно и дискретно, почти конспиративно, криехме от учителския и възпитателския

състав бавно оформящите се любовни двойки още повече, че, когато под строй и с песен ни водеха на кино в града, в киносалона разделяха момчетата и момичетата вдясно и вляво, сякаш това е градски клозет.

А дали именно затова се родиха след време семействата: Радеви, Попови, Тодорови, Абаджиеви, Гъонови, Бакалови, Мицови, Митови и много други, които идваха на патронните празници заедно със своите деца?

В моите късни признания бих включил и дълбока признателност:

- към другарката по руски език Николова, която ме покани за помощник-библиотекар и така успях да изчета и забранената или бракувана художествена литература

- към възпитателя Васил Пенчев, който ме направи ницшеанец и вагнерианец, твърдейки че поезията и музиката нямат цена

- към геносе Ойлшлегел, прякоросван от нас като Ойлшпигел, който твърдеше, че истинските немци са осветени в огледалното четмо и писмо

- към геносе Шуковски, който ме скъса на матурата по химия с уговорката да прескоча подобно кочияша Егорушка от "Мъртви души" на Н.В.Гогол поне 10-тата страница от немския учебник, без да заспивам

- към геносе Бах, чийто малък син Хениг въставаше срещу присмеха на цяла тумба българчета, потвърждавайки максимата, че човек може да бъде унижен, но не и победен

--и накрая към директора Инджов, който успешно трансформира юношеското ми бунтарство в културтрегерска дейност на ползу роду и народу.

Навремето лорд Бертран Ръсел споделя пред Лорд Чарлз Питър Сноу /и двамата са велики миротворци/:

"Снощи имах ужасен сън: един помощник-библиотекар вървеше между лавиците с един кош, хвърляйки вътре книга подир книга, и когато стигна до моите два тома „Философия“, взе ги, претегли ги в ръце и започна да се колебае...

Боже, колко прав е Новалис:"Die Welt ist ein Traum und der Traum – Welt"

Ето че и аз имам една мечта: Да вляза в библиотеката на тая езикова гимназия "Екзарх Йосиф I", разбира се с кош в ръце, да хвърля и аз някоя и друга книга в него, и когато стигна до двата тома на Капитала на Маркс /плюс третия недовършен/, да ги претегля на ръце и също да почна да се колебая...

А третия ще дописвате вие, мили деца!

Стефан Бесарбовски

Випуск 1961

ФЕСТИВАЛИ, БРИГАДИ, ФЕСТИВАЛИ!

Изминали са 36 години от онова паметно лято, когато ни бе дадена възможност да представляваме българската младеж на X световен младежки фестивал в Берлин през 1973 г. А все така се вълнуваме, когато разказваме за това... Всичко започна с бързо сформирание на отбор от пет човека, който да участва в състезание. Отборът победител щеше да стане част от официалната делегация на България. Целта си заслужаваше

усилията!

В отбора взеха участие: Лилия Сеферинова от Х"а" клас, Снежинка Банкова, Венцислав Ицовски и Маргарита Митова от Х"в" клас и Галина Коцева от Х"г" клас. Спечелихме зоналното състезание във Враца, класирахме се и за последния етап - телевизионното състезание в София в средата на месец юли и, разбира се, че спечелихме и него!

И ето ни, пътуваме с "Влака на дружбата" към Берлин като участници в официалната делегация, която наброяваше около 200 човека: танцови състави и оркестри, изтъкнати спортисти, артисти и естрадни певци, комсомолски ръководители. Настроението бе неопишимо – във всяка от държавите, през която мина "Влакът на дружбата", бе организирано нашето посрещане. То включваше и подкрепление - хубава бира, сандвичи и плодове, които приемахме от прозорците на влака с удоволствие. В Берлин ни настана в студентските общежития близо до зоологическата градина.

Откриването на фестивала се състоя на „Стадиона на световната младеж“. После нашата делегация посети Трептов парк, където се поклонихме пред останките на загиналите за свободата на Берлин съветски войници. Програмата ни беше изпълнена с много мили срещи с младежи от различни страни, участия в митинги .

Самите ние организирахме "вечери на България" в културния център към посолството, където младежки танцов състав и оркестър от училището в Широка лъка, поп изпълнители и артисти, представиха България на младежи от всички страни. а това, че говорехме немски език, беше голямо предимство за нас. Александър плац беше любимото място за срещи на участниците във Фестивала. На импровизирани трибуни известни поп групи изнасяха концерти, ние танцувахме, а зелените площи около телевизионната кула бяха изпълнени с млади, влюбени хора. Американският певец и артист Дийн Риид и Анжела Дейвис бяха сред най-популярните и обичани лица на фестивала.

Седмицата от 1 до 7 август на 1973 г. ще остане незабравима за нас, участниците във този форум.

Ние сме от поколението, което задължително ходеше на бригада всяко лято и отдаваше „доброволен“ бригадирски труд за благото на родината ни. Можехме само да избираме между месец юли или месец август. По правило през юли бяха окръжните бригади, а през август – националните. Обикновено помагахме в прибирането на реколтата, в залесяването или пък работехме в консервната фабрика „Мелта“ от септември до октомври. Някои успяваха да спасят ваканцията си, като се изкарваха болни, на други пък се падаше не само "трудовата повинност", но и получаваха военна подготовка като специален бонус, какъвто беше за нас месец юли на 1971 г. в с. Съево, Троянско. Сутрин беряхме малини от ранни зори, а след обед „удряхме крак“ по плаца и пеехме бригадирски песни като хористи. Вечер, когато ни водеха на кино, заспивахме в тъмното от умора. За разнообразие участвахме и в учебни стрелби с пушка. Това беше подготовка за тържественото отбелязване на 25-годишнината на бригадирското движение в България. Няма да ги забравя тези малини и тези песни до края на живота си...

През месец август пък на 1973 г. група десетокласници от нашия випуск пък си избра участие в нацио-

налната младежка бригада „Хр.Ботев“ в гр.Козлодуй. Под лозунга „Ние строим първа атомна“ се опознавахме с връстниците си от Видинския отряд, забавлявахме се с влашкия диалект на местните и техните безкрайни сборове и празници, организираха ни срещи с ветерани в бригадирското движение, научиха ни какви нови технологии се прилагат за тази най-модерна придобивка за българската икономика. От дистанцията на времето се надявам, че добре си свършихме работата при изграждането на каналите. Така оползотворявахме ваканциите!

Такова беше времето! Спомените за нашата Езикова ни останаха с усещането, че тя навсякъде е била все с първите...

*Галина Коцева
Мариана Александрова
випуск 1974*

Dear Students of the Language School in Lovech

I had the honor of teaching English at your school from 2003 to 2005 when I was working for the United States government in the Peace Corps program.

Truthfully it was a difficult and mostly unhappy experience for me because, despite my best efforts, I was not able to establish enough discipline and respect in my classrooms to create a good learning environment. Looking back, I think everyone involved was to blame, particularly myself and certain students, and we missed the opportunity to learn about each other`s countries and cultures.

Nevertheless, I was extremely impressed by the intelligence, work ethic, and dedication of many of the students at your school. You truly put American students to shame. Despite the limitations in terms of money and resources, the education is a world-class and far better than what is found at a typical American high school.

I was happy that I could help improve the English centre on the third floor of the girl`s dormitory. We were able to put computers and other equipment in the room and create a nicer facility with more books, a new floor and new window.

My favorite days were when I could talk about interesting subjects in English with my students, and I always

went home amazed at how well you could communicate in a foreign language and how much you cared about changing society for the better. I loved learning your opinions and learning more about your country. I left those classes confident that, if given the opportunity, many of you would do meaningful things to improve your community, your country and the world.

Congratulations on your school's anniversary! I wish you all the best in the future!

*Yours truly
Aaron Haas*

Размисли по случай 60-годишния юбилей

Понятието „юбилей“, пише в енциклопедиите, е влязло в българския език от средновековната латинска дума *iubilaeum* – „радостен празник“, произходът на която е библейското *jobel*, т.е. особена година, отбелязвана от древните евреи всеки 50 години. Настоящият 60-годишен юбилей, в британската традиция наречен „диамантен“, празнуваме тази 2010 г. по случай 15 февруари 1950 г. - първия учебен ден на Гимназията, наречена тогава гордо „Народна гимназия за чужди езици, Ловеч“.

С откриването на учебно заведение от национално значение (сравни названията „Народна библиотека“, „Народна банка“) с преподаване на три езика са се ангажирали все хора полиглоти – на първо място тогавашният министър на просветата д-р Кирил Драмалиев, който е бил завършил немска филология в Мюнхен (интерсно е, че първата му работа като министър е била да премахне преподаването на древните езици в българските гимназии). От доклада на д-р Драмалиев от август 1948 г. до министър-председателя Георги Димитров, до съгласието на генералния секретар на ЦК на БКП Вълко Червенков, и веднага след това приетото постановление в полза на Ловеч (на 21 ноември 1949 г. при министър-председател Васил Коларов), минава едва година.

С преместването в 1956 г. на английския отдел в София Гимназията губи изключителното си национално значение. Новото ѝ название е по-скромно:

„Средно училище за чужди езици“ (СУЧЕ), а когато две години по-късно и френският отдел се премества във Варна, Гимназията става само „немска“. И все пак с право празнуваме 60 години от създаването на най-старата Езикова гимназия в по-новата история на България, защото още на 10 декември 1951 г. е би могло да се чества 70-годишният „платинов“ юбилей на Гимназията, като наследница на Американския колеж, чийто първи празник е бил обявен още на 3 юни 1927 г.

В началото на учебната 1958 г., ние, млади „подгответа“, изпратихме със взаимно съжаление френския отдел за Варна, та затова възстановяването на трите езикови отдела през 1986 г. беше добро събитие.

Поводи за празнуване на юбилеи винаги имаме доста. За моя випуск (1963 г.) юбилейна беше миналата 2009 година. Ние, родените в паметната 1944 г., празнувахме 65-и рожден ден, споменавайки ония наши съученици, които за жалост не са вече между нас.

Времето заличава следите на нас, дошли от всички краища на страната в Ловеч. Остават ни спомените, снимките, писмените свидетелства.

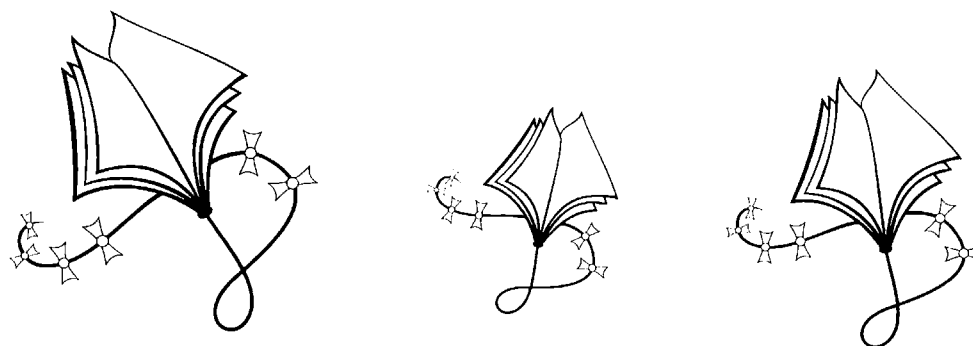
Още по време на моя випуск Гимназията стана ЕСПУ. На моето „Свидетелство за зрелост“, номер 574 от 1 юли 1963 г., е напечатано „Средно политехническо училище (гимназия)“ и добавено ръкописно: за немски ез. „Ернст Телман“. Някой просветен човек в Министерството на просветата и културата, а може би самият министър Ганчо Ганев, се е сетил, в червените дипломи да стои напечатано в скобки „гимназия“, иначе не бихме могли да следваме в университет в чужбина. Как да се обясни на чужденците какво означава „средно политехническо училище“?

Освен малко или много полезното „политехническо“ образование в заводи и работилници, останаха хумористични „бисери“ на другарите преподаватели по стругарство и електротехника като например: „Политехническите училища се създадоха, за да се увеличи кръгзорът на гражданите“. «Проявявайте известно уважение към вашите учители, поне защото те са по-възрастни от тях“. И още една философска мисъл: „За да се труди, трябва да се работи“...

Но, както казваше моят учител по математика др. П. със завидна скромност: „Аз няма да се спирам на всички въпроси, защото нямам физическата възможност“.

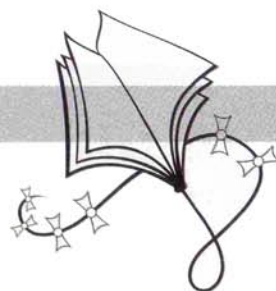
Наред с тържествения юбилей нека да почетем и доброто чувство за хумор. На учениците, учителите, възпитаниците и всички добри хора, свързани с Гимназията – живот, здраве и бъдете весели - jubilate!

*Иван Бенчев
Випуск 1963*

ЖИВОТЪТ НИ

В ОБРАЗИ И КАРТИНИ

Василена Сукалинска
9 в клас

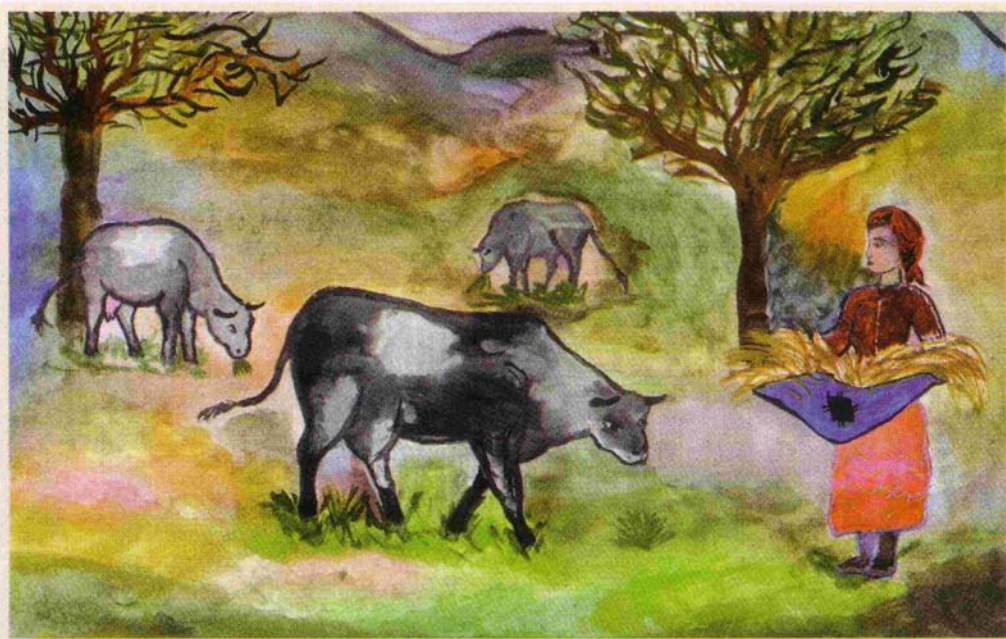

Памела Мартинова
9 ж клас

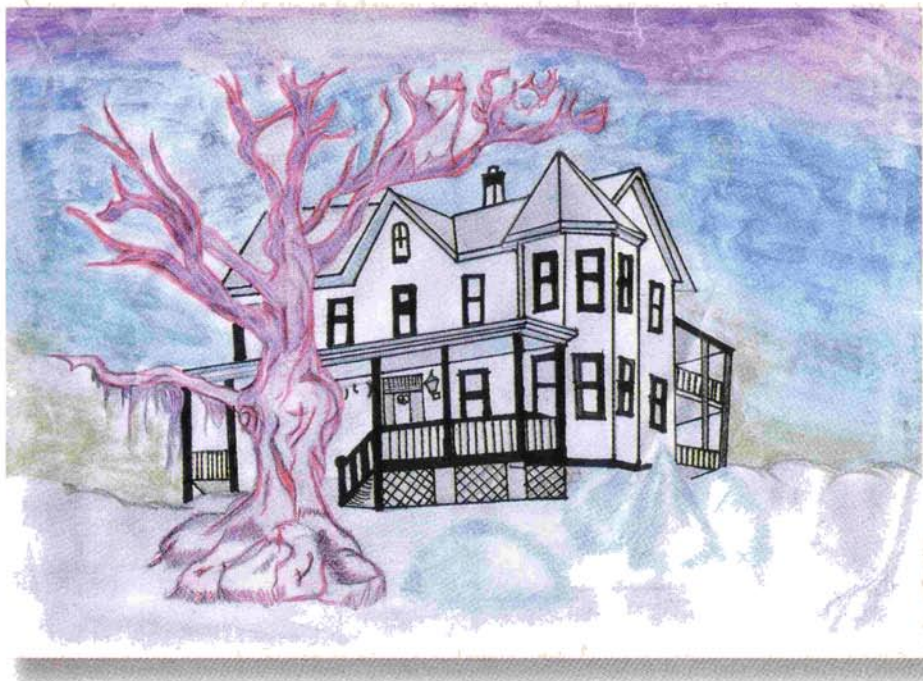

Юлия Пенчева
10 а клас

Мелиса Дерманска
8 в клас

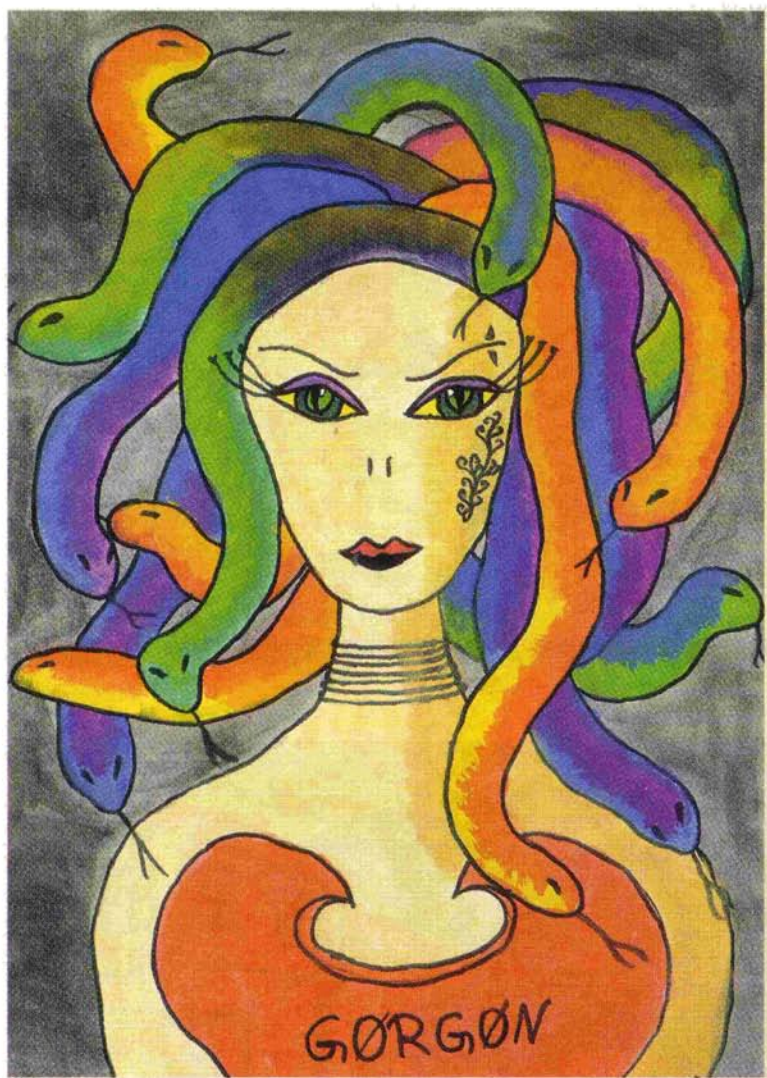
Лора Лазаринова
9 ж клас

Теодора Чокова,
9 в клас

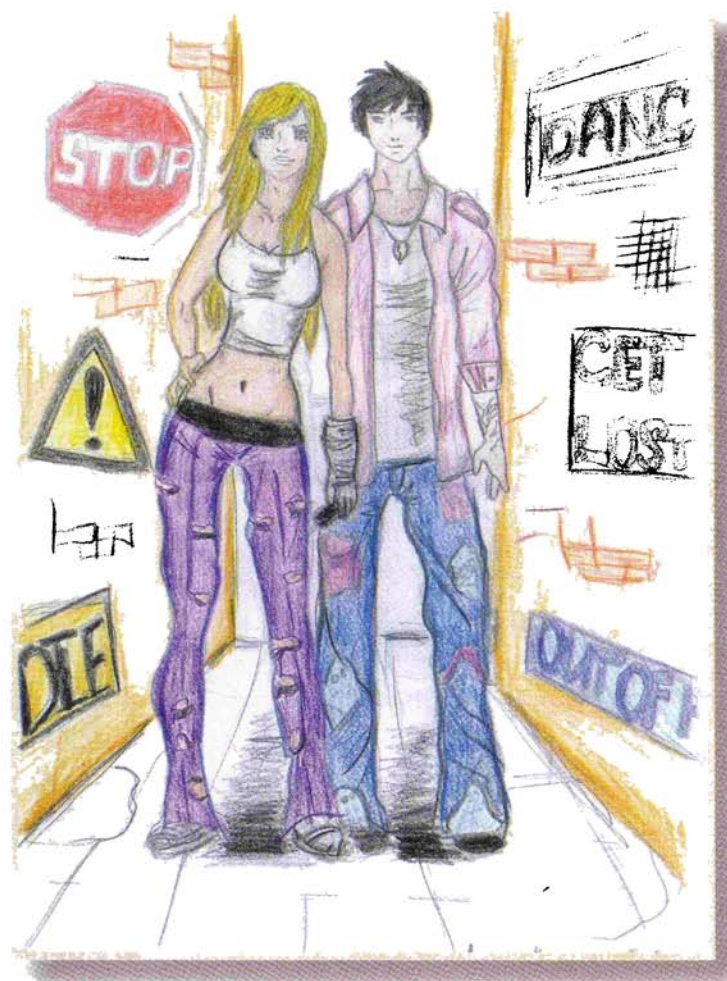
Айрин Чолакова,
8 г клас

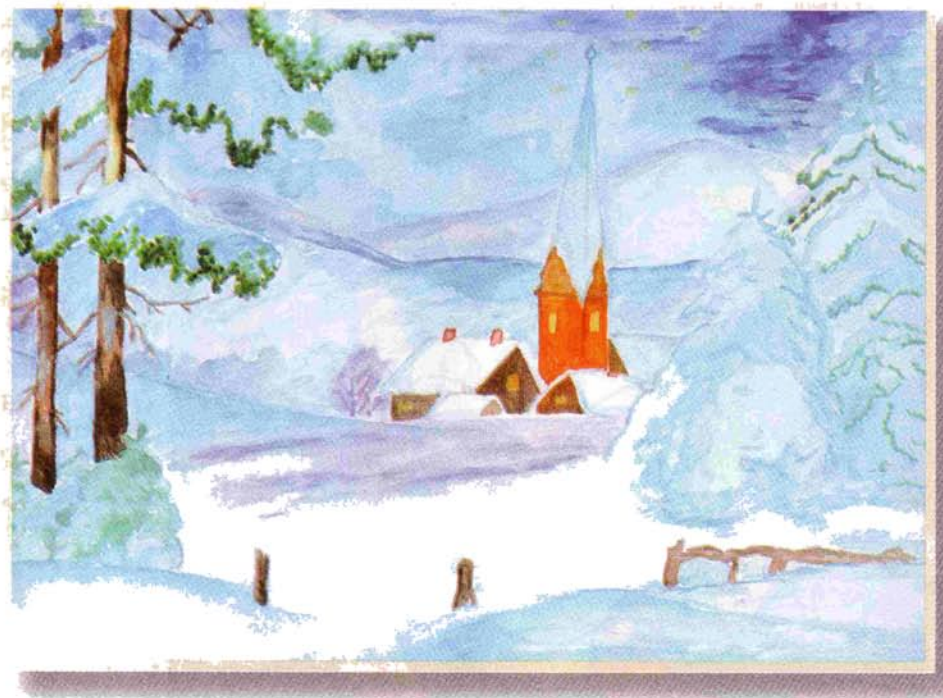

Дамяна Коларова
10 е кл.

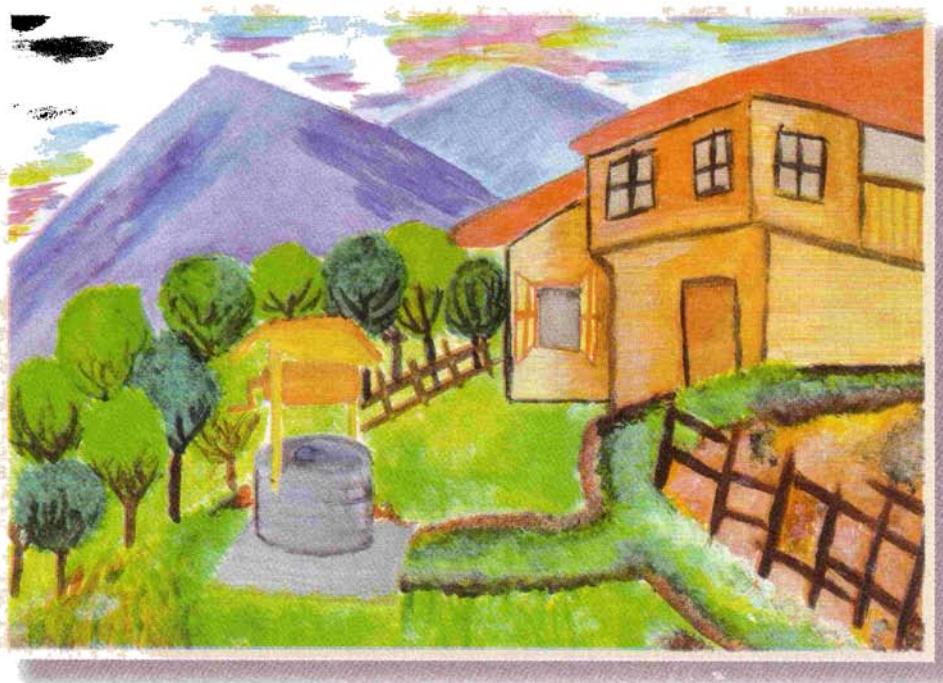
Боряна Максимова
8 в кл.

*Нина Нейчева,
10 ж клас*

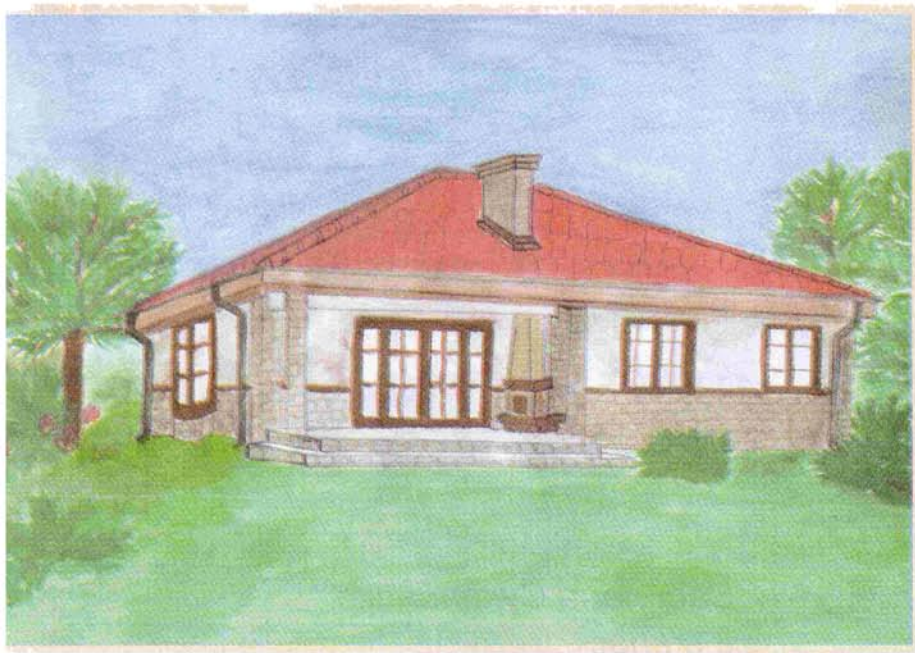

*Жале Каплан
9 з кл.*

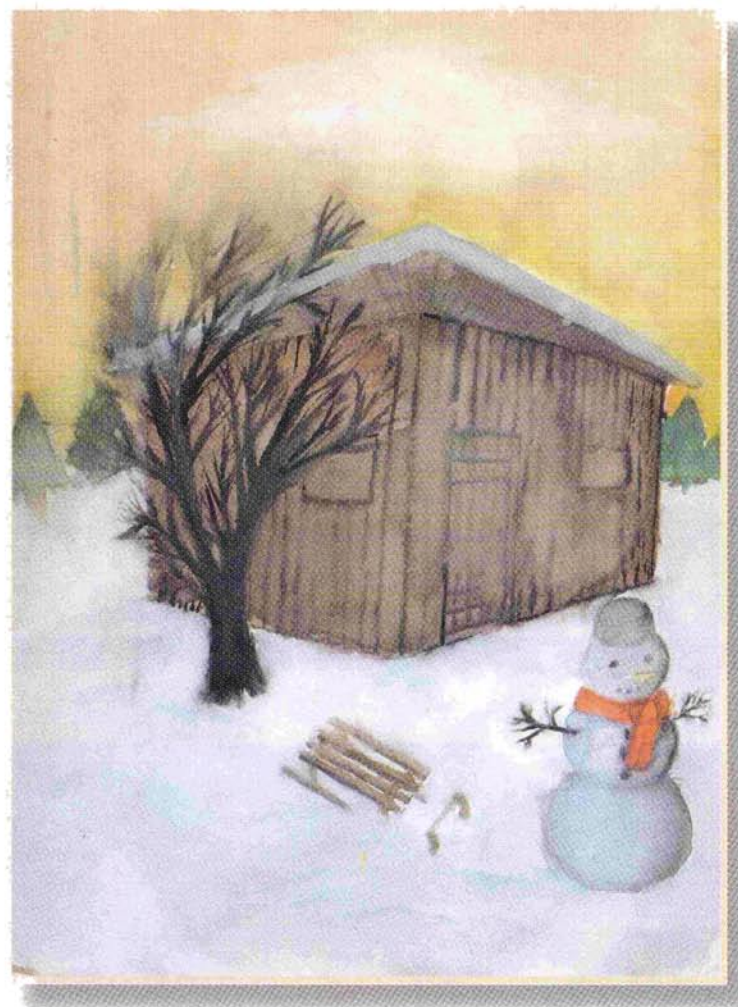
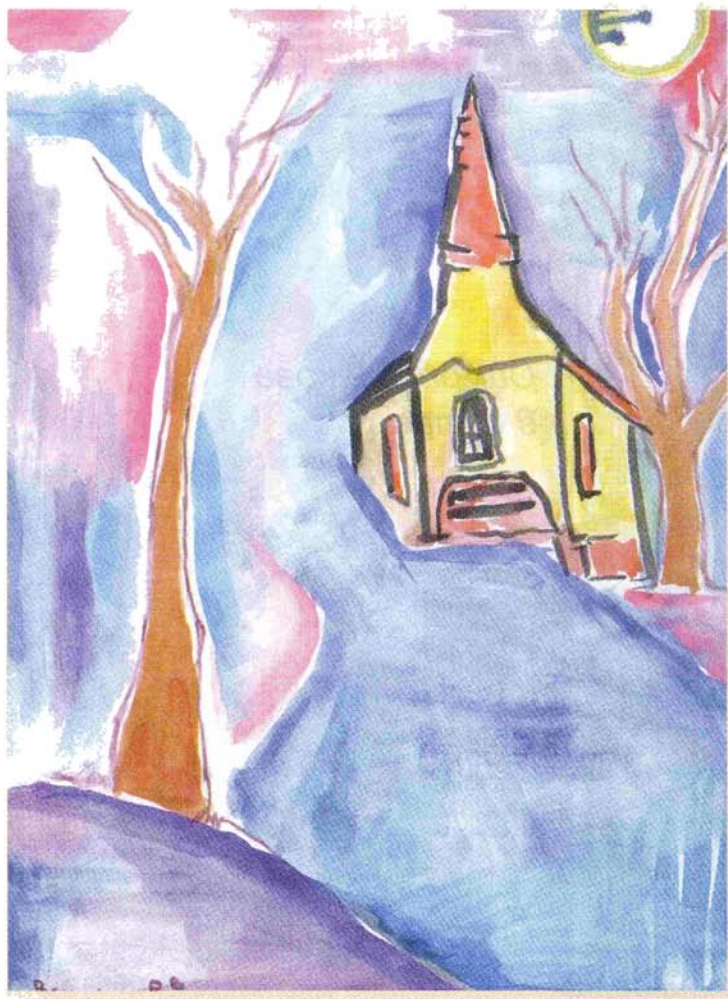

Северина Нейкова
9 з клас

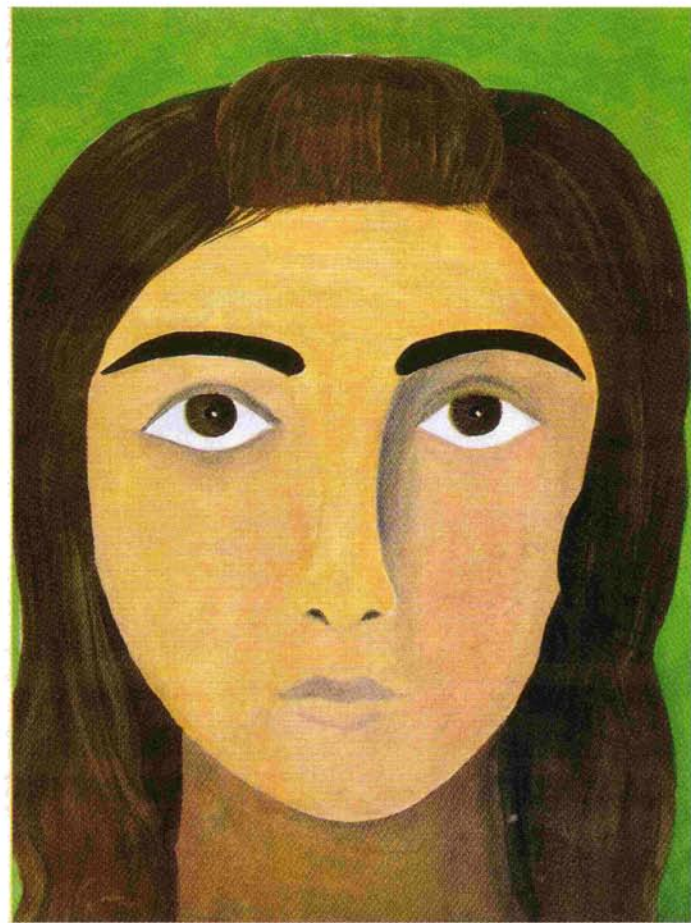

Симона Некова
9 в клас

Радостина Гладкова
10 б клас

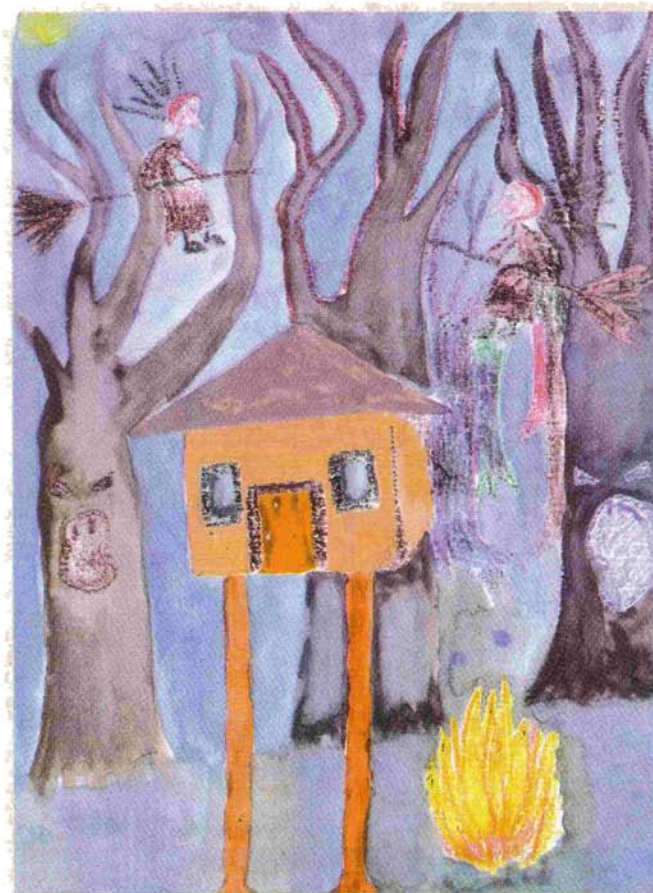
Василена Сукалинска
9 в клас

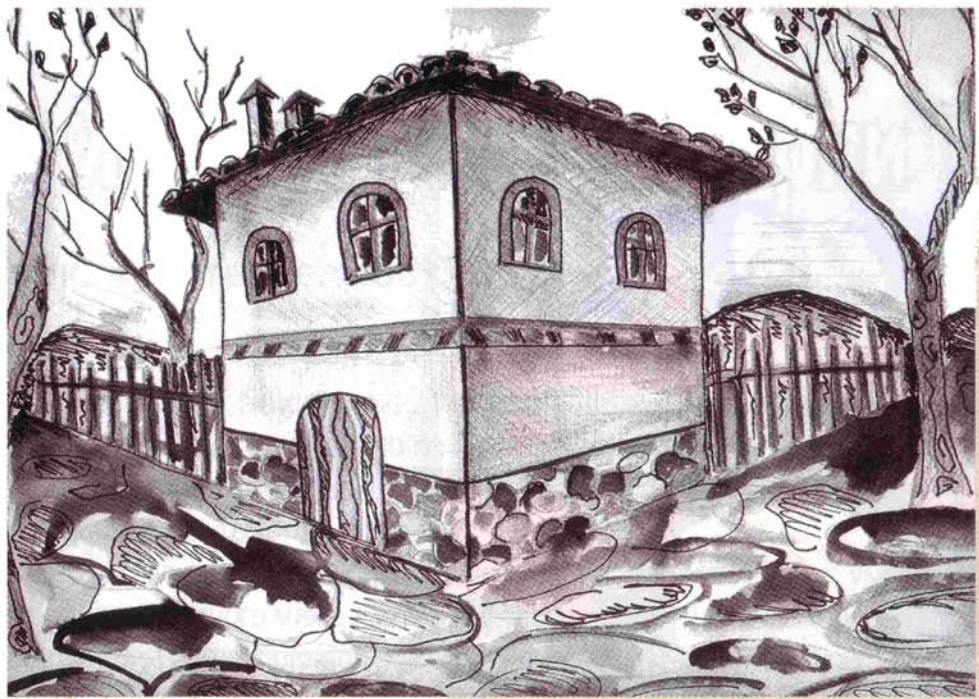
Ралица Първанова
9 б клас

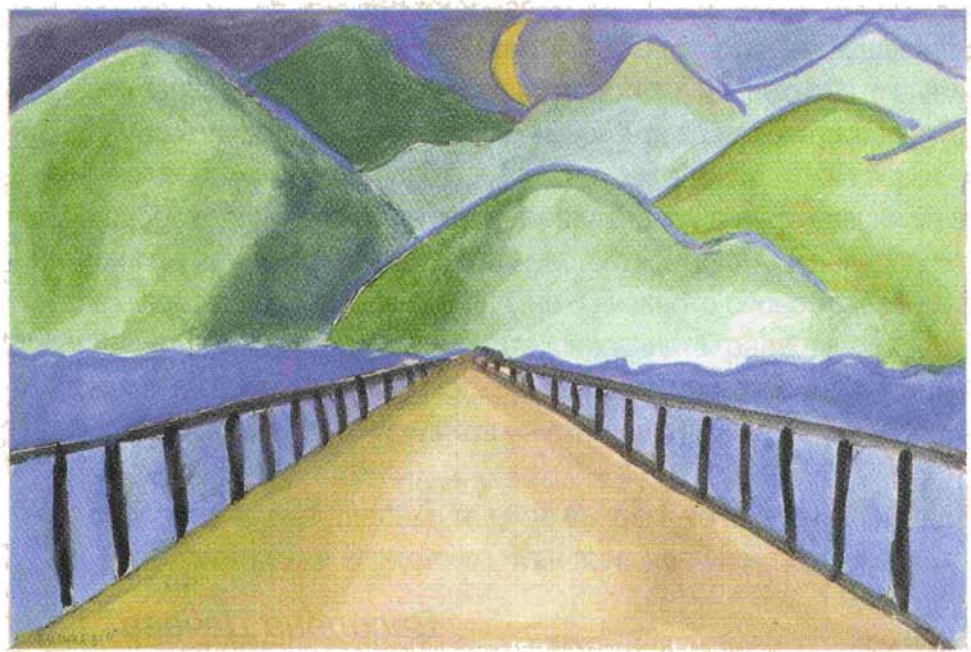
Никол Хаджиева
8 е клас

Деница Христова
9 г клас

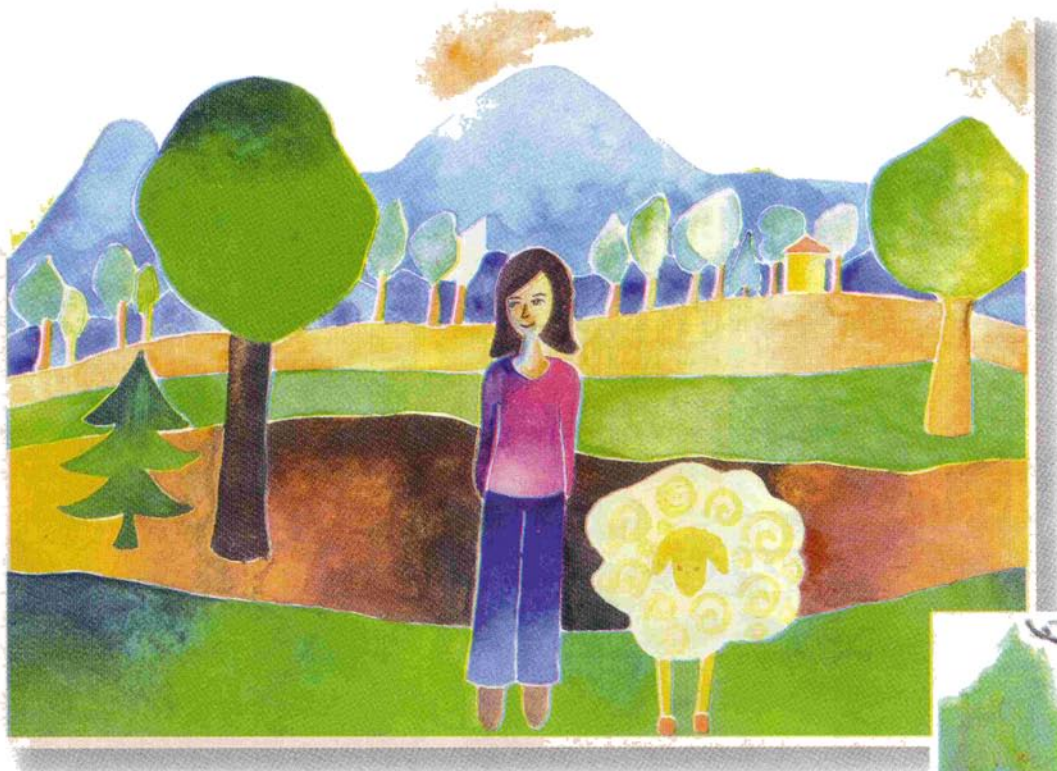

Йоанна Любенова
10 е клас

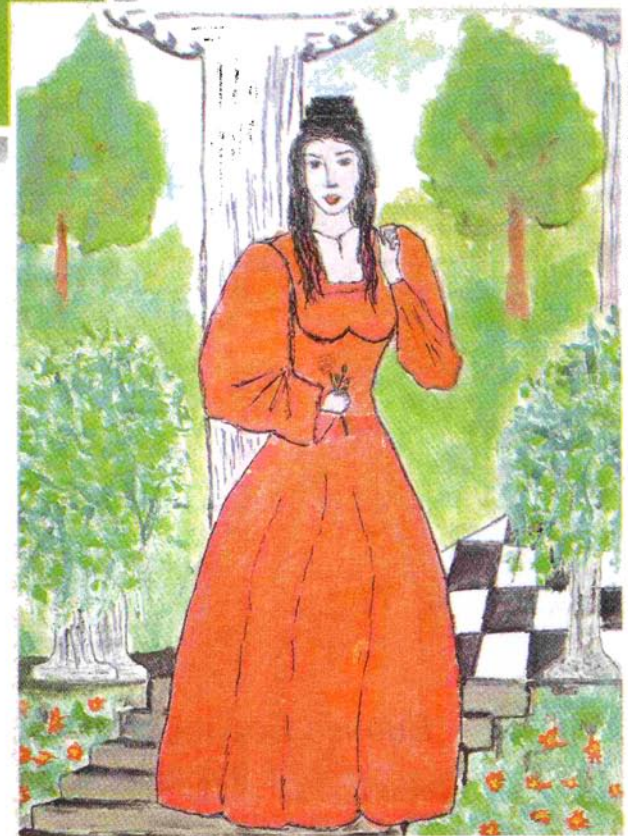

Бианка Богоевска
9 е клас

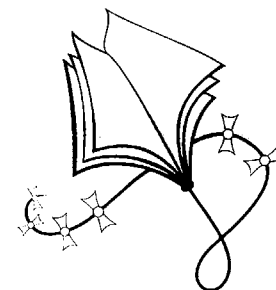
*Александра Минкова
8 в клас*

*Василена Дачева
10 в клас*

ЖИВОТЪТ НИ В ИСТОРИИ

Език, чувствителност, морал

Есе

Езикът е обективно съществуващо явление в духовния ни живот. Той включва думите с техните значения и правилата, според които се построяват изречения. Разговорите, човешката реч (устна и писмена) – това е общуване чрез езика. Важни са начинът на изразяване, правилната конструкция на фразите, подходящата интонация и тембърът на гласа.

Стилът на говорене изразява особеностите на човека, умствената му даденост и общата култура. Използването на много междуметия, паразитни думи, неточни фрази и изречения са израз на ниска речева култура. Звучният глас допринася всички да чуват говорещия ясно и точно. Паузите са също важни, защото, сполучливо използвани, подпомагат по-добре да бъде разбран говорещият. Интонацията позволява той да предаде своите чувства в дълбочина и придава по-голяма убедителност на думите му. Монотонно говорещият губи вниманието на събеседниците си.

Съдържателното общуване обаче съдържа две важни страни – както говорене, така и изслушване. Най-пренебрегваната страна днес е изслушването. Слушането е активен процес, изискващ непрекъснато внимание към предмета на разговор. Една стара ирландска поговорка гласи, че щом Бог е създал хората с две уши, и една уста, то хората трябва да слушат повече, отколкото да говорят. А апостол Яков пише: “Нека всеки човек да освен умението да изслушваме активно събеседниците си и да говорим правилно на подходящия за аудиторията език, важно качество при комуникация е умението да се владеят чувствата, мислите и поведението по време на говорене. Културата на поведение е свързана с изисканата реч, но и писаното слово трябва да бъде прецизирано. Все по-често откриваме немарливост в езика на вестниците, списанията, радиото, телевизията и обществено-политическия живот. А вестниците и телевизията могат да окажат много по-голямо влияние върху поведението и начина на говорене на хората, отколкото усилията на езиковедите чрез книги и статии да популяризират езика.

Често и от трибуната на Народното събрание звучат диалектни думи, въпреки че народните представители трябва да спазват книжовните норми. По-лошото е, че нерядко се чува агресивен изказ от тяхна страна, т.е. – неумение да се владеят чувствата.

За съжаление, дори учебниците понякога са лош пример за неясен изказ и прекомерна или неуместна

употреба на чуждици.

Истината е, че не само публичните личности, но и всички ние трябва да се стремим към книжовен изговор и правопис. Често обаче – по различни причини – могат да се появят паразитни думи. Това говори за безпомощност при използването на езика като средство за общуване.

Общуването в Интернет е също показателно за нехайството при използване на словото. За разговорния език в чата са характерни опростяванията, съкращенията, визуализирането. Причините - това нехайство да се приема спокойно от всички, са основно две: преди всичко на екрана на компютъра по-късата дума се чете по-лесно, а от друга страна, много важно е пестенето на време. Изключително характерно за чатовете е описанието на чувства, емоции и реакции, за чието изразяване са използвани голям брой съкращения, но, за съжаление, често се нарушава моралната норма. А трябва да се научим да спазваме езиковите правила (дори и във варианта на съкращения) и нравственото общуване във виртуалното пространство. Наложително е да бъдем прецизни, защото, когато се наложи да представяме себе си в писмена форма – в съставянето на текстове и документи, трябва да демонстрираме овладян стил, съдържание и правопис.

Общуването в семейството е другото важно пространство на проявлението на езика, чувствителността и морала. Родителите трябва да се стремят да разговарят с децата си от най-ранна детска възраст на книжовен език, отговорни са да породят у тях интерес към художествената литература и да ги карат да пишат, подкрепяйки по този начин училищната дейност. (Много родители плащат на някой учител да напише домашното съчинение на детето, за да получи висока оценка – една криворозбрана родителска обич и практика!) Само с четене и писане се обогатява езикът на човека.

Ако повярваме, че силата да променим нещата е в наши ръце, те наистина биха се променили, за да станем една по-грамотна и морално извисена нация. От нас зависи!

Да се опитаме да говорим и пишем правилно, защото така ще показваме по-ясно полета на въображението си, силата на чувствата си, трезвостта на своя разум!

Цветелина Георгиева – 9. "д" клас

Пътят

Не мисля да пиша колко много обичам училището си, как всички преподаватели са перфектни, как всички ученици в гимназията са като едно голямо и задружно семейство и постигат успех след успех - безпроблемно, с помощта на упоритостта си и желанието да постигнат мечтите си. Това не звучи реално. Всички сме наясно, че дори в най-доброто училище не всичко е перфектно.

Не искам да свиквам да живея по един отегчителен начин, ограничена от близкия хоризонт на светогле-

да си, вглъбена да отказвам да приема, че животът ми може да се промени. Писнало ми е да слушам, че на тази възраст е нормално да се интересувам от секс, наркотици, алкохол и цигари. Писнало ми е да ми се натяква да внимавам. Имам достатъчно разум, за да не тръгна по лошия път. Точно това прекомерно ограничение, поставено като норма в обществото ни, кара хората да поемат в грешната посока или да забодат поглед право напред, пропускайки да видят хилядите възможности, които имат. Точно така животът им не се променя... никога! Учейки в Гимназията за чужди езици в град Ловеч, се опитвам да избегна именно това.

Аз съм тийнейджър и ако кажа: „Обичам да ходя на училище“, ще излъжа. Но знам, че тук са приятелите, с които съм споделяла най-емоционалните моменти в живота си, че тук са преподавателите, с чиято помощ ще постигна мечтите си. Тук се промених, разбрах себе си, поставих целите си, разширих светогледа си, погледнах зад хоризонта, магнах предразсъдъците и видях всички възможности, които ми предлага светът. Да, тук за първи път се влюбих, за първи път бях наранена, за първи път нараних, за първи път се скарах с приятел. Направих лоши неща, но осъзнах грешките си. Тук за първи път магнах рамките на повърхностното мислене и въпреки грешките си, продължавам да се развивам като по-добър човек. Осъзнавам, че това са най-важните години в живота ми, защото поставям основата на една пълноценна личност – самата мен.

Едва ли някой от учениците в училището ми ще каже без на излъже: „Всичко е идеално! Нямам никакви проблеми.“ Аз никога не отричам проблемите си. Те са мои приятели. Интригите, несподеляната любов, семейните проблеми, неразбирателството с някои учители и охладнелите отношения между стари приятели са само част от ежедневието на всеки ученик тук. Всъщност в гимназията ние сме натоварени и с други, по-сериозни проблеми, които засягат бъдещето ни. Трябва да изградим себе си като личности, да подредим принципите си, за да можем по-лесно да минем по наситения с препятствия път към успеха.

Това е причината да не пиша похвала след похвала за училището. Имала съм конфликти с учители, които не разбират, че приоритетите ми не са да съм отличничка с общи знания по всички предмети, а да се концентрирам повече върху това, с което в бъдеще искам да се реализирам. Забъркваха са ме в интриги, говорили са зад гърба ми, без да ме познават. Предавали са ме, обиждали са ме, наклеветявали са ме без причина, но аз посрещам с радост всичко това. Не перфектните отношения между ученици и учители са причината да израствам като по-добър човек. Проблемите ми със съучениците и преподавателите ми ме направиха такава - доволна от постиженията си, въпреки провалите си. Така продължавам напред... вдигнала гордо глава, очакваща следващото препятствие по пътя към съвършенството и успеха. Не очаквам подкрепа от всички, а от тези, които вярвам, че могат да ми я дадат – приятелите, които не ми обръщат гръб в трудните за всички моменти, и преподавателите, които разбират как да се стремя.

Вече не виждам пред себе си възможности, а бъдеще; не виждам конкуренти, а губещи; не виждам проблеми, а усъвършенстване.

Гимназията не ме прави толерантна и амбициозна, а ми помага сама да се науча да бъда такава. Езиквата не ме среща с приятелите, а ми показва как да ги различавам от двуличниците. Учителите не просто ме

учат колко е корен квадратен от девет или кой е написал „Илиада“, те ми помагат да разбера какви са принципите ми и какво трябва да остане на по-заден план в учението ми. Не съм тук, за да повярвам в невъзможното, а за да направя невъзможното. Така един ден, когато си направя равносметка, ще установя, че това училище не ме е довело до върха, а ми е показало как сама да си проправя път до там.

Надявам се всички вие – от ГЧЕ “Екзарх Йосиф I”, гр.Ловеч, които твърдите: „Това е училището на моите мечти, защото преподавателите са страхотни и защото тук срещнах приятелите си“, осъзнаете, че това е училището на вашите мечти не защото преподавателите са свършени, а защото ви показват пътя към свършенството; не защото сте срещнали тук приятели, а защото сте разбрали кои са истинските ви приятели.

Езикова гимназия е повече от институция, където да обогатите знанията си, тя е пътят към реализацията ви – на материално и духовно ниво.

Рейчъл Димитрова, IX,д” клас

КАКВО СЛУШАМЕ И КАК ГОВОРИМ

Есе

В днешното забързано и динамично време никой от нас, за съжаление, не си задава жизненоважните въпроси, свързани с морала и чувствителността; с езика, на който сме прогледнали за света и човешката общност. Защо не сме по-добри един към друг, защо не се изслушваме и не проявяваме толерантност към другите, а мислим единствено за себе си? Трябва да осъзнаем, че ни липсват не просто знания, а познания за живота, за хората, за обществото и за средата, в която живеем. Говорим твърде много, а слушаме твърде рядко; научихме се да бързаем, но не и да чакаме или да съзерцаваме.

Слепи сме за много и различни важни неща от живота. Пренебрегваме важността от общуването. Всекидневно се оплакваме колко тежък, труден и скучен е животът ни. Търсим пречките винаги извън нас самите – световната финансова криза, глобалното затопляне, инфлацията и липсата на грижа от страна на държавата, природните бедствия, стресът... Наистина, все сериозни проблеми, но и оправдания, зад които се крие обществото ни! Проблемът всъщност ни е, че всеки се е затворил в черупката си и не иска да се покаже от нея. Не допускаме никого до себе си, не смеем да стиснем ръцете си. Забравили сме да комуникираме пълноценно, не знаем как да общуваме. Не знаем как да се държим помежду си. А всъщност онова, от което най-много се нуждаем, това е общуването – да говорим за нещата, които ни тревожат, да споделяме нещата, които ни вълнуват, да обменяме идеи, да търсим общи интереси, да се веселим красиво, да се смеем на остроумията на другите, да плачем заедно със страдащите на споделена мъка. Забравихме важността на човешките чувства, на моралните ценности, уважението помежду си. Забравихме да бъдем човеци.

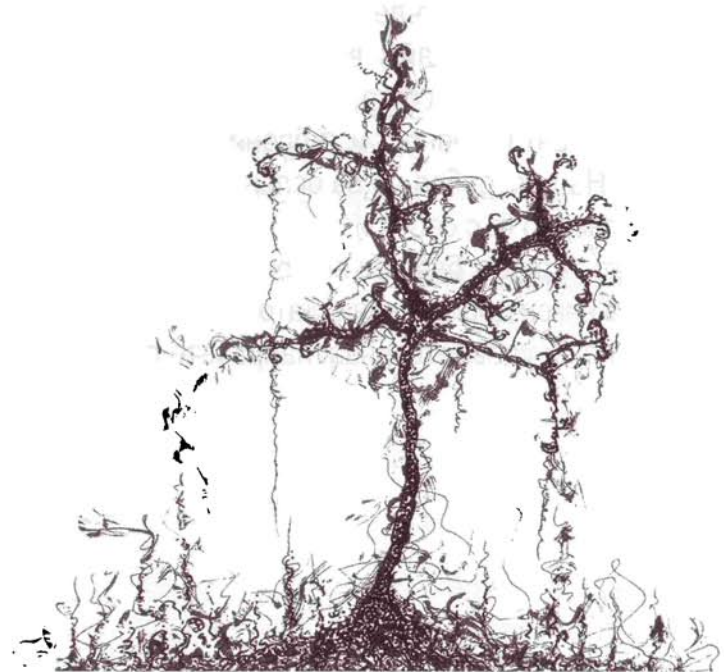
Възпитанието на днешните младежи е крайно освободено и изкривено. Рядко може да се види тийнейджър да помага на възрастен човек или да се държи възпитано на обществено място. Отдавна нормалните

правила за нравствено възпитание са отстъпили място на слободията и на криворазбраната самостоятелност. По-лесно ни е да не се замисляме за неща като чувствата на другите, начина ни на изразяване, правилността на поведение... Често някои от нас се отнасят невъзпитано, грубо, дори вулгарно не само с връстниците си, но и с по-възрастните. Общоприетите нравствени норми не позволяват общуването между хората да е такава, но сякаш всички са забравили. Забързаното ежедневие и грижите на възрастните като че са изтрили от съзнанието им отговорността да възпитават децата си и те очакват училището да поеме цялата грижа. Има толкова много семейства, в които родителите почти не разговарят с децата си, а да не говорим за тези, които ги изоставят и изобщо не се интересуват от тях. Забравените морални ценности и липсата на общуване ни направиха такива.

От работа, проблеми и ангажименти човекът се е самозабравил, изгубил е връзката с ценностите на природата и на обикновеното стойностно човешко съществуване. Оправдаваме се, че ценностната система на обществото е оцетена, защото нямаме време да мислим и за тези неща, а не си задаваме въпроса кое е по-важно. На мястото на хармонията цари анархия; съпричастността е изместена от завистта. Увеличихме притежанията си, но намалихме духовните си ценности. Говорим безмислици твърде много, обичаме твърде рядко, мразим твърде често – това ли е правилното решение? Така по-щастливи ли ще бъдем?

Не мисля! Напротив – надявам се, вярвам, че промяната към по-добро е не в материалните придобивки, а в духовната извисеност. Тя не би могла да се постигне без магическата сила на словото и пълноценното смислено общуване между хората. Бъдещето на един по-човечен свят е в наши ръце. Нека си подарим взаимно от това толкова ценно време като общуваме повече, като се изслушваме, като демонстрираме уважение един към друг, като дискутираме и обменяме идеи! Понякога дори само усмивка и сърдечен поздрав са напълно достатъчни. Силата да се променим е в нас самите!

Мартина Пиронкова – 9. “д” клас

Изповед

(Истинските)

Тя беше дете

Със златни коси и блестящи очи.

Тя беше дете

И живееше в свят, изпълнен с мечти.

Тя беше дете ,

Но детството `и се изпари .

Тя порасна и се промени .

Разбра , че любовта е клиширана фраза

и живее във свят от мечти .

Разбра , че хората са изпълнение с омраза ,

а в реалността няма място за мечти .

Разбра , че истините трудно се намират ,

а грешките заплащаш със сълзи .

Порасна , но имаше приятели , които я разбират.

Порасна и премина през трудности , лъжи .

Порасна , но знаеше , че те я обичат .

Порасна и заради тях напред продължи .

Даяна Йорданова, 9 Г

Кои са днешните антигерои

„70-годишният актьор Николай Николаев, известен като Бате Николай, беше пребит при пътен инцидент от шофьора, предизвикал катастрофата. Актьорът, който от една година лекува децата в “Пирогов” със смехотерапия, сам се оказа пациент на болницата след силен удар по лицето и устата. “Такива треторазредни актьорчета като теб трябва да бъдат не бити, а убивани.” казва българският „Герой“- мутра, на човека, който би се погрижил всеотдайно и за неговото собствено дете, ако то, не дай боже попадне в Пирогов.

Жаждата за власт и пари, липсата на отговорност след свършено дело, което си противоречи със закона или поведенческите норми, се срещат все по често в ежедневието на съвременния човек. Антигероите в нашия свят се увеличават все повече и повече. Тяхната поява и развитие се дължат на много и различни фактори -

семейна среда, обществена търпимост, медии, корумпираност...

Нека вземем един съвременен тийнейджър Х. Бъдещето на Х, това - дали ще тръгне по пътя на антигероя, или ще избере по-добрия път, зависи от заобикалящата го среда. Семейството на Х би трябвало да го насочи още докато той е малък към правилния път. В днешно време този елемент много често липсва. Браковете се разпадат, а това оставя трайни психически травми върху децата. Нека приемем, че родителите на Х са разведени. Той е принуден да направи избор, при който остава или без бащината, или без майчината подкрепа. Бащата – да го наречем Жицата - комарджия, алкохолик и насилник, който малтретира сина си и съпругата си всекидневно. Възпитанието и културата, които би трябвало да получи Х, остават на заден план и това пречи той да се развие нормално.

Също толкова важен фактор е извънфамилната среда. Всички около Х си имат подкрепа и от майка, и от баща. У Х възниква въпросът: “Аз защо не съм като другите?”. Разбира се това поражда мъка у него, но той няма с кого да я сподели. По-късно тази мъка прераства в гняв и избива в спорове и физически саморазправи. В крайна сметка Х е отхвърлен и от тази среда. Тогава той се опитва да намери среда, в която да се чувства добре, среда в която да доминира. Подтикнат от този комплекс за отхвърленост, той умишлено попада в лоша компания, в която се научава да краде, да мами, да пие и на всичко присъщо на един антигерой. Още в ранните си юношески години Х около себе си събира малка банда последователи, чийто неприкосновен водач е самият той и чиито заповеди се изпълняват безпрекословно. На 15-16 години вече има досие за дребни кражби, трошене на витрини, предизвикване на групово сбиване и други изяви, които се вписват в криминалното поведение. Вече има ново име – Малката Жица.

И така Малката Жица израства в тази среда без ценностна система, без култура и скрупули. На всички нас той вече е добре познат със своята суровост, но по-възрастните не го взимат много насериозно. Едни смятат, че това са му лудите години, втори смятат, че ще свърши мъртъв в някоя канавка, третите, и най-многобройните, не мислят за него въобще и го игнорират. Учителите за късо време стигат до заключението, че няма излизане на глава с него и го „прибутват“ от клас в клас, от училище в училище.

След като вижда, че действията му остават безнаказани, Жицата увеличава периметъра на престъпната си дейност. Започва да употребява наркотици и алкохол. За момент той се чувства щастлив, но всъщност той живее несигурен живот, който може да свърши във всеки един момент – на улицата, в дома си или както често се случва от свръхдоза. Междувременно се издига все повече в йерархията на престъпността. В актива му влизат обири, отвличания, убийства за поделяне на територии. Вози се в скъпи коли, живее с красиви момичета (никой не обръща внимание, че това, макар и скъпо платени, са всъщност проститутки), пръска пари и демонстрира завидна сила и независимост. Е, от време на време го залавят някои неинформирани и недобре платени полицаи, но пък в съдилищата има достатъчно алчни хора (макар и не всички), които го пускат. Създал си е достатъчно високопоставени „приятели“, които веднъж замесени в далаверите му, нямат интерес той да бъде изправен пред съд. Медиите започват да отразяват почти ежедневно делата на „героя“ и го пра-

вят още “по-велик” в очите на наивните млади хора. Медиите имат и една друга неопровержима вина. Ако не започнем да правим разлика между художествена измислица и реалност, още в ранна детска възраст- лошо е за самите нас. Проблемът не е в това, че медиите показват насилие, а гледната им точка към него. Повечето филми от уестърните до съвременните екшъни показват “героичната” страна на агресията. Силният самотен мъж, който с помощта на пистолета въздава справедливост. Убийството на филм изглежда нереално. Няма го усещането за болка. Но предлагането отговаря на търсенето.

За жалост хората със съдбата на Малката Жица се увеличават все повече и повече. Всеки ден по телевизията се съобщава за убийства и грабежи.

Цялата му съдба е предопределена, още в ранните му години. Ако родителите на Малката маруля му бяха обърнали достатъчно внимание, ако бяха заложили ценностите на един достоен човек, животът му би бил различен.

Въпреки всичко има и много насилници, които произхождат от “добри семейства”, където няма агресия, самите те се държат пред родителите си като божи кравички, а навън са истински хищници. Тяхната съдба вече зависи от външната среда.

Много тийнеджъри искат да станат “мутри”. Това е напълно нормално, когато виждаш, че благодарение на грубата сила можеш да станеш “номер едно”. Докато в други страни обществото изтласква насилието в периферията на живота, в крайните квартали, то при нас агресията е ежедневие навсякъде.

Налице е и словесната агресия. От нея до физическата има само една крачка. Насилието се окзва отговор на почти всичко, а насилниците се изживяват като всевластни герои.

Кого ще наречем герой, зависи от ценностите, които изповядваме. В този смисъл, дали изобщо имаме нужда от съвременни герои? Защото ако трябва да героизираме Маргините, Жицата, Марулите, и тем подобни, то със сигурност е по-добре да нямаме герои.

Всъщност, за да имаме истински герои, ни трябва каузи. А каузата е нещо, което се гради с години от обществото и като, че ли днес много хора са изгубили всякаква вяра, надежда и съответно способност да приемат и защитават определена кауза.

Ясен Попов, 9 Б кл.

Феята на желанията

Имало едно време в една гора, където всички животни живеели в разбирателство, една малка фея, която изпълнявала желания на всеки, който я срещне. Тя била единствена в гората, но не се чувствала самотна, защото всички ѝ били приятели. Тя пеела с птичките, играела със сърничките, помагала на катеричките да събират жълъди и пазела малките страхливи зайчета. През тази гора рядко минавали хора. Един ден обаче минали трима. И тримата срещнали феята, която била добра с тях и им сбъднала желанията. Но за нея всички били еднакви, без лоши и добри.

Първият човек, който срещнала феята, било малко дете. То седяло до едно дърво и плачело.

- Дете, - казала феята – само ли си?

- Да – отговорило то. – Казах на мама и татко, че идвам да набера горски цветя, но се загубих. Искам да намеря пътя за вкъщи и да се прибера, за да не се тревожат родителите ми.

Без да задава други въпроси, феята замахнала с пръчицата си и детето вече си било вкъщи.

Вторият човек се разхождал и берял гъби.

- Какво правиш? – попитала го феята.

- Бера гъби – отговорил той. – Беден съм и не съм ял от три дни. Най-накрая дойдох, макар и да не ми се идваше, за да не умра от глад.

- Аз съм фея и изпълнявам желания – казала феята. – Пожелай си нещо и ще го сбъдна.

- Пожелавам си да имам толкова много пари, че никога да не свършат и да не ми се налага да правя, каквото и да е, за да ги печеля.

Феята замахнала с пръчицата си и се появил огромен сандък с жълтици.

- Но как да го нося? – попитал човекът, но феята била вече изчезнала.

Третият човек, който феята видяла, носел пушка и следял една сърна.

- Извинете, - казала феята – но тук е забранено да се убиват животните!

- Не знаех – казал ехидно човекът и продължил да следи сърната.

- Аз съм фея и изпълнявам желания – казала феята. – Пожелай си нещо и ще го сбъдна.

- Нека имам най-голямата власт в околността. Аз да решавам съдбите на хората, аз да заповядвам

всичко! За да мога да пратя на бесилка всеки, който ми се опълчи.

Феята замахнала с пръчицата си и това също се сбъднало.

Представете си свят като този, в който желанията се сбъдват. Не всички хора са добри, затова не всички желания ще са добри. Ето защо хората се борят да постигнат желанията си и в един по-добър свят от сегашния, добрите ще успяват, а лошите - не.

Ирина Райкова, 9 А кл.

Когато светът омаля, а човекът порасна...

(есе)

Един човек се събуди и отвори очи. Седна в леглото и се усмихна. Вече беше готов да проведе редовния монолог с вътрешния си глас, имаше нужда от това всеки път, когато се сбогуваше с Морфей и напуснеше царството на съня. „Добро утро! Как си днес?“ – оттам започваше всичко. Естествено отговор не последва. „Гласът“ беше на разположение не в качеството на събеседник, а на търпелив слушател. На човека му беше по-лесно да задава въпроси, така не се чувстваше самотен. Човекът в никакъв случай не беше луд, просто беше специален!

„Как се чувствам ли? Благодаря, отлично. Отново сънувах, че летя.“ Човекът беше щастлив. Щастлив и готов да се гмурне в морето от предизвикателства и непредвидими изненади, което всеки нов ден прииждаше. Облече се, излезе на балкона и подари на света една широка, искрена усмивка... и светът му отвърна като на стар приятел. И нямаше как да е другояче! Човекът не се страхуваше от заобикалящия го свят, дори може да кажем, че го обичаше. Чувстваше се независим, свободен и силен, където и да се намираше. Не, не беше супергерой или гръцки бог, който побира Земята в шепите си, но именно така се чувстваше. Защо ли? Отговорът беше учудващо прост: Човекът притежаваше няколко парченца от един сложен, от никого неподреден пъзел, наречен Езикознание. Естествено, стремеше се да завладее още и още, но не с жара на конкистадор, а с търпението на мисионер. Изкачваше се бавно по витите стълбища на Вавилонската кула, но не искаше да стигне до Бог – искаше да открие себе си.

„Per aspera ad astra. Звездите не се чак толкова далеч...“ споделяше човекът с неизменния слушател всеки път, преди да прекарачи прага на „дома“ - като се има предвид не родния дом, а мястото, където намираще нужната му тишина и спокойствие след падането на здрача. Човекът беше загърбил мъчително сантименталната си натура и беше приел призиванието да бъде дете на света. Неговите звезди нямаха нищо общо с

далечните небесни тела, на които се любуваше всяка нощ. Не, не мечтаеше за тях. Звездите бяха изпитанията, които си поставяше всеки ден, за да развие дарбата си, да опознае по-добре света и неговите езици.

Все още размишлявайки върху това какво да предприеме днес, човекът прекрачи прага. Заля го вълна от багри, цветове и звуци. Многоезичната глъч, която всеки друг би възприел като невъобразим шум, беше изтъкана сякаш специално за него красива мелодия, в която долавяше с лекота отделните тонове. Даваше наум отговор на всеки дочут въпрос и искрено се възхищаваше на всяка остроумна шега или умела забележка. Стигаше му един поглед, зареян в пъстрото множество, за да открие обекта на новото изпитание. И го намери! На улицата стоеше друг човек, за когото явно светът не беше толкова малък и гостоприемен. Оглеждаше се нервно и пристъпваше от крак на крак като изгубено дете. През очите на другия той беше чуждо, мрачно място, а красивата мелодия – бездушна стена, която го притискаше, тормозеше, оставяше без въздух. Човекът се усмихна слънчево на другия. „Всеки се е чувствал изгубен..” – помисли си и пристъпи към непознатия.

Очите на другия светнаха, той отговори плахо на подарената усмивка и...светът за него се преобърна, смали се и стана пъстър и весел като лунапарк. Знаеше, че ще намери общ език с крачещия самоуверено към него исполин. Знаеше още нещо, че никога повече няма да позволи да се чувства като изгубено дете. Никога вече! Звездите вече не му се струваха толкова далечни, щеше да намери пътя към тях... Светът омаля, а човекът порасна!

Петя Христова XIIб клас

Любовта осмисля живота

Какво е любовта? Тя е чувството, което ни съпътства от нашето раждане до нашата смърт. Да обичаш, означава да си велик, но не всички хора са велики. Любовта е привързаност, топлина, уют, щастие. Тя е нещо толкова земно, но и толкова небесно.

“Да обичаш нещо, означава да искаш то да живее.” Конфуций е прав, когато изрича тези думи. Любовта е желание за най-доброто, отправено към ближния, жертва в името на нещо красиво, съвършено. Тя е “единственият начин да си помогнем един на друг”. Там, където ти си безпомощен, твоят близък ще се отзове. Затова животът е пъзел, а картината, която изобразява, е любовта.

Тя има много измерения. Когато майка зърне за пръв път новороденото си дете и види големите му очи, чуе плача му, тя се изпълва с любов и копнеж. Прегръдката ѝ е израз на това, какво е способна да направи само за да му даде всичко. Любовта е безкрайна, няма лимит. Можеш да обичаш и да се раздаваш, а това да те прави щастлив. Способността ѝ да ни издига в небесата, да ни кара да летим е неизбежна пътека по дългия път през живота.

Любовта е във всяка капка роса, във всяка снежинка, във всяка сълза. Тя е в очите на любимия и в ласките на майката. Всяко листо от дървото, всяка багра на цветята, всеки полъх на вятъра, всеки слънчев

лъч говорят на езика на любовта. Тя е хармонията в душата, силата, която прави хората добри. Това чувство е навсякъде около нас. Любовта е в първото кокиче, в топлата прегръдка на вълните, в шарената премяна на дърветата, в първия сняг. Тя е като сезоните – мени се, но винаги си остава същата.

Осеян с много пътища и пътеки, животът ни предлага и добрите, и лошите си страни, но винаги ни дава любов. Ние обичаме и искаме да бъдем обичани. Любовта е благодарността на бездомника, когато му дадем храна, признателността на болния, когато се грижим за него, възхищението на стария, когато го зачитаме. Не е необходимо да си влюбен, а просто да обичаш, да даваш, без да очакваш нещо в замяна. В живота има два спътника – любовта и омразата. С любовта времето е безценно, а с омразата е просто пропиляно. Защо да мразим враговете си, след като можем да ги накажем с любов?

Любовта е като въглен – пламенна и изпепеляваща, но и опасна и болезнена; като роза – прелестна и изящна, но и с бодли. Но не ни ли предлага животът точно тези бодли, за да оценим любовта, която получаваме? Тя вплита своите лози по асмата на битието, за да ни покаже на какво е способен човекът.

“Огънят в сърцето изпраща дим в главата.” Не сме ли способни да се влюбим, да сме безразсъдни и пак да даваме всичко от себе си? Та това е част от сценария. Любовта е един живот, една съдба, един избор. Да бъдем себе си, е най-важното в любовта, за да бъде тя истинска.

Любовта е с много лица. Не всеки успява да зърне всичките. А докато чакаме да се разкрие пред нас, не ще ли отлети животът ни? Не сме ли подчинявали всеки ден на любовта? Не сме ли живели точно заради тези моменти?

Любовта е тази, която прожектира всички човешки чувства върху лентата на живота, а ние сме тези, които ги преживяваме, за да можем да прочетем с усмивка на уста финалния надпис: “Това беше моят живот!”

Юлияна Стоянова XI "е"

Очите

Какво са очите за нас? Умеем ли да виждаме, когато гледаме, и какво разбираме, когато забележим нещо?

Очите са средство, чрез което имаме контакт със света около нас. Като важен сетивен орган, те правят връзка както с човешкото съзнание, така и с човешката душевност. Но очите са важни не само за да знаем накъде вървим или какво вършим. Те са важни, за да „видим“ какво чувстваме и усещаме. Най-пленяващото нещо е погледът, а най-истинското – очите! И когато зърнеш подобна красота, като тази на пещера „Проходна“, се впечатляваш.

Не съм очаквала, че нещо толкова човешко, но неживо – ще оживее пред погледа ми и ще събуди смут в съзнанието ми. Въпреки това останах най-удивена не само от това, което видях, но и от факта, че успях да го почувствам. Сякаш тези очи говореха без глас, едновременно крещяха със страх и всяваха такъв в душата ми... Този феномен откри нови измерения пред мен – като че сливаше реалното и божественото в едно цяло.

През човешките очи можеш да почувстваш болката, радостта, съжалението, умилението... всяко раз-

лично чувство, защото те винаги са искрени, неподправени, понякога лицемерни, но винаги разкриващи истинската душевност на човека. Те умеят да доверяват истини или поне да ги усещат. Ако се вгледаш дори за малко в тях, ще разбереш що за личност ги носи, за какво мечтаят, на какво ще се радват, от какво ще се страхуват. Всеки може да контактува с поглед – без думи, защото в някои случаи те са излишни. Окоето умее да те погали, да проникне в душата ти, да ти подари целувка, да ти съчувства или да ти даде знак, да ти покаже посоката. Човешкото око би направило все неща, които бихме разбрали или почувствали. Но не само човешките очи ме карат да усещам. Онези очи – „очите на Бога” – направиха много за мен, защото те отвориха моите. Оттогава насам мога да виждам, да се вглеждам и да намирам все красоти, които преди и на пръв поглед не забелязвах.

Да откриеш богатството на вътрешния свят на даден човек, коренно променя погледа ти за него. Именно заради това тези очи са специални. Все по-малко остават хората, които са способни да се вгледат уж в нищото и да зърнат неща, които никой никога не е забелязвал. Много по-лесно е да оставим нещо на случайността и да го подминем, вместо да се вгледаме в същността му, да проучим с поглед особеностите му и да го направим част от моментите в живота ни. Във всеки и всичко има нещо вълнуващо! Необходимо е единствено да се научим да виждаме, когато гледаме!

Илияна Тотевска XI б клас

Превод на сонет № 29 от У. Шекспир

When, in disgrace with fortune and men's eyes,
I all alone beweep my outcast state
And trouble deaf heaven with my bootless cries
And look upon myself and curse my fate,

Wishing me like to one more rich in hope,
Featured like him, like him with friends possess'd,
Desiring this man's art and that man's scope,
With what I most enjoy contented least;

Yet in these thoughts myself almost despising,
Haply I think on thee, and then my state,
Like to the lark at break of day arising
From sullen earth, sings hymns at heaven's gate;

For thy sweet love remember'd such wealth brings
That then I scorn to change my state with kings...

Издаднал в немилост човешка,
оплаквам аз сам самотата,
но моята мъка тъй тежка
не ще и да чуе съдбата.

Да бях като него жадувам-
с приятели, с много надежда.
Ликът му прекрасен бленувам -
във него светът се оглежда.

Сега аз почти се презирам,
но ти ми възвърна живота
и светлото в мрака намирам,
и пея пред райската порта.

За твоята любов безценна
отказвам и на трон да седна...

*Петя Петкова
11-д клас*

Броя звездите

Стоя под нощното небе.
Сама съм...само с вятъра.
Броя звездите две по две
и мисля за съдбата си.

Дали има някой там някъде,
който нарежда живота ми?
Пропускам ли ценни възможности чакащи,
докато със звездите разменяме погледи.

Броя звездите бляскави
и мисля за мечтите си.
Шепна думи ласкави
за планове величествени.

Вярно, тук ме доведе скуката.
Но луната вдъхна ми надежда нова.
Сега стоя замислена, напрегам се...
Мечтите си дали ще сбъдна скоро?

Със звездното небе сякаш се сливам
и сякаш чувствам, че натам политам.
Не, не усещам студ. Аз преоткривам
света...Аз себе си желая да изпитам.

Вярвам, че някой ден ще успея!
Докато гледам това небе...
Знам, трудностите ще преодолея!
Докато броя звездите две по две.

Биляна Райнова – 12-е кл.

Безнадеждност

*Линее нашто поколение,
навред застои, убийствен мраз...
Иван Вазов*

В тегло душманско, в гнет вековен
народът ни е оцелял,
ала урока си съдбовен
той сякаш е недоразбрал.

Да се подкрепя и обича
за него вече е обидно.
Научил се е да отрича
дори туй, що е очевидно.

Омраза тлее в наште вени,
брат брат не тачи и защо?
Защото всичките са заблудени
от принципа "око за сто".

Да бе жив Левски, щеше той
сред тая сган да онемее,
че жертвал е живота свой
не за народ-за долно племе.

От завист черна закипяват
душиците им тъй отровни.
Все на облаги се надяват
и все са нещо недоволни.

И тесни гърди гордо пъчат
за участ зла, за лош късмет.
По-слабия без милост тъпчат

и вършат подлости безчет.

Тъй ще говори подир нас
бъдещото родно поколение-
че сме му завещали само мраз,
но ни следа от избавление.

Петя Петкова 11-д клас

Спасение

Живеем самотни в черния свят
и се лутаме безспир в големия град.
Една сила нас ни спасява
и крила за полет ни дава.

Любовта като слънце над грей
и тихо нашепва: „Люби и живей!”
Във дните ни мрачни тя ни спасява
и с ласкави думи утеха ни дава.

Живеем самотни в черния свят
и сякаш изход от кръговрат...
Но любовта ни намира и в нас тя живее
и само тогава душата ни пее ли пее.

Кристина Цветкова, 12-е кл.

“Убежденията са по-опасни врагове на истината от лъжите” – Фридрих Ницше

Есе

Лъжата поражда съмнение. Съмнението провокира проверка на истинността. Проверката води до истината. Така че лъжата е препятствие, но и заобиколен път към истината.

Убеждението знае само себе си. То се смята за самодостатъчно. То прави човек противник на самата идея за проверка – изключва съмнението. За един човек може да се каже, че е безнадежден случай едва когато е загубил способността си да се променя. Всяко убеждение доближава човека до това състояние.

Имануел Кант пише в “Критика на Чистия разум” : “Убеждението не е логическа, а морална достоверност и почива върху субективни основания”. Убеждението представлява субективна достатъчност да се признае едно съждение за истинно, без да има отношение към обективното. Това признание се нарича вяра, дори бих се изразил – сляпа вяра. Убеждението е основание на слепотата.

В пролога на “Тъй рече Заратустра” на Ницше Заратустра се разделя със светеца, без да го дари с мъдростта си, въпреки че той изглежда готов за нея: “Но ти какво ни носиш дар?”, именно защото забелязва неговата убеденост. Той е убеден, а от думите му дори се добива представа за една сляпа вяра.

Всяка еволюция, всяка промяна следва път през противоположности. За това говори Георг Хегел. Тази концепция за отрицание на отрицанието важи в пълна сила и за познавателния процес. Познавателният процес е развитие, а развитието, съгласно този закон, става чрез отрицания на вече съществуващото, а не чрез задълбаване в една посока. Започва се в една посока и се продължава по нея, докато тя достигне своя предел. За да се продължи нататък, трябва да се смени посоката на разсъждение, да се изгради антитеза. Дали твърдо убеденият е способен да направи това? За него самото мислене на антитезата е безсмислено. Неговата мисъл ще се простре единствено до първия завой на Хегеловата спирала; поради липсата на антитеза човекът ще остане само с едно мнение и няма да придобие знание.

Съществената разлика между лъжата и убеждението е, че лъжата е поправима. Тя като че ли носи у себе си стремежа да бъде поправена, разкрита, опровергана. Убеждението спира тези стремежи. За него характерно е утвърдението, което спира по-нататъшното разсъждение. Така убеждението затвърждава невежеството.

Цветлин Маринов – 11е кл.

Past Memories

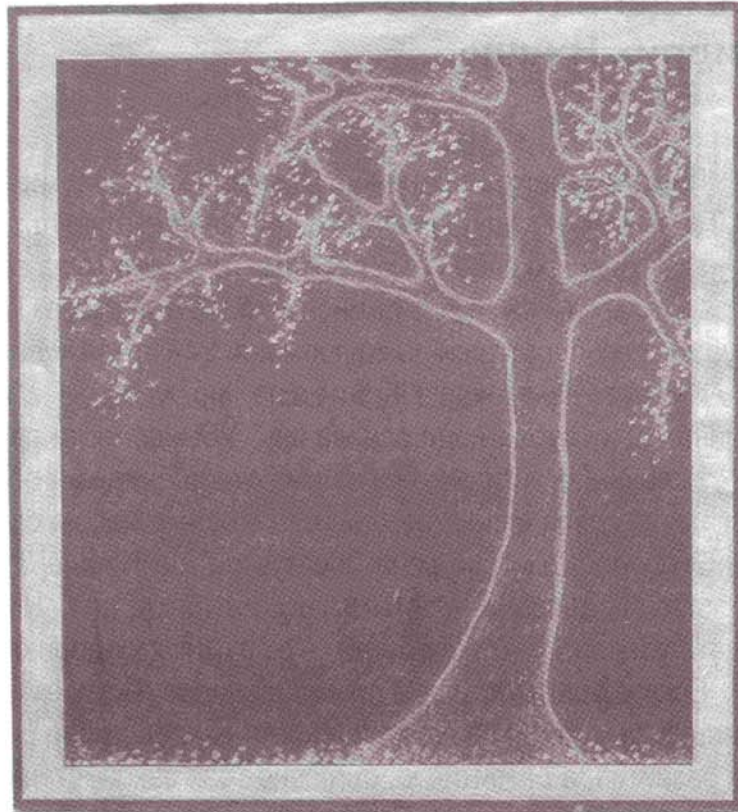
Past memories wander within my head,
Memories which I thought were dead.
They roam throughout my mind
Leaving everything else behind.

Past memories torturing my soul
Suck my happiness into a black hole.
This urge just keeps getting stronger,
Not sure if I can maintain it any longer.

Past memories drive me insane
Causing me pain I cannot sustain.
I wish I could somehow foresee
What will become of me.

Past memories tear me apart
Starting right from the heart.
This still continues to grow
How to stop it I just don't know...

Бойко Игнев 11д клас

The values of Chivalry

Essay

It is a dead certainty that people in the past had absolutely different beliefs from that they have now. There were other values then, for instance, the Code of Chivalry.

It was the Church and God that were reputable. If somebody had problems of any kind, they turned to God because they believed he could protect them from the evil and unfairness. The weak and innocent had their defenders – brave knights who obeyed the Code of Chivalry. It was a list of rules and guidelines every knight had to follow in order

to perfect his skills. Knights were the ideal men – gentle-hearted, honourable and loyal. If one didn't act as he was obliged to, he wasn't worthy of this title.

Nowadays there is no such thing as chivalry. People are afraid to speak their mind even if it is worth telling. But the worst of all is that there are almost no noble people today. Some live to make other's life a living hell but they don't regret it – that's their nature. There are no men who would hold the door for a lady, no defenders of the innocent. Especially the government – they are not trying to work for the good of the country, they rob us by increasing taxes, the prices of goods and domestic necessities. I am not saying that there are no honest and honourable people, just there are simply not enough ones to live an estimable life.

The values of chivalry have changed dramatically over the centuries. Everybody is tired of living side by side with the vicious and mean, of witnessing the injustice in the country. But people wouldn't change, so we have to get accustomed to it.

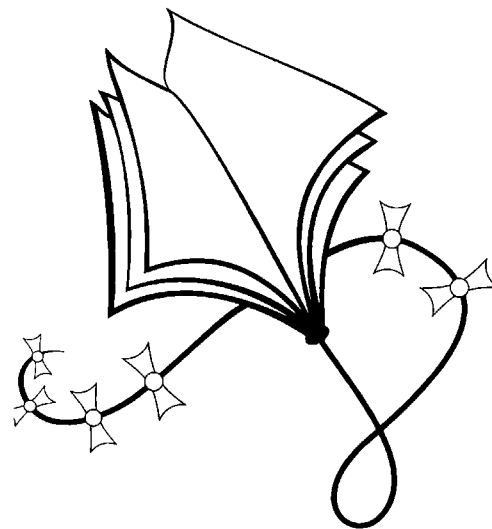
Мила Кърпачева XI в кл.

I am...

I am a clever, plump and funny girl.
I wonder how the Sun shines! Why does the World swirl?
I hear Mother Nature's noises – birds' singing, wind's blowing.
I see people who don't care and things are worse going.
I want to change those broken rules.
I hope the Copenhagen conference will beat these fools.

I am still an ordinary student.
I pretend, however, to be more prudent.
I feel that I am not grown-up enough.
I touch this global spot very tough.
I cry when I am left alone.
I am, however, a fighter bred in the bone!

I understand that people are difficult to please.
I say no changes could happen at ease.
I dream of a world of harmony and peace.
I try to make everybody say "Cheese!"
I hope this poem didn't get the thing to dive
I am just a clever, plump and funny girl who enjoys her life...

We have more means of communication, but we communicate less effectively

It is undoubtedly the case that we live in an age when technology is so advanced that we have more means of communication than ever. This gives us the chance to chat or even video call our friends and family on the other side of the world within seconds. On the face of it, that progress seems very good and convenient, but it may be far more complicated than that.

Few would dispute the fact that in this age of technology, with e-mails and the Internet being used as a common means of communication, there is even more chance of misunderstanding and confusion. Moreover, it is probably true to say that most of the new inventions create a boundary between people, instead of bringing them together. It is also the case that modern ways of communication can always fail and everyone should be able to communicate effectively without them. It is very difficult to transfer feelings and emotions into a text, so you should choose your words carefully if you want to do it right.

On the other hand, being enlightened in the sphere of new means of communication can make things easier for you. If you have mastered the art of communication in all its aspects there should be no problem to have even heart-to-heart conversations via Skype, for instance. This quality will help you make and maintain many strong relationships in no time.

In conclusion, both types of communication have their own advantages and disadvantages. In my opinion it is always better to have a face-to-face discussion with someone, because only then you can know who he/she really is. But if we are always honest, clear in the words we use and think about the message we are trying to get across, every means of communication will do the job.

If you could make three important changes to our educational system, what would they be?

Essay

“Don’t let school ruin your education” is a sentence to be heard not rarely in the average Bulgarian school. Or even if it is not spoken out loud, it is definitely in the minds of most pupils, having experienced difficulties throughout our educational system.

It is, beyond any doubt, the curriculum of our schools that has the most disadvantages in the system. The

students are in a situation in which they are obliged to study a considerable number of subjects in great details. For instance, an average history lesson contains more than twenty dates and events that have to be learnt by heart. By doing this the pupils plunge into an ocean of non-essential information, resulting in misunderstanding and sometimes ignorance of the substantial matter.

Another facet of the educational system which, I reckon, should be subjected to a radical change is the secondary education. From my point of view the last two years prior to going to university should not be compulsory. It should be taken up only by those, willing to further their studies. And during this two-year course students should study those subjects, which will be of help to them at university. This is what the system in the United Kingdom, a country, famous for its high educational attainments, is like. In my opinion this pattern will work in Bulgaria as well, inevitably improving our standards and results.

And last but not least, were I given the right to enhance our educational system, I would implement obligatory discussion and debate classes to stimulate young people to think alternatively, to come up with fresh and innovative ideas, which is of vital importance in the contemporary world we live in. It is essential that students should not only endeavor to learn by heart facts about science, but also be capable of expressing their opinions, outlooks and beliefs in a proper way.

I consider that, should these three changes be made, there will certainly be an improvement and more and more Bulgarian pupils will exceed our and the foreigners' expectations. I do realize that it is impossible that our educational system should be absolutely perfect, because nobody and nothing is perfect. Aiming high, however, always leads to better results.

Ради Иванов 11 е кл

An everlasting code of honour

There are so many meanings of the word "chivalry": prowess, justice, loyalty, courage, faith, humility and so on. Briefly that is what chivalry is – a choice, the choice to do the right things, for the right reasons, at the right times.

In order to become a knight, a person should use the strength in the service of justice, rather than for personal laudation. The next thing a future knight has to do is always seek justice and keep his word. The ideal knight always defends his country, family and those who are loyal. Being a knight often means choosing the more difficult path. He must be prepared to make personal sacrifices.

I think that chivalry was very much ignored in the past. I suppose it was familiar to the history professors, but it did not take any place in the world of business, sports, politics. And maybe everybody thinks that chivalry is dead. But I think it is still alive because it is embodied in people whose actions are always trustworthy and admirable, who know the importance of standing by one's principles, no matter how tempting the compromises are. In my opinion chivalry

seems to be more alive today than ever. People everywhere are finding the things that are important in their lives and they discover again the virtues that the code of chivalry stands for: hope – it has inspired people all around at difficult moments; kindness – giving help to those who need it; faith, trust and integrity – to keep your promises no matter what; courage - to have enough audacity in the heart, necessary to undertake difficult tasks.

The people of the 21st century need a Code of Chivalry. Each of the conceptions is important in itself and each of them has an admirable quality. But when all of them get mixed up together in a person, we discover the value and the power of chivalry. Today we are not too different from the knights in the Middle Ages. The Code of Chivalry together with the Seven Knightly Virtues should have a place in our daily life. They can change the way we treat others and do business, it can help us to overcome challenges.

We should try to keep these virtues alive in our own hearts and perhaps we should try to revive these wonderful qualities in the people we see every day - at home, in the office, at school or even in the street.

Цветислава Цанова XI "Д" клас

Fremdsprachen-Wege des Erfolgs in meiner Zeit

Als die Sekretärin ins Büro kam, bat sie Herrn M.: „Würdest du mir den Lebenslauf von demjenigen Bewerber bringen?“ Nachdem er ihren fragenden Blick bemerkt hatte, wiederholte er dasselbe auf Englisch. Er vergaß immer, dass die junge Frau kein Deutsch sprach. Der erwähnte Bewerber hatte vor ein paar Tagen ein Jobinterview bei Herrn M. Der Ausschuss zögerte mit seiner Entscheidung. Einerseits wollte er einen Mann mit viel Erfahrung und einem Diplom in Internationalen Handelsbeziehungen von der Harvard- Universität einstellen und andererseits gefiel ihm das Bewerbungsgespräch mit einer jungen Frau. Sie hatte fast keine Erfahrung, hatte ihr Studium soeben abgeschlossen, konnte aber Englisch, Französisch und Spanisch. Der Ausschuss wurde vielleicht sie anstellen. Das regte Herrn M. zum Nachdenken an.

Warum sind Fremdsprachen so wichtig?

In unserer Zeit macht jeder mit jedem Geschäfte. Chinesen mit Amerikanern, Japaner mit Deutschen, Spanier mit Russen. Um eine Zusammenarbeit mit einem Deutschen anzufangen, soll sich ein amerikanischer Geschäftsmann mit ihm verständigen. Dazu soll mindestens einer die Sprache des anderen kennen. Wenn eine französische Firma die Rohstoffe braucht, die nur in Russland zu finden sind oder dort am billigsten sind, soll diese Firma Verhandlungen mit den Russen führen. Auf Russisch natürlich.

Herr M. erinnerte sich daran, wie die Filiale, deren Chef er ist, auf die Welt kam. Als er eines Tages in München war, erfuhr er zufällig, dass ein Mann aus den USA in der Gegend einen Betrieb bauen wollte. Dieser Mann konnte kein Deutsch und die Geschäftsleute konnten keinen Vertrag mit ihm schließen. Herr M. sprach aber ausgezeichnet

Englisch. Er wurde mit dem Amerikaner bekannt gemacht und nach einem langen Gespräch entschloss sich der Geschäftsmann eine Filiale seiner Firma in München zu öffnen, die von Herrn M. geleitet werden sollte. Seitdem hat sich die Filiale rasch entwickelt und jetzt ist sie die größte in Europa. Daher stellte der Chef fest: "Fremdsprachen betreiben die Wirtschaft auf der Erde. Das macht sie sehr wichtig".

Da rief ihn sein Sohn an. Nachdem er den Hörer aufgelegt hatte, dachte Herr M. über seinen Sohn und die Freiheit nach, die ihm die drei Fremdsprachen geben, die er lernt. Jetzt informiert sich der Kleine nicht nur bei einer einzigen Quelle. Wenn etwas Interessantes auf einer deutschen Internet-Seite auftaucht, liest der Sohn das auch auf Englisch, Französisch und Spanisch. Das ermöglicht ihm, die Ansichtspunkte verschiedener Leute kennen zu lernen. Wenn eine Information falsch in Deutschland erscheinen würde, würde er die Wahrheit sofort wissen, weil sie z.B. in France Press steht. Er erinnerte sich auch daran, wie ihm sein Sohn auf einer Reise nach Paris geholfen hatte. Herr M. konnte sich natürlich auf Englisch verständigen, aber sein Sohn war ein ausgezeichneter Reiseleiter. Im Französischunterricht hatte seine Klasse vieles über Paris gelernt. Er kannte die Pariser Gerichte, die Pariser Sitten und Bräuche und so weiter. Und diese Kenntnis hatte er natürlich durch das Erlernen von Französisch bekommen. Die Franzosen selbst haben ein Sprichwort, das lautet: Um eine fremde Kultur kennen zu lernen, lerne ihre Sprache.

Als Herr M. am Abend nach Hause kam, stellte er nach langem Überlegen fest, dass er so einen großen Erfolg im Leben hatte nur, weil er Englisch kannte. Und er hoffte, dass sein Sohn, der zwei weitere Fremdsprachen konnte, sogar einen größeren Erfolg haben würde.

Иван Евтимов 9 г кл.

Die Meinung der Menschen – Was ist wichtiger: die Kleider oder das Wesen einer Person?

*„Die Mode kann man sich kaufen, aber den Stil kann man nur besitzen“
Coco Chanel*

In den verschiedenen Lebensphasen hat der heutige Mensch verschiedene Prioritäten und Ideale. Für ein kleines Kind ist es nicht wichtig, wie die Leute aussehen. Es will nur wissen, ob man ihm etwas Süßes geben oder es lieb kosen wird. Es ist ihm egal, wie man gekleidet ist. Es kann noch nicht verstehen, ob man gut oder schlecht gekleidet ist. Es hat keine Erfahrungen in der Welt der Mode. Je älter es wird, desto mehr macht es sich mit dieser Welt vertraut. Wenn dieses Kind zum Teenager wird, hat es schon ganz andere Ideale. Es kümmert sich um sein Aussehen und sieht auch mehr Probleme. Seine Freunde haben zum Beispiel viele verschiedene teure Kleider. Aber wenn die Familie, aus der dieser Teenager stammt, nicht so reich ist und wenn sie es sich nicht leisten kann, immer neue Kleidung zu kaufen, ist das für

den jungen Menschen ein Problem. Viele leiden deswegen an einem Komplex. Solche Jungen verstehen nicht, dass nicht nur Kleider Leute machen. Das wichtigste ist das Wesen einer Person. Wenn man einen feinen Stil besitzt und weiß, wie man sich unterhält, braucht man keine teure Garderobe zu haben. Heutzutage ist fast immer im Kopf eines Teenagers die Frage „Was kann ich tun, um schöner auszusehen?!“. Aber was bedeutet eigentlich Schönheit? Das bedeutet für jeden von uns etwas anderes. In der heutigen Zeit werden die Normen für Schönheit vom Aussehen von Fernsehstars und Models definiert. Wer so aussieht wie diese Menschen gilt als schön. Aber es gibt auch diese Schönheit die von innen kommt, die wahre Schönheit. Dieses innere Leuchten lässt sich nicht wirklich beschreiben. Man muss nicht wie ein Fernsehstar aussehen, damit man eine schöne und angenehme Person ist. Aber viele verstehen das nicht. Die meisten Jungen machen sich über Sachen anderer lustig, die nicht von ihnen abhängen. Zum Beispiel: „Du hast so eine hässliche Nase!“. In solchen Situation kann man nichts tun, außer diese Äußerung zu übergehen. Man kommt sich oft vor wie im Märchen „Das hässliche Entlein“.

Ein bekanntes Sprichwort lautet: „Auf den ersten Blick sieht man nur die Kleider eines Menschen, erst auf den zweiten Blick versteht man was für ein Mensch vor einem steht“. Heutzutage müsste es leider so lauten: „Auf den ersten Blick sieht man die Kleider eines Menschen und auf den zweiten – wieder nur die Kleider“.

Ясен Попов 9 б кл.

“Die Menschen sind nicht immer was sie scheinen, aber selten etwas Besseres.”

Lessing

Manchmal bilden wir uns eine Meinung von den anderen Menschen nur infolge des Aussehens oder einer falschen ersten Vorstellung. Ist sie aber immer richtig? Fühlen wir das Wesen, verpassen wir etwas Wichtiges, oder werden wir uns in der Zukunft negativ überraschen?

Man muss zuerst unbedingt eine Weile warten, bevor man mit Sicherheit etwas Genaues über einen Menschen behaupten kann. Vor der festen Meinungsbildung muss man zuerst die Eigenschaften und die Fähigkeiten einschätzen, um sicher zu sein, was der Mensch eigentlich ist. Außerdem darf man keinesfalls seine Bewertungskriterien nur aufgrund des Aussehens basieren. Für die reale Einschätzung braucht man sowohl Zeit als auch ein bisschen Intuition. Auch wenn man seine Vorstellung nach diesem Kriterium bildet, ist es möglich, dass es einem danach Leid tut. Es gibt aber auch die Möglichkeit, dass man den anderen Menschen für etwas Besseres gehalten hat, als der Mensch selbst ist. In solchen Fällen ist man oft enttäuscht von seiner ersten Bewertung. Wenn man irgendwelche negative Vorstellung über die anderen hat und sie verwirklicht wird, ist man keinesfalls zufrieden damit. Es kann passieren, dass man die anderen voreilig beurteilt, aber oft ist das erste „Urteil“ ganz richtig. Manche Menschen haben diese wichtige Fähigkeit,

die anderen mit einem Blick einschätzen zu können. Solche Glückspilze sind aber leider nicht die Mehrheit. Für die meisten ist ein längerer Denkprozess nötig, obwohl die intuitiven Menschen oft eine objektivere Meinung haben als diese, die die Situation mehrmals überdacht haben.

Natürlich ist es fast unmöglich "die goldene Mitte" zu finden. Das Zitat beweist noch einmal, dass die Menschen oft genau das sind, was man sieht und fühlt. Es gibt viele Ausnahmen, aber man kann fast nie absolut sicher sein, was der Mensch gegenüber darstellt.

Als Fazit möchte ich zusammenfassen, dass der erste Eindruck von den Menschen sehr wichtig für die objektive Vorstellung von ihnen ist. Man darf aber nicht vergessen, dass das nicht das einzige Element ist. Man muss viel darüber nachdenken, welche die Fähigkeiten des Menschen sind. Nur dann kann man wirklich einschätzen, ob der Mensch etwas Besseres, etwas Schlechteres oder genau das ist, was er scheint.

Йоанна Младенова 11 в кл.

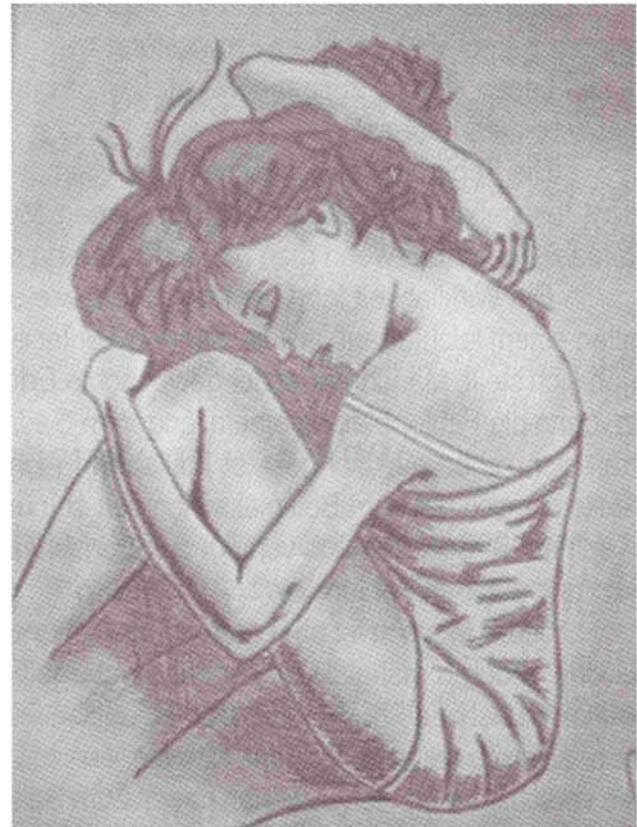
Du bist die Zukunft

Du musst dich ja aufregen,
wenn jemand einen überzeugen will:
„Die Welt will untergehen.
Mach nichts, bleib still!“

Du musst ja nicht bezweifeln,
dass es noch immer gute Menschen gibt.
Sie werden sich vereinen
zu etwas, was ein gutes Leben bringt.

Du musst nicht verzagen,
wenn dich ja etwas stört.
Du musst es allen sagen,
dass der Hass die Welt zerstört.

Du bist Gestalter deines „Ichs“
und musst „Den Ärzten“ glauben:
„Es ist nicht deine Schuld, dass die Welt ist, wie sie ist.“

Es wär nur deine Schuld, wenn sie so bleibt!“

Schon musst du sicher sein,
dass du die Zukunft bist,
dass die Änderung dieser Welt
auch deine Aufgabe ist.

Диана Михова 10 б кл.

„Es irrt der Mensch, solange’ er strebt ”

Goethe

Irren ist menschlich! Man irrt sich ein Leben lang, aber das ist ein Teil vom Leben, denn kein Mensch ist in seinem Kampf und in seiner Entwicklung makellos. Man sammelt Erfahrung, solange man lebt und strebt. Mit dem realen Leben ständig zusammenzustoßen, den Irrtum von der Realität zu unterscheiden – darin besteht der Sinn des menschlichen Lebens!

Die Fehlritte des Menschen sind vielmehr als Erfolge und Vorteile gedacht. Ohne die kann man die Wahrheit nicht feststellen. Oft hat der Mensch keinen Mut, seine Augen öffnen. Es ist leichter, wenn der Mensch in seiner Fantasie lebt. Aber wenn man genug Erfahrung gesammelt hat, dann tritt man aus diesem Zustand aus.

Die Wirklichkeit lehrt die Menschen, wie sie mit Fehlern umgehen müssen. Die Fehler der anderen Menschen fallen einem leichter auf, als die eigenen Fehler einzusehen. Das steht im Zusammenhang mit den Anforderungen, die man sich stellt. Manchmal ist der gewünschte Erfolg nicht gleich vorhanden, aber man lernt aus seinen Fehlern. Das ist so, denn die Fehler bleiben einem länger im Gedächtnis im Vergleich zu den erreichten Erfolgen. Wenn man strebt, hat man sich schon ein Ziel gesetzt. Falls man nicht ans Ziel kommt, dann sucht man nach den begangenen Fehlern. Jeder Mensch hat zum Beispiel schon seit seiner Kindheit viele Träume, die mit einem Wunschberuf verbunden sind. In seinem Streben danach verfolgt der Mensch diese Ziele – in der Schule, an der Universität, indem er oft enttäuscht wird und aus den Fehlern lernt.

Jeder Mensch ist aber unterschiedlich und hat seine individuelle Entwicklung. Was für einen fehlerhaft ist, kann für den anderen makellos und sogar mustergültig sein. Das hängt von der eigenen Beurteilung der Fehler ab. Dann stellt man sich die Frage – was sind eigentlich Fehler? Ist der Fehler nicht das Gegenteil von Wahrheit? Eigentlich hat jeder Mensch seine Einsichten, die von verschiedenen Faktoren bestimmt sind - Zeit, Familienumgebung, Erziehung. Die verschiedenen Generationen haben zum Beispiel unterschiedliche Sichtweisen. Deshalb kann das oft zu Konflikten

zwischen ihnen führen.

Meines Erachtens ist das menschliche Leben ein Irrtum in dem Sinne, dass man sich ständig höhere Forderungen und Ziele stellt und auf dem Wege ihrer Erfüllung Fehler begeht. Ich meine, dass der Mensch auf diese Weise lernt, wie er sich selbst kennen und einschätzen kann. Meiner Meinung nach lernt man auch, wie man in verschiedenen Situationen reagiert und wie man seine Emotionen beherrschen soll.

Im Streben nach Vollkommenheit muss man viele Hindernisse bewältigen, damit die Pläne und Absichten verwirklicht werden und man erfolgreich wird. Dieses Streben nach etwas Neuem und Besserem bringt die Welt in ständige Entwicklung, was einen Fortschritt ermöglicht, denn man muss nie die Hoffnung aufgeben!

Паулина Маринова 11 б кл.

Das Fremdsprachengymnasium „Exarch Jossif I.“ in Lovech

Das ist meine Schule. Die Schule, die ich absichtlich gewählt habe. Die Sprachschule in Lovech viele Traditionen, ist selbst zu einer festen Tradition geworden. Die Schule für Fremdsprachen ist die erste Sprachschule in Bulgarien. In diesem Jahr 2010 feiert man 130 Jahre seit dem Beginn und 60 Jahre seit der Gründung der Sekundarschule mit Fremdsprachenunterricht. Viele berühmte Persönlichkeiten in Bulgarien und nicht nur, haben die Sprachschule in Lovech abgeschlossen. Die Schule ist der erste Schritt hin zu dem großen Erfolg von Sprachkenntnissen. Mit Stolz und großer Begeisterung kann ich sagen: sie ist die beste Schule und ich bin ihr Zögling. In den nächsten fünf Jahren will ich allen beweisen, dass ich diese Ehre wirklich verdient habe.

Михаела Тончева 8 б кл.

Warum gibt es immer wieder Konflikte zwischen Jung und Alt?

„Unsere Jugend liebt den Luxus, hat schlechte Manieren, macht sich über die Autorität lustig, hat überhaupt keinen Respekt vor dem Alter. Unsere Kinder sind Tyrannen, sie erheben sich nicht vor den Erwachsenen, sie widersprechen ihren Eltern, sie sind unmöglich.“

Sokrates 470-399 v.Chr.

Heutzutage unterscheiden sich die Altersgruppen nicht so stark wie früher in ihren Weltanschauungen und Vorlieben, trotzdem werden Konflikte zwischen Jung und Alt immer noch ausgelöst. Um sie zu vermeiden, müssen wir die Gründe dafür kennen.

Die verschiedenen Einstellungen zum Geld und zur Arbeit verursachen die alltäglichen Auseinandersetzungen.

Da die alte Generation den Unterhalt verdient , kennt sie auch den Wert des Geldes. Die Jungen sind daran gewöhnt, alles auf dem Präsentierteller zu bekommen und geben sich keine Mühe , ihre eigenen Kämpfe zu führen. Um die Erwachsenen zu widerlegen, versuchen die Jugendlichen sich zu etablieren und ihre Fähigkeiten in allen Bereichen zu beweisen.

Die wichtigsten Voraussetzungen für Konflikte zwischen den Generationen sind aber meiner Meinung nach die Interessengegensätze. Die junge Generation will immer ganz anders als die alte leben und das verursacht ständig Auseinandersetzungen. Obwohl manche Vertreter der „alten“ Generation Freunde ihrer Kinder sein wollen , schaffen sie das nicht immer. Die ähnlichen Musik- und Kleidervorlieben wandeln die Eltern nicht in Kinder um und die Pflichten der Erwachsenen dürfen nicht vernachlässigt werden. Die Autorität und das Verantwortungsbewusstsein der Erwachsenen sind bei der Erziehung sehr wichtig und die verschiedenen Meinungen verursachen oft Konflikte.

Jede junge Generation versucht möglichst schneller die Machtposten in der Gesellschaft zu erobern und danach die Macht zu behalten. Die alte Altersgruppe wird sowieso eines Tages abgelöst, auch ohne ständige Streitigkeiten. Wichtiger ist, die Eltern zu respektieren, solange sie noch bei uns sind.

Боряна Андреева 10 з кл.

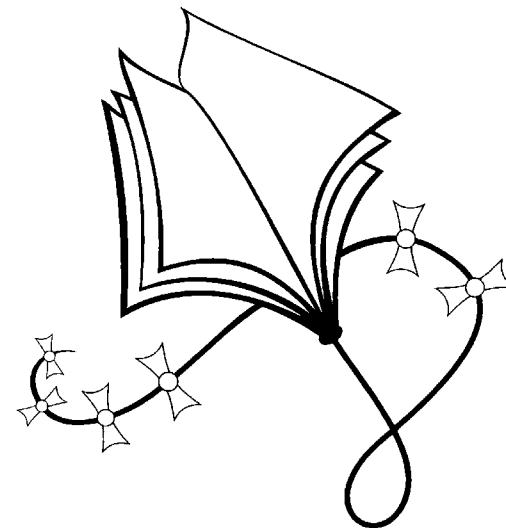
Ich brauche . . .

Ich brauche zu schreien,
Zu kämpfen und zu siegen.
Hab gedacht, dass ich stärker werde
Vielleicht bis zu Ende,
Aber nicht ...

Du warst verliebt ...
Wie schön für dich,
Aber warum sagst du mir –
So was brauche ich nicht.

Ich brauche zu glauben,
Zu lieben und zu sprechen,
Aber jetzt einfach: "Geh!"
Wissen sollst du aber – immer tut es mir weh.

Wissen sollst du auch, dass ich die Fehler verzeihen kann,

Aber du, was machst du dann –
Liebst du mich oder nicht, sage –
Bitte nicht mehr schweige.

Ich brauche zu sprechen
Und meine Geschichte zu erzählen
Die Wörter aber – nicht genug
 Den Schmerz zu töten
Das Leben – nicht genug
 Mich selbst zu verstehen
Und die Nacht ist nicht genug
 · Einzuschlafen.

Деница Василева 11 а кл.

Lass mich verblühen

Immer wieder sehen wir die Schatten
des Endes an der Wand unseres Lebens...
Eine Wand, die heute so dunkel und leer aussieht,
obwohl sie gestern so hell und hoffnungsvoll war...
Jetzt ist unsere Welt so kalt...Wir sind so kalt geworden, mein Liebling...
...so kalt, dass mein Herz es nicht allein ertragen kann...
Mein Herz zerbricht in viele kleine Teile jedes Mal, wenn ich an dich denke...
Jedes Mal, wenn ich mich an unsere Vergangenheit erinnere...
Warum müssen wir die Zukunft ganz allein begrüßen?..
Wie kann ich den neuen Tag ohne dich erleben, wenn du mein Sonnenlicht bist?..
Jetzt herrscht in meiner Seele eine ewig andauernde Nacht...
Ich werde auf dich immer warten, weil du der Einzige bist,
der mich von meiner Dunkelheit erlösen kann...
Warum kommst du aber immer noch nicht

Лора Маринова 10 в кл.

Lesen, Bücher und Filme

Im 21. Jahrhundert liest man immer weniger als zuvor. Aufgrund der schnellen Entwicklung der Technologie interessieren sich die Jugendlichen nicht mehr für Bücher. Sie sind, für die meisten von ihnen, langweilig. Es ist leichter einen Film zu sehen, der nach einem Buch gedreht worden ist, als dieses Buch zu lesen. Das Geschehen in den Filmen ist ungenauer als das in den Büchern und oft ist es auch nicht so spannend, aber dafür interessiert sich niemand. Das Wichtigste für die Jugendlichen ist, dass sie für einen Film zwei Stunden benötigen. Für das Lesen brauchen sie viel mehr Zeit – zwei bis drei Tage oder sogar Wochen.

Die meisten jungen Menschen bevorzugen auch in Foren im Internet zu schreiben. Obwohl das interessanter für die Menschen ist, kann das Schreiben in verschiedenen Foren nie so nützlich wie das Lesen sein.

Für mich sind Bücher etwas sehr Wichtiges. Ich lese immer gern, wenn ich Freizeit habe, obwohl ich während des Schuljahrs fast keine Zeit dafür habe. Ich denke, dass man aus den Büchern viele interessante Sachen erfahren kann. Meiner Meinung nach entwickelt man seine Bildung wenn man liest. Einige meiner Lieblingsbücher sind: „Harry Potter“ von J. K. Rowling, „Inheritance Cycle“ von Christopher Paolini und „The Twilight Saga“ von Stephanie Meyer. Sie sind sehr bekannt und deshalb hat man diese Bücher als Vorlagen für Filme verwendet. Viele von meinen Freunden denken, dass die Filme spannender als die Bücher sind. Aber ich meine, wenn man etwas Interessantes liest, kann man es wieder und wieder lesen. Auf diese Weise genießt man ein Buch immer, wenn man es möchte. In einem Film passiert alles sehr schnell und man kann den Sinn nicht gleich erkennen.

Wenn man ein interessantes Buch in der Hand hält, versinkt die Welt um einen herum. Man vergisst alles andere, wenn man sich von einem spannenden Buch z.B. in ferne Länder entführen lässt. Bei den Büchern kann man selbst entscheiden, wie alles aussieht, etwas, was bei den Filmen unmöglich ist. Dort ist alles dargestellt und es gibt keine Möglichkeit für Phantasie.

Ich glaube, dass die Bücher, obwohl sie heutzutage nicht sehr aktuell sind, etwas Wichtiges und Interessantes sind. Die Filme und das Internet sollen sie nicht verdrängen.

Христилина Димитрова 9 б кл.

Meine Lieblingsjahreszeit

Meine Lieblingsjahreszeit ist der Sommer. Viele Menschen haben den Sommer sehr gern, aber für die Schüler ist er besonders wichtig. Ich spreche von diesen drei Monaten, in denen wir uns keine Sorgen machen müssen und uns amüsieren können. Man kann bis spät in den Vormittag hinein schlafen, wenn man auf dem Land oder im Urlaub ist. Man kann den Sonnenuntergang betrachten und mit dem Liebingsmenschen in dem Mondlicht das Meer genießen.

Ach, das Meer! Der Sommer ist die Jahreszeit, in der wir lange am Strand in der Sonne liegen können oder mit dem Wasser spielen. In dieser Jahreszeit können wir viele schöne Erinnerungen sammeln. Und wenn wir im Winter vor dem Kamin sitzen und im Album nachschlagen, erinnern wir uns an die warmen vergangenen Tage. Im Sommer blüht auch die Natur auf. Überall ist es grün, die Sonne grüßt uns freundlich und die Vögel zwitschern lustig. Der Sommer ist die Zeit, in der die Wünsche Wirklichkeit werden. Das ist die Zeit für eine neue Liebe und viele interessante Erlebnisse. Wenn wir den Sommer als ein Mensch malen sollten, würden wir ein sehr strahlendes Kind malen, das voll warmer Gefühle ist. Aber die Kindheit vergeht unbemerkt wie der Sommer. Ohne eine Wahl zu haben, müssen wir wieder in die Schule gehen und können uns nur noch an die sonnigen Tage erinnern.

Ach, wenn doch nur immer Sommer wäre!

Пламена Кръстева 9 а кл.

Mein Geburtshaus

Komm in das Haus,
Schau den Kater Raus!
Das Haus ist klein,
aber es ist mein!

Der Hund liegt unter dem Tisch,
im Aquarium schwimmt ein Fisch.

Das Zimmer ist alt,
aber es ist nicht kalt.
Es regnet, es schneit,
mir ist es wohl daheim.

Ангел Кючуков 8 в кл.

“Oh Zeiten, oh Sitten”

Cicero

Erörterung

Mit dem Begriff Generationskonflikt wird eine innenfamiliäre Auseinandersetzung zwischen Alt und Jung bezeichnet, die aber auch in der Gesellschaft verbreitet ist. Im Folgenden werden die Gründe dafür erörtert.

Einerseits wird der Generationskonflikt als ein entwicklungsbedingter Konflikt betrachtet. Während die ältere Generation die Regeln diktiert, trägt die Jugend das Potential des Neuen. Sie hat keine Angst, Gefahr zu laufen und versucht ihren Platz in der Gesellschaft zu finden. Die Jugendlichen brauchen mehr Freiheit, sie sehnen sich danach, von der Bevormundung der Alten befreit zu werden, woher der Zusammenstoß zwischen den beiden Generationen entsteht.

Andererseits ist diese Konfliktart erfahrungsbedingt. Die Alten sind reifer, sie fürchten sich vor Veränderungen, da sie konservativ und in einigen Fällen pessimistisch denken. Ihre Generation ist mit der alten Ordnung zufrieden und will sie aufrechterhalten. Da sie für die Jungen verantwortlich ist, will sie sie vor Fehlern schützen. Die andere Generation dagegen will sich selbst gestalten und aus den eigenen Misserfolgen lernen.

Nicht vergessen werden dürfen die Zeitbedingungen, wonach sich die beiden Generationen richten. Früher herrschte eine konservative Zeit, deshalb sind die Alten nach strengen Regeln erzogen worden und sie wollen dagegen nicht verstoßen. Heute hat sich die Situation verändert – die Zeit ist liberal und frei, Kleidungsvorschriften, Kunstnormen, Sexualtabus sind nicht vorhanden. Daraus ergeben sich deutliche Werteunterschiede zwischen den Generationen, die Konflikte auslösen können.

Aus den dargelegten Argumenten kann ich schließen, dass der Generationskonflikt immer existieren wird, aber die Rollenverteilung und die Mentalitätsunterschiede zwischen den Altersstufen werden verwischt.

Агнеса Михова 10 б кл.

Souvenirs de mon enfance

Borima,... la ruelle pierreuse au bout de laquelle est située la vieille maison de ma grand-mère. “Est-ce que c’est une grande maison?” on va me demander. Non, ce n’est pas une grande et riche maison avec une piscine et grand balcon, non, elle ne l’est pas mais pour moi elle est plus que cela.

Quand j’étais petite j’y allais souvent pour jouer à mon gré avec mes copains. J’ aimais grimper le vieux

pommier, j' aimais écouter les chansons des oiseaux. Les géraniums aux fenêtres, la cour ensoleillée, la vigne dans l' ombre de laquelle, mon grand-père me racontait des histoires de la guerre – tout cela me fait revenir à mon enfance, dans mes souvenirs... et le sentiment est si étrange.

Au printemps, quand la nature se réveille, quand les rayons de soleil d'or caressent les petits brins de fleurs, le grand jardin se transforme en un conte multicolore. Les pêchers s' épanouissent, les jonquilles et les lilas aussi et leurs odeurs se mélangent dans un parfum magique. Enivrée de ce mélange d' arôme, envahie de ces couleurs vives je pense que je rêve. Mais non – c' est le même jardin, c' est la même maison où j' avais passé mon enfance, où je reviens en vacances.

Нина Нейчева 10 ж кл.

La maison de mes grands-parents

La maison de mes grands-parents se trouve dans un village qui est situé à trente kilomètres de la capitale. Ce village est nommé Iscrets. Il est très pittoresque. Le village n' est pas très petit et il se trouve au pied de la montagne.

Je n' y vais pas très souvent parce que je n' ai pas le temps. Mais pendant les vacances je rends visite à ma grand-mère.

Quand il fait beau, ma grand- mère est toujours dans le jardin et elle fait quelques choses. Elle arrose les fleurs et elle plante des arbres ou des légumes et des fruits.

Quand j' entre dans la cuisine qui se trouve au deuxième, le plus souvent ma grand-mère cuisine. J' adore l'odeur du bois flambant pendant l' hiver dans le poêle aussi. Quand je suis à la campagne, ma grand-mère prépare le matin des crêpes pour moi et pour mon plus petit frère. Ce sont les crêpes les plus délicieuses du monde entier!

Parfois mes cousins viennent à Iscrets aussi. Alors, nous parlons beaucoup de temps. Nous sommes ensemble très, très rarement. Nous aimons jouer aux cartes, aller nous promener dans la montagne et rire ensemble.

Quand nous étions petits, nous jouions à cache-cache. C' était notre jeu favori.

Ensuite la nuit tombait et nous regardions les nombreuses étoiles dans le ciel. Chacun racontait des histoires ridicules.

La maison et la grande cour à Iscrets sont pleines de beaucoup de souvenirs, de moments inoubliables et de rires enfantins. C' est pourquoi j' aime beaucoup cet endroit!

Диана Беневрекова 10 ж кл.

Le petit Pierre

C'était un bel après-midi. Il faisait chaud. Pierre promenait son chien Rex avec son ami Paul. Ils avaient le même âge-neuf ans.

Quand ils passaient par le parc, ils ont vu un sentier qui passait près d'une rivière. Ils n'avaient pas vu ce sentier auparavant. Quand les deux amis étaient au bout du sentier, devant eux s'est découverte une grande clairière. Derrière elle, se trouvait la forêt. Les deux garçons ont commencé à jouer au football. Rex était l'arbitre.

La nuit est tombée. Il n'y avait personne déjà sur la clairière. Les amis se sont dirigés vers la maison. Mais tout à coup le chien a commencé à aboyer. Quand Pierre et Paul ont regardé à gauche, ils ont vu un grand et dangereux loup. Leurs dents ont commencé à claquer. Ils avaient peur. Les deux garçons ont commencé à crier, mais personne ne leur répondait. Le loup venait de plus en plus proche d'eux. Il regardait le chien avec gourmandise. Pierre a fermé ses yeux de peur. Tout à coup, un chasseur a entendu leurs cris. Le loup venait de tenter de manger Rex, quand l'homme est venu. Il a tué le loup avec son fusil. Le chasseur a calmé les enfants. Il les a amenés chez eux. Leurs parents ont embrassé leurs enfants. Ils ont remercié le chasseur. Les parents l'ont invité à dîner ensemble le soir suivant. Le chasseur était d'accord. Les deux garçons ont promis de visiter des endroits qu'ils connaissaient bien!

Диана Беневрекова 10 ж кл.

Mon enfance chez ma grand-mère

Chaque personne quand elle revient dans les mémoires de son enfance se souvient de plusieurs choses précieuses ou de moments inoubliables. Pour moi c'est la maison de ma grand-mère. Grande et jaune elle s'élève au-dessus des autres maisons du petit village. Dans la vaste cour on peut tout trouver: de belles fleurs avec un arôme magnifique, des fruits et des légumes qui sont toujours frais. Et tout ça c'est du travail de ma grand-mère. On peut voir deux petits chiens qui se promènent dans le jardin et trois ou quatre chats qui dorment sous les rayons du soleil. Toutes ces choses sont mon royaume. J'aime me reposer à la campagne en écoutant le chant des oiseaux. Et surtout en hiver quand dehors il fait froid mais à l'intérieur de la maison le poêle brûle et ma grand-mère prépare quelque chose de délicieux. Cet arôme je ne le changerai pas pour les plus grandes richesses du monde. Et le soir je m'assieds sur les genoux de ma grand-mère, je m'assoupis sous les sons des poèmes magnifiques qu'elle me récite, ces moments-là je ne les oublierai jamais! Dans ma mémoire telle est la maison de ma grand-mère-réelle ou un peu imaginée elle restera dans mon cœur à jamais.

Василена Борисова 10 ж кл.

Liebe vor allem!

Manchmal passiert es so, dass unser Leben wie ein Theater ist, die Aufführung trägt den Titel „Liebe“, wir alle sind die Schauspieler, aber niemand weiß, wer das Drehbuch schreibt. Es sieht wie ein leichtes Spiel aus, aber wenn sich die Gefühle einmischen, wird es sehr kompliziert.

Habt ihr euch mal die Frage gestellt, was die Liebe bedeutet und warum sie so wichtig für die Menschen ist? Es gibt keine richtige Antwort, weil sie keine Wissenschaft ist und man kann sie keinesfalls erlernen. Manche sagen, dass sie wie die Sonne in einem finsternen Tag ist und die Fähigkeit hat, Tränen in Lächeln zu verwandeln. Andere sind der Meinung, dass man sich vor ihr schützen soll, da sie nur Trauer im Herzen bringt. Ich weiß nicht, vielleicht, weil wir die Herausforderungen mögen, aber wir sind immer auf der Suche nach ihr. Wenn wir uns umsehen, werden wir merken, dass sie überall ist. Sie ist in dem Gesicht der Mutter, die ihr Kind umarmt; in den Worten des Lehrers, der seine Schüler belehrt; in den Augen eines Liebespaars. Man kann nicht sagen, dass der zuletzt genannte Liebesbeweis das beste Beispiel ist, aber ohne Zweifel – das schönste. Morgens mit dem Gedanken an den geliebten Menschen aufzuwachen und mit dem gleichen einzuschlafen- was für ein schönes Gefühl! Fast jedes Lied erzählt die Geschichte einer Liebe, der Sänger will damit seinem Mädchen zeigen, wie viel er es liebt, oder dass er nach ihrem Abschied das Gleiche fühlt. Es ist so, als ob man das ganze Meer hätte, aber man will nur einen Tropfen Wasser, als ob man den Himmel hätte, aber man denkt an einen Stern. Man hat die Welt, aber sehnt sich nach einem Menschen.

Dieser, der unsere Geschichte schreibt, spielt oft mit unseren Gefühlen, erschwert unser Leben und macht uns traurig. Immer wenn wir glauben, dass wir das Drehbuch über unser Schicksal verändern können, vernehmen wir sein weises, etwas trauriges Lächeln. Was macht man nicht im Namen der Liebe?!

Изабела Петрова 10 з кл.

Sinnlose Nachtgedanken

Das kleinste Stückchen Schokolade
bleibt für dich.

Das kleinste Stückchen Schokolade
Glaube! Das bin ich.

Kakaoträume, Kakaonacht,
wenn die Liebe gerade erwacht.

Kakaoaugen starren ein Gesicht,
da es einer Schokoladenuhr glich.
Kakaohaare streicheln wie das Licht.
Darf ich das behalten oder nicht?

Chilli, Feuer, Zimt
verbrennen ihre Hüllen.
Weil sie aus Kakao sind,
schmelzen missverständliche Gefühle.

Mein Blut war gestern ohne Farbe.
Heute schlägt ein Herz aus Schokolade.

Tausende Kakaolippen besingen mein
verrücktes Glück.
Zehn Kakaofingerspitzen und das kleinste
Schokoladenstück.

Татяна Тонева
10А кл.

Vieles auf der Welt wäre völlig uninteressant, wenn es nicht verboten wäre

Städte, Gebäude, Autos, Lärm ... und die Menschen wie kleine Teilchen von diesem Puzzle, die immer in Bewegung sind. Jeden Tag treffen wir neue Leute, verlieren oder finden etwas Neues. Jeden Tag treffen wir Schwierigkeiten, stellen Regeln auf, die wir einhalten müssen. Aber manchmal verlieren diese Regeln an Bedeutung, weil die Gefühle und das, was man im Moment empfindet, wichtiger als irgendwelche Vorschriften sind.

Das, was verboten ist, ist immer interessanter. Die Verbote erscheinen in unserem Leben kurz nach unserer Geburt. Die Eltern sind diese, die sagen: „Das ist gefährlich“, „Du darfst das nicht machen!“

Mit dem Verbot aber kommt auch die Versuchung - die Versuchung zu verstehen, was passieren wird, wenn man gegen die Verbote verstößt. Und wenn wir schon erwachsene Menschen sind, dann verstehen wir, dass es zu jeder Zeit Vorschriften gegeben hat. Das Kind in uns aber sucht immer nach den neuen Sachen, nach dem Interessanten. Aber das, was interessant ist und das, was verboten ist, stimmt sehr oft überein. Gibt es etwas Aufregendes in etwas, was alle machen?!

Da kommt aber auch die Frage: Wer kann sagen, was verboten und was erlaubt ist? Oft meinen wir, dass wir selbst unsere inneren Regeln festlegen. Ist es aber so? Kann es so sein, wenn wir nicht isoliert leben, wenn wir ständig mit anderen Menschen verkehren? Können wir den Einfluss der fremden Meinungen vergessen? Ich habe folgende Schlussfolgerung gemacht: wir sind von den Vorschriften der anderen abhängig. Und es ist klar, dass ich nicht über die Verbote im Sinne von Gesetzen oder über die Verbote, die mit der Ordnung im Alltag verbunden sind, spreche. Ich spreche über die Verbote, die von den anderen Menschen kommen.

Manchmal sind die Menschen zu engstirnig. Es wird vielleicht komisch klingen, aber ein sehr typisches Beispiel für engstirnige Menschen sind diese, die der Liebe Grenzen setzen. Können die Unterschiede im Alter oder in der Religionszugehörigkeit Ursachen für Verbote in der Liebe sein? Jeder von uns hat gehört: für die Liebe gibt es keine Grenzen. Ja...,aber nein! Die Vorwürfe, der Hohn – sie sind diese Grenzen, sie sind die Verbote. Und diese Verbote machen das Leben der Menschen nicht nur uninteressant, sondern auch unglücklich. In solchen Fällen muss man gegen die Verbote verstoßen, um das Interessante und das Beste im Leben zu suchen.

Allerdings sind die Verbote Teil von unserem Leben, sogar von unserem Alltag .Und ja, ich bin einverstanden: „Vieles auf der Welt wäre völlig uninteressant, wenn es nicht verboten wäre“.

*Деница Гатева
11в кл.*

Ein Märchen über die Gefühle

Es war einmal eine Insel, wo alle Gefühle, Tugenden und Laster lebten: das Glück, die Trauer, die Eitelkeit, natürlich auch die Liebe. Da sie alle zu schwer waren und ihre Last immer größer wurde, drohte die Insel bald zu versinken. Daher bereiteten sich die Gefühle auf Abfahrt vor und ließen ihre Boote ins Wasser. Nur die Liebe wollte aus Liebe zu dieser Insel sie nicht verlassen. Erst im letzten Moment entschied sie sich dazu und bat die anderen um Hilfe. Da fuhr gerade der Reichtum an ihr vorbei und sie bat ihn:

„Reichtum, nimm mich mit!“

„Ich kann nicht, ich habe zu viel Gold bei mir und es gibt keinen Platz für dich“, lautete seine Antwort.

In diesem Moment sah die Liebe die Eitelkeit und bat sie darum, sie mitzunehmen.

„Ich kann dir nicht helfen, Liebe“, sprach die Eitelkeit. „Du bist nass und wirst mein Schiff beschädigen. Es wird nicht mehr so glänzen“.

Als nächste kam die Trauer. Zu ihr sprach die Liebe:

„Trauer, hilf mir, bitte!“

„Ich kann nicht. Ich bin so traurig, dass ich allein sein will“, sprach die Trauer und weinte bitter über etwas.

Da erblickte die Liebe das Glück und sprach voller Hoffnung zu ihm:

„Glück, hilf mir! Du wirst mich nicht im Stich lassen.“

Aber das Glück war so glücklich, dass es die Bitten der Liebe überhaupt nicht vernahm.

Plötzlich hörte die Liebe jemanden rufen:

„Komm Liebe! Ich nehme dich mit“

Die Liebe war so erschrocken, dass sie sich keine Mühe gab zu fragen, wer ihr Helfer sei. Als sie ans Land kamen, segelte der Unbekannte weiter, ohne sich zu verabschieden. Erst jetzt fragte die Liebe die Weisheit:

„Wer war das? Wer ist mein Retter?“

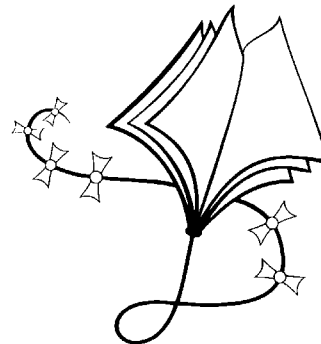
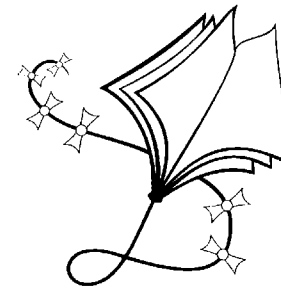
„Das War die Zeit. Die Zeit hat dir geholfen“, antwortete die Weisheit.

„Die Zeit? Warum denn?“ wunderte sich die Liebe.
Die Weisheit lächelte weise und antwortete:
„Weil nur die Zeit weiß, wie wichtig die Liebe ist.“

Мила Ливорова
11 а кл.

Wohin führt die Reise?

Mach dich auf den Weg
Wohin kann die Reise führen?
Vergiss die Uhren und folge meinen Spuren.
Neue Orte sind zu erfinden.
Der Weg steht offen für dich.
Länder, Städte, Natur-
all das wartet vor der Tür.
Die Welt ist voll von unbekanntem Leuten,
die Zeit für Bekanntschaften ist heute.
Könntest du nicht einfach in den Bus einsteigen
und die schlechte Laune vertreiben?
Die Welt wartet auf dich,
zögere aber lange nicht.
das Leben ist kurz-
Komm bitte mit uns!

Liebe

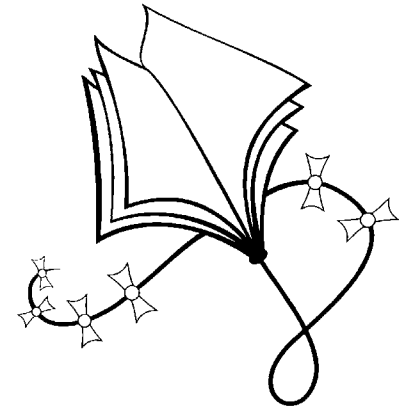
Ein unvergesslicher Flug hinauf.
Der Höhepunkt der Emotionen.
Donner. Und alles bricht zusammen.
Derselbe Flug nach unten.
Diesmal mit anderen Stationen.
Verirren.
Versinken in die Unsicherheit,
Fahrt durch unsterbliche Gefühle.
Verkommen in der Ungewissheit.
Alles war nur eine Hülle.

Der Clown

Der Zirkus kam wieder in die Stadt
für seine nächste Aufführung.
Und dort, wo sie stattfinden sollte,
stand ich und wartete auf seine Darstellung.

Und noch Jahre danach erinnere ich mich wieder
an meine schönsten Kinderwelten.
Und jenen fröhlichen Spaßmacher
werde ich nie vergessen.

Der Clown, versteckt hinter seinen zwei Gesichtern,
sah manchmal traurig aus,
aber ich möchte mich immer erinnern
an den Menschen, der unter Tränen uns glücklich machte.
Heute ist der Zirkus für Kinder geschlossen,
weil der fröhliche Clown verstorben ist.
Und so nahm er mit meine Kindheit und mein fröhliches Lachen.
Ob ich sie wieder finde, weißt du, ich aber nicht.

*Деница Василева
11а кл.*

**Verantwortlich ist man nicht nur für das,
was man tut, sondern auch für das, was man nicht tut.**

Laotse

Essay

Der deutsche Philosoph Friedrich Nietzsche ist ein Befürworter der Theorie, dass wir alles verursachen, was und passiert. "Ist es wirklich so?"-fragt eine ganze Reihe von Generationen. Sind wir verantwortlich für unser Schicksal oder das Leben ist „was sein soll schickt sich wohl“?

Die Geburt der Tragödie beginnt dort, wo das Ende des Strebens ist. Das menschliche Streben ist nur eine Art - nach Glück. Hier entsteht die logische Frage, was eigentlich das Glück ist? Luftspiegelung oder Seufzer? Schaffensdrang oder Schönheit ? Wir machen alles, um es zu erreichen, aber einige begegnen ihm nicht."Habe ich

alles gemacht, was ich für mein Leben machen sollte?“, „Was konnte ich verändern?“, „Bin ich verantwortlich?“ – so fragen die unglücklichen Menschen. Das sind Fragen ohne Antworten. Vielleicht existiert irgendwo ein Mensch, der für uns entscheidet...

Das Problem „Verantwortung“ hat auch einen sozialen Aspekt. Die Ziellosigkeit und die Beschränkung des Alltags, der nur als eine Befriedigung der Grundbedürfnisse erscheint, sind die unheilbaren Krankheiten der heutigen Zeit. Frech zu existieren, in einer erbärmlichen Unzufriedenheit – Die Diagnose der modernen Menschen. Wir sind vielmehr verantwortlich für unsere Tatenlosigkeit, als für das, was wir machen. Das Wertesystem der Gesellschaft ist unheilvoll. Eine passive Generation, die zufrieden mit der Unzufriedenheit ist. Eine willenlose Puppe, die keine Verantwortung tragen kann. Wo sind die großen Menschen, die zwischen den Sternen gehen und Helligkeit bringen? Eng damit verladen ist das, dass der heutige Mensch seine wichtige Rolle nicht verstehen kann. Er ist verantwortungslos – für sich selbst und für die nächsten Generationen. Wir hinterlassen nicht nur technischen Fortschritt, sondern auch Rückschritt. Wo sind die jahrhundertalten Bäume, über die die Zukunft stolz erzählen wird? Wir sind blind und taub. Ich schäme mich in Grund und Boden über diese Zeit, in der ich lebe. Ich suche immer nach Entwicklung für meine Persönlichkeit. Ich will als eine ewige Sonne scheinen, sogar nach meinem Tod- Das ist meine Verantwortung für mein eigenes Leben. Aber ich will auch diese Sonne für die anderen malen. - Das ist schon meine Verantwortung für die Heranwachsenden. Jeder sieht nur die Kleinigkeiten der Gegenwart, aber ich sehe immer die Ewigkeit – dort ist mein Glück. Ein schlammiger Fluss ist der Mensch dieser Zeit und man muss ein Ozean sein, um diesen Fluss zu akzeptieren, ohne sich zu verschmutzen. Es ist schwer (nicht unmöglich) deine Tugenden zu bewahren, wenn die Gesellschaft einen Werteverfall propagiert. Ich habe schon gewählt...

Wir leben nicht nur für uns, sondern auch für unsere Kinder, für die Kinder der anderen. Wir sind auf der Erde für die ganze Menschheit und tragen Verantwortung für „heute“ und „morgen“.

Адриана Венкова
11 г - кл.

ГЧЕ „ Екзарх Йосиф I” – Ловеч

НИЕ ЕЗИКОВАТА

/алманах/

Българска

Първо издание

Съставители: Красимира Илиева

Радина Попова

Редактор: Радина Попова

Графики: Василена Дачева

Лора Маринова

Предпечатна подготовка: Яна Петрова

Печатница ИнфоВижън - Ловеч

